

**T.C.
İSTANBUL BİLGİ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
KÜLTÜREL İNCELEMELER YÜKSEK LİSANS
PROGRAMI**

**TEK PARTİ DÖNEMİNDE YAYINLANAN İRKÇİ TURANCI
İÇERİKLİ DERGİLERİN İNCELEMESİ
(ORHUN, BOZKURT, ERGENEKON,GÖK-BÖRÜ)**

**DANIŞMAN
PROF.DR.MURAT BELGE**

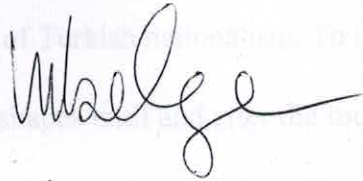
**CANAN ÇILGIN
104611010**

2011

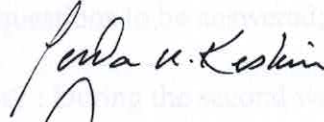
**TEK PARTİ DÖNEMİNDE YAYINLANAN
IRKÇI TURANCI İÇERİKLİ DERGİLERİN İNCELENMESİ
(ORHUN, BOZKURT, ERGENEKON, GÖK-BÖRÜ)**

CANAN ÇILGIN
104611010

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Murat Belge

Jüri Üyesi: Doç. Dr. Ferda Keskin

Jüri Üyesi: Bülent Somay, MA

ÖNSÖZ

Bu çalışmanın konusunu belirlememde etkili olan hocam Rıdvan Akar'a ve tez Süresince yardımlarını esirgemeyen yazdığım ve fikir beyan ettiğim her hususu ilgiyle karşılayan ve heyecanımı paylaşan çok değerli tez danışmanım Prof.Dr.Murat

Belge'ye, yardımlarını esirgemeyen hocam Bülent Somay'a derin teşekkürlerimi borç bilirim.

Yazım aşamasında desteklerini hiç esirgemeyen Anneme, zaman zaman ihmal ettiğim kızıma, fikirleriyle çalışmama her türlü katkıda bulunan eşime de teşekkürler.

ABSTRACT

The Project concerning the Turkish nationalism in the 40's through nationalist periodicals' aim was to indicate the evolution of Turkish nationalism. To understand the nationalism we represent how it emerges and shapes until and after the foundation of Turkish Republic. There are some primary questions to be answered; How Kemalism attributed to the nationalist and racist groups? : During the second world war Turkish nationalists enhanced their periodicals and their tone become more aggressive .The issues gathered into different categories, each topic was evaluated under a specific category such as: language,racism,woman,youth and nationalism.

ÖZET

1940'lı yıllarda yayımlanan Türkçü dergilerdeki milliyetçiliği tartışan bu çalışmanın amacı Türk milliyetçiliğinin evrimini göstermektir, milliyetçiliğin gelişimini anlamak için Osmanlı imparatorluğunda ortaya çıkışından Cumhuriyet dönemini ve sonrasını da içine alan dönemi inceledik. Cevplendirilmesi gereken önemli sorular vardı; öncelikle Kemalizm zaman zaman ırkçılığa varan yazılar yazan ve eylemlere girişen Türkçü grupları nasıl ve ne kadar etkilemişti? Kemalist ideologların savunduğu fikirler cesaret verici olmuşmuydu? Ayrıca İkinci dünya savaşı sırasında dergilerinin sayılarında artış yaşanan Türkçü grup Almanya'dan ve Nazizm'den nasıl etkilenmişti? Bu soruların yanıtını vermeye çalıştık, incelediğimiz dört dergideki konular yayımlanma sırasına göre belli başlıklar altında incelendiler, bunlar: Milliyetçilik, Köycülük, Gençlik, Kadın ve Dil gibi konulardı.

İÇİNDEKİLER

1. GİRİŞ.....	
1-2	
2. TÜRKLÜĞÜN KEŞFİ.....	
2-8	
3. İTTİHATÇI POLİTİKALARIN ETKİSİ.....	
8-9	
4. KEMALİST ULUSÇULUK.....	
9-12	
4.1. Kemalist Ulusçuluğun Irkçı Çehresi.....	
12-27	
5. 40'LI YILLAR:MİLLİ ŞEF DÖNEMİ VE 2.DÜNYA SAVAŞI POLİTİKALARI.....	
27-31	
6. LİDERLER YAYINLAR VE YAYINLARIN İÇERİĞİ.....	
31	
6.1. 1930'lardaki Öncü N.Atsız Ve Orhun Dergisi.....	31-34
6.2. Turancılık.....	34-39
6.3. Anti- Komünizm.....	39-42
6.4. Irkçılık.....	42-51
6.5. Militarizm.....	51-54
6.6. Dil.....	54-56
6.7. Kadın.....	56-58
6.8. Şükrü Saracoğlu'na Mektuplar.....	58-62

7.
ERGENEKON.....62-
63

7.1. Anti-	
Komünizm.....	63-69
7.2.	
Felsefe.....	69-72
7.3.	
Antropoloji.....	73-75
7.4.	
Irkçılık.....	75-78
7.5.	
Atatürk.....	78-83
7.6.	
Turancılık.....	83-85

8.BOZKURT.....
85-86

8.1.	
Irkçılık.....	86-102
8.2. Köycülük.....	102-
104	
8.3. Dil.....	104-
107	
8.4. Militarizm.....	107-
110	
8.5. Anti-Komünizm.....	111-
113	
8.6. Nüfus Ve Aile.....	113-
115	
8.7. Kadın.....	115-
116	
8.8. Paganizm.....	116-
118	

9.GÖK-BÖRÜ.....118

9.1. Hesap Veriyoruz.....	119-
121	
9.2. Milliyetçilik.....	122
9.3. Militarizm.....	122-
123	
9.2.i. Milliyetçilik.....	123-
126	
9.4. Anti-Komünizm.....	126-
127	
9.5. Gençlik.....	127-
132	
9.4.i. Anti-Komünizm.....	132-
133	
9.5.i. Gençlik.....	134
9.6. Irkçılık.....	134-
137	
9.2.i.i. Milliyetçilik.....	137-
138	
9.5.i.i. Gençlik.....	138
9.6.i. Irkçılık.....	139-
140	
9.2.i.i.i. Milliyetçilik.....	143-
144	
9.6.i.i. Irkçılık.....	145-
146	
9.6.i.i.i. Milliyetçilik.....	146-
147	
9.6.i.i.i. Irkçılık.....	147-
148	
9.2.i.i.i.i. Milliyetçilik.....	148-
149	
9.6.i.i.i.i. Irkçılık.....	149-
151	
10.SONUÇ.....	151-
153	

GİRİŞ:

Osmanlı İmparatorluğu'nun son dönemlerinde ortaya çıkan Türkçülük akımı, modern ulusal Türk devletinin inşasında etkili bir rol oynamıştır. Cumhuriyet'in ilk yıllarında Türkçülük, 'Türk ulusçuluğu' olarak tanımlanmış ve bu akımın Osmanlı döneminden kalan kültürel kuruluş ve dernekleri lağvedilerek C.H.F 'nin yönetimindeki Halkevlerine devredilmiştir; bu durum Osmanlı dönemi Türkçülüğünün sonu, ancak modern Türk ulusçuluğunun başlangıcı olmuştur.

Türk ulusalcılığı Tek Parti döneminde temel bir ideoloji olarak varlığını sürdürürken, 30'lu yılların sonundan itibaren Türkçü-Turancı gruplar da ortaya çıkmaya başlamıştır. Bu dönemin en önemli siyasal gelişmelerinden biri 47 kişinin tutuklanmasına ve tabutluklara konulmasıyla sonuçlanan "Turancılık davası" olmuştur. Bu Türkçü-Turancı grup daha çok üniversite hocaları, öğretmenler, üniversite öğrencilerini içine almıştır; bunların yanı sıra emekli generaller, subaylar ve bazı Rusya göçmeni Türkçüler de grupta bulunmuşlardır. Kendilerini kültürel ve yazın alanında ifade eden bu grup, Osmanlı İmparatorluğu'nun son dönemlerinde ortaya çıkan Türkçülük fikrini benimsemekle birlikte, ırkçı bir Türkçülük, düşüncelerinin temel nüvesini oluşturduğundan ülkedeki 'safkan Türk' olmayan öğeleri dışlamışlardır. Bu gruba göre Osmanlı İmparatorluğu'nun yıkılmasının da, Türkiye Cumhuriyeti'nde yaşanan olumsuzlukların da sorumlusu bu 'safkan Türk' olmayanlardır. Grubun bir diğer özelliği, Anadolu toprakları dışında yaşayan Türklerle birlikteliği hedefleyen Pan-Türkçülüktür (Türklerin Anadolu topraklarında güçlendikten sonra yapacakları tek şey vardır: Turan devletini kurmak). İkinci Dünya Savaşı'nın özgül koşullarında yayınladıkları dergilerde; Türkiye'nin vakit kaybetmeden Almanya'nın yanında Sovyetler'e karşı savaşa girmesini savunmuşlardır; savaşın Almanya tarafından kazanılacağına kesin gözüyle baktıkları için, bu durumda hayal ettikleri Turan devletini de kurmuş olacaktırlar. Bu nedenlerden dolayı İnönü hükümetinin dış politikadaki tutumunu çok açık bir şekilde, sansür ve dergi kapatmalara rağmen eleştirmişlerdir. Sovyetler Birliği'nin de tepkisini alan Türkçü-Turancı grupların tutumu savaşın sonlarına kadar sürmüştür.

Türkçülük hareketi 1930'ların başlarında daha mütevazı görünürken, dünya savaşı yıllarında taraftarlarının ve yayın faaliyetlerinin artışıyla ciddi bir canlanma

yaşamıştır.¹ Bu dönemin (1940'ların) Türkçüleri 1944 Mayıs'ında hükümetin kararıyla bastırılırken, 1970'lere gelindiğinde Milliyetçi Hareket Partisi'nin (MHP) kurulması ile Türkçü akım kendine yeni bir siyasal zemin bulmuştur. 1980 sonrasında ise Türk-İslam sentezinin benimseyicisi olarak karşımıza çıkan MHP, 30'lu ve 40'lı yılların Türkçülerinin laik-pagan çizgisinden saparak İslam sentezli bir Türkçülük anlayışını kabul etmiş ve Türkçülüğü yeniden tanımlamıştır.

Bu çalışma 1930'lu yıllarda, Tek Parti dönemi ve İkinci Dünya Savaşı'nı içine alan 1940'lı yıllarda, yukarıda bahsi geçen grubun çıkardığı süreli yayınlardan dört tanesinin (*Orhun, Ergenekon, Bozkurt, Gök-Börü*) incelendiği bir çalışmadır. Söz konusu dergiler kendi içinde sınıflanarak incelendi; böyle bir sınıflamanın daha niteliksel ve bütünlüklü bir anlama açısından faydalı olacağını düşündük. Dergilerin hepsi genel olarak Türkçülük ('milliyetçilik' ve 'ırkçılık' ile ilgili yazılar da aynı başlıkta incelendi), militarizm, anti-komünizm, kadın, köycülük, dil gibi başlıklar altında toplanarak incelendi.

Yirminci yüzyıl başında ortaya çıkan Türkçülük ideolojisinin Cumhuriyet dönemi Türk ulusçuluğuna kadar olan dönemdeki seyri, çalışmanın konusu açısından önem taşıdığı için ilk bölümde incelendi. Çalışmaya başlarken aklımızda bir soru vardı; Kemalist ulusçuluk ideolojisi Türkçü grubu ne kadar ve nasıl etkilemişti? Bu sorunun cevabını ise, "Kemalist Ulusçuluk" ve "Kemalist Ulusçuluğun İrkçı Veçhesi" bölümlerinde vermeye çalıştığımızı inanıyorum.

TÜRKLÜĞÜN KEŞFİ:

Milliyetçilik her toplumda ayrı ayrı koşullar içinde ve özgün bir süreç sonunda çıkmadı. Dünya tarihinin belli bir aşamasında, kapitalizmin ve beraberinde getirdiği modernitenin belli toplumsal değerleri bozmasına tepki olarak, art arda bir dizi

¹ Günay Göksu Özdoğan, *Turandan Bozkurt'a, İstanbul, 2001, s.15*

milliyetçilik dünya sahnesine çıktı.² On dokuzuncu yüzyılın ikinci yarısında milliyetçilik bütün dünya sistemlerine yayılan, ulus devlet inşa sürecinde vazgeçilmez bir olgu haline geldi; Türk ulusçuluğunun kökleri ise, on dokuzuncu yüzyılın son döneminde ortaya çıkan Osmanlı Türkçülük akımında yer almaktadır.³ Başlangıçta kültürel bir akım olarak gelişen Türkçülük, yirminci yüzyılın başlarında siyasi bir içerik kazanmıştır. Osmanlı Türkçüleri, Orta ve Doğu Avrupa'ya giderek Balkanlar'ı saran romantik/kültürel ulusçuluk ideolojisinden etkilenmişlerdi.⁴ Herder ile başlayan ve ilk örneklerini Alman ulusçu düşüncesinde gördüğümüz romantik/kültürel ulusçuluk, Fransız Devriminin bayraklaştırdığı ortak siyasi birliğe ve vatandaşlığa dayanan iradi ulus tanımından hareketlenmiş ve odak noktası olarak da ortak tarih, dil ve kültürü öne sürmüştür.⁵ Romantik ulusçu akım böylece ulusları bir arada tutan veya birbirinden ayıran en temel öge olarak etnik kökenleri vurgulamakta ve ulusal kimliği etnik kimliğe eşitlemekteydi.⁶ Etnik kökenlere yapılan vurgu on dokuzuncu yüzyılda Orta ve Doğu Avrupa'da Habsburg ve Osmanlı gibi çokuluslu imparatorlukları zorlayan ve parçalanmasına yol açan etnik ulusçuluk ideolojisi olarak tezahür etti. Etnik ulusçuluk ideolojisi Türk siyasal düşünününe Türkçülük hareketiyle girdi; bu hareket II. Abdülhamit döneminde kültürel alanda gelişmiş, 1908 Jön Türk dönemi sonrası siyasi bir hal almıştır. Osmanlı İmparatorluğu'nun dağılma sürecinde bu süreci engellemek amacıyla birtakım ideolojiler benimsenmeye başlandı. Osmanlı aydınları ve devlet adamları Balkanlar'daki ayrılıkçı ulusal harekete karşı 'Osmanlılık' kavramını benimsedi; Osmanlılık tüm halkı dini gruplara ayıran millet sistemini aşarak toprak, vatan, devlet birliği esasına göre tüm nüfusu aynı siyasal kimlik altında birleştirme politikasıydı. Tanzimat'ın belirlediği koordinatlarda ilerleyen Osmanlılık, devam eden toprak kayıpları ve azalan Hıristiyan nüfusla birlikte, geride kalan topraklarda yaşayan ve Müslüman olan nüfusu elde tutmak kaygısıyla İslamcılık ideolojisine dönüştü; Rusya'nın aynı dönemlerde uyguladığı Pan-Slavizm politikasına da bu ideolojiyle karşı durulacağını düşünen Osmanlılar'da, kültürel ve tarihsel olarak etnik köklere vurgu yapan Türkçülük akımı ise imparatorluk sınırları içindeki Türkleri kapsayan ve

² Çağlar Keyder, "Türk Milliyetçiliğine Bakmaya Başlarken", *Toplum ve Bilim*, s.7

³ David Kushner, "The Rise of Turkish Nationalism", London, 1977

⁴ Günay Göksu Özdoğan, "Türk Ulusçuluğu ve Türki Cumhuriyetler", *Toplum ve Bilim*, s.59

⁵ A.g.m. s.59

⁶ A.g.m. s.59

Rusya'daki Türklerle birlik olma fikrini gündeme getiren bir ideoloji olarak ortaya çıktı. Özdoğan'ın da makalesinde işaret ettiği gibi Osmanlılık, İslamcılık ve Türkçülük Osmanlı İmparatorluğu'nu kurtarma rolüne girmişken farklı kimlikleri de beraberinde getirdi. Osmanlılık dini cemaat ayırımına dayanan millet sistemini imparatorluk vatandaşlığı temelinde devlet ve toprak bütünlüğüne dayanan yeni bir siyasal kimlikle aşmaya çalışmıştı; İslamcılık ise imparatorluk topraklarının dışına taşarak tüm İslam ümmetini içeren bütünsel bir kimliğe dayanıyordu; ikisinden de farklı olarak Türklük bilinci, bir tarafta kavramsal olarak Osmanlı devleti ile Türk ulusunu birbirinden ayırmış, diğer tarafta da genel Müslüman tanımına ve kimliğine karşı laik ve etnik bir kimliğe yol açmıştır.⁷

Etnik ulus kavramı din, tarih, dil gibi unsurların yanında ortak soy ve kan birliği gibi unsurları da içine alıyordu. On dokuzuncu yüzyılın ikinci yarısında ise antropolojinin katkısı ile ırkçılık da bu kavramın içine girdi, Avrupalı bilim insanları diller ile ırklar arasında bir ilişki kurmaya çalışarak gruplandırmalara gittiler. Buna göre, Hint-Avrupa dil grubunun kökeni olarak görülen Aryan dil ailesi aynı zamanda “üstün ırk” oluyordu, Türk dillerini konuşanlar içinse “Turan” dil grubu adı kullanıldı; hâlbuki ‘Turan’, coğrafi konuma gönderme yapan bir kelime olarak kullanılıyordu. Bu bölge Orta Asya'da İran ve Afganistan'ın kuzeyinden Aral Gölü'ne ve doğuda Çin Türkistan'ına kadar uzanan alanı kapsıyordu; verilen Turan adı sadece dili kapsamayıp ırkı da içine alıyordu. Türkoloji çalışmalarının Avrupa'daki önemli merkezi Budapeşte Üniversitesi'nde 1839'da Turan terimi, Fince, Macarca, Moğolca ve Türkçeyi kapsayan dil ailesinin adı olarak kullanılmaya başlamıştı bile⁸; aynı üniversitede Türkoloji alanında çalışmalarını yürüten Arminius Vambery, 1860'lardan sonra İstanbul'a gelerek Turan fikrini Osmanlı'ya taşıyan ve tanınmasında aracı olan önemli kişilerden biridir. Tabii bu gelişmeler Osmanlı aydınlarının da dikkatini çekiyordu, Osmanlı Türkçüleri Türk kimliğini tanımlarken sadece kültürel özellikleri kıstas olarak değil, ırk ve soy'u da tanıma dahil ediyorlardı; hâlbuki ‘Türk’ kelimesi on dokuzuncu yüzyılın başlarına kadar imparatorluk içinde yaşayan Müslüman halka dair aşağılayıcı bir çağrışım barındıran, tarih yazımında kimlik olarak adı bile geçmeyen bir kelimeydi. Kushner'in de

⁷ Özdoğan, a.g.m. s,60

⁸ Bernard Lewis, "modern türkiyenin doğuşu, İstanbul, s,347

vurguladığı gibi Türklük, ne sosyo-kültürel anlamda ne de siyasal ve tarihsel olarak tanıma bağlamında hiçbir önem taşııyordu.⁹ Ancak Avrupa’da on sekizinci yüzyıldan beri oluşan Türkoloji bilimi, Çin ve İslam kaynakları üzerinde çalışarak tarihlerini ve dillerini incelemiş, bu çalışmaların sonucu olarak da Asya ve Avrupa’nın tarihinde Türklerin rolünün ne olduğunu ortaya çıkarmışlardı.¹⁰ Bu bağlamda Osmanlı aydınlarını etkileyen önemli kaynaklar olmuştu; Fransız oryantalist Joseph de Guignes’in “*Histoire generale des Huns, des Turcs, des Mongoles et autres Tartares occidentaux*” kitabı, Polonyalı sürgün Mustafa Celaleddin Paşa’nın (Kont Borzecki) Guignes’den esinlenerek yazdığı ve Türkleri Yunan ve Aryan ırkı karışımı (Turo-aryan) olarak tanımlayan kitabı “*Les Turcs anciens et modernes*” gibi. Yine Guignes’den etkilenecek askeri okullarda okutulmak üzere kitap yazan Süleyman Paşa’nın “*Tarih-i Âlem*”i, genel Türk tarihine ve Türk kahramanlıklarına yer veren bir kitaptı; Léon Cahun’un Türklerin Finliler ve Japonlarla ortak etnik kökeni olarak Turan ırkını gösterdiği ve Necip Asım’ın “*Türk Tarihi*” adlı eserinin birinci cildinde yer alan “*Introduction a l’histoire de l’Asie*” başta Ziya Gökalp olmak üzere birçok Türkçü aydının önemseddiği ve referans aldığı bir kaynak oldu. Cahun’un kitabının önemi Avrupa’ya medeniyeti götüren ırkın Turan ırkı olduğu iddiasıydı; bu iddia, Cumhuriyet döneminde Türk Tarih Tezi ile alanı genişletilerek medeniyeti dünyaya Türklerin kazandırdığı bir durum olarak sunulacaktı. 1893’te Türkolog Radloff ve Thomsen’in sekizinci yüzyıldan kalma “*Orhun Yazıtları*”nı okumalarıyla “Türk” tanımının tarihsel boyutu nesnellik kazanmış oldu.¹¹

Jön Türkler dönemindeki Osmanlı aydınlarından Namık Kemal, Süleyman Paşa, Necip Asım, Ali Suavi gibi isimler on dokuzuncu yüzyılın başlarında Türk sıfatını olumlu bir biçime dönüştürerek kahraman, devlet kuran, uygarlık yaratan gibi anlamlar yüklemeye başladılar.¹² Namık Kemal “*Vatan yahut Silistre*” adlı piyesinde Türklerin kahramanlıklarına yer verirken, Ali Suavi Paris’te çıkardığı “*Ulum*” gazetesinde ve yayınladığı “*Hive*” adlı broşürde Türkî halklardan ve uygarlığa katkılarından söz ederek, Türklerin gelişmiş bir medeniyete sahip olduğunu ve iddiaların aksine (Gobineau’nun Türkleri aşağı ırka mensup olarak değerlendirmesi) Türk ırkının üstün

⁹ Kusner, y.a.g.e., s. 29-30

¹⁰ Lewis, s. 342

¹¹ Özdoğan, a.g.m., s. 62

¹² Özdoğan, a.g.m., s. 62

olduğunu ispatlamaya çalışmıştır.¹³ On dokuzuncu yüzyıl bitmeden Türkoloji etkisini açıkça göstermeye, Orta Asya üzerine yazılan yazılar da artmaya başlamıştır. Kendisini Türk gazetesi olarak tanımlayan “*İkdam*” gazetesi (1894) Rusya’daki Türkler hakkında bilgi veren yazılar yazmakta, Veled Çelebi lengüistik ve edebi konulardan bahsetmekte, Bursalı Tahir “*Türkler’in Ulum ve Fünun’a Hizmetleri*” kitabında Türklerin bilim ve sanat alanına katkılarından söz etmektedir.¹⁴ Bu bir bakıma kırılma noktasıdır; aşağılanan Türk adı olumlu bir anlam kazanmaya başlar.

Türkoloji çalışmalarının yanında Türkçülüğün gelişiminde önemli rol oynayan diğer bir faktör, Çarlık Rusya’sında, özellikle Kazan ve Kırım Tatarları ile Azerbaycan Türkleri arasında gelişen Türkçü hareket olmuştur. Gelişmiş bir burjuvaziye sahip olan bu grup, 1905 sonrası Rusya’dan iltica ederek Osmanlı’daki Türkçü akıma ciddi katkılarda bulunmuşlardır; Pan-Turanizmi bir siyasal zemin olarak ilk dile getiren de yine bu grup olmuştur. 1905 Devriminden sonra Osmanlı İmparatorluğu içinde bulunan Tatarların sayısı Kırım’da bulunanlardan fazlaydı, gelenler arasında en önemli isimler; İsmail Gaspirinski, Ali Hüseyinzade, Ahmet Ağaoğlu ve Yusuf Akçura’ydı. Bu isimler Rusya’da zengin bir eğitim, Paris’te ulusçuluğun kavramsal ve bilimsel temellerini geliştirme olanağı ve İstanbul’da da bu eğitimin ve görüşlerin hayata geçirilmesi olanağını bulmuşlardı. Bu Rusyalı Türkçülerin düşünsel oluşumunda tipik bir üçgen yaratmıştı.¹⁵

Adı geçen kişiler arasında en önemli isimler Gaspirinski ve Yusuf Akçura olmuştu. İsmail Gaspıralı 1880’lerde, modern ulusçuluk akımlarının henüz Rusya’ya ulaşmadığı bir dönemde, Ortodoks Rusya’ya karşı Müslüman kimliğini vurgulayan mücadelesine başlamıştı¹⁶; daha sonraları Şemseddin Sami, Ahmed Mithat, Mehmet Emin ve Necip Asım’ın görüşlerinden etkilenerek dil olgusunun belirleyici gücünü fark etti ve bu konu üzerinde durdu, Rusyalı Türklerin emellerini 35 yıl süreyle çıkardığı “*Tercüman*” (1883–1917) gazetesi ile dile getirdi.¹⁷

¹³ Özdoğan, “Turandan Bozkurta”, İstanbul, 2001, s. 58

¹⁴ Kushner, “The Rise of Turkish Nationalism”, Londra, 1977, Frank Cass, 19

¹⁵ Büşra Ersanlı, “İktidar ve Tarih”, İstanbul, 2003, s.79

¹⁶ Ersanlı, a.g.e., s.79

¹⁷ Ersanlı, a.g.e., s.79

Yusuf Akçura'nın Türk milliyetçiliğinde önemli bir yere sahip olmasını sağlayan, Türk milliyetçiliğinin “manifestosu” sayılan “*Üç Tarz-ı Siyaset*” adlı makalesidir. 1904 yılında Kahire’de yayınlanan Türkçe gazete “*Türk*”te basılan makalede Akçura, Osmanlı İmparatorluğu’na uygulanabilirliğini değerlendirdiği üç siyaseti; Osmanlıcılık, Pan-İslamizm ve Pan-Türkçülüğü tartışıyordu. Akçura imparatorluk topraklarında yaşayan milliyetlerin birliğini ve bir “Osmanlı milleti” oluşturulmasını savunan Osmanlıcılığın genel olarak Tanzimat dönemine tekabül ettiğini, Pan-İslamizmin ise 1870’li yıllarda ortaya çıkmış ve özellikle Osmanlı devletinin gücünü İslam dayanışmasına oturtmak isteyen Abdülhamit tarafından savunulduğunu, son olarak kısa bir süre önce ortaya çıkan “ırk üzerine müstenit bir Türk milliyeti siyaseti” oluşturmaya yönelik Pan-Türkizmi ele alıyordu.¹⁸ Akçura, Osmanlıcılığın uygulanmasının imkânsız olduğunu belirtiyor, Pan-İslamizm ve Pan-Türkizmin Osmanlıların geleceği açısından yararlı, ancak belli kayıplara yol açabilecek politikalar olduğunu belirterek, birtakım engeller aşıldığında uygulanabilir olduğunu ifade ediyordu.¹⁹ Akçura Pan-İslamizmin önündeki en büyük engelin dış engel olduğunu; Pan-Türkizm için engelin ise içerde olduğunu belirtiyordu. İç engelden kastı Türk milliyetçiliğinin tam olarak oluşmamasıydı, ancak ulusal bilincin yavaş yavaş gelişmeye başlaması Pan-Türkizmin uygulanabilirliğini artırıyordu.

Türkçülüğün gelişiminde önemli bir yere sahip olan diğer bir kişi Ziya Gökalp’tir, Gökalp, ulusçuluk kavramını pozitivist bir bakış açısıyla değerlendirir; aslında ulusçuluk, pozitivist akımla güçlenmiş ve sosyoloji akımının ortaya çıkışıyla da ulusçuluğa atfolunan birçok niteliği bir arada barındırmaya başlamıştı.²⁰ Başka bir deyişle ırk, dil, kültür ve tarih hem bilimsel hem de kısmen “doğal” sosyal özelliklerdir ve bu inancıya göre gerçek toplum da ulustur. Gökalp ulusçuluğu tanımlamak için ırk kavramını tercih etmiyordu; ırk kavramının biyolojik bir anlamı vardı, bu yüzden ulus aynı dili konuşan, aynı eğitimden geçen, dini, ahlaki ve estetik idealleri bir olan, kısacası ortak bir kültüre ve dine sahip olan insanlardan oluşan bir toplumdur ona göre. Gökalp Birinci Dünya Savaşı öncesinde yazdığı şiirlerde Cengiz, Atilla gibi eski

¹⁸ Francis Georgeon, “Osmanlı Türk Modernleşmesi”, İstanbul, 2006, s.38

¹⁹ Y.a.g.e., s. 39

²⁰ Büşra Behar Ersanlı, a.g.e., s. 85

kahramanları popüler hale getirerek, hayalî bir “Turan idealini” de yaratmıştır.²¹ Ancak 1923 yılında yayınlanan “*Türkçülüğün Esasları*”nda Türkçülük ile Turancılık arasında bir ayrım yapar; Anadolu Türklerinin kültürel birliğinin “gerçekleşmiş ideal”, Azerbaycan, İran ve Harzem’deki diğer Oğuz Türkleri ile kültürel birliğe doğru genişletebileceğini “yakın mefkûre” Kırgızlar, Özbekler ve Yakutlar “uzak mefkûre”²² olarak değerlendirip diğer Türk ulusları ile birliğin güçlendirebileceğini belirtiyordu.

2.İTTİHATÇI POLİTİKALARIN ETKİSİ:

Balkan Savaşları Türk milliyetçiliği için adeta bir dönüm noktasıdır; imparatorluğu kurtarması beklenen Osmanlılık ideolojisi bir işe yaramamış, 1910 yılında patlak veren Arnavutluk isyanı “İttihad-ı Anasır” politikalarının tutmayacağına sinyallerini vermiştir. Türkleri çeşitli milliyetçi çıkarları uzaklaştırıp birleşmiş bir imparatorluk emelini gerçekleştirme çabasının olanaksızlığına inandıran olay, bu isyan olmuştur.²³ Bu toprak değişimleri Anadolu’daki Türk nüfusun önemini artırmış, siyasal Türkçülük ivme kazanmaya başlamıştır. 1913 yılında iktidarı tamamen ele geçiren İttihat ve Terakki, Osmanlılığı İslam etrafında Türkleştirme politikaları için sadece perde olarak kullanmaktadır²⁴; Osmanlılığı savunan parti önderlerinin Türkçülük doğrultusunda yazılar yazması da bu sebeptendir.²⁵ Ziya Gökalp bu duruma örnek teşkil eder; “*Genç Kalemler*”e yazdığı bir yazıda, Osmanlılık politikasının arkasına sığınılmayıp açıktan Türkçülük yapılmasını savunmaktadır. Akçam, İttihat ve Terakki’nin Türkçülüğü siyasal bir doktrinden çok bir “zorunluluk” olarak uyguladığı için, İslamcılık ve Garpcılık gibi diğer doktriner tercihlerle aradaki bağları koparmak olarak anlamadığını belirtir.²⁶

İttihat ve Terakki’nin açıkça Türkçü politikalar uygulamaya başlaması 1912 Trablusgarp Savaşı’ndan sonra olacak, bu savaşın yarattığı Türkçü havanın da yardımıyla 1913’te tamamen iktidarı ele geçirecek olan İttihat ve Terakki, Türkçülüğü resmi bir politika haline getirecektir. Bu dönemde art arda Türkçü dernekler kurulur:

²¹ Parla, a.g.e., s. 26

²² Gökalp, a.g.e., s. 25-30

²³ Taner Akçam, *İnsan Hakları ve Ermeni Sorunu*, İstanbul, 1999, s. 128

²⁴ A.g.e., s. 135

²⁵ A.g.e., s. 135

²⁶ A.g.e., s. 142

Türk Bilgi Derneği, Türk Yurdu, Türk Ocağı ve Türk Gücü.²⁷ Bu dernek programına “Türk ırkını çöküşten kurtarmayı” amaçladıklarını yazar ve son derece ırkçı, saldırgan bir dil kullanmaktan çekinmez. “Türk’ün gücü her şeye yeter,” cemiyetin ana şiarıdır.²⁸

Pan-Türkizm, İttihat ve Terakki için önemini koruyan bir ideoloji olarak Osmanlı Devleti’nin Birinci Dünya Savaşı içinde yer almasında itici bir güç olacaktır. Önce Enver Paşa’nın Doğu Anadolu’dan Rusya içlerine ulaşmak, sonra da kardeşi Nuri Paşa komutasında Azerbaycan cephesinden Hazar Denizi’nin ötesine geçmeyi amaçlayan askeri planlar uygulamaya konuldu.²⁹ Her ne kadar siyasi planda Türk Birliği başarı sağlayamayan bir strateji olduysa da, Türkiye Cumhuriyeti’nin kuruluş aşamasında Türklük bilincinin içinde “Turan”, “Türk ırkı” gibi temalar canlılığını korudu.³⁰

3.KEMALİST ULUŞÇULUK:

Osmanlı İmparatorluğu’ndan ulusal Türk devletine geçiş sürecinin düşünsel ve kültürel kaynakları, yukarıda açıklanan “Türklüğün” keşfiyle yürüdü; entelektüeller ve siyasiler arasında ulusal bilincin gelişmeye başlaması ortak bir kimliğin tüm toplumca kabul görmesini sağlayacak bir süreci zorunlu kıldı. Türk örneğinde kimlik sorunu, yani “Türk kimdir” sorusunun yanıtlanması sorunu, Cumhuriyet’in kurulmasıyla çözüme kavuşmadığı gibi, 1930’lu yıllara kadar da devam etti.³¹

Kemalist ulusçuluk modeli, iki ulusçuluk teorisinden karma bir modeldir: Birincisi İngiliz-Fransız kökenli; başlangıçta toprak duygusundan kaynaklanan kimliğin siyasal yönünün yurttaşlık ilkesiyle sağlandığı, büyük ölçüde eğitim kurumları tarafından şekillendirilen, din aracılığıyla pekiştirilen modeldir. İkincisi, etnik olan modeldir; bu modelde ortak kimlik daha önce var olan etnik bağların ulusal bağlara dönüştürülmesiyle oluşur. On dokuzuncu yüzyılın romantik ulusçu hareketleri bu modelin örneğidir. Bu modelde ulus kavramı soydan, dilden ve yerlilikten

²⁷ Akçam, s. 155

²⁸ Y.a.g.e., s. 155

²⁹ Özdoğan, a.g.m., s. 64

³⁰ A.g.m., s. 64

³¹ Özdoğan, s. 81

kaynaklanır.³² Türklük, her iki modelinde birleştirilmesi yoluyla tanımlandı; hem tarihsel hem de coğrafi.

Cumhuriyet rejimi kurulmadan önceki bağımsızlık savaşı sürecinde etnisite bir ölçüt olmamıştı, çoğulcu bir söylem egemendi. Bu konuda Mustafa Kemal'in söyledikleri gayet anlamlıdır:

“Efendiler, bu hudut sırf askeri mülahazat ile çizilmiş bir hudut değildir. Hudud-u millidir. Hudud-u milli olmak üzere tespit edilmiştir. Fakat bu hudut tasavvur edilmesindeki anasır-ı İslamiyeden yalnız bir cins millet vardır. Bu hudut Türk vardır, Çerkez vardır ve anasır-ı saire-i İslamiye vardır. İşte bu hudut memzuç bir halde yaşayan, bütün maksatlarını bütün manasıyla tevhid etmiş olan kardeş milletlerin hudud-u millisidir. (hepsi islamdır, hepsi kardeştir sesleri) Bu hudut meselesini tespit eden maddenin içerisinde büyük bir esas vardır. Fazla olarak o da bu vatan hududu dahilinde yaşayan anasır-ı İslamiyenin her birinin kendine mahsus olan muhitine, adatına, ırkına mahsus olan imtiyazatı bütün samimiyetle ve mukabilen kabul ve tasdik edilmiştir. Bittabi buna ait teferruat ve tafsilat yoktur. Çünkü bu tafsilat ve teferruata girmenin zamanı da değildir. İnşallah mevcudiyetimiz tahlis edildikten sonra (inşallah sadaları) kardeşler beyninde hal ve fasledileceğinden bırakılmış ve teferruatına girilmemiştir. Fakat esas olarak bu maddede mündemiçtir.”³³

Milli Mücadele döneminde uygulanan ‘çoğulcu politika’nın sebebini Baskın Oran, iletişim ve ulaşımda yaşanan zorluklar, silah ve paraya duyulan şiddetli ihtiyaç, iç isyanlar ve rakip ideolojilerin varlığı gibi şartlar göz önüne alındığında, Anadolu’da milli bir mücadele yürütmenin çok zor olduğuna, bu zorluğun ulusçu seçkinleri dini ve etnik açıdan çoğulcu bir yaklaşımı benimsemeye ittiğine, dini ve etnik grupların maddi ve manevi kaynaklarını kullanmak, siyasal meşruiyetini halkın gözünde sağlayabilmek için bu çoğulcu yaklaşımı benimsemek zorunda kaldığına bağlar.³⁴

Bu dönemde Mustafa Kemal’in etnik grubu farklı olanları incitmek amacıyla sürekli olarak “Türkiye milleti” deyimini kullanması, etnik bağlaşmaya verdiği önemi

³² a.g.e., s. 81-82

³³ Aktaran Ahmet Yıldız, ”Ne Mutlu Türküm Diyebilene”, İstanbul, 2001, İletişim, s. 98-99

³⁴ Baskın Oran, “Atatürk Milliyetçiliği”, Ankara, 1993, Bilgi Yayınevi, s. 130-131

göstermektedir.³⁵ 1923'ten sonra ise deyim, yerini "Türk halkı" nitelemesine bırakmıştır. Söylemin değişmeye başladığının sinyalleri verilmiştir. Bu durumda çok çeşitli etnik kimlik ve dini barındıran Osmanlı İmparatorluğu'nun aksine yeni kurulan Türkiye Cumhuriyeti, ulus devlet olma amacı taşıdığı bir göstergesidir. Cumhuriyet'e geçiş döneminde nüfusa bakacak olursak, çoğunluğu Türkçe konuşan, tamamına yakını Müslüman olan bir tabloyla karşılaşırız; hâlbuki Birinci Dünya Savaşı öncesi Anadolu'da yaşayan halkın %40'ına yakın bir kısmı gayri Müslimlerden oluşuyordu, dolayısıyla etnik kimliği belli, türdeş bir nüfusla Mustafa Kemal Osmanlıcılık, uluslararası, Pan-İslamizm, Pan-Türkizm gibi her çeşit "uluslararası kardeşlik" hayallerini sona erdirdi.³⁶ Kemalist ulusçuluğun mülki açıdan izlediği içe doğru büzülmeci politika, her türlü irredentist harekete set çekti.³⁷ Balkan Savaşları sonunda yapılan anlaşmayla belirlenen sınırlar, Misak-ı Milli ile de aynı kalmış, değişmemiş, yayılmacı bir politika izlenmemiştir. Bu durum "*Nutuk*"ta Mustafa Kemal tarafından şu sözlerle ifade edilmiştir:

"...Panislamizm ve Panturanizm siyasetinin muvaffak olduğuna ve dünyayı saha-i tatbik yapabildiğine tarihte tesadüf edilememektedir. Irk farkı gözetmeksizin bütün beşeriyete şamil, cihangirhane devlet teşkili hırslarının netayicide tarihte mazbuttur. Müstevli olmak hevesleri, mevzuu bahsimizin haricindedir. Onlara her türlü hissiyat ve revabıt-ı mahsusalarını unutturup onları uhuvvet ve müsavat-ı tamme idaresinde birleştirerek, insani bir devlet kurmak nazariyesi de kendine mahsus şeraite maliktir. Bizim vuzuh ve kabiliyet-i tatbikiye gördüğümüz meslek-i siyasi, Milli siyasettir. Milli siyaset dediğim zaman, kastettiğim mana ve medlul şudur: Hudud-u milliyemiz dâhilinde, her şeyden evvel kendi kuvvetimize müsteniden muhafaza-i mevcudiyet ederek millet ve memleketin hakiki saadet ve umranına çalışmak... Alelittlak tul-i emeller peşinde milleti işgal ve ızrar etmemek... Medeni cihandan, medeni ve insani muameleye ve mütekabil dostluğa intizar etmektir."³⁸

Bu sözler Cumhuriyet Devriminin anti-empyralist ve yayılmacı olmadığını göstergesidir. Kemalist ulusçuluk, Cumhuriyet'in siyasal zeminini güçlendirir güçlendirmez, hedeflerini daha çok iç kalkınma çerçevesini belirledi. Türk Ocakları bile

³⁵ A.g.e., s. 139

³⁶ Ahmet Yıldız, a.g.e, s. 100

³⁷ Y.a.g.e., s. 101

³⁸ Nutuk, c. 2, İstanbul, 1981, s. 387-388

faaliyetlerinin coğrafi çerçevesini yeniden belirlemek zorunda kaldı. Başlangıçta hedef kitle olarak seçilen "Bütün Türkler," 1927 yılında yapılan program değişikliğiyle "Türkiye Cumhuriyeti halkı" olarak daraltıldı.³⁹

KEMALİST ULUSÇULUĞUN İRKÇİ VEÇHESİ:

Kemalist ulusçuluğun ırkçı yönü, irdelenmekten kaçınılan ve sürekli olarak reddedilen bir durumdur; Kemalistler Mustafa Kemal'in hiçbir zaman ırkçı olmadığı üzerinde önemle dururlar. Kemalist ulusçuluğun ırki boyutu hiçbir zaman Alman nasyonal sosyalizmi yahut Mussolini faşizmi gibi sistematik ırkçılığa varmasa da bu onun hiç ırkçı olmadığı anlamına da gelmez. Burada anlatmaya çalıştığımız şey Mustafa Kemal'in bir "ırkçı" olduğu değildir, incelememize konu olan dergilerdeki yazarların ve işlenen temaların hangi siyasal zeminden meşruluğunu alarak yazdıkları sorusuna cevap ararken dönemin tek parti rejiminin politikaları ve ondan önce de Kemalist ulus projesinden "feyiz" alıp almadıkları noktasında bize düşündürdükleridir.

8 Şubat 2007 tarihinde Kanal D'de yayınlanan "Türkiye'de ırkçılık var mı?" konulu 32. Gün programına katılan, incelediğimiz "*Ergenekon, Bozkurt, Gök-Börü*" dergilerinin yayıncısı, dönemin "ateşli Türkçülerinden" Reha Oğuz Türkkan, "Biz Türklerin Brakisefal olduklarını lisede okuduğumuz tarih kitaplarından öğrendik," diyerek aslında Kemalist ulusçuluğun ırki boyutlarının uzantılarını işaret ediyordu.

Ulusal kimliğin Kemalist cumhuriyetçi tanımı, esas itibarıyla Türklüğün seküler sınırlarını tayin etmiştir. Kemalist ulusçuluğun son on yılı (1938) ise Türklüğün etnik/soya dayalı sınırlarının billurlaştığı yıllardır.⁴⁰ Osmanlı İmparatorluğu'nun yıkılmasından sonra Anadolu'da kurulan devletler içinde, sadece kurulan yeni devletin adı etnik bir çağrışım yapar: "Türkiye". Etienne Copeaux bazı akımların "Anadolu" adını tercih ederken, Kemalistlerin yeni cumhuriyet için "Türkiye" adını seçtiklerini, böylelikle önceki on yılların etnik siyasetini onaylayıp sürdürdüklerini belirtir.⁴¹

³⁹ G. Göksu Özdoğan, a.g.e., s. 83

⁴⁰ Yıldız, a.g.e, s. 155

⁴¹ Etienne Copeaux, "Türk Tarih Tezinden Türk İslam Sentezine", İstanbul, 2006, (İletişim Yay.), s. 50

Ulus devlet oluşturmayı hedefleyen Kemalist ulusçuluk, “İslam, mezhepler, sosyal sınıflar ve daha az oranda etnikliği tanımayı reddetmiştir.”⁴²

“İslam ülkenin Batı çizgisinde çağdaşlaşmasına bir engel olarak düşünüldü. Çoğu Sunni olan ancak yüzyıllardır Türk ve Kürt alevi azınlığı ile yan yana yaşayan halk üzerinde bölücü etkisi yüzünden mezhep taraftarlığı reddedildi. İtalyan faşizminin dayanışmacı ve korporatist doktrinlerinin etkisinde ve onlara uygun şekilde Kemalist populizm, sınıf çatışmasını inkâr etti ve ulusu “halk”, CHP’yi de “halk partisi” olarak düşündü... Osmanlıcılık yerine yeni bir ulusal bilinç oluşturma çabasında, Kemalist ulusçuluk ideolojisi, Türk etnikliğine merkezi bir rol atfetti.”⁴³

Görünen o ki, Kemalist ulusçuluk Batılılaşma yolunda ilerlerken İslamiyetin yolda engel oluşturmasını önlemek amacıyla militan bir laikleştirme programı uygulayarak, İslamiyetin ağırlılığını etnik ulusçulukla yok etmeyi amaçladı; bu amaç için de Türk kimliği üzerine yapılan vurgular ve oluşturulan dil ve tarih tezleriyle meşru bir zemin yaratılmaya çalışıldı.

Daha önceki bölümlerde Kemalist ulusçuluğun yayılcı ve anti-empyralist olmadığı hususlarına değinmiştik; şimdi Mustafa Kemal’in ulus tanımına bakmakta ve CHF’da ulusun nasıl tanımlandığına ve kırılma noktalarının nerelerde yaşandığını belirtmekte fayda var. Mustafa Kemal ulusu şu şekilde tanımlıyor: “Zengin bir hatıra mirasına sahip bulunan, beraber yaşamak hususunda müşterek arzu ve muvafakatta samimi olan ve sahip olunan mirasın muhafazasına beraber devam hususunda iradeleri müşterek olan insanların birleşmesinden vücuda gelen cemiyete millet namı verilir.”⁴⁴ Ulusu oluşturan öğeleri ise şöyle belirtiyor: “Siyasi varlıkta birlik, dil birliği, yurt birliği, ırk ve menşecilik birliği, tarihi karabet, ahlaki karabet.”⁴⁵ Ulusun tanımında ırk yer almazken, ulusu oluşturan öğeler arasında ırk alt sınıflarda yer alıyor. CHF’nın tüzüklerinde ise ulus’un tanımları şöyle: “Millet dil, kültür ve mefkûre birliği ile birbirine bağlı vatandaşların teşkil ettiği bir siyasi ve içtimai heyettir.”⁴⁶(1931 programı)

⁴² Yıldız, s. 157

⁴³ Aktaran Yıldız, a.g.e., s. 157

⁴⁴ Baskın Oran, a.g.e., s. 173

⁴⁵ Oran, s. 173

⁴⁶ Taha Parla, “Kemalist Tek Parti İdeolojisi ve CHP’nin Altı Oku”, İstanbul, 1992, (İletişim Yay.) s. 28

“Ulus; dil, kültür ve ülkü birliği ile birbirine bağlı yurttaşlardan meydana gelen siyasal ve sosyal bir bütündür.”⁴⁷ (1935 programı)

Görüldüğü gibi Mustafa Kemal’in yukarıda verilen tanımlamalarıyla örtüşen ulusu dil birliği, duygu birliği ve fikir birliği ile tanımlıyor; kültüre ve kimliğe dayalı bir milliyetçilik söz konusu, ancak uygulamada bu durumun farklı olduğunu Kurtuluş Savaşı sonrası Türkiye ile Yunanistan arasında yapılan mübadelede görmek mümkün. Atatürk’e yakınlığıyla bilinen ve bu yüzden “Atatürk’ün papazı” olarak adlandırılan Türk Ortodoks kilisesi başkanı Papa Eftim şöyle demektedir: “Atatürk büyük adamdır, ama Anadolu’nun Hıristiyan Türklerini verip, Yunanistan’ın ve Adalar’ın Müslüman gayri Türklerini almıştır.”⁴⁸ Oran, bu durumun 1920’ler boyunca sürdüğünü, Konya dolaylarında yaşayan ve mezar taşına varıncaya dek Türkçe konuşup yazan Karamanlıların Rum Ortodoks mezhebinden oldukları için mübadeleye dâhil edildiklerini, “safkan” Türk, ama Hıristiyan olan Gagavuz Türklerinin Türkiye’ye toplu göç etmek istemelerine karşın kabul edilmediklerini belirtir.⁴⁹ Bu yaşananlar kuramla uygulama arasındaki farkların göstergesidir, ulus tanımındaki ölçütler uygulamalara pek yansımamıştır.

Kemalist ulusçuluğun ırkçı yönü çoğu zaman gizli bir durumda kalmıştır, çoğu zaman açıkça önümüze serilen bir durum değildir, ancak Mustafa Kemal’in yaptığı konuşmalarda yahut Kemalist ideologlardan Mahmut Esat Bozkurt’un, Afet İnan’ın, Recep Peker’in konuşmalarında ırki yönün görülememesi gibi bir durum anlaşılabilir durmamaktadır; ırkçı boyutun uygulamalara nasıl yansıdığına üzerinde tabii ki durulacaktır, ancak yapılan konuşmalardan başlayarak uygulama evresine geçişi daha uygun görüyoruz.

Mustafa Kemal’in 1922 yılında Buharalıların bağımsızlık savaşı sonrası gönderilen hediyelerini kabul ederken yaptığı konuşmada, “...Bu emanetleri elinizden alırken kalbim heyecanla doldu. Halkımız ve ordumuz, uzaklardaki kardaşlarımızdan gelen teşciat ve tebrikat nişanelerinden şüphesiz çok mütehassıs ve mesrur olacaktıdır.

⁴⁷ Y.a.g.e., s. 30

⁴⁸ Aktaran Baskın Oran, s. 174

⁴⁹ Oran, s. 174-175

Dindaş ve karındaş Buhara halkının arzusunu yerine getirerek bu kitabı mukaddesi millete, Seyfi muazzezi ve İzmir fatihine teslim edeceğim.....”⁵⁰

Konuşmanın başında Buharalılarla milletimizin ortak aidiyetlerinden bahseden, ancak şu ana kadar yeterince işbirliği içinde olmadığımız, bunlara yabancı düşmanların “mazlum doğu halk”larının yakınlaşmaması için sebep olduklarından bahsederken Buharalıların karındaşımız olduğu belirtiliyor tabii bu noktada “karındaş” olmamız aynı ırktan geldiğimiz bir ifadesi, bu durumun bir benzerine 90’lı yıllardaki söylemlerde de rastlamıştık. (Bulgaristan’dan Türkiye’ye gelen “soydaşlarımız”.)

1926 tarihinde Mustafa Kemal sporcularla yaptığı konuşmada şunları diyecekti: “.....Efendiler cihanda spor hayatı, spor alemi çok mühimdir. Bunu siz mütehasıslara izahtan müstağniyim. Bu kadar mühim olan spor hayatı, bizim için daha da mühimdir. Çünkü ırk meselesidir. Irkın ıslah ve küşayişi meselesidir, ıstıfası meselesidir ve hatta birazda medeniyet meselesidir... Yalnız ben size millette, evladı memlekette sporculuğun, nazarımda ne kadar mühim olduğunu izah için şunu diyebilirim: Mukaddes vatanı, Türk milletinin yüksek şeref ve menfaatini müdafaa eden ordudur. Bundan daha mühim, daha âli bir nokta-i mutasavvermidir? Efendiler Türk ırkında mazinin meş’um, menfi bimana izleri kalmıştır. Bunun esbabı tarihiyesini başka vesilelerle çok kez izah ettim. Tekrar etmeyeceğim. Yalnız görüyorsunuz ki tarihlerde cihanlar hâkimi olmuş koskoca Türk millete, bugünkü neslimiz varis olduğu zamanda, bu koca milleti biraz zayıf, biraz hasta, biraz cılız bulmuştuk. Efendiler; gürbüz ve yağız evlatlar isterim. Bunları yetiştirmek tedbirlerini ve mesuliyetini üzerinize almış adamlarsınız. Bu neticeleri görmezsem hakkınızdaki muhabbetim, itimadım ancak o zaman zail olur.”⁵¹

Mustafa Kemal’in sporu “hayati”, “medeni”, “ırki” bir mesele olarak değerlendirdiğini görüyoruz; herkes için önemli olan spor bizim için daha önemli, çünkü bir ırk meselesi, ırkın iyileştirilmesi ve saflaştırması meselesi, ilginç olan noktalardan biri öjenik biliminden (ırk iyileştirmeciliği, kalıtım yolu ile soyu geliştirmeye çalışan bilim dalı) faydalanmasıdır. Parla, Atatürk’ün bu sözleri 1937 Beden Terbiyesi Kanunu’ndan, 1933’te Almanya’da Nazilerin iktidara gelmesinden hayli önce ve İtalyan faşizminin ancak ilk açılımlarını yapmaya başladığı sırada söylemesini ilginç bulur; Mustafa

⁵⁰ Taha Parla, a.g.e, s. 192

⁵¹ Parla, s. 195-196

Kemal orduyu spora göre daha üst bir yere yerleştirirken, spor, askeri düzen ve paramiliter çağrışimli bir biçim alıyor. Mustafa Kemal Türk ırkında geçmişin kötü izlerinin kaldığını, “hasta adam”ın gürbüzleşip yağız evlatlara dönüşeceğini belirtiyor. 1932’de Keriman Halis’in dünya güzeli seçilmesinden sonra yaptığı konuşmada Mustafa Kemal; “Türk ırkının necip güzelliğinin daima mahfuz olduğunu gösteren dünya hakemlerinin bu Türk çocuğu üzerindeki hükümlerinden memnunuz. Fakat Keriman, hepimizin işittiği gibi söylemiştir ki, o bütün Türk kızlarının en güzeli olma iddiasında değildir. Bu güzel Türk kızımız ırkının kendi mevcudiyetinde tabii olarak tecelli ettirdiği güzelliğini dünyaya, dünya hakemlerinin tasdiğiyle tanıttırılmış olmakla elbette kendini memnun ve bahtiyar addetmekte haklıdır.....Şunu ilave edeyim ki, Türk ırkının dünyanın en güzel ırkı olduğunu tarihi olarak bildiğim için, Türk kızlarından birinin dünya güzeli intihap olunmuş olmasını, çok tabii buldum.”⁵²

Konuşmasında Türk ırkının güzelliğinden bahseden Mustafa Kemal, Türk ırkının güzelliğinin daima korunmuş olduğunu, dünya hakemlerinin de bunu onayladığını belirterek kendisinin Türk ırkının güzelliğini tarihi olarak bildiğini belirtmesi “Ebedi şef” olma ve her şeyi bilme ve hâkim olma durumunun ifadesi gibi görünüyor, ayrıca konuşmanın içindeki narsizm açıkça hissediliyor.

Mustafa Kemal Kurtuluş Savaşı sonrası, 1923 tarihinde Adana’da yaptığı konuşmada şunları söyleyecektir: “...Adanamıza müstevli olan anasırı saire, şunlar, bunlar, Ermeniler sanat ocaklarımızı işgal etmişler ve bu memleketin sahibi gibi bir vaziyet almışlardır. Şüphesiz haksızlık ve küstahlığın bundan fazlası olamaz. Ermenilerin bu feyizli ülkede hiçbir hakkı yoktur. Memleketiniz sizindir, Türklerindir. Bu memleket tarihte Türktü, o halde Türk’tür ve ebediyen Türk olarak yaşayacaktır. ...Ermeniler vesairenin burada hiçbir hakkı yoktur. Bu bereketli yerler koyu ve öz Türk memleketidir.”⁵³

Metin ile ilgili söylenecek fazla bir şey yok, Mustafa Kemal bu konuşmasında temkinden uzak bir tavır sergiliyor, Ermeniler ve vesairenin hiçbir hakkı yoktur derken hem toprak olarak hakkı yoktur hem de bu ülkede yaşayan vatandaşlar olarak hakka sahip olamazlar şeklinde bir durum çıkıyor ortaya; kültürel hukuki bir ulus tanımı, yerini türdeş, zaman zaman ırkçı, şovenist söylemlere bırakıyor. Aynı tondaki bir başka

⁵² Parla, a.g.e., s. 201-202

⁵³ Parla, s. 200-201

konusmaya da Mahmut Esat Bozkurt'un 1930'da Ödemiş'te verdiği nutukta rastlıyoruz: "Çünkü bu fırka bugüne kadar yaptıkları ile esasen efendi olan Türk milletine mevkiini iade etti. Benim fikrim kanaatim şudur ki, dost da, düşman da dinlesin ki, bu memleketin efendisi Türktür. Öz Türk olmayanların Türk vatanında bir hakkı vardır, o da hizmetçi olmaktır, köle olmaktır. Dünyanın en hür memleketindeyiz. Bunun adına Türkiye diyorlar."⁵⁴

Bu metinde, yukarıdaki metinde okumaya çalıştığımız "toprak hakkı yoktur" durumunun biraz ötesine geçilerek Türkiye sınırları içinde yaşayan gayri Müslimlerin hakkı olan bir şey öğreniyoruz; o da köle olmak, bu topraklarda ancak Türklerin efendiliğinde köle olarak yaşamak durumundalar. Dünyanın en hür memleketi dediğiniz ülkede, birilerinin birilerinin efendiliği altında köle olması hangi özgürlük anlayışıyla açıklanabilir?

1915 Ermeni "Kırım"ında⁵⁵ bu suçla aranan, tutuklanıp serbest bırakılanlardan Şükrü Kaya, ki kendisi tehcir sırasında İskân-i Aşair ve Muhacirin Umum müdürüydü (bu müdürlük tehcirden resmen sorumlu görünüyordu⁵⁶), içişleri bakanı olmuş ve Mustafa Kemal'in kurduğu CHP'nin genel sekreterliğini yapmıştır.⁵⁷

Akçam, Kaya'nın dışında tehcirde rol almış diğer kimselerin de Cumhuriyet hükümetinde görev aldıklarını belirtir: Mustafa Abdülhalik Renda ("Kırım" sırasında Halep ve Bitlis valiliği yapar; Akçam, Alman belgelerinden kendisinin Ermenileri yok etmek için canla başla çalıştığını aktarır) önce maliye, milli eğitim ve milli savunma bakanlıklarında bulunur, hatta Mustafa Kemal'in öldüğü günün ertesi, bir günlük de olsa Türkiye Cumhuriyeti Başbakanlığı yaptığını da ekler.⁵⁸ Bu durum da, Kemalist ulusçuluğun bir anlamda İttihat ve Terakki "mirası"na sahip çıktığı ve türdeş bir toplum yaratma isteğinin ayrı bir göstergesidir.

1930'lu yıllarda Kemalist seçkinler, Kemalist ihtilali yerleştirmek için yeni bir Türk kimliği inşasına yöneldiler. Bu mühendislik süreci, laik meşruiyet zeminine dayalı yeni

⁵⁴ Parla, s. 208

⁵⁵ Taner Akçam, "İnsan Hakları ve Ermeni Sorunu", İstanbul, 1999.

⁵⁶ A.g.e, s. 563

⁵⁷ A.g.e, s. 563

⁵⁸ A.g.e, s. 563-564

Türk kimliğine bütünüyle “mamul” bir nitelik kazandırdı.⁵⁹ Kemalist militan laikliğin ferdi ve kolektif kimlik için kapsamlı bir kuşatıcılığa sahip olmaksızın başarısızlığı, Kemalist ulusçuluğun etnik-ırki bir renk kazanmasında itici bir faktör oldu.⁶⁰

Türk ırkını aşağı bir ırk (sarı) olarak gören Batı’ya karşı Türklerin de onlarla eşit olduğunu, biraz daha ileriye giderek bütün medeniyetlere Türklerin “ebelik” ettiği fikrini temel alan Türk Tarih Tezi ve Güneş-Dil Teorisi ortaya çıktı. Yıldız, Türklük etrafında “Biz” duygusu oluşturabilmek için en rasyonel görünen seçeneğin akrabalık temelinde Türklerin süper bir aile olduğunu söyleyen etnik/soya dayalı teorinin Kemalist seçkinler için en uygunu olduğunu, bu teorinin asimile edilemeyen “tehditler” karşısında hâkim etniyi oluşturan Türklerin desteğini kazanmada daha başarılı olabileceklerine inandıklarını belirtiyor.⁶¹

Yeni bir tarih tezini oluşturma görevi 1927 yılında kapatılıp Halkevlerine aktarılan Türk Ocaklarında oluşturulan Türk Tarihi Tetkik Cemiyeti’ne verildi. Bu cemiyet tarih kitaplarını, 1932 ve 1937 Tarih Kongrelerini hazırladı; hazırlayanlar arasında Tek Parti döneminin önemli isimleri vardı: CHP Genel Sekreteri Recep Peker, Adalet Bakanı Mahmut Esat Bozkurt, Dr. Reşit Galip, Sadri Maksudi Aral, Yusuf Akçura, Fuad Köprülü, Şemsettin Günaltay, Afet İnan, Ahmet Ağaoğlu.

Ankara Halkevi’nde 2–11 Temmuz 1932 tarihlerinde yapılan Birinci Türk Tarih Kongresi, Mustafa Kemal’in onuruna düzenlenmiş büyük bir törendir. O tarihte Gazi artık efsaneleşmiş ve tarih içindeki yerini almıştı; Halkevinin önünde ata binmiş heykeli sanki tartışmaların ortodoks bir çizgide ilerlemesini gözetim altında tutuyordu.⁶² Türk tarihinin vârisi ve yapıcısı, yeni bir tarih yazımının kurucusu olarak bir yarı-tanrı görünümünü alan “Türk tarihinin en büyük evladına” adanmıştır.⁶³ Atatürk’ün meşhur sözü olan “Tarihi yapmak kadar yazmak da önemlidir,” 1932’nin o temmuz günlerinde yaşanan olaya tam anlamıyla denk düşmektedir.⁶⁴

Ersanlı, söz konusu kongrede tartışılan konuları dört başlıkta topluyor:

1. Tarih öncesi ve tarih dönemlerine ait kaynakların toplanması

2. Türk dilleri üstüne tartışma

⁵⁹ Yıldız, a.g.e., s.159

⁶⁰ Yıldız, s. 159

⁶¹ s, 161

⁶² Etienne Copeaux, a.g.e., s.68-69

⁶³ A.g.e., s. 69

⁶⁴ A.g.e., s. 69

3.Orta Asya'dan geniş çaplı bir göçe yol açan coğrafi ve doğal değişikliklerinin tartışılması

4.Aynı yıl basılan ders kitapları üstüne tartışma⁶⁵

Aslında tezin özü, dünyadaki bütün uygarlıkların temelini Orta Asya'daki kuraklık sebebiyle anayurtlarından bütün dünyaya göç etmek zorunda kalan Türkler tarafından taşındığıydı. Düzenlenen her iki kongrede de ırk kavramının önemle üzerinde duruluyordu; hem Türk halklarının tarihi hem de dünya tarihi analiz edilirken ırk, temel araştırma birimi olarak kullanılmıştır⁶⁶

Afet İnan, Birinci Türk Tarih Kongresi'nde büyük ölçüde Eugene Pittard'ın yazılarına dayanarak Türk ırkının tarihöncesine⁶⁷ uzanan kadim kökleri üzerine “deliller” sunmaya çalışmıştır. Tebliğindeki ana fikir, Türklerin tarihöncesi zamanlardan beri dünya üzerindeki ilk ve en ileri medeniyetlerin kurucusu olduklarıdır.⁶⁸ Bunun yanı sıra başkaları tarafından kurulmuş tüm medeniyetler de Türk istilaları sonrasındaki “aydınlanma” dönemiyle açıklanmıştır. Afet İnan'ın vurguladığı, sarı ırkla Türkler arasında hiçbir bağ olmadığıdır. Bunun yanı sıra Türklerin Orta Asya'da yaşayan tek ırk olduğunu ve başka hiçbir ırkın bu topraklarda yaşamadığını iddia etmiştir. “Orta Asya yaylalarının Otokton ahalisi tek bir ırk halinde teşekkül etmiştir, çünkü başka kandan ve tipten hiçbir halkın gelip karışmasına yurtları hududundaki tabi maniler yüzünden on binlerce yıl imkân olmamıştır.”⁶⁹

Şevket Aziz (Kansu) da sunumunu ırk perspektifli olarak hazırlamış, hatta kürsüye önce dört kafatası sıralayarak bunlar üzerinde yaptığı bilimsel çalışmaların sonuçlarını anlatmış, sonrasında canlı bir aile çıkarmıştır: “Efendiler müsaade ederseniz, size şimdi hiçbir istifa (seçme) zihniyeti takip etmeden, bir Türk ailesini göstereceğim. Mini mini yavruları ile, bir genç erkeği tesadüfen buldum ve getirdim. Size göstereyim, Ankara'nın biraz şimalinde Bağlum köyünden Abdullah'ı, kadını ve küçük yavrularını takdim ediyorum. İşte, ince ve uzun burunlu, brakisefal ve antropoloji kitaplarında bu karakterle tavsif edilen halis dağlı adam. Türk adamı (alkışlar). Abdullah koyu olmayan gözlere, buğdaydan daha açık renkli kumral bıyıklara ve beyaz

⁶⁵ Büşra Behar Ersanlı, “İktidar ve Tarih”, İstanbul, 2003, s. 145

⁶⁶ Nazan Maksudyan, “Türklüğü Ölçmek”, İstanbul (Metis Yay.) 2005, s. 60

⁶⁷ .y.a.g.e., s. 60

⁶⁸ A.g.e., s. 60

⁶⁹ A.g.e., s. 61

bir tene sahiptir. Fakat işte yavruları, saçları altın renkli olan bu yavru Türk ırkına mensuptur (alkışlar). İşte Alp adamı, Orta Asya'dan gelmiş olan adam (alkışlar). Bizim ecdadımıza bağlı adam.”⁷⁰

Bu konuşmalar ilk bakışta ırkçılığın, kafatasçılığın dile getiriliş biçimidir, ancak konu ile ilgilenen kaynaklardaki esas kanı, dış ve iç sebepler nedeniyle bu tavrın oluşmuş olmasıdır. İçeride, bir ulus oluşturulmak istenmekte, dil ve tarih aracılığıyla bu ulusa kimlik kazandırılmaya çalışılmakta, yüzyıllardır tersi yapılmış bu iş ele alınırken ideoloji doğal olarak zorlanmaktadır.⁷¹ Yıldız da benzer tespitlerde bulunarak irki tarih tezinin benimsenmesinin iki ana amacı olduğunu belirtir; ilkin Türklüğün ulusal özgüvenini ve saygısını yeniden kazanmak ve Anadolu'yu Türk milli vatani olarak tespit etmek, ikinci olarak da Türklüğün Batı'daki negatif imajını mutlak değiştirmek.⁷² Dış sebebe gelince; 1930'larda Almanya, Japonya, İtalya'da bilimsel ırkçılık düşüncesi resmi devlet politikası olarak benimsendi. Bu durumlar hem Türk tarih tezlerindeki ırkçı vurgulara hem de iç politikaya yansımıştır.

Birinci Türk Tarih Kongresi sona erdikten sonra sıra dil işlerine gelmişti; dil reformu dışında Kemalistlerin çabaları, tarih tezlerinin doğruluğunu dilbilimle “kanıtlamaya” çalışan Güneş-Dil Teorisine yöneldi.⁷³ Bu çalışmayı yapanlar Türk Dil Kurumu ve Ankara Üniversitesi hocalarıydı. Tez şöyle özetlenebilir: İlk doğal dil, ilk insanların doğayı yansılayan seslerinden doğmuştur; bu insanlar içinde dilin bir gereklilik arz ettiğini hissedenler Türkler olmuş ve ilk sözcüklerini güneşi anlatmak için üretmişlerdir. Tüm dünya dilleri Orta Asya halklarının güçleri sayesinde, bu anadilden çıkmıştır.⁷⁴ Bu materyalist dil teorisi tarih tezi ile aynı amacı paylaşıyordu: ulusal özgüven ve saygıyı yeniden kazanmak. Bütün dillerin Türkçenin başkalaşıma uğramış versiyonları olduğunu söylemek tam bir totolojiydi.⁷⁵ Bütün dillerin Türkçeleştirilmesi, Türkçeyi Arapça, Fransızca, Farsça ve İngilizce gibi tüm medeniyet dillerinin sahibi kılıyordu. Bu arada ortaya çıkan teorik tutarlılık problemi, dil reformunun öbür yüzünü oluşturan Arapça ve Farsça kelimelerin Türkçeden kovulması sürecini geçici olarak sekteye

⁷⁰ Baskın Oran, a.g.e., s. 206

⁷¹ Oran, s. 207

⁷² Yıldız, a.g.e., s. 162

⁷³ Copeaux, s. 73

⁷⁴ A.g.e., s. 73

⁷⁵ Yıldız, s. 192

uğrattı.⁷⁶ Çünkü nasıl olsa bütün diller Türkçeden doğmuştu, bu yüzden de yabancı dillerden Türkçeye giren kelimeler Türkçe olarak kabul edilmeye başlandı. Baskın Oran Güneş-Dil Teorisine göre yapılan sözcük çözümlerinin tarih tezinde kullanılacağını belirtir; Mustafa Kemal'den yaptığı alıntıda konuyu iyi örneklemektedir: “Neydi o, az kalsın Sezar’ı mağlup edecek genç Golva başkumandanının adı? Karışık çetrefilli bir ismi var: ha: versengetorisk! Fransız tarihine göre bu isim “Bahadırların büyük reisi” demekmiş. Hâlbuki heceleri ayırınca onun ne olduğu kendiliğinden meydana çıkıyor: Birinci hecenin başındaki vavı kaldır “er” kalır. İkinci hece ‘senk’, yani ‘cenk’; üçüncü hece ‘torik’ yani ‘Türk’.”⁷⁷

Tezlerle ortaya çıkan diğer ilginç bir husus da, birçok ünlü kişinin ve önemli medeniyetlerin kökeninin Türk olduğu savıydı, bunlar: Türklerin mimarlıkta kübizmin kurucusudur; resimde sürrealizmin, tiyatrodaki en ileri anlayışın temsilcileridirler; ateşi, ekmeği, evlilik kurumunu, tarımı, madenciligi, hayvan ehlileşirmeyi, geometriyi dünya uygarlığına hep Türkler hediye etmiştir.⁷⁸ Homeros da Türktür, asıl adı “ummak”tan gelen Umar’dır. Aka Türklerinden olan Umar’ın yazdıklarının hemen hemen tamamı Eti mitolojisi ve teogonisinden alınmadır.⁷⁹ Eti ve Grek ana tanrıları bir olduğu için, Etiler de Türk olduğuna göre Grekler de Türk olmalıdır gibi çok da bilimsel temele oturmayan çıkarımlarla ulusa özgüven aşılarmaya çalışılmaktadır.

Yukarıda anlatmaya çalıştığımız, Kemalizmin ırkçı yönünün çok açık olmamakla beraber sınırının oynak ve ince olmasının görmezden gelinemez oluşudur; bu tezler uluslaşma sürecini tamamlamak isteyen bir devletin çabalarıdır, ancak şovenist ve ırkçı tutumlar engellen(e)memiştir. Unutulmaması gereken bir diğer nokta da, Mustafa Kemal’in rejimin tek hâkimi olduğunu ve yapılanların hepsinden haberdar olup bizzat ilgilendiğini biliyoruz, doğal olarak ırkçı tutumları gözden kaçırıyor diyemeyiz; nitekim 1920’li ve 1930’lu yıllarda yapılan “vatandaş Türkçe konuş” kampanyaları ile azınlıkların maruz bırakıldığı şiddet ortamı, askeri okullara girmenin şartı olarak getirilen “Öz Türk ırkı”ndan olma koşulu, birçok Yahudi yurttaşın mağduriyetine sebep olan 1934 Trakya olayları, İkinci Dünya Savaşı’nda yürürlüğe konan ve azınlıkları

⁷⁶ s. 192

⁷⁷ Oran, s. 276

⁷⁸ Oran, s. 274

⁷⁹ A.g.e., s. 274

ekonomik olarak sarsan Varlık Vergisi gibi uygulamalar ırkçı ve şovenist tutumların sonucudur.

Resmi politik söylemde efsanevi sembollerin kullanılması, Kemalist ulusçuluğun etnisist kavrayışının başka bir yüzüdür.⁸⁰ Mustafa Kemal'in Türk türeyiş destanı Ergenekon'a yaptığı gönderme, Türk etnikliğinin kültürelleşmesinin açık bir yansımasıdır. Mustafa Kemal'in unvanları arasında, Türklerin Ergenekon'dan çıkışında yol gösterici kurdun adı da bulunmaktadır; Bozkurt.⁸¹1922'den başlayarak pullarda bozkurt figürü kullanıldı, Cumhuriyet'in ilk yıllarında bozkurt figürü paraların ön yüzüne de konuldu.⁸² 1931'den sonra tek parti rejiminin kurumlaştığı ve CHF dışındaki tüm örgütlerin kapatıldığı bir dönemde varlığını sürdüren Milli Türk Talebe Birliği'nin ambleminde de bozkurt ve hilal bulunmaktaydı.⁸³ Üniversite öğrencilerinin şapkaları üzerine bozkurt figürü yerleştirilmişti, birçok resmi binada bozkurt figürü bulunmaktaydı, Ankara Garı'nın giriş kapısında iki büyük bozkurt amblemi yer almaktaydı, Ankara'nın Ulus Meydanı'ndaki heykelin kaidesinin dört tarafında da bozkurt başı rölyefleri bulunmaktaydı.⁸⁴

Kemalist ulusçuluğun etnik/soya dayalı politikalarının önemli ideologlarına değinmekte fayda olacaktır. İhtilali o günkü ve gelecek nesillere öğretmek ve benimsetmek amacıyla 1934 yılında İstanbul Üniversitesi bünyesinde, Eğitim Bakanı Hikmet Bayur'un da katkılarıyla, İnkılâp Enstitüsü kuruldu. Enstitünün kuruluşuna öncülük eden isimlerin başında CHF Genel Sekreteri Recep Peker bulunuyordu. Enstitü bünyesinde verilen derslerin aynısı Ankara Üniversitesi'nde de verilmeye başlanmıştır. Yıldız, inkılâp derslerinin "Kemalizm nedir?" Sorusuna bir cevap arayışının ve 1930'ların başından itibaren girilen siyasi ve toplumsal ölçekte her şeyi "teklik" paydasında toplama sürecinde, misyoner bir cehdin ürünü olduğunu belirtiyor.⁸⁵

Recep Peker, 1931-36 yılları arasında CHP'nin en önemli organı olan ve kararları bütün parti üyeleri için bağlayıcı olan genel başkanlık kurulunun Atatürk ve İnönü ile üçüncü üyesiydi. Peker, Kemalist tek parti inşasında en büyük paylardan birine sahiptir.⁸⁶

⁸⁰ Yıldız, s. 178

⁸¹ A.g.e., s. 178

⁸² A.g.e., s. 178

⁸³ A.g.e., s. 179

⁸⁴ A.g.e., s. 179

⁸⁵ A.g.e., s. 198

⁸⁶ A.g.e.s,200

Atatürk'ün görüşleriyle CHF programları arasında nasıl bir farklılık olmazsa, Peker'in program açıklamaları ile CHP'nin programlarında ifadesini bulan ideolojinin lafzı arasında da bir fark olmaz.⁸⁷

Peker, inkılâp derslerinde üç ana milliyetçilik türünü açıklar; sınıriçi milliyetçiliği, ırk milliyetçiliği ve antisemit milliyetçilik.⁸⁸ Sınıriçi milliyetçiliğe örnek olarak Fransa'yı verir; bir ülkenin siyasi sınırları içinde yaşayan herkes tarih ve kan yakınlığına bakılmaksızın ulusu oluşturur. Irk milliyetçiliği yayılmacıdır, örneğini Almanların oluşturduğu bu milliyetçilik tipinde sınır dışında yaşayan kandaşların kaynaşmasını, hatta siyasi birliğini öngörür.⁸⁹ Bu milliyetçilik kendi ülke sınırları içinde yaşayan farklı kandan azınlıkların aynı hak, şeref ve kültüre sahip olmasını kabul etmez, milliyet kanla tanımlanmıştır. Antisemit milliyetçilik kan milliyetçiliğinden doğmuştur. Nazi Almanya'sında Yahudilerin durumu örnek olarak verilir, Yahudi olmak vatandaş olmamak, hak ve şerefi taşımamak için yeterli sebeptir.⁹⁰

Peker, milliyetçilik ilkesini CHP'nin 1931 yılında yer aldığı şekliyle tanımlar: Türkiye'nin ana dayanağı milliyetçiliktir. Beynelmilel akımların, özellikle komünizmin reddedilmesi müstakil hüviyeti koruma çabasıdır. Dış Türklere yalnızca 'sıcak ve sevgi dolu ilgi' söz konusudur, onlarla kader birliğimiz yoktur; kendilerine dışarıdan Kürtlük, Çerkezlik, Lazlık, Pomaklık gibi telkinler yapılan toplulukların da Türk ulusal camiası içinde yer aldığını, bu durumun geçmişteki istibdat dönemlerinin bir parçası olarak bu grupları bir bakıma saf dışı eder.⁹¹ Peker farklı bir etnik kökene sahip olduklarını düşünenlerin ulusa dahil edilemeyeceğini, bunun sebebinin de ulusun tek bir kökeni olduğunu, onun da Türklük olduğunu söyleyerek homojenliği savunur.

Peker, Osmanlı geçmişini reddeder; Türk tarihini "Türk ulusunun kanındaki yücelikle" sınırlandırarak ulusçuluk tanımı yapar. Peker kan ulusçuluğuna da sürekli göndermelerde bulunur, bu da Atatürk'ün "ırk ve menşe" birliği olarak ifade ettiği kan birliğini önemseydiğini gösterir.⁹² Peker'e göre Osmanlı İmparatorluğu'nun duraklama ve çöküş dönemlerinde "...bozulması mümkün olmayan tek bir şey, Türk kanı, bütün bu gürültüler içinde temiz kalmıştı. Batı Türkleri bu çöküntü içinde kanının ağırlığını

⁸⁷ A.g.e., s. 200

⁸⁸ Recep Peker, "İnkılâp Dersleri", İstanbul (İletişim Yay.), 1984, s. 73

⁸⁹ A.g.e., s. 74

⁹⁰ A.g.e., s. 74

⁹¹ A.g.e., s. 110

⁹² Yıldız, s. 206

korudu ve sakladı. Dünyaya batırlık örneği gösteren Osmanlı ordusunun yüksekliği, devlet idaresinin kötülüğüne rağmen, bu orduları yaratan bay Türk Ulusu'nun kanındaki yücelikten ileri geliyordu.”⁹³ Kan ulusçulu ile ilgili olarak Peker, İngiliz ve Fransız devrimlerini karşılaştırırken “iki ulus arasındaki” kan farkını belirtir; Osmanlı'dan sonra yeni bir devletin kurulması da yine “kan vaziyetidir.”⁹⁴

Mahmut Esat Bozkurt, İnkılâbın hukuki boyutunu anlatmakla görevliydi; Ahmet Yıldız, Mahmut Esat'ın Kemalizmin ilk teorisyenlerinden biri olarak anar.⁹⁵ Esat'ın 1924 yılında İzmir'de “*Saday-ı Hak*” gazetesinde on iki tefrika olarak yayımlanan “Türk İhtilali'nin Düsturları” başlıklı yazıları, Kemalist devrime ilişkin ilk sistemli teorileştirme denemeleridir.⁹⁶ Esat verdiği konferansları “*Atatürk İhtilali*” adlı kitapta toplamıştır; bu kitapta görüşlerini belirten Bozkurt, Kemalist ideolojinin bütün ideolojilerin en iyi taraflarını aldığını, nasyonal sosyalizmin ise çok az değiştirilmiş hali olduğunu belirtir: “Zamanımızın bir Alman tarihçisi, gerek nasyonal sosyalizmin gerek faşizmin Mustafa Kemal rejiminin çok az değiştirilmiş birer şeklinden başka bir şey olmadığını söylüyor. Çok doğrudur, çok doğru bir görüştür.”⁹⁷

Herhangi bir ihtilalin hangi milletin hesabına yapılırsa yapılsın mutlaka o milletin “öz evladının” eliyle yapılmasını ve onun elinde kalması gerektiğini belirten Bozkurt, “Türk ihtilali, öz Türklerin elinde kalmalıdır. Hem de kayıtsız ve şartsız. Yabancıların yardımıyla başarılan ihtilaller yabancılara borçlu kalırlar, bu borç ödenmez, Türklerin en kötüsü, Türk olmayanın en iyisinden iyidir. Geçmişte Osmanlı İmparatorluğunun bahtsızlığı, ekseriya, mukadderatını Türklerden başkasının yapmış olmasıdır,”⁹⁸ diyerek ihtilalin ‘yerli’ karakterine vurgu yapar.

Yıldız “öz Türk” tanımlamasını Atatürk'ün de sıkça kullandığını, Türklerin bir kavim olarak eskiliğini ve katışksızlığını vurguladığını (daha önce Adana Konuşmasında kullanıldığını görmüştük), Hatay meselesi ile ilgili konuşmasında da kullandığını belirtir.⁹⁹ “Bu sırada milletimizi gece gündüz meşgul eden başlıca büyük bir mesele, hakiki sahibi öz Türk olan ‘İskenderun-Antakya’ ve havalisinin mukadderatıdır.”

⁹³ Peker, s. 16

⁹⁴ A.g.e., s. 62

⁹⁵ Yıldız, s. 209

⁹⁶ Yıldız, s. 209

⁹⁷ Mahmut Esat Bozkurt, “Atatürk İhtilali”, İstanbul (Kaynak Yay.), 1995, s. 107

⁹⁸ A.g.e., s. 160

⁹⁹ Yıldız, s. 211

Bu sözler, etnik Türklüğü tanımlayan sözlerdir; Kemalist ulusçuluğun etnisist tabiatına, ayrımcılığı dil, kültür ve ülkü umdeleri etrafında tanımlayan, ancak sistematik ırkçı olmayan bir yapıya işaret etmektedir.¹⁰⁰

Bozkurt, Kemalizm ve nasyonal sosyalizmin ayrıldığı ve birleştikleri noktalardan bahsederken her ikisinin de milliyetçi olduğunu, fakat aralarında ‘küçücük’ bir fark olduğunu, onun da ırkçılık olduğunu belirtirken, Türk rejiminin kana değil, kültüre ve dile önem verdiğini, bununla beraber Atatürk’ün “*Nutuk*”ta “kanını taşıyandan başkasına inanma,” demesinin uygulamada kültür ve dil birliği halinde ortaya çıkmıştır, diyerek ikircikli bir durumun altını çizer.¹⁰¹

Afet İnan, ulusal tarihçi ve Cumhuriyet döneminin liberal bilim kadınlarından biridir, Atatürk’ün hayatına en fazla aşinalığı olan insanlardan biridir, dolayısıyla yaptığı çalışmaların çoğu Mustafa Kemal’in isteği ve bilgisi dahilinde gerçekleşmiştir. Ersanlı, İnan’ın tarih çalışmalarının 1928 yılında Mustafa Kemal’e “Türk ırkının sarı ırka mensup olduğunu ve Avrupa zihniyetine göre ikinci (sécondaire) nev’i bir insan tipi olduğunu yazan Fransızca bir kitap göstererek, “Bu böyle midir,” diye sormuş, Atatürk ise “Hayır, olmaz, bunun üzerinde meşgul olalım, sen çalış diyerek,” o güne kadar süregelen çalışmaları başka bir safhaya itmiş, milli şuuru aşılama yönündeki misyoner tarihçilik anlayışı gündeme gelmiştir.¹⁰² Türk Ocaklarında Aksaray delegesi olarak bulunan Afet İnan, Türk Tarihi Tetkik Cemiyeti’nin kurulması için önerge vermiş ve kabul edilmiştir. Kongrelerdeki eski Türk tarihi, Türklük ve medeniyetle ilgili bilinçli abartmaları bu konuda özellikle vazifelendirilmiş olmasından kaynaklanır.¹⁰³ Afet İnan’ın birçok makalesinde Türklerin önüne çıkmış tarihi engeller ya da talihsizliklerle yoğrulan derin bir “geri bıraktırlmışlık” tezi görmek mümkündür.¹⁰⁴ İnan, “Orta Kurun Tarihine Umumi Bir Bakış” başlıklı bildirisinde şunları söyleyecekti: “Avrupalılar o devirde Orta Asya’yı esrarlı bir muhit olarak görüyorlardı, hâlbuki Asya’nın bir yarımadasından başka bir şey olmayan Avrupa, Orta Asya’yı çoktan tanımalı idi; çünkü geçmişte Orta Asya’da, her ne vakit buhran olmuşsa, bunun neticesi, birçok Türk

¹⁰⁰ A.g.e., s. 211

¹⁰¹ Bozkurt, a.g.e., s. 229

¹⁰² Ersanlı, a.g.e., s. 147

¹⁰³ A.g.e., s. 148

¹⁰⁴ A.g.e., s. 149

kavimlerinin durdurulmaz dalgalar halinde gelerek Avrupa kavimlerini şarktan garba sürmeleriyle daima Avrupa'ya aksetmiştir...

Eğer Türk âleminin her ferdi, teşekkül eden Türk birliğinin bizzat şuurlu sahibi ve müdafii olabilseydi, dünya yüzünde bugünkü Türk mirasının ne olabileceği kolaylıkla düşünülebilir.”¹⁰⁵

Afet İnan, daha önce söz edildiği gibi, çalışmalarında Türk tarih tezini kuvvetlendirecek verileri elde etmek ve ulusal kimlik oluşturmak için uğraşıyordu. Verilerden bahsetmişken, Afet İnan'ın Türk toplumunu nasıl 'ölçtüğüne' değinmek önemlidir. İsviçre'de antropoloji eğitimi alan İnan, doktora tezini dönemin çok okunan ve İkinci Türk Tarih Kongresi'ne onur başkanı olarak katılan Eugène Pittard'ın danışmanlığı altında tamamlar. İnan, Atatürk'ün emriyle Anadolu ve Trakya'da 64 bin kişiyi içine alan, Devlet İstatistik Enstitüsü'nün de imkânlarını kullanarak, boy, iskelet yapısı, baş ve burunla ilgili ölçümler yapar.¹⁰⁶ İnan, Avrupa medeniyetinin kurucusu olarak kabul edilen brakisefal Avrupa adamının, Orta Asya'dan Anadolu yoluyla Avrupa'ya geldiğini göstermeyi amaçlamaktaydı. Ona göre, brakisefal adam olmadan Avrupa adamının göçebe hayattan yerleşik hayata geçmesi düşünülemezdi, Anadolu'da yaşayan insanlar arasındaki antropolojik ve tavsifi benzerlikler, ikisinin de brakisefal Aryan ırkına mensup olduğunu ortaya koymaktaydı.¹⁰⁷ Mustafa Kemal'in antropolojik çalışmaları ırki açıda değerlendirmedini belirten İnan, bu çalışmalardan okulların, fabrikaların, ordunun ve sporun elde edeceği faydaları göz önünde bulundurduğunu ifade eder; bu sayede mesela okul çocukları sıralarda boylarının yüksekliğine göre değil, iskelet yapılarının büyüklüğüne göre oturmaya başlamış, spor takımları antropolojik rasyonaliteye göre örgütlenmiştir. Askeri birimlerin, enerji israfını asgariye indirerek askerliğin verimliliğini azami seviyeye çıkaracak tabii gruplar şeklinde belirlenmesi mümkün olmuştur.¹⁰⁸ Bu durumun öjenik ile ilgili olduğu, ırkın saflığı, sağlığı, güzelliği gibi noktalarda faydalanmayı düşündükleri açıktır.

Doktora tezinin dışında Afet İnan Atatürk'ün teşviki, Başbakan İsmet İnönü ve sonraki başbakan Celal Bayar'ın desteğiyle Türk ırkının tarihteki yerini göstermek amacıyla

¹⁰⁵ A.g.e., s. 149-150

¹⁰⁶ Yıldız, s. 213

¹⁰⁷ A.g.e., s. 214

¹⁰⁸ A.g.e., s. 214

1937’de büyük bir alan araştırması yapmıştır. İnan bu durumu Atatürk devrinin büyük eserlerinden biri olarak anacaktır.¹⁰⁹

Araştırmadan çıkan sonuca göre Türk yurdu, Anadolu’nun çeşitli dönemlerinde Orta Asya’dan gelen ve Bronz Çağından beri aynı ırki özellikleri gösteren bir halk tarafından meskûn kılınmıştır. Bu süreç boyunca adlar değişmiş, ancak etnik durum çok az değişerek asriliğini korumuştur.¹¹⁰

Türklerin ırki özellikleri şöyledir: Boyları ortalamadan daha yüksektir. Çoğunlukla iskelet yapıları iri, brakisefal ve leptorhinien’dir (ince burun). Saç ve göz renkleri genellikle vasattır. Büyük çoğunluk homo-Alpinus adı verilen beyaz Avrupa ırkına mensuptur.¹¹¹ Brakisefal tip en fazla İç Anadolu’da, en az Doğu Anadolu’da görülmektedir. Bu da İç Anadolu’nun daha homojen bir bölge olduğunun göstergesidir; kurulan Cumhuriyet’in başkentinin Ankara olmasını Afet İnan, Mustafa Kemal’in ırki bütünlüğü önceden sezerek karar vermesine bağlar.¹¹²

Osmanlı İmparatorluğu’ndan modern Türk ulus-devletine geçiş sırasında ulusal bilincin gelişmesinde etnik aidiyetin ve ırksal bağların, Türkiye Cumhuriyeti’nin kurulmasından sonra bile, önem kazanmasına yol açan çeşitli ulusal kimlik öğeleri eşlik etti. Uzun yıllar boyunca süren düşünsel devamlılık esas olarak duygulara seslenen kolektif bir bilincin oluşumunu pekiştirdi. 1930’ların özgül bağlamı, gerçekliği gayet kuşkulu özgül etnik/tarihsel köklere dayanan türdeş bir ulusal kimlik oluşturmak üzere resmi bir çabayı ortaya koyduğu için, kendine özgü bir öneme sahiptir.¹¹³

4. 40’LI YILLAR; MİLLİ ŞEF DÖNEMİ VE İKİNCİ DÜNYA SAVAŞI POLİTİKALARI

1938 yılında “Ebedi Şef”in ölümüyle İsmet İnönü cumhurbaşkanı olmuş ve Türkiye’yi zorlu bir süreç boyunca yönetecek kişi konumuna gelmiştir. Tek parti yönetimi altındaki Türkiye Cumhuriyeti’nin diktatörlükle yönetildiğine kuşku yoktur; Mete Tunçay, CHP’nin gerek felsefesi gerekse yapısı bakımından totaliter değil, (demokratik), çağdaşlaşmayı önleyen başlıca engele (yani İslama) karşı Batılılaşmayı

¹⁰⁹ A.g.e., s. 214-215

¹¹⁰ A.g.e., s. 215

¹¹¹ A.g.e., s. 216

¹¹² A.g.e., s. 216

¹¹³ G. Göksu Özdoğan, a.g.e., s. 87

gerçekleştirmeye çalışan “özünde pragmatik” bir tek-parti olduğunu vurgular.¹¹⁴ Tunçay kitabında, ”Türk tek parti sistemi, hiçbir zaman bir tek parti doktrinine dayanmamış; tekele resmi bir nitelik vermemiş, onu sınıfsız bir toplumun varlığıyla ya da parlamenter çekişmeleri ve liberal demokrasiyi ortadan kaldırma arzusuyla meşrulaştırmaya çalışmamıştır. Sahip olduğu tekelden dolayı daima rahatsızlık, hatta utanç duymuştur. Türk tek partisi, bir suçlu vicdanına sahip olmuş ve bu noktada, kendilerini taklit edilmesi gerekli modeller olarak gösteren faşist ya da komünist kardeşlerinden ayrılmıştır,” diyerek tek parti dönemini tanımlar. 1927 yılında kongrede değişmez genel başkanlık oylaması yapılmış ve Mustafa Kemal değişmez genel başkan seçilmiştir. İnönü’nün Cumhurbaşkanı olduğu günlerde değişmez genel başkanlık durumundan memnun değildir ve çok partili siyasi yaşama geçme düşünceleri vardır, ancak bu düşüncelerini aktive edememiştir; çünkü İkinci Dünya Savaşı’nın patlak vermesiyle çok partili siyasi yaşama geçiş sekteye uğramış, ancak değişmez başkanlık durumu değiştirilmeyerek parti içi sistem devam etmiştir. Aslında ‘şef sistemi’ CHP’ye yabancı bir kurum değildi, bu sistem Atatürk döneminde uygulanmaya konmuştu; İnönü yönetiminin izlediği siyasetin genel eğilimi ve yönü ise, aslında bir muhalefet hareketine izin vermesine, hele hele bir muhalefet partisinin kurulmasına ya da bu yönde bir zamanlama düşüncesine kesinlikle uymadığıdır.¹¹⁵

Milli Şef döneminin en önemli olayı, kuşkusuz İkinci Dünya Savaşı’dır. 1939 yılında Almanya’nın Polonya’ya girmesiyle başlayan savaşta İngiltere, Fransa, Amerika ve Sovyetler Birliği müttefik devletlerini; Almanya, İtalya ve Japonya mihver devletlerini oluşturmuştu. Savaşın alanı gittikçe genişlerken Türkiye sessizdi, ancak Almanya’nın ve özellikle İtalya’nın yayılmacılığı endişeleri artırıyor. Mussolini’nin Akdeniz’den “Mare Nostrum” diye bahsetmesi durumu zorlaştırıyordu. Türkiye 26 Haziran 1940’ta kendisine saldırılmadıkça saldırmayacağını açıkladı. Türkiye’nin bu tutumu, İnönü’nün yol göstericiliği altında çalışan dış politika yöneticilerinin Türkiye’nin hem savaşın dışında kalmak hem de toprak bütünlüğünü ve egemenliğini korumak zorunda olduğu şeklindeki görüşüydü.¹¹⁶ Mecliste buna karşı çıkanlar olsa da, Numan Menemencioğlu ve Şükrü Saraçoğlu İnönü’nün önderliğinde bu amaçtan sapmadılar. Çünkü genç

¹¹⁴ Mete Tunçay, “Türkiye Cumhuriyeti’nde Tek Parti Yönetiminin Kurulması”, İstanbul, 1999 (Tarih Vakfı Yay.)

¹¹⁵ Cemil Koçak, “Türkiye’de Milli Şef Dönemi: 1938-1945” İstanbul, 1996 (İletişim Yay.), s. 21-22

¹¹⁶ G. Göksu Özdoğan, a.g.e., s. 187

Türkiye Cumhuriyeti'nin ne ekonomisi ne de askeri teçhizatı savaşa girmeye uygun değildi. Türkiye toprak kazanımının peşinde değildi, öncelikli hedef ülke bütünlüğünü korumaktı. Savaşın Almanya'nın Rusya'yı istilasıyla başlayan ikinci döneminde (1941–1943) Türkiye, savaşan güçlerin kendi saflarına katılması için gittikçe artan baskılarına maruz kalıyordu. Başlangıçta Türkiye'yi savaşa sokmaya çalışan ülkeler Rusya ve Kafkasya seferleri başarıyla devam ettiği sürece Almanya olmuştu; 1942 sonlarına doğru savaşın kaderi Almanya'nın aleyhine döndükten sonra ise, Türkiye bu kez de Almanya'ya karşı savaşa girmesi için Müttefiklerin ısrarlı talepleriyle karşılaştı.¹¹⁷ Savaşın üçüncü dönemi (1943–1945) boyunca Türkiye savaşa girmeme kararlılığını sürdürdü. İnönü ve yöneticiler savaşa girmemek için değişik politik manevralara başvurdular. Savaş sürecinde Almanya'nın giderek artan baskısı (1941–1943) ve Sovyet tehdidi, Türkçü faaliyetler üzerinde belirleyici rol oynamıştır; Türkiye'deki Pan-Türkçü eğilim özellikle Alman propagandası ve yöneticilerin esnek tutumlarının yol açtığı bir siyasi ortamda kendisine yer bulmuştur.

Almanya Türkiye'yi Mihver devletler safında savaştırmayı belki başaramadı, ancak savaşın ikinci döneminde yürütülen Alman propagandasının yankıları Türkiye'deki Türkçü faaliyetler için cesaretlendirici bir ortam oluşturdu. Türkçü beklentiler Türk dış politika yöneticilerinin Alman propaganda ve baskısı karşısındaki özel yaklaşımlarıyla daha da kuvvetlendi. Türk kamuoyu da genel olarak, Almanların gayretleri karşısında duyarsız değildi. Hem Nazi rejimi hem de Almanların Sovyet topraklarındaki seferleri, subay, yazar, politikacı ve gazetecilerden meydana gelen önemli bir çevrede olumlu tepkiler uyandırmıştı.¹¹⁸

Savaşın çıkmasıyla şiddetlenen Türkiye'deki Alman propagandası, çeşitli araçlar ve medya yoluyla yürütülüyordu. Bu propaganda, dış propagandadan sorumlu en yetkili kişi olan Ribbentrop tarafından özel olarak yönlendiriliyordu. Ayrıntılar ise Von Papen tarafından kararlaştırılıyordu.¹¹⁹ Türkiye'de propaganda malzemesi olarak çeşitli dergiler ve gazeteler yayımlanıyordu: haftalık olarak, Fransızca çıkan *İstanbul* ve *Beyoğlu* dergileri ile Türkçe çıkan *Yeni Dünya* dergisi; günlük olarak ise Almanca çıkan *Türkische Post* gazetesi, ayrıca Nazi Partisinin yayın organı olan *Volkische Beobachter*

¹¹⁷ A.g.e., s. 137

¹¹⁸ A.g.e., s. 144

¹¹⁹ A.g.e., s. 146

ile Göbbels'in özel propaganda yayını *Signal* de tüm ülkede dağıtılıyordu.¹²⁰ Von Papen, Alman Dışişleri Bakanlığı'na bağlı Dış Propaganda Dairesi'nin Türkiye'de kullanılmak üzere ayırdığı önemli bir fondan yararlanarak, özellikle 1941-1943 yılları arasında basın ve radyo yetkililerini de etkilemeye çalıştı.

Von Papen'in etkilemeye çalıştığı diğer bir kesim de Askeriye çevresiydi. 1925'ten beri, Alman emekli generallerinin çoğu ateşli Hitler taraftarıydı; Türk Harp Akademilerinin eğitimci kadrosunda bulunmaları, Türk Genelkurmay kadrosunda yer almaları ve hatta Türk Genelkurmay kadrolarına bir Alman generalinin hocalık yapması (Mittelberger) nedeniyle, Türk ordusunun Cermenofil olduğuna inanılıyordu. Von Papen'e göre, General Ali Fuat Erden (Harp Akademileri Komutanı) ile General Asım Gündüz (Genelkurmay İkinci Başkanı) Alman militarizminin ateşli hayranıydılar. Von Papen Genel Kurmay Başkanı Fevzi Çakmak ile Ali Fuat Erden'i sürekli olarak "Üçüncü Reich"ın yenilmez bir güç olduğu konusunda ikna etmeye çalışıyordu.¹²¹

1941 kışında, Alman ordusunun doğu cephesinde Sovyetler'e karşı nasıl savaştığını daha yakından incelemek üzere Ali Fuat Erden, Alman Genelkurmay Başkanlığı tarafından Almanya'da misafir edildi ve Alman stratejilerinin "üstünlükleri" konulu bir brifinge katılmak üzere Hitler tarafından karargâhında kabul edildi. General Erden'e, *Cumhuriyet* gazetesinde yayınlanan Alman yanlısı savaş incelemeleri ve 1940'ların çeşitli Türkçü dergilerindeki yazılarıyla tanınan Emekli Tümgeneral Hüseyin Hüsnü Emir Erkilet Paşa eşlik ediyordu.¹²² Bir başka emekli general, aynı zamanda *Türkische Post*'un başyazarı olan Ali İhsan Sabis, açıkça Alman yanlısı eğilim taşıyan aynı tür savaş incelemeleri yazıyordu. Ali İhsan Sabis Almanya'da askeri eğitim görmüş ve Birinci Dünya Savaşı sırasında Erkilet Paşa'yla birlikte Alman generalleriyle yan yana Irak cephesinde savaşmıştı. Her iki eski generalin yaklaşımı parlamento üyelerinin büyük bir kısmı tarafından paylaşılıyordu.¹²³

Faşist rejimlerin liberalizm ve parlamentarizmin "zaaf"larından dolayı ortaya çıktığı ve bunların milliyetçi özünün birey üzerindeki totaliter baskıyı dengelediği görüşü, aralarında tek parti döneminin önemli ideologlarından Recep Peker ve Mahmut Esat Bozkurt'un da bulunduğu bir kesim tarafından da paylaşılıyordu. Bu politikacıların,

¹²⁰ A.g.e., s. 146

¹²¹ A.g.e., s. 146-147

¹²² A.g.e., s. 147

¹²³ A.g.e., s. 148

Nazi rejiminin ekonomideki başarıları, korporatist örgütlenme yoluyla sağlanan düzen ve böylece sınıf mücadelesine son verilmesi gibi görüşleri, üniversite öğrencilerinin zorunlu müfredat programının bir parçası olarak adı geçen kişilerden ders almaları nedeniyle büyük bir öğrenci grubuna ulaşıyordu.¹²⁴

İnönü ve diğer yöneticiler hiçbir zaman Turancılığı bir devlet politikası olarak benimsememişlerdi, ancak Turancı yayınlara gösterilen müsamaha özellikle Sovyetler'i rahatsız etmişti. Alman belgelerindeki yazışmalarda Almanların Turancı faaliyetleri teşvik ettiği ve mali olarak desteklediklerini öğrenmişlerdi. Sovyetler Birliği ile Türkiye İstiklal Savaşı'nın başlangıcından itibaren iyi ilişkiler kurmuş ve bu dönemde Sovyetler'in desteği alınmıştı; ancak kurulan bu dostane ilişkiler, İkinci Dünya Savaşı ortamında bozulmaya başladı. Bunun en önemli sebebi, Sovyetler'in yayılmacı bir politika uygulayabileceği ve komünizm tehdidiydi. İlişkilerdeki bozukluk 1945 yılında en üst seviyeye ulaştı ve hem Türk hükümeti içinde hem de kamuoyunda anti-Sovyet tutum yoğunlaştı; bu durum, iç politikada Türkçülerin konumunu olumlu yönde etkilemişti.¹²⁵

7.LİDERLER, YAYINLAR VE YAYINLARIN İÇERİĞİ:

—1930'LARDAKİ ÖNCÜ; H.NİHAL ATSIZ VE ORHUN DERGİSİ

12 Ocak 1905 İstanbul doğumlu Hüseyin Nihal (Atsız), 1922 yılında Askeri Tıbbiye'ye girmiş, ancak okuldayken siyasi olaylara katılması nedeniyle disiplin cezaları almıştı; okuldan atılmasına ise, Ziya Gökalp'ın cenazesinin yapıldığı gün, okulda farklı görüşteki öğrenciler arasında çıkan kavga sebep olmuştur. Atsız, Tıbbiye'den sonra Kabataş Lisesi'nde üç ay vekil öğretmenlik yapar, sonra buradan ayrılarak Deniz Yolları'nın Mahmut Şevket Paşa isimli vapurunda kâtip muavini olarak çalışır; geçici işlerden sıkılan Atsız, 1926 yılında Darülfünunu Edebiyat Fakültesi'nin Edebiyat Bölümü'ne kaydolar. 1930 yılında eğitimini tamamlayan Atsız, Fuad Köprülü'nün dikkatini çekmiş ve onun asistanı olarak Türkiyat Enstitüsü'nde işe başlamıştır. Asistanlığı dönemine denk gelen 1931 yılında Atsız *Mecmua*'yı çıkarmaya başlar; derginin kadrosunda M. Fuad Köprülü, Zeki Velidi Togan, Abdülkadir İnan gibi isimler vardır ve dergi 17 sayı yayınlanır. Derginin adının “Atsız” olması rastlantısal değildi, sonradan kendisine de soyadı olarak alacağı bu ismin bir anlamı vardı; Orta

¹²⁴ A.g.e., s. 149

¹²⁵ A.g.e., s. 174

Asya Türk devleti geleneğinde kamusal görevi henüz yerine getirmemiş olan gençler kendilerine özel bir isim taşıyamazlardı, bu yüzden onlara “adsız” denilirdi. Gökalp’ın bir şiirinde böyle “adsız” bir genç “ad” kazanmak umuduyla Turan ülkesinin merkezine gitme görevi üstlenir.¹²⁶ H. Nihal’ın böyle bir adı seçmesi hem eski geleneklere duyduğu özlemi hem de kendisinin henüz bu görevi başaramadığı gibi simgesel bir anlamı da taşır.

Hüseyin Nihal’ın fikir yazıları ve (Y.D) imzalı hikâyeleri onun kamuoyu tarafından tanınmasını sağlamıştı.¹²⁷

Birinci Türk Tarih Kongresi’nin ardından Atsız, Zeki Velidi Togan’ın kongrede yönelttiği eleştirilere destek verir; Zeki Velidi, “Hititlerin, Türklerin ataları ve Anadolu’nun da eski bir Türk yurdu olduğu,” tezine katılmayıp eleştirmiş, bunun sonucunda da Reşit Galip tarafından ilmi ve hocalığı tahkir edilmişti. Atsız’ın verdiği destek enstitüdeki görevinden alınmasına ve *Atsız Mecmua*’sının kapanmasına yol açar (1932).

Kongrede yer alan katılımcıların çoğu Reşit Galip’ten yana tavır almış ve Togan, öğrencilerini “yanlış yola sevk etmiş” olduğu gerekçesiyle kınanmıştı. Nihal Atsız bu durum karşısında Reşit Galip’e Togan gibi Orta Asya tarihi konusunda “otorite” olduğu kanıtlanmış bir hocanın öğrencisi olmaktan şeref duyduğunu belirten bir telgraf çekerek Togan aleyhindeki suçlamalara tepki gösterdi.¹²⁸ Ayrıca *Atsız Mecmua*’da yayınlanan bir yazısında onunla karşılaştırıldıklarında Darülfünun’daki diğer birçok hocanın akademik açıdan çok yetersiz olduklarının görüleceğini iddia etti; ona göre Togan, Türkistan tarihini ele alan yayınlarıyla birçok meslektaşını geride bırakmıştı.¹²⁹

Nihal Atsız bir yıl sonra Malatya Lisesi’ndeki dört aylık görevinin ardından tekrar lise öğretmeni olarak Edirne’ye atanır. Burada *Orhun* adında bir dergi çıkarmaya başlar; derginin ismi Orta Asya kökenliydi, hem Gök-Türk Devleti’nin başkentini hem de sekizinci yüzyılda devleti yönetenler tarafından Orhun Vadisi’nde dikilen yazıtları ifade ediyordu. Dergi, Kasım 1933 ve Temmuz 1934 yılları arasında dokuz sayı çıkmıştı ve derginin kapağında “Aylık Türkçü Dergi” yazısı dikkat çekiyordu. Dergi beşinci

¹²⁶ Özdoğan, a.g.e., s. 184

¹²⁷ Dr. Cihan Özdemir, “Atsız Bey”, İstanbul, (Ötüken Yay.) 2007, s. 15

¹²⁸ Özdoğan, a.g.e., s.191

¹²⁹ A.g.e., s. 191

sayısından itibaren farklı bir şiar edindi; Ziya Gökalp'ın ünlü “Ben, Sen, O yok, Biz varız/ Hak yok, Görev var,” diyen ve toplumun bireyden önce geldiğini ifade eden ünlü dizelerinin ilki kullanılmıştı, altıncı sayıdan itibaren ise künyesine “Aylık Türkçü Mecmua” cümlesi koyulacaktı. Landau kitabında “Türkçü” sözcüğünün Pan-Türkçü anlamında kullanıldığına kimsenin kuşku duymamasını belirterek, yayıncı Atsız'ın onu, Pan-Türkçü anlamda kullanma niyetinde olduğunu vurgular.¹³⁰ Bu tespiti haklı çıkaran, Atsız'ın derginin ilk sayısındaki başyazısının son cümleleridir: “Türk bir vazife için yaratılmıştır. Bu vazife, kâinat Türkleştiği zaman biter.”¹³¹

16 Temmuz 1934 tarihine kadar dokuz sayı çıkabilen *Orhun*'un ilk iki sayısı yirmi dörder, üçüncü sayısı yirmi sekiz ve son altı sayısı on altışar olmak üzere toplamda 172 sayfadır. Dergi 19 Nisan 1934 tarihli altıncı sayısının kapağında Cumhuriyet dönemi ideologlarından Mahmut Esat Bozkurt'un şu cümlelerine yer verir: “Türk Genci! Türk toprakları çok mukaddestir. Oraya ayak basanların nasibi kılıçtan geçmektir. İhtilalin ülküsünü bütün dünyaya karşı bilgi nuru ile ve elinde kılıçla bekleyeceksin. Kılıcı asla elinden bırakmayacaksın ve bileceksin ki aklın hâkimiyetine, ruhun ve mantığın icabatına yol açan vasıta mutlaka kılıçtır”¹³² Yedinci ve sekizinci sayıların kapağında ise neredeyse Akdeniz'den başlayarak Pasifik Okyanusu'na kadar uzanan geniş bir alanda “Turan İmparatorluğunun” haritası verilmiş, Anadolu toprakları beyaz ile gösterilirken, Anadolu dışında kalan Türk toprakları siyaha boyanarak resmedilmiştir. Bunu takiben dokuzuncu sayısında Ziya Gökalp'ın “Bütün Türkler bir ordu... Katılmayan kaçaktır... Yasamızda yazılı, harpten kaçan alçaktır,” dizelerinin yayınlanması, Atsız'ın dergiyi Pan-Türkçü bir hedef güderek çıkardığına şüphe bırakmayacak mahiyetteydi. Derginin dokuzuncu sayıda kapatılması ile ilgili olarak Osman Sertkaya, “*Hüseyin Nihal Atsız*” kitabında şunları yazacaktır: “Edirne'de iken *Atsız Mecmua*'nın devamı mahiyetindeki aylık Türkçü dergi olan *Orhun*'da Atsız, Türk Tarih Kurumu tarafından çıkarılan ve liselerde ders kitabı olarak okutulan dört ciltlik tarih kitaplarının yanlışlarını ağır bir şekilde tenkid ettiği için vekalet emrine alınmış (28 Aralık), 9. sayısında da *Orhun* Bakanlar Kurulu kararıyla kapatılmıştır.”¹³³

Orhun dergisinde yazıları yer alan yazarlar şunlardır:

¹³⁰ Landau, a.g.e., s. 130

¹³¹ *Orhun*, sayı 1, 5 Kasım 1933, s.1

¹³² *Orhun*, 1934, sayı 6, s. 1

¹³³ Fethi Tevetoğlu, “Türkçü Dergiler”, *Türk Kültürü*, Nisan 1988-Mart1989, s. 649

Ahmet Özdemir, Ahmet Yekta, Ali İhsan Sabis, Atsız, Atsızla yoldaş (Fethi Tevetoğlu), Çobanoğlu Vasfı, Emin Kemal, Fevziye Abdullah Tansel, Karl Hoffmeier, M. Emin, M. Uluğ, Muhiddin Ayhan, Muhsin Midhat, Nihad Sami Banarlı, Orhan Şaik Gökyay, Osman Nuri, Ö. Bedii, Pertev Naili Boratav, Suud Kemal Yetkin, Ş. Doğan, Ş. Fahri, Şemsi, Şükrü Murad, Tolunay (Bedriye Atsız), Zahir Sıdkı Güvemli.

TURANCILIK:

Tek Parti döneminin Türkçü yayınlarında en önemli konu şüphesiz Turancılık olmuştur; Türkçü hareketin düşünsel yapısının temelinde de yine Turancılığı görmek mümkündür. Dergide Turancılık konusunu ele alan yazılar Atsız'ın yazdıklarıdır; Atsız, "20. Asırda Türk Meselesi-Türk Birliği 1" başlıklı yazısında Türklerin yalnızca Türkiye'de yaşamadıklarını, Rusya, Çin, Romanya, Bulgaristan, Yugoslavya, Yunanistan, Rodos, Kıbrıs, Suriye ve Irak'taki Türklerin sayısının Türkiye'de yaşayanlardan iki kat daha fazla olduğunu ve bu listeye Mısır'da, Avrupa'da, Kuzey ve Güney Amerika'da yaşayanların da dahil edilmesiyle sayının daha da artacağını, istatistiki bilgilere sahip olamadığımız için de bu rakamları tam olarak bilemeyeceğimizi ifade edip Türk düşmanlarının bu sayıyı kasti olarak az gösterdiğini, dostların ise çoğalttığını, Türklerin eskiden beri kalabalık bir millet olduğu yargısının tarihi tetkiklerin ilerlemesinden sonra değişse de, Türkleri kalabalık gösterenin onların büyük siyasi rol oynamaları ve cevvaliyetleri olduğunu belirtiyor.¹³⁴

Türklerin sayısı hakkında en doğru bilgilerin Türklerin ve Rusların elindeki istatistiklerden öğrendiğimizi belirten Atsız, 1926'da Rusya'da ve 1927'de Türkiye'de yapılan sayımlara göre, Türkiye'de 11.770.000 (Atsız dipnotta bu sayının 14 milyon olduğunu, ancak bunların hepsinin Türk olmadığını, 1.184.000'inin Kürt, 134.000'inin Arap ve 95.000'inin Çerkez olduğunu belirtiyor), Rusya'da da 16.460.000 Türkün olduğunu, diğer yerlerde yaşayan Türklerin sayısının ise siyasi endişelerle netleşemediğini ifade ediyor. Atsız, 40 milyon Türk nüfusa sahip Rusya'nın rakamları düşük göstermesinin kabul edilebilir olmadığını, aksine bu gibi milli meselelerde kendi gücünü olduğundan fazla görmemenin doğru olduğunu söyleyerek Türklerin, bazılarının dediği gibi 90 milyonluk bir milletse ve buna rağmen büyük bir kısmı esirse, bu gelecek için ümit verici bir durum değildir, tespitinde bulunuyor; yabancıların eline esir

¹³⁴ Atsız, *Orhun*, sayı 8, 23 Haziran 1934, s. 141

düşmenin Çinlilerle ve Hintlilerle aynı kefedede tartılmak olduğunu, bu durumun ise kendisinin yüzünü kızarttığını ifade ederek, Türklerin sayısını en azdan en çoğa şu şekilde sıralıyor:¹³⁵

	<u>En Az:</u>	<u>En Çok:</u>
Türkiye:	11.770.000	14.000.000
Rusya:	16.460.000	20.000.000
İran:	3.000.000	6.000.000
Çin:	3.000.000	5.000.000
Balkanlar:	1.000.000	1.500.000
Irak ve Suriye:	400.000	600.000
Adalar:	40.000	60.000
Toplam:	35.600.000	47.160.000

Yukarıdaki tabloya göre yaklaşık 35 milyon nüfusa sahip bir milletin, kayıtlı olmayanlar da hesaba katılırsa, 40 milyonluk bir millet olarak söylenmesinin doğru olacağını savunuyor.

Gelişen ve değişen dünya, Atsız'a göre "Devler Memleketi" olmaya doğru ilerliyor. 90 milyonluk Japonya, 400 milyonluk Çin, 100 milyonluk Rusya, 43 milyonluk İtalya, 450 milyonluk İngiltere ve 80 milyonluk Fransa sınırdaşımızdır, bu devletlerin Türklerin karşısında düşman olduğu düşünülürse 'ırkımızın' etrafında nasıl bir düşman kuvveti olduğu anlaşılır, düşüncesiyle dünya "Devler Memleketi" olmaya doğru giderken, yüz milyonluk milletler kurulurken siyaseten dağınık olan kırk milyonluk Türk milletinin istikbali ne olacaktır, sorusunu "Türk Birliği" olarak cevaplayan Atsız, bu birliğin nasıl bir süreçten geçerek sonuçlanacağını üç aşamayla açıklıyor:

- 1) Bağımsızlığını kazanmak
- 2) Esir olan kardeşlerini kurtarmak
- 3) Fütihat ve emperyalizm

İtalya Birinci Dünya Savaşı'ndan önce milli birliğini aşağı yukarı elde etmişti, ancak Avusturya'da, Fransa'da, Malta'da ve Tunus'ta hâlâ İtalyan 'esirler' bulunuyordu. Buna rağmen, üçüncü aşama olan fütuhata başlayan İtalya, Habeşistan ve Türkiye ile yaptığı

¹³⁵ A.g.d., s. 142

savaşlarla bunu gösterir; ancak sadece Avusturya'daki İtalyanları kurtarabilmiştir. İtalya yeniden Türk topraklarına saldırmak için esir vatandaşlarını kurtarmayı beklemeyerek “istiklal-milli birlik-fütuhat” üçlemesinin biri tamamlanmadan diğerinin başlayabileceğine bir örnektir, bu aşamaları gerçekleştiren ise Ülküdür. Yazının ikinci bölümünde (“Yirminci Asırda Türk Meselesi–2 Türk Irkı=Türk Milleti”¹³⁶) ise, millet tarifinin daha önce ilmi olarak yapılmadığını, bunun sebebinin de her milletin farklı tariflere gereksinim duymasına bağlı olduğunu belirten Atsız, Almanların milliyet tanımında ırkı temel olarak aldıklarını, Fransızların milliyet tanımında ırkı inkâr etmelerini ise “Fransızlar milliyette ırkı inkâr ediyorsa bu, onların başlangıcı tek bir ırka dayanmadığı içindir,”¹³⁷ şeklinde açıklıyor. “Milletin tanımında ırkı kabul edersek Fransızlar ve Amerikalılar, dil ve kültürü kabul edersek Belçikalılar, İsviçreliler ve hatta Çinliler, vatani kabul edersek Yahudiler bir millet değildir.”¹³⁸ Milletin tanımını kan meselesi olarak gören Atsız, Türkler için milliyetin her şeyden önce kan meselesi olduğunu belirtiyor; Türklüğün kriterlerini de şu cümlelerle açıklıyor: “...yani Türküm diyecek olan adam Türk neslinden olmalıdır, Türk nesli de tarihen malum ve meşhur olan Türklerdir. Sibirya'nın buzlu bir bucağında yaşayan bir Kıpçak Türk'tür. Sakanın dili bize pek ayrı gelebilir, Lituanyalı Kıpçak çoktandır öz dilini unutup Lituan diliyle konuşmuş olabilir. Fakat onlar kanca Türk'türler. Bunun için biz onlara yakınlık duyarız. Fakat yabancı kanı taşıyan bir insan Türkçeden başka bir dilmese bile, o Türk değildir.”¹³⁹ Bu açıklamaya Türkiye'de yaşayan zencileri örnek olarak gösteren Atsız, bu insanların Türkçe konuştuğunu, hatta bazılarının İstanbul şivesiyle konuştuğunu, eşit haklara sahip olduklarını, ancak tüm bunlara rağmen onların Türk olmadığını, bir Türk köylüsünün onların Türk olduğuna asla inanmayacağını, gerçekte de onların Türk olduklarını iddia etmenin gülünç olduğunu, Türk kanına yabancılığı bakımından bir Yahudi, Kürt, Çerkez, Arnavut, Lazdan ayrı tutulamayacağını söyler; ten renginin farklılığı onu fiziken Türke benzeyen, ama Türk olmayanlardan farklı kılmaz. Atsız'a göre, mesele bir “iç meseledir”; Türke fiziken benzeyenlerden daha fazla çekinmemiz gerekir, çünkü “yılanın bile en tehlikelisi, bulunduğu yerle aynı renk olandır.”¹⁴⁰ Türke

¹³⁶ A.g.d., sayı 9, 16 Temmuz 1934, s. 157

¹³⁷ A.g.d., s. 157

¹³⁸ A.g.d., s. 157

¹³⁹ A.g.d., s. 157

¹⁴⁰ A.g.d., s. 158

düşman olanlar ve bunu açıkça dile getirenler tehlikeli değildir, asıl tehlikeli olanlar “Türkümsü” olan yabancılardır. İyi Türkçe konuştukları ve başka dil bilmedikleri için onları bu şekilde niteleyen Atsız, bunların dalkavuk, yalancı olduğunu, Türklüğe zarar veren fikirler taşıdıklarını ve en küçük menfaatler için bile içten içe kötülük fikirleri taşıdıklarını belirtiyor. Anlattıklarını tarihi “delillerle” ispatlamaya çalışan yazar, Balkan Savaşlarında Sırlara yenilmemizin sebebini Arnavutların ihanetine - komutanları Tahsin Paşa, Arnavut kökenli olduğu için- bağlıyor; aynı şekilde, Abdullah Cevdet milletin iki dayanağı olan milliyet ve din mefhumlarını yıkmaya çalıştı çünkü bir Kürt milliyetçisiydi, Rıza Tevfik memlekete ihanet etmiştir çünkü dedesi Ermeni dönmesidir, Çerkez Ethem Yunanlılarla işbirliği yapmıştır çünkü Çerkezdir... Atsız, günümüzde bu örneklerin hâlâ yaşandığını, eğitim için Almanya’ya giden öğretim görevlilerinin oradaki Yahudilere “biz de Türk değiliz, sizin gibi Yahudiyiz,” demelerinin emrivaki olduğunu belirtiyor. Atsız’a göre, “Türkümsüler” bugün için Türklüğün lehine çığırkanlık yaparlar, çünkü Türklük şu anda güçlüdür, ancak kötü günde ihanet edeceklerdir, çünkü kanları bozuktur; Birinci Dil Kurultayı’nda “Yaşasın Türkiye Cumhuriyeti,” diye bağırانlar şivelerinden kendilerinin Arap ya da Arnavut olduğunu ele verir, dolayısıyla Türk olmak için kanının Türk olmasından başka yol yoktur ve olamaz. Atsız “hakiki Türklerden” de ihanet içinde olanların bulunabileceğini, ancak bu ihtimalin çok zayıf olduğunu belirtiyor. Türkümsüler birkaç göbek önceki babalarının Türk olmadığını bilmeden kendilerini Türk sansalar da değildirler, çünkü Türklük yalnız manevi değil, aynı zamanda maddidir. Türk olmak için Türk ırkının maddi ve manevi özelliklerini taşımak gerekir. Atsız, aynı gün doğan bir Yahudi çocuğu ve Türk çocuğu alınarak her ikisine de Esperanto dili öğretilse, aynı terbiyeyi alsalar bile, Türk çocuğu yine yiğit, Yahudi çocuğu korkak olacaktır, diyor. Türk ordusuna en seçme ve kahraman askerler Kastamonu, Çankırı, Tosya ve çevresinden gelmektedir, çünkü buradaki Türkler Orta Asya’dan nasıl geldilerse öyle kalmış, değişmemişlerdir. Türk vatani için kendini harcayan hep Türkler olmuştur Atsız’a göre.

Dil meselesi Türklükte kandan sonra gelir; yabancılar arasında kalarak dilini kaybeden Türkler olsa da, bu durumun kanca Türk oldukları gerçeğini değiştirmedeğini belirten Atsız, milletin “dil birliği”yle açıklanamayacağını, üçüncü sırada dilek birliğinin bulunduğunu, bazı Türk zümrelerinde dilek ayrılığı olmasının onların tek millet

olmalarına engel olmadığını, Mustafa Kemal'in dilek birliğini kurduğunu, ancak menfaat birliğinden söz etmediğini, bunun bir duygu, bir kan meselesi olduğunu belirtiyor Atsız. “Mademki bütün Türkler birleşecektir, şu halde onların arasında uzak veya yakın bir menfaat birliği de kurulacak demektir. Zaten Türkler arasında bir de menfaat birliği vardır ki o da hepsinin aynı düşmanlar tarafından aynı tehlikelere maruz kalmış olmasıdır... Çünkü kırk milyonluk Türk milleti küçük küçük parçalara bölünmüş ve her parça büyük, iştahlı, ileri teknikli ve yüksek harslı düşmanlar tarafından çevrilmiştir.”¹⁴¹

Sonuç olarak ise yazdıklarını şu şekilde toparlıyor:

1. Türk olmak için önce kanı Türk olmak lazımdır,
2. Ondan sonra dili Türk olmak lazımdır,
3. Ondan sonra dileği Türk olmak lazımdır.

Kanı Türk olan fertlerden oluşacak olan bir Türk milleti, bugünkü melez topluluktan daha kuvvetlidir.

Turancılık konusundaki diğer bir yazıda da¹⁴² sosyal Darwinist bir yaklaşım sergileyen Atsız, doğadaki canlıların güçlünün çoğalıp yayıldığını, zayıfların ise soylarının tükendiğini, milletler arasında da aynı “hayat kavgasının” sürdüğünü, savaşların başlayıp güçlülerin kazandığını, ancak insanlar arasındaki “hayat kavgasının” doğadaki ile aynı olmadığını, insanların bilinçli olmaları ve bilinç sisteminin milli ülküleri doğurduğunu ve bu ülkülerin topluma başkanlık ve liderlik edenler tarafından yönlendirildiğini, bu liderlerin başarılı olmalarının ülküleri başarıya sevk ettiğini belirterek daha önce açıkladığı üç aşamayı tekrarlıyor; istiklal, birlik, fütuh.

İstiklal ilk aşama olarak görülüyor, istiklalini kazanmış olanlar sonraki aşamada “bu durumu muhafaza ederek sağlamlaştırmak ülküsü ardında koşarlar.”¹⁴³ Atsız İrlandalıların İngilizlerden, Litvanyalıların, Letonların, Estonyalıların özgürlüklerini Almanya ile işbirliğine girerek elde etmeye çalıştıklarını örnek vererek, birlik aşamasında milletin tüm fertlerinin tek bayrak altında tek devlet olmaları ve diğer ırkdaşlarını esir buldukları ülkelerin boyunduruğu altından kurtarmaları gerektiğini, ya da birkaç müstakil devlet halindeyseler birleşmeleri gerektiğini belirtiyor; fütuh

¹⁴¹ A.g.d., s. 160

¹⁴² *Orhun*, “Ülküler Taarruzidir”, sayı 14, 1 Şubat 1944, s. 23

¹⁴³ s. 24

aşamasında kendi soylarını yeryüzüne yayıp hâkim olmak için fütuhât yapmak zorundadırlar, ancak millî birlik sağlanmadan da fütuhât yapılabilir, dolayısıyla Atsız için ülküler taarruzidir. Urukdaşları başka milletlerin esareti altında yaşayan milletler savaşmak ve urukdaşlarını kurtarmak zorundadırlar, diyen Atsız, her üç aşamanın da taarruzi olduğunu vurguluyor.¹⁴⁴

Atsız, herhangi bir milletin sınırlarını korumak ve mutlu olmak gibi lükslerinin olamayacağını, bu tür isteklerin küçük ve alelade istekler olacağını, çünkü ülkülerin kanla beslendiğini ve bir milletin ülkesüne varmak için ırmaklar gibi kan akıtması gerektiğini, bunun kanla, kılıçla, dövüşle, kinle elde edilebileceğini belirterek, bir millet için en büyük tehlikelerden birinin barış ve dostluk "afyonu" ile uyutulmak olduğunu, saldırmayan millete saldırıldığını ifade ediyor.

ANTI-KOMÜNİZM:

Dönemin Turancı-Türkçü yayınlarının içeriğinde komünizm karşıtlığı önemli bir yer teşkil eder. Irklar ya da bireyler arası eşitliği reddeden bu hareket karşı çıkışlarını ırkçı düşünceleriyle özellikle de Yahudi karşıtlığı ile birleştirmeye özel bir önem vermişlerdir. Komünizme karşı çıkışları genellikle suçlama ve hakaret düzeyinde seyretmiş, her renkten solcuları¹⁴⁵ "komünist" kategorisine sokmakta sakınca görmemişlerdir. Atsız'ın eski eşi Bedriye Atsız kendisiyle yapılan bir görüşmede Nihal Atsız'ın "solculuğa ve komünizme tepkisi düşünsel nedenlerle değil ("doktrin tahliliyle alakası yoktu") düpedüz Çarlık Rusyası'yla bir farkı olmadığını düşündüğü ve eş derecede 'düşman' saydığı Sovyet yönetimine karşı olmasına dayanıyordu,"¹⁴⁶ diyordu. Atsız'ın anti-komünist yazılarında, Yahudiler ile komünistler aynı eksen de değerlendirilir, çünkü ikisi de Türk düşmanıdır; sadece bunlar değil tabii, aslında "Türk milletinin dışarıki düşmanları bütün dünyadır."¹⁴⁷ Atsız, "komünist"i şu şekilde tanımlıyor: Vicdanını "Yahudi Marx'a satmış", vatansız serseri. Komünistin kendisini dünyada patron ile işçi arasındaki eşitsizliği kaldırmak amacıyla var olduğunu söylediğini ve bu yüzden de yaptığı ilk işin dinleri, vatanları inkâr etmek olduğunu, komünistin dünya üzerindeki bütün meseleleri "mide" ile açıklamak derdinde olduğunu, milliyet fikrinin komünistler için midesi dolu insanların, boş olanları kullanmak

¹⁴⁴ s. 25

¹⁴⁵ Nizam Önen, "İki Turan", İstanbul, 2005, s. 315

¹⁴⁶ Özdoğan, a.g.e., s. 183, d.n. 5

¹⁴⁷ *Orhun*, "Komünist, Yahudi ve Dalkavuk", sayı 5, 21 Mart 1934, s. 93

amacıyla öne sürdükleri bir şey olduğunu, milliyetler ortadan kalkarsa dünya cennet olacaktır, Atsız Türkiye’deki komünistlerin çoğunun Türk olmadığını asıl milliyetini kaybederek Türkleşmiş melezler ya da gayri Türkler olduğunu “Türk milliyetini kökünden kıracak herhangi bir harekete bunların iştiraki, tahteşsuurlarına yaşıyan Türk’e kin ile izah olunabilir,”¹⁴⁸ diyerek komünistlerin bir kısmının “züğürtler,” diğer bir kısmının da kendilerine kadın bulmak için bu yola girenlerden oluştuğunu, bazılarının ise komünist merkezlerden para almak için, bir kısmının da bu yola bilmeden giren “budalalar” olduğunu belirterek komünistin ne olursa olsun “vatan haini” olduğunu, halkının binde biri işçi olan bir ülkede işçilerden başka diğer sınıfların daha çok ezildiğini ve işçilerin hakkını savunmak için politika yapmanın “komik” olduğunu belirterek “ikinci vatan haini” olan Yahudilere geçiyor. Atsız’a göre Yahudinin allahı paradır, cebine biraz para koymak için bayrağını satmaktan çekinmeyen “namussuz bir bezirgândır,” hangi ülkede yaşıyorsa o ülkenin düşmanıdır, ancak bu düşmanlığı sinsi bir şekilde yapar, bulunduğu kabın şeklini alan “mayı” gibidir, kurulan “Yahudileri Türkleştirmek Cemiyetleri” bunun bir sonucudur; bu cemiyetleri kurarak dünya savaşında casusluk yaptıklarını, “Türklüğü tahkir” ettiklerini unutturmak istediklerini, daha da ileri giderek kendilerine Türkçe isimler koyduklarını ve bu isimlerin içinde Atila ve Çingiz gibi kahramanların da olduğunu belirterek bu durumun ise kendisinde uyandırdığı duyguları şöyle açıklıyor: “Zavallı Atila, talihsiz Çingiz! Kimbilir mezarlarında nasıl bir öfke ve tiksinti ile titremişlerdir. Bir Yahudide Çingiz’in veya Atila’nın kahraman adı! Yahudi ve kahraman, birbirine ne kadar yakışmayan iki söz.”¹⁴⁹ Atsız, hükümetin buna engel olmasını istiyor, ancak Atsız’ın yakındığı durum o yıllarda ve daha sonraki zamanlarda sistemli bir şekilde uygulanan “Vatandaş Türkçe konuş” kampanyalarının bir sonucu olarak ortaya çıkmış bir durum. Prof. Abdülkadir İnan ise¹⁵⁰ yazısında tarihsel materyalizm ve enternasyonalizmin her ülkede gönüllü veya ücretli propagandacılarının bulunduğunu, bu kişilerin hedefinin ise Marksizmi kurmak, bu durumu engelleyebilecek şeyin de “milli mefkûre ve milli ruhdan gelen kuvvet ve kudret” olduğunu belirterek Marksistlerin milleti sömüren ve sömürülen olarak ikiye ayırıp amansız düşman ilan ettiğini, milli tarihin, milli

¹⁴⁸ A.g.y.

¹⁴⁹ A.g.y., s. 94

¹⁵⁰ *Orhun*, “Milli Şuurun Kudreti”, sayı 14, Şubat 1944, s. 4,5,6

edebiyatın, ananın sömüren sınıfın malları olarak, iktisadi bünyenin de üstyapıdan ibaret olarak grldgn belirtiyor. Marksizmin dünyayı etkilemesine rağmen dünyada milliyet ve milli mefkrenin hâlâ önemini koruyan meselelerden biri olduğunu, Rusya’da devrimden sonra arlık zamanından kalan generallerin Rusya’nın çürük mirası olarak adlandırıldığını, Puşkin, Tolstoy gibi yazarların aforoz edildiğini, 1927 yılında Bolşevik Voroski’nin “proleter kültürü yoktur, dolayısıyla biz eski kültürümüze dönelim” dediği için partiden atıldığını, Gorki’nin de bu görüşleri paylaştığını, daha sonra ise 1931’de Komünist Parti’nin aldığı bir kararla Rus milletinin geçmişini ve kültür miraslarını ihmal etmelerinden dolayı, proleter müzisyenlere ve muharrirlerin adını taşıyan bütün teşkilatların tasfiye edilerek “halk düşmanı” ilan edildiğini, bundan sonra milli edebiyatın okullarda okutulduğunu ifade ederek Rusların milli Şuur bilincini taşımaya başladığını, bu durumun son örneğinin ise Moskova’da kurulan “Bütün Slavlar Birliği Komitesi” olduğunu yazarak hangi ideoloji olursa olsun bir ülkenin milli bilincini kaybedemeyeceğini ve ister istemez oraya doğru gidişin kaçınılmaz olduğunu vurguluyor.

Sadık Aran ise¹⁵¹ bir Türk olarak ilk görevinin “doğal” olarak Türk milletine hizmet etmek olduğunu, çevresindeki ve yanındaki insanları mutlu kılmadıkça uzaktaki insanlara kuru sözle yardım etmenin hakkı olmadığını, milletine yardım eden insanların insanlığa da hizmet ettiklerini, milletini gerçekten sevenlerin gerçek birer demokrat ve insan sever olduğunu, ailesini, milletini, yurdunu ihmal edip insanlığa hizmet etmeyi görev edinen enternasyonalistlerin her türlü hileye başvurup milliyetçilere cephe aldığını, bu enternasyonalistlerin kraldan fazla kralcı olduğu için komünizm önderlerinin gmdgn, mezardan çıkarıp ona yeniden ruh üflemek gayretini gösterdiklerini, 25 yıldan sonra Rus komünistlerinin Slav birliğine sarılmaya karar verdiklerini, “Biz ise daima bir realite, hem milli hem insani bir dava arkasından koşuyoruz, bu dava dünya durdukça eskimez, üstün bir idedir, milletler mesut olursa insanlar da bahtiyar olur,”¹⁵² diyerek Sovyetler’deki değişimi milliyetçiliğe doğru kayış şeklinde algılıyor ve Turan fikri ekseninde değerlendiriyor şeklinde düşünülebilir.

IRKÇILIK(MİLLİYETÇİLİK-TÜRKÇÜLÜK):

¹⁵¹ *Orhun*, “İdealist Türklere Karşı Cephe Açan Őarlatan Enternasyonalcilere”, sayı 15, 1 Mart 1944, s. 23

¹⁵² A.g.y., s. 23

Kemalizmin milleti dil ve kültüre ağırlık vererek tanımlama ve inşa süreci, Turancı-Türkçü hareket tarafından reddedilmiş, hareketin önde gelen isimleri milletin tanımında yalnızca ırk'a ve kan'a dayalı bir tavır sergilemişlerdir. Hareketin bu yönü Turancılığın da temeli olmuştur. *Orhun* dergisinde de bu konu, üzerinde en çok yazılan ve tartışılan konudur. Örneğin Ö. Bedii, "İrkçılar Karşısında Biyolojik Haile"¹⁵³ başlıklı yazısında Hitler Almanya'sından yola çıkarak Türk ırkının üstünlüğünü tartışıyor. Bedii Hitler'in kan ve ırk kavramlarını öne çıkararak siyaset yaptığını, ırkları ise yüksek ve alçak ırklar olmak üzere ikiye ayırarak yüksek ırkları Cermenlerin, alçak ırkları da Doğu halklarının temsil ettiğini savunduğunu, yazısını yazmasının amacını da bu siyasetin "sakat taraflarını" göstermek olarak açıklıyor. Bu "sakatlığı" yaşlılığa çare ile cinsiyet veraset faktörleri ve ırk olmak üzere ikiye ayırıyor. Viyanalı fizyolojistlerin üzerinde çalıştığı en önemli konulardan birinin yaşlılığa çare bulmak olduğunu, ancak çalışmaların sonuca ulaşmadığını belirten yazar, yapılan aşularla erkeklerdeki cinsel hormonu artırarak güçlü ve dinamik vücutlar yaratmadaki çabanın çok az da olsa netice verdiğini ifade ederek diğer maddeyi tartışmaya başlıyor. Cermen ırkıyla Turan ırkının fizyolojik ve "klasik" karşılaştırmasını yapıyor yazar. İrklardaki ve cinslerdeki ayrılıkların genlerle belirlendiğini, homozigot bireyleri ayıranların dominant olanlar olduğunu, heterozigot bireylerde iki muhtelif cinsiyet ve veraset faktörlerinin bulunduğunu, homozigot bir bireyle heterozigot bir bireyin birleşmesinden doğan kişilerde dominant olanın özelliklerinin geçtiğini ifade ettikten sonra, yapılan plazmatik ve genotipik veraset tecrübelerinin Türk ırkının Cermen ırkına göre daha dominant olduğunu kanıtlar nitelikte olduğunu altını çiziyor. Modern biyolojideki veraset kanunlarından birinin "yaşayanlar ve yaşamaya hak kazananlar temiz ve saf bir kana sahip olanlardır,"¹⁵⁴ diyerek Nasyonal Sosyalistlerin "ilmi otoritelerinden" Rosenberg'in "*Yirminci Asrın Felsefesi*" kitabındaki "kaçamak ırk telakkileri üzerine kurmuş olduğu ırk ve kan prensibi ile ilim ve ebediyet karşısında ebediyen sırtacaktır," diyerek Hitler'in sadece irki kabiliyet ve yaradılış olarak Cermen ırkının karikatürünü çizmekle öğünebileceğini belirtiyor. Bedii "faşist lider" şeklinde tanımladığı Hitler'in müspet delil olarak ortaya attığı tabiat kuvvetlerinin ve hayat prensiplerinin gerçekçi olmadığını, gerçeğin Türk ırkının lehinde olduğunu "kimseye garezi olmayan" biyolojinin bu gerçeği "sonsuz

¹⁵³ *Orhun*, sayı 1, s. 11-12

¹⁵⁴ A.g.y., s. 12

kadar haykıracağını,” Türklerin ırkların en yükseği olduğunu ve bunu tabiatın istediğini(?) söyleyerek ırkları kendisi üç gruba ayırıyor:

1- Yüksek ırklar; 2- Rudimentaire (ırki özellikleri kötü olan) ırklar; 3- Aşağı ırklar.

Yazar yüksek ırklara yalnızca Kemalistlerin değil, tabiatında kaydettiği gibi Türk ırkı ve milletin dahil olduğunu ve tabiatın belirlediği bu gerçeğin değiştirilemeyeceğini söyleyerek, “Türk ırkı asildir ve asil olarak yaşayacaktır” ifadesini kullanıyor. Ş. Fahri “Eski Bir İddia ve Cevabı” başlıklı yazısında İslam medeniyetinin Avrupa’nın dikkatini çektiği günden beri İslam dinine mensup tüm milletlerin sanatlarının birbirine karıştırıldığını, savaşçılığıyla tanınan Türklerin yüksek bir sanat ve mimari anlayışından yoksun olduğu iddiasının yanlışlığını belirterek Türk mimari eserlerini Arap, Acem ve Bizans eserlerinin devamı olarak saymanın doğru bir fikir olmadığını örnekler vererek açıklamaya çalışıyor. Türk mimarisinin Sibiryaya, Amuderya, Sırderya ırmakları etrafındaki şehirlerden Konya’nın Selçuki yapılarına, Mısır’ın, Şam’ın Arap eserlerine, Tahran ve Şiraz’daki Acem binalarına, Delhi ve Agra gibi şehirlerdeki binalara kadar etkisinin görüldüğüne dikkat çekiyor. Türklere ait olan, ancak Arap ve Acem ülkelerinde şekil değiştiren eserlerin Türk ülkelerinde aslını kaybetmediklerini ve Türk mimarisini İslam mimarisi olarak değerlendirmenin yanlış olacağını, Hıristiyan mimarisi adında bir sanat okulu ileri sürülemeyeceği gibi İslam mimarisi diye bir şeyin de ileri sürülemeyeceğini, aksine tamamıyla öz bir Türk sanatının var olduğunu iddia ediyor. Türk mimarisini yansıtan eserlerin Bizans mimarisinden etkilenecek yapıldığı iddiasını da, İstanbul’un fethedilmesinden çok önce de klasik Türk mimarisinin bulunduğunu, milli Türk mimarisinin Osmanlı Türkleri Çanakkale’yi geçip Edirne’ye yerleştikten sonra başladığını söyleyip Eski Camii ve Muradiye’nin örnek olarak verilebileceğini İstanbul’un alınmasının Türk mimarisinin İstanbul’a taşınması olarak görülebileceğini belirtiyor. Türkler “çökmüş ve çürümüş bir medeniyetin kendi zevklerine uymayan eserlerini model almaya tenezzül etmediler,”¹⁵⁵ diyerek, Bizans mimarisinin asırlarca en büyük eseri olarak görülen Ayasofya’nın hiç de yüksek bir mimari örnek olmadığını, çirkin bir yapı olduğunu, içinde “bol bol ziynet ve ihtişamın” olduğunu ve “Türk dehasının” desteği olmasaydı bu binanın çok önceden ortadan kalkacağını iddia eden yazar, sanat eleştirmenlerinin Süleymaniye’de anıtsal bir eserde

¹⁵⁵ A.g.y., s. 15

aranan ahengin bulunduğunu söylediklerini hatırlatıyor. Gotik tarzda yapılmış kiliselerde Selçuk mimarisinin etkileri olduğunu, hâlbuki Türk mimarisinde hiçbir etkinin bulunmadığını, mimaride Avrupalıların yeni bir mimari tarz bulmak için Yunan ve Roma medeniyetlerinin “enkazını altüst” ederek uğraştıklarını, oysa Türk sanatı ve mimarisinin başlangıcını bulmanın bile zor olduğunu belirten yazar; “İhtiyar tarihten daha eski ve en genç milletlerden daha dinç olan Türk milleti bütün dünyanın medeniyet hocası olduğu gibi Türk yurdu bütün sanatların beşiği, Türk sanatı sanatların ilk örneğidir,” diyerek sanatta da Türklerin dehasını kanıtlıyor.¹⁵⁶

Derginin yedinci sayısında Atsız tarafından kaleme alınan “Musa’nın Necip(!) Evlatları Bilsinler ki”¹⁵⁷ başlıklı yazıda, Yahudi denilen “mahlûku” dünyada Yahudilerden ve “sütü bozuk” olanlardan başka kimsenin sevmediğini, insanlığın kuvvete, kahramanlığa ve iyiliğe tapındığı halde Yahudilerin “zilletin, korkaklığın, kötülüğün ve seviyesizliğinin örneği” olduğunu ifade ediyor. Türkçede kullanılan “Yahudi gibi”, “çifitlik etme”, “çifit çarşısı”, “havraya benzemek”, “Yahudi’den yumurta alan içinde sarısını bulamaz,”¹⁵⁸ gibi sözlerin “bu alçak millete ırkımızın verdiği değeri gösterir,” diyen Atsız, bu sözlerin sadece Türkiye’de söylenmediğini, örneğin Almanya’dan kovulan Yahudileri kabul eden Fransa’da da “pis Yahudi” nitelemesinin kullanıldığını, Almanya, Lehistan, Macaristan, Romanya gibi ülkelerde ise Yahudi aleyhtarlığının nasıl yırtıcı bir şekil aldığını anlatıyor. Söz konusu ülkelerdeki Yahudilerin “muhakkak kapı dışarı edileceğini hepimiz biliyoruz”un ardından, Yahudi meselesini “ilk halleden” ülkenin Almanya olduğunu, diğer ülkelerin de bu durumdan “ders alacaklarını,” İsveç gibi kendi halinde bir ülkenin bile Yahudi düşmanı olmasının “bu menfur milletin bütün dünya’da nasıl telakki olunduğunu ispat etse gerektir,”¹⁵⁹ şeklinde sürdürüyor sözlerini. İstanbul’da yayınlanan *Milli İnkılâp* dergisinin Yahudilerin gerçek mahiyetini ortaya koyan yayınların Yahudiler arasında bir galeyana sebep olduğunu, Beyoğlu’nda bir araya gelerek gizli bir toplantı düzenlediklerini işittiğini söyleyip, bu hareketin bile onların Türkiye’ye karşı besledikleri duyguları gösterdiğini, kendileri hakkında yayın yapılmasını istemiyorlarsa bu “vatana sadık kalmaya mecbur olduklarını,” ama Yahudilerin her hareketleriyle “bizden” ayrı olduklarını sürekli söylerken, “biz de”

¹⁵⁶ A.g.y., s. 16

¹⁵⁷ Sayı 7, 25 Mayıs 1934, s. 139

¹⁵⁸ A.g.y., s. 139

¹⁵⁹ A.g.y., s. 140

onlara methiye düzecek değiliz diyen Atsız, Mütareke döneminde İstanbul'da İngiliz, Fransız, Amerikan, İtalyan, Yunan ve Ermeni bayrakları arasında Yahudilerin bayrağının asılı olduğunu unutmadıklarının altını çiziyor. Elza Niyego'nun "cenaze merasiminde yaptıkları edepsizliği de kendileri unutmamışlardır,"¹⁶⁰ derken, 1927 yılında yaşanan bir olaya atıfta bulunuyor: Abdülhamit'in eski emir subayı olan Osman Ratıp Bey, 42 yaşında evli bir adam iken Elza Niyego'ya âşık olur ve evlenme teklif eder; bu teklifi reddeden Elza'yı, Karaköy'de hunharca öldürür. Elza Niyego'nun cesedi adli tıp görevlisi gelene kadar üç saat köprüde bekletilir, cesedin bu şekilde bekletilmesi Yahudi cemaatini kuşkusuz öfkelenmiştir;¹⁶¹ Bali kitabında yaşananları "bu cinayet Türkleşmeleri konusunda Yahudilere yapılan baskının Yahudi halkında yarattığı ancak o ana kadar dışarı yansımayan gerginliğin ortaya çıkması için bir vesile oldu,"¹⁶² şeklinde ifade ediyor. Atsız Yahudilerin Türkleştirme cemiyeti kurarak Türkleri kandırmaya çalıştıklarını, bunu yapmak yerine "Namuslu Türk tebaası" olarak kalmalarının yeterli olacağını, çünkü onların Türkleşeceklerini asla ummadığını, üstelik Türklüğün bir imtiyaz olduğunu ve her kula, özellikle de Yahudilere nasip olmayacağını belirterek, onlara yapılacak ihtar şu şekilde dile getiriyor: "Sonra biz kızarsak Almanlar gibi Yahudileri imha etmekle kalmaz, daha ileri gideriz; onları korkuturuz, malum ya ataların sözüne göre Yahudi'yi öldürmektense korkutmak yetecektir."

Atsız'ın diğer bir yazısı da onuncu sayıda yayınlanan "Türkçülük"tür.¹⁶³ Yazısında 'Türkçülük' kelimesinin anlamını Türkü sevmek olarak açıklayan Atsız, diğer milletler tarafından bu kelime kullanılsa da gerçek anlamından uzak olacağını, çünkü Türkü Tür'ten başka kimsenin sevemeyeceğini iddia ediyor. Atsız, Türkçülüğü bir ülkü olarak değerlendiriyor; Türkçülüğün dün bir kaynak bugün ise bir çay olduğunu, yarın coşkun bir ırmak olup önündeki yabancı duygu ve düşüncelere engel olacağını belirterek, Türkçülüğün dört kaynaktan geldiğini belirtiyor:

- 1.Kökleri eski, Türk ırkının bilinçaltında yüzyıllardan beri yaşayan milliyetçilik
- 2.Tanzimat sonrası Avrupa'daki milliyetçilik hareketlerine benzeyen halkçı milliyetçilik
- 3.Devletin içindeki yabancı unsurların ihaneti dolayısıyla doğan tepki

¹⁶⁰ A.g.y., s. 141

¹⁶¹ Rifat Bali, "Bir Türkleştirme Serüveni", İstanbul, 1999

¹⁶² A.g.e., s. 111

¹⁶³ *Orhun*, sayı 10, birinciteşrin 1943, s. 1

4. Türklerin 200 yıldan beri çektikleri büyük sıkıntılar ve geçirdikleri felaketlerin verdiği uyanıklık.

Atsız, bir milletin yükselmek iradesi taşıması, kendine güveni olması, ülkü için ölümü göze alması, geçmişiyile övünmesi, başkalarından üstün olma isteğinin olması, savaştan korkmaması gerektiğini, bu gibi duyguları taşımayan bir milletin ise çürümüş olduğunu iddia ediyor. Dünyanın bugünkü durumunda ayakta kalabilmek için Türkçülük ülküsüne sarılarak, şaşırın, ürkek, sapıtın milletlerden olmayacağını, Türkçülük ülküsünün vazife ahlakını da gerektirdiğini, gerçek Türkçü olmanın kolay olmadığını, her önüne gelenin Türkçü olmayacağı, Türkçülüğün ilk işinin vazifelerini arınmış gönül ve inanmış yürekle yapacağını belirtiyor.

Nejdet Sançar onuncu ve on birinci sayıda iki bölüm halinde yer alan “Türklerde Irk ve Irkçılık Fikri”¹⁶⁴ başlıklı yazısında, Türk milliyetçilerinin savunduğu ırkçılık fikrinin son zamanlarda saldırıya uğradığını ve taklitçilik olarak değerlendirildiğini, halbuki Türklerdeki ırkçılık fikrinin çok eskilere dayandığını göstermeye çalışıyor. Sançar Türk ırkçılığını, Türk ırkının “yarının yapacak olan en temel direklerden biri” olarak tanımlarken, Türk ırkçılığına yapılan düşmanlığı Türk milletine yapılacak düşmanlıkla eş görüyor. Sançar, Türklerdeki ırk fikrinin en eski örneği “Yaratılış Destanı”nın da (Tanrı Karahan dünyayı yarattıktan sonra şeytanın kendisine rakip olması nedeniyle onu kovar, sonra yerden dokuz dallı bir ağaç biterek her dalın altında bir adam yaratır, yeryüzündeki dokuz insan ırkı bu dokuz adamdan oluşmuştur) Türk dehasını ortaya koyduğunu söyleyip Türklerin en eski çağlardan beri ırk fikrine sahip, kendilerini herkesle bir saymayan, insanları başka ırklardan meydana gelen varlıklar olarak niteler. Benzer eserlerden örnekler vermeye devam eden sançar, bunları on madde halinde -en eskiden yeniye doğru- şöyle sıralıyor:

1. M.Ö 85 yıllarında Kunların hükümdarı Holuku, 89 yılında Çin hükümdarına bir mektup yazar; mektupta Kun padişahı, Türkleri “Göğün mağrur oğlu” şeklinde niteleyerek Türklerin ilahi bir güç, üstün bir ırk olduğunu ifade eder.

2. Göktürk Anıtları da ayrı bir örnektir; Türklerin yurdunu ancak semavi bir güç yıkabilir, Tanrı yeryüzünü var etmeye devam ettikçe hiçbir insan gücü Türkleri yıkamaz.

¹⁶⁴ *Orhun*, sayı 10, birinciteşrin, s. 3,4,5,6; sayı 11, s. 5,6,7,8

3. İslamiyet sonrasına bakıldığında Kaşgarlı Mahmud'un ismini görüyoruz; Sançar "*Divân-ı Lügâti't-Türk*"ün Araplara Türk dilini öğretmek için kaleme alındığını, Türkleri en üstün millet olarak gösterdiği için Türk ırkçısı saydığını belirtiyor.

4. On ikinci yüzyılda yaşayan Fahreddin Mübarekşah'ın "*Şecere-i Ensub*" adlı kitabında yazar, Türkleri yeryüzündeki en üstün millet olarak göstermekte ve bu fikrini ispat etmek için şu "delilleri" ortaya koymaktadır:

— Yeryüzündeki bütün halklar yurtlarından çıkıp başka yerlere gittikleri zaman aşağılanırlar, Türkler hariç,

— Yeryüzünde para ile satın alınan birinin padişah olduğu görülmemiştir, yalnız Türkler hariç,

— Türklerin yurdu en büyük ülkedir; Türkistan,

— Türkçe en iyi ve heybetli dildir.

5. İslami edebiyatın Türk üstünlüğü fikrini taşıyan bir başka ismi Ali Şir Nevai'dir. "*Muhamet ül-lugateyn*"de Türkçenin üstünlüğünü ispatlamaya çalışmış, bir yandan da Türklerin üstünlüğünden bahsetmiştir. Türkler Acemlerden ve Farslardan üstündür, Türkler Arapça ve Farsçayı çok iyi konuşmalarına rağmen Acemler ve Araplar Türkçeyi konuşamazlar, konuşsalar da inceliklerine hâkim olamazlar.

6. Türk ırkçılığının on yedinci yüzyıldaki ismi Vani Mehmet Efendi'dir. Vani Mehmet "*Arais ül-Kur'an ve Nefais ül-furkan*" adlı eserinde *Kuran*'daki sureleri yorumlayarak Türklerin üstünlüğünden bahsetmiştir. İlk örnek 'Tevbe' suresinin bir ayetidir; bu ayette Araplara ceza olarak İslamiyetin başına Arap olmayan başka bir ırkın geleceğinin haber verildiğini, ancak bu ırkın kim olduğundan bahsedilmediğini ve Arap tefsircilerinin uzun süre bu kavmi araştırdıkları halde bulamadıklarını dile getiren Vani Efendi'ye göre bu kavim Türklerdir. Bu savını da şunlara dayandırır; Türkler savaştıktan sonra Hıristiyanların topraklarını ele geçirmiş ve İslamiyeti onlara kabul ettirmişlerdir, İslam dinini kurtaran Türkler olmuştur. İslam tefsircileri bu kavmi ararken Bizanslıları bile düşünmüş, ama Türkleri göz ardı etmişlerdir. Vani Mehmet'in "delillere" dayanarak Türklerin bu kavim olduğunu söylemesi, kendisine Türk ırkçılık tarihinde ayrı bir yer edinmesini sağlamıştır.

7. Şair Üveysi de Türk ırkçılığı fikrini taşıyanlardan biridir. Yazdıkları çok edebi olmasa da, Sançar taşıdığı fikirlerin önemli olduğunu ifade etmiştir. Üveysi, devletin önemli mevkilerie yükselmiş Türk soyundan olmayanlara karşı çıkararak, yabancı

unsurların işin başına geçmelerinden dolayı devletin batmaya doğru gittiğini iddia etmiştir.

8. Mehmet Emin Yurdakul “*Ey Türk Uyan*” ve “*Ordunun Destanı*” adlı eserlerinde Türk pençesinin ve kafasının diğer bütün milletlerden üstün olduğunu, eğer Türk ırkı yeryüzüne gelmemiş olsaydı dünyanın geri kalacağını ve her yeri yas kaplayacağını dile getiren dizeler yazdığını hatırlatan Sançar, Yurdakul’a Türk düşmanlarının saldırmasının sebebinin kendi ırkını üstün görmesinden kaynaklandığını söyler.

9. Sançar, Ahmet Hikmet Müftüoğlu’na da değiniyor. Müftüoğlu’nun eserlerinden “Alpaslan Masalı” ve “Üzümcü” mensurelerinin Türk ırkının üstünlüğünü anlatan en güzel eserler olduğunu, bunların dışında “Sünbül Kokusu”, “Ayşe Kızla Watteau” gibi eserlerinde de aynı ruhu aksettiren cümleler olduğunu ifade ediyor.

10. Sançar’ın son verdiği örnek ise Rıza Nur’dur; Türklük için yaşayan, Türklük için çarpışan, uğraşan biridir. Sançar’a göre Rıza Nur’un ırkçılığı “hem Türk’ü en üstün ırk olarak görmek hem de Türk’ten gayrı unsurlara Türk hayatında yer verilmemesi şeklindedir.”¹⁶⁵

Sonuç olarak Sançar verdiği bütün örneklerle Türklükteki ırkçılık fikrinin var olduğunu, eski olduğunu ve Türk ırkçılığının bir taklit olmadığını “kanıtladığını” belirtiyor.

Dr. Mustafa Hakkı Akansel “Türklük Fikri”¹⁶⁶ başlıklı yazısında, fikirleri dünyada yenilmeyen ve en uzun ömürlü şey olarak tanımlayıp, Türk gençlerinin Türk yurdunu sevip yaşatmak için mücadele etmeleri durumunda Türklüğün ebediyen yaşayacağını, “Zehirli fikirlerle” zehirlenemeyeceğini ifade ediyor. Yurdunu sevmeyen, başka topraklarda yaşamaya özenen kişilerin sinsi propagandalarla milliyetçi fikirleri yok etmeye çalıştıklarını, bu kişilerin Avrupa ve Amerikan eserlerinden çeviriler yaparak kültür, demokrasi gibi kavramlar ortaya attıklarını ama bir milleti yükselten değerlerin maddi olanlar değil, maneviyat ve ruh olduğunu belirten Akansel, Japonların yaşam biçiminin sadeliğine karşın Avrupa’dan aldıkları teknik ve bilimle çok ilerlediklerini ve onlara kafa tutabildiklerini hatırlatıyor. Bir milletin çok sayıda işgale uğramasının, yenilmesinin bir sorun teşkil etmeyeceğini, çünkü insanlar vatanlarını seviyorsa o devletin yıkılamayacağını söyleyen Akansel, savaşın sıkıntılı günler yaşanmasına sebep

¹⁶⁵ *Orhun*, sayı 11, s. 7, ikinciteşrin 1943

¹⁶⁶ *Orhun*, sayı 11, s. 1, ikinciteşrin 1943

olduğu günlerde Türklerin Türklük fikrini benimsemesini istiyor, çünkü ancak o zaman Türk ırkı, Türk vatani ayakta kalabilecektir.

On birinci sayıda yer alan ırkçılık ile ilgili bir diğer yazı da Nihad Sami Banarlı'nın "Büyük Ülküler ve Küçük İdealistler"¹⁶⁷. Yazısında yukarıdaki yazılarda da tekrarlanan bir saldırıdan bahsediyor yazar: Türk milliyetçiliği saldırı altındadır, bu saldırıları ciddiye alanlar zaten Türkçülük fikrini benimsememişlerdir. Büyük ve mukaddes ülkelerin propagandaya ihtiyaçları olmadığını, Türk milliyetçiliğinin "lakırdı alanından eser verme derecesine erişmiş" bir milliyetçilik olduğunu, bugün hâlâ sözde kalmak şartıyla "Ben Türkçüyüm veya milliyetçiyim," demenin gerçek Türk milliyetçiliğiyle tamamen zıt olduğunu söyleyen yazar şu şekilde devam ediyor: "Milli oluş şeklinde tecelli etmeyen milliyetçi oluşun bir faydası" olmadığını, yapılacak her tür çalışmanın, üretimin tek hedefinin Türk milletinin saadeti ve yarınki büyük Türkiye'nin kendisi olma durumunda görevlerini yerine getirmiş sayılacağını, bunun için de geleneklere sadık kalmak, tarihteki "en şerefli devirlerimizi" bugün ölçüsünde "diriltmek" gerekir, varılmayacak hayaller uğruna değil, mutlaka varılacak gerçekler için yaşayıp ölmemiz gerektiğini, Türk milletine de yol gösterenlerin kullandığı dile dikkat edip, bayağı duruma düşmemeleri gerektiğini belirterek, Ziya Gökalp'ın "Türkiye büyüyüp Turan olacak" dizesinin ilk kısmını değil de ikinci kısmını (Büyüyüp Turan olacak) elde etmeye çalıştığımız için 'elimizdekilerden olduğumuzu' Turan fikrinin bir ülkü olduğunu, Türkçülük yolunda 'Kızıl Elma' olduğunu, ancak doğrudan doğruya Turan mefkuresi için yorulmanın ve ölmenin beyhude olduğunu, Turan'ın gerçek olması her şeyden önce Türkiye'nin büyümesi ile olacağını, hatta Türkiye'nin kendi dahilinde de Turan olabileceğini, bugünkü Türkiye'nin "kendi içinden büyüüşü yolunda çalışmak, günün en makul Türkçülüdür, düşmanları yıldırarak silahları kendi yurdunda yapan, yurdu yükseltecek tekniği kendi hudutları arasında ve kendi öz çocuklarının kafasında bulan Türkiye büyümüş demektir."¹⁶⁸ Banarlı, Türk milliyetçiliğinin küçük idealistlerine seslenerek afiş ve propagandalarla kişilere hücum ederek, para kazanmak amacıyla veya meşhur olmak için Türkçülük hareketi yapanlara dikkat etmeleri gerektiğini hatılatıyor; çünkü ona göre bu hareketlerin, iyi niyetle çalışıldığına inandıramayacak kadar korkunç ve tehlikeli sonuçlar verebileceğini ve bir ülkü uğrunda

¹⁶⁷ *Orhun*, sayı 11, s. 2,3,4, ikinciteşrin 1943

¹⁶⁸ *Orhun*, a.g.y., s. 4

yapılan cılız, beceriksiz propagandaların o ülkünün aleyhinde yapılacak en şiddetli propagandalardan daha kuvvetli sonuçlara sebep olabileceğini ifade ediyor.

Turan Tamar on beşinci sayıda yer alan “İrk ve Hakikat”¹⁶⁹ başlıklı yazısında, son zamanlarda süregelen bir tartışma olduğunu yazıyor. Tartışılan konu kapsamında milleti oluşturan öğeler arasında ırkın yerinin olup olmadığı sorusuna, biyolojik verilerle değil sosyal olayları kullanarak cevap vereceğini belirtir. Türk milletinin irki olarak karışmaya başladığı zamanlarda “inkıraz alametleri” belirmeye başladığını, on altıncı yüzyıla kadar “saflığını” muhafaza eden Osmanlı İmparatorluğu’nun Sadrazam Sokullu’nun ölümüyle gerileme dönemine girerek padişahların zevke, sefaya düşüp, karşılarında dalkavuk görmek istediklerini, Türkün cevherinde bu sayılanlardan biri olmadığından saraya yabancıların dolmaya başladığını ve bu yabancıların Türk milletini öldürmek için çalıştıklarını, kendilerini Türk hissedemediklerini, yine de onlara hak vermemiz gerektiğini söyler; çünkü “Nasıl biz Türkiye dışı Türkleri arasında değişmeler hissettiğimiz zaman üzüyor ve kızılıyorsak, onlar da kendilerini Türk hissettikleri zaman üzülecek ve kin besleyeceklerdir, bu sebepten dolayı onlar Türk olamazlar ve olamayacaklardır, hatta Dönme olsa bile.”¹⁷⁰ Meşrutiyet devrinde mecliste Türk oranının az olduğunu, dolayısıyla Meşrutiyete Türk inkılâbı demenin zor olduğunu, gayri Türklerin sayısının yönetimde fazla oluşunun çöküş getirdiğini, tersini düşünüp “saf Türk” olarak kalıp, karışmadığımız dönemde yani 7.yüzyıldan önce, Müslümanlığı kabul etmeden önce, Araplara karşılaşmadığımız sıralarda Asya’nın bizim olduğu, Avrupa’nın yumruğumuz altında olduğunu, Milli mücadele dönemi “katıksız Türk kütlesi tarafından bir şahlanış” olarak değerlendirilirken, Türk olmayanların ‘bize’ olan düşmanlıklarını ispat ettiklerini, 2.dünya savaşı içinde yapılan ırk aleyhindeki propagandaların ise kendisine” yeniden karıştığımızı” hissettirdiğini belirtiyor. Tamar ayrıca kimin ne dediğinin önemli olmadığını, milleti millet yapan en önemli öğelerden birinin ırk olduğunu, aksini iddia etmenin inkıraza (çöküş) gitmek olacağını, gerçeğin bu olduğunu belirtiyor.

MİLİTARİZM:

Dergilerde militarizm konusu üzerinde de durulur ve özellikle İkinci Dünya Savaşı’nın 1943 ve 1944 yıllarını kapsayan dönemde oldukça radikalleşen biçimde yer almaktadır.

¹⁶⁹ *Orhun*, sayı 15, s. 8

¹⁷⁰ A.g.y., s. 8

Atsız, *Orhun*' un on ikinci sayısındaki “Savaş Aleyhtarlığı”¹⁷¹ başlıklı yazısında, savaşın ancak belli amaçlar uğruna yapıldığında iyi olabileceğini belirtir; yabancıların elinde ‘tutsak’ olan ırkdaşları kurtarmak için, milleti daha zengin ve güçlü bir hale getirmek için, bir ülküyü ya da bir dini yarmak için girişilecek savaşların ve zaferle bitecek savaşların... Atsız’a göre tarihe göz atılacak olursa, büyük medeniyetler ve büyük devletler daima savaşlardan sonra kurulmuştur, bu böyleyken “ilim kılığında bürünerek yapılan savaş aleyhtarlığı” her gün görülse de “iştahlı milletlerin yanı başında yaşayan 18 milyonluk Türkiye varlığını korumak için savaşa ruh ve beden bakımından daima hazır bulunmaya mecburdur.” Atsız burada benzetme yaparak; yırtıcı olan aslan ve kaplanın parsa saldıramayacağını, çünkü parsın dövüşken ve dövüşte müdafaa bilmeyip devamlı saldırdığını belirterek muhtemelen Türkiye’nin bir pars gibi olmasını umut ediyor. Atsız’a göre ‘biz yalnız bize saldırılınca saldırırız’ düşüncesi de doğru değil (İkinci Dünya Savaşı’nı da Türk yöneticilerinin tutumu bu şekildeydi, Atsız açıkça söylemese de bu tavrı eleştiriyor), çünkü bu düşünce milleti pasif olmaya mahkûm eder ve pasif yaşayanlar taarruz kabiliyetinden mahrumdur. Bir süredir *Cumhuriyet* gazetesinde yazılar yazan eski içişleri bakanı Şükrü Kaya’nın da bir şekilde savaş aleyhtarlığı yaptığını, özellikle 23 İlkteşrin 1943 tarihli yazısını savaş aleyhtarlığının destanı olarak niteleyen Atsız, yazının ilk cümlesini aktarıyor: “Tarih söylüyor: Harplerin en zaferlileri bile Pirus’un talihini gizlermiş.” Atsız bu cümleyle Kaya’nın en büyük zaferle biten savaşların bile zafere değmeyecek kayıplara mal olduğunu anlatmaya çalıştığını ve Şükrü Kaya’nın bu büyük hikmeti nerede okuduğunu merak ettiğini, Kaya’nın şimdiye kadar meşgul olduğu işlerden fırsat bulup tarih okumaya vakit bulup bulamadığını sorarak, Dâhiliye Vekilliğine kadar çıkarılmış bir adamın bunları yazmasının üzüntü verici olduğunu dile getirir, çünkü savaşmaya mecbur olan bir millete, savaş haddi zatında kötü bile olsa savaş aleyhinde görüş bildirmenin o milleti yıkmakla eşitir. Şükrü Kaya’nın tarihi gerçekten biliyor olması halinde yalnızca Napolyonların ya da Kayser Vilhelm’lerin değil, Yavuzların ve Kanunilerin de yaşamış olduklarını düşünceğini ifade eden Atsız, Napolyon’un Moskova’ya gittikten sonra esaret altında ölmüş olabileceğini, ancak Fatih’in sekiz ülkeyi fethettikten sonra Fatih olarak öldüğünü, Kayser Vilhelm’in yurtdışına kaçmaya mecbur edildiğini, ancak

¹⁷¹ *Orhun*, sayı 12, birincikanun 1943, s. 1

Kanuni'nin ölüsünün Almanya içinden İstanbul'a kadar zafer alayı ile getirildiğini hatırlatıyor. Yine Atsız'a göre, Şükrü Kaya'nın dediği gibi eğer savaş kötüyse bugün Anadolu elimizde olmayacaktır, çünkü Anadolu'yu su gibi düşman kanı akıtarak kazanmışızdır; eğer savaş kötüyse on yıl sonra İstanbul'un 500. yılını kutlamayacağız, Fatih'e lanetler savurmamız gerekir, çünkü Rumlara saldıran odur. Son iki üç asırlık tarihimizde kıymet olarak milletler terazisinde savaştan ve kahramanlardan başka bir şeyimiz olmadığı için savaşı kutlu bulmaya mecbur olduğumuzu, aksi takdirde kendimizi inkâr edeceğimizi ve bunun da yok olmakla eş anlamlı olduğunu, savaş aleyhtarlığının “tenperverlikten, zevke, rahata düşkün olmaktan, hodbinlikten” doğduğunu yazan Atsız, şu sonuca varır: “Şükrü Kaya şundan emin olsun ki savaş kalkarsa dünyadan kahramanlık, fazilet ve fedakârlık da kalkar ve insanların yalnız doymak ve cinsi ihtiyaçlarını kovalamaktan başka gayesi olmayan hayvanlardan hiçbir farkı kalmaz.”

Derginin altıncı sayısında Atsız'ın militarizm içerikli diğer bir yazısı da “Türk Ordusunun İftihar Tablosu”dur.¹⁷² Yazısında dünyada en çok savaşan milletin Türkler olduğunu, 550 yıllık bir devrin en az 275 yılının savaşla geçtiğini, bir başka deyişle Türk milletinin son beş yüzyılda ömrünün yarısını savaşla geçirdiğini ve bu kadar savaştan sonra bir milletin zinde kalabilmesinin mucize olduğunu söyleyen Atsız, Oğuz Türklerinin 1.500.000 nüfusu olduğunu ve bu nüfusun göçer halde yaşadığını, yarısının Anadolu'ya yerleştiği düşünülürse bugün Anadolu'da 10 milyon Türkün bulunmasını milletin kabiliyetinin bir göstergesi olarak yorumluyor. Türklerin yalnız Ruslarla Acemleri ‘milli’ düşman olarak tanıdığını, Turan ile İran'ın asırlardan beri süren düşmanlığının Osmanlılar devrinde de yarı dini bir mahiyette devam ettiğini “Türk'ün kılıcına birkaç defa baş eğmek mecburiyetinde kalan hilekâr Acemlerin son müdafileri de hemen hemen tamamen İran'da yerleşen Türkler olmuştur.”¹⁷³ İran'la yapılan on üç savaştan yalnızca iki tanesinde yenildiğimizi ve yenen komutanın da Afşar Türkü Nadir Şah olduğunu belirten Atsız, Ruslarla yapılan savaşların toplamının da on üç olduğunu söyler; bunlardan altı tanesini Ruslar, altısını da Türkler kazanmış, bir tanesi ise müsavi bitmiştir; Ruslar bu altı savaşın üç tanesini yardım almaksızın kazanırken, diğer üçünde müttefik yardımı ile başarı kazanmışlardır. Atsız Türklerin Ruslarla olan savaşlarını

¹⁷² *Orhun*, sayı 6, 19 nisan 1934, s, 119, 120, 121, 122

¹⁷³ A.g.y. s, 121

“yazılmamış bir destan” olarak nitelendiriyor, bunun sebebi de savaşların Rusların en güçlü Türklerin en zayıf zamanına denk gelmesi. Almanlarla yapılan savaşların daha fazla olduğunu ancak Almanların Türkleri yalnız başına sadece bir kez yenebildiklerini, Türklerden “askerlik dersi” alanlardan biri olan Fransızların da Napolyon kumandasında Cezar Hasan Paşa’dan “dayak yedikten” sonra Çanakkale ve Kurtuluş savaşlarında yenildiklerini, Türklerle İtalyanların on beş kez savaştığını, on üçünü Türklerin, ikisini İtalyanların kazandığını, Türkiye ile İtalya arasında bir karayolu olsaydı mutlaka Türklerin İtalya’ya gireceğini, Musolini’nin gözünün Antalya ve İzmir’de olduğunu, mutlaka buralara saldıracağını, ‘Musolini Efendinin’ buralara saldırması durumunda yenileceğini, düşman ne kadar güçlü olursa olsun Türklerin kendi vatanların da düşmanı yenecek güçte olduğunu ve bugün tek başına Türk ordusunu yenecek düşmanın bulunmadığını belirtiyor.

DİL:

Dergide dil konusu ile ilgili yazıların üstünde durduğu ana tema, Türk dilinin bozulmasına karşı alınacak önlemler ve Türk dilinin özellikle Arap ve Fars diline olan üstünlüğü. İkinci sayıdaki “Türk Dili”¹⁷⁴ başlıklı yazısında Atsız, dilin bir millet için çok önemli olduğunu, ordusunu kaybeden bir milletin tehlikede olduğunu, istiklalini kaybeden bir milletin felakete düştüğünü, ama dilini kaybeden bir milletin ise yok olmuş olduğunu belirtir. İstiklalini kaybeden milletlerin dillerini korudukları için yeniden dirilebildiklerini tarihin bize gösterdiğini söyleyen Atsız, Asurluların dillerini kaybettikleri için tarih sahnesinden silindiklerini, ancak Asurlular kadar kuvvetli olmasalar da Lehlerin, Romenlerin, Sırpın, Finlerin dillerini korudukları için yaşamaya devam ettiklerini ifade eder. Türk dilinin eski çağlarda çobanından kağanına kadar “temiz ve bozulmamış” bir şekilde kullanıldığını, sekizinci yüzyılın sonlarına doğru bir Türk kağanının Manihaizmi kabul ettikten sonra dinle beraber dilin de değiştiğini, ancak asıl bozulmanın onuncu yüzyılda başka bir Türk hakanının kendi inisiyatifiyle milleti İslamiyete sokarak yeni din ve medeniyetin Türk dilini etkisi altına aldığını belirterek “Dilimize önce Allah girerek Tanrıyı kovdu, arkasından Muhammet geldi, sonra din dilinden olduğu için müsamaha ile karşılanan klişe halinde cümleler ve

¹⁷⁴ *Orhun*, sayı 2, birincikanun 1933, s. 25

terkipler dilimize doldu,”¹⁷⁵ diyen Atsız, bugün de yeni bir medeniyete girdiğimizi, ancak bu kez “geçmişteki acı derslerden uslanmış” görüldüğümüzü ve Batı medeniyetinin dillerinin dilimizi bozmasına izin vermeyeceklerini, Türk dilinin bütün dillerden daha zengin ve temiz olacağını, yeni alınacak kelimelerin Türk kökünden geleceğini, bu işin başarılabilceğini, dili bütün milletlerden saf bir Türk milletinin hayatın her safhasında bütün milletlerden güçlü olacağını, dil işlerini hızlandırmamız gerektiğini, Türk gençlerinin de yabancı kelimeler kullanmayarak dillerini koruyabileceklerini ifade ediyor.

Atsız bir sonraki sayıda yer alan “X meselesi” adlı yazısında¹⁷⁶ alfabeğe “x” ve “w” harflerinin alınıp alınmaması konusunda bir gazete okuyucusunun mektubunun uyandırdığı yankılar üzerine üniversite hocalarının fikrinin alındığını anlatıyor. Hocalardan bazılarının yabancı isimlerin aslı tonlamasıyla, bazılarının ise Türkçe okunuşuna göre yazılması gerektiğini belirttiklerini, ancak önemli olan konunun bugünkü harflerin dildeki bütün sesleri çıkarıp çıkarmadığı ve imlanın bu haliyle zengin bir dile yaraşır yaraşmadığı meselesi olduğunu belirten Atsız, bugünkü alfabenin Türkçe için çok eksik olduğunu ve bazen iki seda bir şekilde gösterildiği için dilimizin zenginliğinin kayb olduğunu söylüyor. Atsız iki harfin ayrı işaretler kullanılmadıkça Türkçede birçok sorunun önüne geçilmesinin zor olacağını ve dilimizin yoksul bir hal alacağını belirtiyor. Bu harflerin “açık e” denilen ‘a’ (üstünde iki nokta var) ve “sağır nun” denilen ‘n’ (bir kenarı uzun) olduğunu; bu iki harf için yalnızca ‘e’ harfinin kullanıldığını ancak bir harfin ‘a’ (üstünde iki nokta olan)dan ayrı ‘i’ye yakın bir ses olduğunu, bu yüzden birçok ayrı kelimenin aynı imla ile yazıldığını, örneğin memleket anlamına gelen “el” kelimesinin, insanın bir uzvu olan “el” ile imlasının aynı olduğunu, halbuki telaffuz itibarı ile birincisini “el” ikincisini “al” (noktalı) şeklinde yazmamız gerektiğini, yine aynı şekilde “ekmek” kelimesini hem soframızda yediğimiz gıda hem de tohum anlamına gelen “ekmak” (noktalı) şeklinde telaffuz ettiğimizi belirten Atsız, “sağır nun” meselesinin daha önemli olduğunu, İstanbul Türklerinin kullanmayıp diğer bütün dünya Türklerinin kullandığını, Türkçede henüz ‘r, c, h, f’ harfleri yokken sekizinci yüzyılda kullanılan bu eski harfin yeni alfabeğe alınmayınca birçok kelimeyi aynı imla ile yazmak zorunda kaldığımızı söyleyerek örnek veriyor:

¹⁷⁵ A.g.y., s. 25

¹⁷⁶ *Orhun*, sayı 3, ikincikanun 1934, s. 49

Ben (zamir) Ben (insan vücudundaki kelime) = doğrusu ben (bir tarafı uzun)

Son (doğan çocuğun zarı) Son (nihayet) = doğrusu son (bir tarafı uzun)

On(sayı) on (şifa) = doğrusu on

Ban (banmaktan emir kipi) Ban (ezan) = doğrusu ban

“Sağır nun” bakımından dilimizin eskisinden geri olduğunu, sözü edilen bu iki harfin de ilave edilmesiyle alfabemizin güçleneceğini, yeni harflerin kabul edilme amacının Batı medeniyetine uyum sağlamak olduğunu, Arap harfleri dilimizde kaldıkça dilde, imlada ve yazıda Batı’nın gerisinde kalacağımızı ifade eden yazara göre “sağır nun” harfleri Türklere ait olup, on birinci yüzyılda Kaşgarlı Mahmud’un da belirttiği gibi, Türklerden başka telaffuz olunmayan, Türkleri başkalarından ayıran harflerdir. Atsız, yukarıda bahsi geçen harflerin dil uzmanları tarafından çözülmesi gerektiğini, aksi takdirde dilimizin zengin bir dil olmayacağını belirtiyor.

KADIN:

Dergilerde kadın çok sık işlenen bir tema olmasa da, yazılan birkaç yazıdan kadına erkeği “ülkülerle” uğraşırken ona destek olan, onun arkasında duran ve “erkek” çocuğun anası olarak bakıldığını görüyoruz. Dergide bu konuyu ele alan iki yazı var; ilki, Atsız ölmeden birkaç yıl önce ayrıldıkları eşi Bedriye Atsız’ın Tolunay takma ismiyle yazdığı “Türk Kadınının Hak ve Vazifeleri”.¹⁷⁷ Bu yazıda Türk inkılâbının kadınları erkeklerle eşit konuma getirdiğini ancak kadınların milletvekilliği ve devlet işlerinde yüksek mevkilerde olma hakkından mahrum bırakıldığını ifade eden yazar, bu mahrumiyetin kadınların askerlik yapmamalarına bağlandığını belirtiyor. Yazara göre askerliğini yapmayan birinin ülkedeki diğer vatandaşlara uygulanan haklardan mahrum kalması doğaldır(!) ancak Türk kadını için askerlik yapmak bir yük olmayacağı gibi bir vazife de değildir. “Gerek telakkileri, gerek terbiyeleri, gerek tesirinde kaldıkları marazi fikirler kadınlardaki kahramanlık ruhunu zahiren ört[tüğü]”¹⁷⁸ için ülkenin kadınları bugün itibarı ile askerlik yapamayacak durumdadırlar, ancak kadınlara da erkekler gibi okullarda askeri terbiye verilecek olursa “kül altında kalan bu kahraman ruh”un dirileceğine inanan yazar, kadınlar arasında askerliği sevenler, savaşı ‘kutlu’ bilenler vardır, diyerek köy kadınlarının Kurtuluş Savaşı’nda yalnızca cephaneye taşımadığını, bilfiil ateş hattına da girdiklerini, İnönü Savaşlarında Gündüz Bey sırtlarında birkaç

¹⁷⁷ *Orhun*, sayı 1, ikinciteşrin 1933, s. 23

¹⁷⁸ A.g.y., s. 23

Türk kadınının şehit düştüğünü hatırlatıyor. Türk kadını için savaşın ve savaşta çarpışmanın yeni bir şey olmadığını şu örneklerle açıklıyor yazar: Milattan önce altıncı yüzyılda yaşayan Tomris'in hem hükümdar hem de kumandan olduğunu, İran Şahı Keyhusrev'i bütün ordusuyla yok ettiğini, on üçüncü yüzyılda Çağatay Prensesi "Ay yaruk"un savaşta en ön safta bulunup, düşman bayrağını bizzat aldığını, aynı zamanda çok kuvvetli bir kız olduğunu, kendisiyle evlenecek erkeğe kendisini güreşte yenmesini şart koştuğunu fakat karşısına çıkan bütün erkekleri halkın önünde yendiğini, bu kadınların neslinden gelen Türk kadınlarının arasında pek çok pehlivan ve kahraman bulunduğunun malum olduğunu, ancak okumuş kızların da böyle yetişmesi için askeri terbiyenin verilmesinin gerekli olduğunu, kadınların asker olması ordunun ve dolayısıyla memleketin kuvvetlenmesi demek olduğunu, bunun içinde kadınların artık askeri hayata girmeleri gerektiğini ve bütün geri hizmetlerinin kadınlar tarafından yapılması için kanun çıkarılması gerektiği, kanun çıkarıldıktan bir asır sonra ise kadınların asıl harp sınıfında büyük başarılar göstereceğinden emin olduğunu belirten Tolunay, bugün bile piyade sınıfında çalışmayı amaç edinen kadınlar olduğunu belirtiyor.

Atsız'ın kendisi ise on üçüncü sayıda "Türk Kızları Nasıl Yetiştirilmeli"¹⁷⁹ başlıklı yazısında, Türk kadınlarının her şeyden önce yarının Türk anaları olduğu düşünülerek yetiştirilmeleri gerektiğini vurguluyor. Kadınların eski zamanlardan beri Yunanlılar, Romalılar, Araplar, İranlılar ve Hindular tarafından kötü bir yaratık olarak kabul edilirken Türkler tarafından saygı gördüğü, ancak hiçbir zaman da erkeklerle eşit olmadığını, zaten bu 'eşitsizliğin' fizyolojik yapıdan kaynaklandığını, kadınlara bugün ya hiç hak tanınmadığını ya da feminizm teranesi altında imtiyazlı bir sınıf olarak bakıldığını, bunların ikisinin de yanlış olduğunu, çünkü birincisinin kadını esarete mahkûm ettiğini, diğerinin de kadını "koketliğe" sürüklediğini, yalnız süs ve lüks düşünen kadının kendine hakkı olmadan verilen fazla ve büyük değer sonucunun bu olduğunu belirtiyor. Atsız Türk kızlarının çok eski zamanlardaki Türk kızları gibi "fazilet mümessili" olarak yetiştirilmesi gerektiğini, soğukkanlı, vakur, sade ve vazifeşinas olmalarının doğru olduğunu, yalnız süs peşinde koşan bir kızın analık ve yurt duygularından uzaklaşmış bir koket'ten başka bir şey olmadığını, iyi dans eden, şu

¹⁷⁹ *Orhun*, sayı 13, ikincikanun 1944, s, 15

kadar elbisesi olan, güzel boyanan, hatta kusursuz pasta yapan kızlara değil “şerefli oğullar ve faziletli kızlar yetiştirmek en büyük borcumdur,” diyen kızlara ihtiyacımız var diyerek, bu tür davranış ve fikirleri yalnız okullarda verebileceğimizi, ancak “örnek kadın öğretmenlerden” ders alan kız öğrencilere sadeliğin faziletinden bahsetmenin komik olduğunu, sadece okulların çözüm olmayacağını, filmlerin, romanların, plajların, sokakların bin türlü ahlaksızlıkla dolup taşıdığını, bu “zehirlenmenin “ önüne geçmek için sinemaların kapatılıp, erkek ve kadın plajlarının ayrılıp, roman ve hikâyelerin sansürden geçmesi gerektiğini, bu tür uygulamalar yürürlüğe konulursa, demokrasinin, özgürlüğün suya düşüp, medeniyetin yok olacağını düşünmediğini belirtiyor.

ŞÜKRÜ SARACOĞLU’NA MEKTUPLAR:

Derginin kapatılmasına sebep olan ve Atsız’ın hakkında dava açılmasına, hatta mahkûm olmasına kadar giden, tarihe de “Sabahattin Ali davası” olarak geçen bu mektuplar ikişer tane olup, arka arkaya on beşinci ve on altıncı sayılarda yayınlanmıştır. Atsız bu mektuplar Saracoğlu’na hitaben yazmıştı. İlk mektubun giriş paragrafında Atsız, Saracoğlu’nun 5 Ağustos 1942’de yeni kurduğu hükümet için güvenoyu istemek üzere parlamentoda yaptığı konuşmanın bir bölümüne yer vermişti: “Biz Türküz, Türkçüyüz ve daima Türkçü kalacağız. Bizim için Türkçülük bir kan meselesi olduğu kadar ve lâakal o kadar bir vicdan ve kültür meselesidir. Biz azalan ve azaltan Türkçü değil, çoğalan ve çoğaltan Türkçüyüz ve her vakit bu istikamette çalışacağız.”¹⁸⁰ Bu sözler sadece Atsız tarafından değil, dönemin diğer Türkçüleri tarafından da büyük bir coşkuyla karşılanmış ve dergilerde kullanılmıştı.

“BAŞVEKİL ŞÜKRÜ SARACOĞLU’NA AÇIK MEKTUP-1”¹⁸¹

Mektup, Atsız’ın Saracoğlu’na hem Türkçü hem de başbakan olduğu için bu mektubu yazdığını belirten cümleleriyle başlıyor. Atsız Türkçü olmayan bir başbakana böyle bir mektup yazmayacağını, mecliste yapılan konuşmaya kadar Türk milliyetçiliğinin hiç bu kadar açıkça dillendirilmediğini, bu cümlelerin Türkçü çevrelerde çok büyük heyecan uyandırdığını belirterek, Türkçülüğün sözde kalıp uygulamaya geçirilemeyişinden şikâyet ediyor. Atsız “bu ülkenin düşmanı olan solcu fikirler bazen sinsi bazen açık büyümekte, propagandasını yapmaya devam ediyor,” dedikten sonra, “hâlbuki sizin Türkçü ve partinin altı okundan birinin de milliyetçilik olduğuna göre bunun böyle

¹⁸⁰ Günay Göksu Özdoğan, a.g.e., s. 95

¹⁸¹ *Orhun*, sayı 15, 1.3.1944, s. 1

olmaması icap ederdi,” şeklinde devam ederek sol ideolojinin nerelere sızdığını açıklamaya başlıyor. Atsız, Eminönü Halkevi’nde İsmail Hakkı Baltacıoğlu’nun verdiği konferans günü yaşananları aktarıyor: “Bazı zümreler yani solcular, komünistler yani vatan hainleri bir hadise çıkarmaya karar veriyorlar.” Yazar bu hadisenin önce solcuların sol tarafa oturmalarıyla başladığını, Baltacıoğlu kürsüye gelince sol tarafın dakikalarca alkışladığını, Baltacıoğlu hoş giden bir jest ya da başka bir şey yaptığında sol tarafın buna abartılı bir biçimde yanıt verdiğini, Baltacıoğlu Türk tiyatrosundan bahsederken sol taraftan öksürüklerin yükseldiğini ve sözünü kesmek zorunda kaldığını, sonrasında sağ tarafta oturanlardan birinin “Namussuz Komünistler! Milliyetçilik hakkında söz söylendiği için böyle yapıyorsunuz değil mi?”¹⁸² diyerek sol tarafı uyardığını, bu olayın Halk Partisinin bir kurumunda gerçekleştiği halde hiçbir tepkinin verilmediğini belirtiyor. Atsız bunları yapanların üniversite öğrencisi olduğunu, hem devletin bursundan yararlanıp hem de devletin yurtlarında kaldıklarını, yani devletin “koynunda bilmeden yılan beslediğini” ve bu “yılanlardan” doktor ya da öğretmenlerin yetişip bu ülkeye “yabancı orduların ajanlarını getireceklerini” iddia ediyor.

Atsız Ankara Üniversitesi’nde doçent olan bir komünistin iki kardeşinin de üniversiteye girmesini eleştiriyor. Atsız, Anayasa’da ‘yabancı fikirlerin’ benimsenmesi yasak olmasına rağmen neden bunlara göz yumulduğunu merak ettiğini söylüyor. Türklüğe karşı yapılan hakaretlerin bu kadarla sınırlı kalmayıp Halkevi’nde İstiklal Marşı okunurken “ayağa kalkmayan melezler” olduğunu ve muhtemelen çevresinden duyduğu birkaç örnek vererek solculuğun ‘sinsice’ nasıl ilerlediğini anlatmaya çalışıyor. Liselerde bu fikre “saplanmış hastalar”ın görüldüğünü, aralarına gayri Müslim ve gayri memnunları alarak büyüdüklerini vurgulayan yazar, bu “işsiz güçsüz” serserilerin parayı nereden bulduklarını, “satılmayan, bedava dağıtılan” dergilerin nasıl hâlâ yayınlanabildiğini ve Saracoğlu’nun bunlara nasıl göz yumduğunu merak ettiğini belirtiyor. Kaleme aldığı yazının yaratacağı tepkilerin Türkiye’deki fikir özgürlüğünün ne durumda olduğunu göstereceğini, Saracoğlu’nun gerçek bir demokrat olup olmadığını ortaya çıkaracağını ve bunların önemli sonuçlar doğuracağını belirtiyor.

“BAŞBAKAN ŞÜKRÜ SARACOĞLU’NA İKİNCİ MEKTUP”¹⁸³

¹⁸² A.g.y., s. 2

¹⁸³ *Orhun*, sayı 16, 1 Nisan 1944

Atsız'ın birinci mektupta “komünist propagandanın” tehlikeli boyutlara ulaştığı genellemesi ve hükümetin bu tehlike karşısında kayıtsız kaldığı iddiasıyla dile getirdiği konu, ikinci mektubunda, çoğu Maarif Vekâleti'nde çalışan belirli kişilere yönelttiği suçlamalarla somutlaşıyordu.¹⁸⁴ Atsız ilk mektubunun olumlu tepkiler aldığını ve insanların duygularına tercümen olduğunu hissettiğini söylüyor. Saracoğlu'nun mektubu okuduğunda acı bir gülümseme ile karşılık vermiş olabileceğine dair düşüncesini, “çünkü gönlünüzün bizimle birlikte çarptığına, yurt meselelerini tıpkı bizim gibi düşündüğünüze inancımız vardır,”¹⁸⁵ cümlesiyle destekliyor. Yazısının “normal” karşılanmasının Türkiye'deki fikir hürriyetinin var olduğunu ve hükümetin de “samimi Türkçü” olduğunu gösterdiğini belirtiyor. Atsız, Türk devletinin Türk milliyetçiliği esası üzerine kurulduğunu, “dolayısıyla anayasanın”, aslında “Türk ırkının hususi yapısına, ahlaki ve milli temayüllerine aykırı olan komünizmi” yasakladığını, Türkiye'deki komünistlerin kendilerini açıkça ifşa etmediklerini, onları “ırk ve aile düşmanlığı, din ve savaş aleyhtarlığı, faşistliğe hücum perdesi altında milliyeti baltalama, her şeyi iktisadi gözle görüş onları açığa vuran damgalardır,”¹⁸⁶ diyerek en büyük düşmanları olan milliyetçileri ırkçı olarak nitelendirmelerine “milliyetçilikle ırkçılığın temel olduğunu bilmemelerinden dolayıdır” diyerek milliyetçilikle ırkçılığı beraber değerlendirdiğini, temeli yıkılan yapının bir anda çökebileceğini belirten Atsız, “vatan hainleri”nin listesini vermeye başlıyor: Sabahattin Ali (Ankara Devlet Konservatuvarı'nda öğretmen), Pertev Naili Boratav (DTCF'de Türk Dili ve Edebiyatı Doçenti) -Atsız her ikisiyle de arkadaş olduğunu, ancak “görüş farklılıkları” nedeniyle ilişkilerini bitirdiklerini belirtiyor-, Prof. Sadrettin Celal Antel (İstanbul Pedagoji Enstitüsü Başkanı), Ahmet Cevat Emre (eski milletvekili, Türk Dili Kurumu üyesi). Atsız hükümetin harekete geçmesini, Hasan Âli Yücel'in de bakanlığına bağlı kurumlarda çalışan bu kişilerin “görevlerini kötüye kullanması”na göz yumduğu gerekçesiyle istifasını isteyen Atsız'a göre Sabahattin Ali ve çevresi, Türkiye'de solun önde gelen kişileridir. Komünizmin “başkaldıramayacak şekilde ezilmesini isteyen” Atsız, yeni kanunların yapılması gerektiğini, yurtsever çocuklara kötü örnek olan “komünistlere mevki vermek usulünü derhal kaldırınız,” diyerek adını verdiği kişilerin

¹⁸⁴ Günay Göksu Özdoğan, a.g.e., s. 96

¹⁸⁵ *Orhun*, a.g.y., s. 1

¹⁸⁶ A.g.y., s. 1

vazifelerine son verilmesi temennisiyle mektubuna son veriyor. Atsız'ın Hasan Âli Yücel ve CHP'ye yönelttiği iddiaları ve suçlamaları kendisine işini kaybettirecek, çalıştığı Özel Boğaziçi Lisesi'ndeki öğretmenlik görevinden alınacak ve dergisi *Orhun* kapatılacaktı. Sabahattin Ali de Atsız'ı iftirada bulunmak sebebiyle mahkemeye verdi. Mahkeme günü dışarıda beş bin kişinin “komünist hainlere” karşı miting yapması olayları daha da gerginleştirdi; üçüncü duruşma sonunda Atsız, dört ay hapse mahkûm oldu, ancak cezası ertelendi.¹⁸⁷

“İNKILÂP ENSTİTÜSÜ DERSLERİ”¹⁸⁸

Recep Peker'in İstanbul Üniversitesi'nde verdiği ‘İnkılâp dersleri’ni eleştiren Atsız, bu dersleri bizzat katılarak ve gazetelerden okuyarak takip ettiğini belirtiyor. İnkılâp Enstitüsü'nün faydalı olduğuyla ilgili en küçük bir şey söylemeye bile gerek olmadığını, burada ders veren hocaların da gerektiği yerde doğal olarak heyecanlandıklarını, ancak derse heyecan katmak için tarihi tahrif etmeye veya geçmiş değerleri inkâr etmeye gerek olmadığını anlatıyor; öğrenciler tarafından en çok sevilen ve dersleri ilgiyle takip edilen Mahmut Esat'ın bile bu yanlışlığa düştüğünü, örneğin “Fatih çok mükemmel bir adamdı, yalnız bir kusuru vardı; padişahı,”¹⁸⁹ demesinin demagoji olduğunu, çünkü bütün Türk gençliğinin Fatih'in padişahlığından önceki hatalarını bildiği gibi, Fatih'in padişah olmasının da onlara padişahlığı sevdirmeyecek olduğunu ifade ediyor. Aynı şekilde şair Baki'yi de Türk kelimesini tahkir yerine kullandı diye küçük görmenin gerekli olmadığını, Mahmut Esat'ın “Türk ehlinin ey hace biraz başı kabadır,” şeklinde okuduğu satırların doğrusunun “Terk ehlinin hace biraz başı kabadır” şeklinde olduğunu hatırlatıyor. Recep Peker'in ise son dersinde 1530'daki Viyana dönüşümüzden sonra Sakarya'ya kadar gerilediğimizi belirtmesinin de doğru olmadığını, gerçek gerileme devrinin Kaynarca ile başladığını, Karlofça ile Kaynarca arasındaki devrin ise bir met ve cezir devri olduğunu, Recep Bey'in de gerileme devrini Kanuni devrinden başlatıp Sakarya'da bitirmesinin Cumhuriyet rejiminin en kötü ve çocukça müdahalesi olarak gören Atsız, bu kürsüye çıkanlardan daha ikna edici deliller beklediğini ekliyor.

“TÜRKÇÜLERE TEKLİFLER”

¹⁸⁷ Özdoğan, a.g.e., s. 102,103

¹⁸⁸ *Orhun*, sayı 7, s. 139

¹⁸⁹ A.g.y., s. 139

Derginin onuncu sayısından itibaren Atsız, Türkçülere teklifler sunuyordu; dört tane olan bu teklifler şöyle:

1. Teklif: Alfabenin dördüncü harfi olan ‘ç’ sıralamalarda kullanılmıyor, Fransız alfabesinde olduğu gibi, bu durum yabancıların etkisi altında kalmak olduğu için, Türkçüler bundan sonra bu gibi yerlerde yabancı kökenli kelimeler ve harfleri kullanmasın, Frenk alfabesini takip etmekle Frenk adını taşımanın farkı olmayacağını belirtiyor.

2. Teklif: Şark, Garp, Şimal, Cenup kelimelerinin okul kitaplarında doğu, batı, kuzey, güney olarak geçtiğini hatırlatan Atsız, Şimal yerine ‘kuz’ gibi tek heceli bir kelimenin alınmasının daha doğru olduğunu, buna rağmen bu kelimeleri kabul ettiklerini, yalnız kuzeydoğu, kuzeybatı yazarken aralarına ‘tire’ işareti koymayı teklif ediyor.

3. Teklif: Atsız, Türkçede sıfatın isimden önce kullanıldığını, aynı ismi taşıyan padişahlar için sayı sıfatlarını başa getirerek ”Birinci Mehmed”, “İkinci Murad” olarak kullanıldığını, rakamlar ile yazıldığında “1. Mehmed”, “2. Murad” olarak kullanıldığını ancak bazı ders kitaplarında ve ansiklopedilerde ‘frenkperestlik’ neticesi olarak “Mehmed 1” şeklinde kullanıldığını, yani Fransızların deyişiyle “Napoleon 1” gibi kullanıldığını, bu durumun düzeltilmesi gerektiğini, çünkü bu kullanım şeklinin padişah isimlerini ‘gâvurlaştırdığını’, sebebinin de milli şuur eksikliği olduğunu altını çiziyor.

4. Teklif: Atsız içimizden dışımıza kadar Türk olmamız gerektiğini, dolayısıyla isimlerimizin de Türkçe konulmasının doğru olacağını, birçok kişinin adının Arapça ya da Farsça olduğunu, bundan sonra doğacak çocuklara Türkçe isimler verilmesine her Türkçü ailenin gayret etmesi gerektiğini belirtiyor.

ERGENEKON (KASIM 1938-OCAK 1939)

Orhun dergisinin ardından açıkça ırkçı ve Turancı içeriğiyle göze çarpan *Ergenekon* dergisi, Atatürk’ün ölümünden birkaç gün önce yayın hayatına başlamıştı. Sahibi dergi yayın hayatına başladığında 18 yaşında olan Reha Oğuz Türkkan’dı. Türkkan, Cihat Savaş Fer ve Hikmet Tanyu ile dostluk kurup Hüseyin Namık Orkun’un tarih derslerini izlediği Ankara Gazi Lisesi’nden yeni mezun olmuştu. Reha Oğuz Türkkan’a göre kendisini Türkçü düşünce ve Turancılığa yönelten çeşitli kaynaklar şöyleydi: Fransız Türkolog Leon Cahun’un “*Introduction a l’histoire de l’Asie*” ve Rıza Nur’un on iki ciltlik “*Türk Tarihi*” adlı eserleri, Ziya Gökalp’ın şiirleri ve kitapları, Nihal Atsız’ın *Atsız Mecmua*’sı, *Orhun* dergileri ve 1933–1934 yılları arasında Milli Türk Talebe

Birliği tarafından yayınlanan aylık *Birlik* gazetesiydi.¹⁹⁰ Türkkan üniversite öğrencisi olduğundan yasal olarak dergi yöneticiliği yapamadığı için u görevi Cihat Savaş Fer üstlenmişti.

Derginin künyesinde “Her Şeyin Üstünde Türk Irkı” ve “Ülkümüz, Irkdaşlarımızın Saadetidir” ibareleri bulunuyordu ve adını, inanışa göre bir dişi kurdun emzirdiği çocuklardan türeyen yeni bir Türk boyunun efsanevi yurdu Ergenekon’dan alıyordu. Derginin kapağında Nihal Atsız’ın on yıl önce başlattığı gelenekle hemen hemen bütün Türkçü dergilerin alametifarikası haline gelen aylı kurt resmi vardı.¹⁹¹ Bu resmin altında ise altın yay ve gümüş ok resmi bulunuyordu, bu sembolikti: Mete’nin yanında bulunan aksakallı ulu dede rüyasını Mete’ye anlatır; rüyasında bir altın yay, Doğu’dan Batı’ya kadar yayılır, üç ok da gece tarafına uçar. Dede Mete’ye rüyasını anlatıp bir de öğüt verir, Mete bu öğüdü tutar ve çocuklarını çağırır, yaşlandığını ve çocuklarından Gün, Ay, Yıldız’ın Doğu’ya gitmesini, Gök, Dağ, Demir’in ise gece tarafına gitmesini ister. Çocukları dediklerini yaparlar, Gün, Ay, Yıldız birçok hayvan öldürdükten sonra altın bir yay bulurlar, babalarına getirirler; diğerleri de gümüş bir ok bulurlar. Mete yayı üçe ayırır ve her birini büyük oğullarından birini verir ve büyüklerin bu oku ileri atmalarını ister, ok yaya bağlı olduğu için hükümdarlık soylarında kalacaktır, oklar da yayla beraber atılıp büyük kardeşlerine itaat edeceklerdir. Türkkan dışında dergiye katkıda bulunanlar ise Nihal Atsız, Fethi Tevetoğlu, Muharrem Feyzi Togay ve Cafer Seyid Kıramer’dır.

ANTI-KOMÜNİZM:

Komünizm karşıtı yazılar çoğunlukla Reha O. Türkkan tarafından yazılıyordu, bu yazılarında sadece komünizmi eleştirmemek amacıyla bütün diğer rejimleri de eleştirmeye çalışılıyordu. Dergide iki seri halinde yazdığı “Rejimlerin ve İctimai İnanışların Tenkidi”¹⁹² başlıklı yazısının ilk bölümünde dünyaya egemen olan rejimlerin tarifini yapıyor, bu tarifleri yaparken kendi fikirlerini de yanına ekliyordu. “-izm”in bir ‘kelimecik’ olduğunu belirten Türkkan, uslu bir kelime gibi görünse de başka bir kelimeye eklenmez eklenmez değişip Komünizm olarak ortaya çıktığını ve binlerce insanın ölümüne sebebiyet verdiğini ya da Faşizm olup ‘İspanya kıtasını’ denize

¹⁹⁰ Günay Göksu Özdoğan ,a.g.e., s. 211

¹⁹¹ A.g.e., s. 209

¹⁹² *Ergenekon*, sayı 1, 10.11.1938, s. 6,7,8

batıracak kadar kötü şeyler yaşattığını ya da Kapitalizm olup “matbaaları harıl harıl çalıştırıp, ilmi küfürler koleksiyonu yaptığını” ya da Rasizm veya Nasyonal Sosyalizm kılıfına girip bir sürü insanı yersiz yurtsuz ve serseri yaptığını, Yahudilerin kovulduğunu, sonuç olarak “-izm” kelimeciğini sakallı filozofların halledemediklerini açıkça anlattığını belirterek açıkladıklarını iki madde halinde sıralıyor:

1. Tarihi Materyalizm zannedildiği kadar doğru bir kuram değildir,
2. Tarihi meselelerde felsefenin hiçbir rolü ve etkisinin yoktur, bunu iddia edenler yanlış düşünüyorlardır.

Türkkan “-izm”in ideolojileri ifade ettiğini, bunun da felsefe olduğunu bu ekin ideolojileri doğurduğunu, rejimleri herkese anlatmak niyetinde olduğunu, kimsenin bu rejimlerin esasını bilmediğini söyleyerek insanların kulaktan dolma bilgilerini şu şekilde aktarıyor:

“Komonizm=amelelerin mebus olması, Faşizm=harp, Demokrasi=herkesin dilediğini yapması.”¹⁹³ Gazetelerin bile bu kelimeleri gerçek anlamını bilmeden kullandıklarını, yazısının amacının bu rejimlerin gerçek anlamını öğretmek ve ülkede ‘türeyen’ Batı taklitçilerine ve yabancı rejim ‘hayranlarına’ toplum için ne kadar zararlı olduklarını göstermeye çalışmak olduğunu da ekliyor. Türkkan Türkiye’de sadece komünizm propagandasının değil, gündün güne faşizmin popülaritesinin de diğer ülkelerde olduğu gibi arttığını, düşmanın sadece silahlarla saldırmayıp insanların maneviyatını da zehirlediğini, ülküsüzlüğün bir milletin yükselişini engellediğini, ancak yanlış ve kötü ülkülerin daha da zararlı olduğunu belirtiyor. Türkkan neler yapılması gerekir belirtmemiş, üstelik ülkünün doğrusu nedir, kime göre doğrular belirlenir gibi soruların yanıtlarını da yazısında vermiyor. Yabancı eserlerin etkisiyle Türk ırkının özelliklerini taşıyan orijinal şeyler yaratmak gerektiğini, taklidin kabiliyetsizliğin en birinci işareti olduğunu belirten Türkkan, komünistlerin faşizm irticadır, harptir, ölümdür, felakettir diye haykırdığını, faşistlerin ise komünizm beladır, sefalettir, felakettir diye bağırdığını ama her iki grubun da nedenlerini bilmeden bağırdığını ve dogmatizmin her iki gruba da hâkim olduğunu ve bu gençlerin ister istemez “küfürlükte ve zorbalıkta bastıran rejimin doğruluğuna inandıklarını,” eskiden dinlerin yaptığını şimdi ideolojilerin yaptığını, bir milletin ideolojisini uzun süre düşündükten sonra seçmesi gerektiğini, aydınların en

¹⁹³ A.g.y., s. 6

büyük görevinin gençliğe rejimlerin yanlışlıklarını göstermeleri olduğunu, kendisinin de bu amacı taşıdığını söyleyerek, bütün rejimleri anlatan bir eser bulunmadığını, varsa da kendisinin rastlamadığını, her eserin bir ya da iki ideolojiyi ele aldığını belirtiyor. Avrupa aydınlarını geçerek daha mükemmel bir eser meydana getirmek niyeti taşıdığını söyleyen Türkkan, Türk olduğu için kendisinde bu kuvveti bulduğunu, her ideolojiyi incelerken öncelikle ayrıntılı bir tarifini yaptığını, ideolojinin kısa bir tarihini diyagramda göstererek sonuçta da eleştirilerini belirterek sonucu açıkladığını vurguluyor.

Rejimleri tatbik edilmiş ve tatbik edilmemiş olarak iki gruba ayıran ve tatbik edilmişleri de kendi arsında üçe ayıran Türkkan, kolektivist totaliterler, liberal demokrasiler, monarşiler şeklinde grupluyor. Komünizmi, faşizmi, Nazizm'i kolektivist totaliter gruba, kapitalizmi liberal demokrasiler grubuna alan Türkkan, tatbik edilmemiş rejimlere de anarşizmi ve enternasyonalizmi dahil ediyor. Kolektivist ideolojiyi “Ferdin irade ve haklarını çok kısa bir surette, bütün cemiyetin menfaatlerine göre ayarlamak,” şeklinde açıklayan yazar totaliter ideolojiyi de şu cümlelerle tanımlıyor: “Hükümetin her ferde ve her içtimai müesseseye karışmasını, milletin esas kazanç gelirlerini bile kontrol altına alması ve tenkit kabul etmeyerek hükümete çok kuvvet vermesini isteyen sosyal bir inanıştır.”¹⁹⁴ Türkkan eleştirilerine komünizm ile başlayacağını ifade eder; bu rejime karşı “hususî bir düşmanlık” beslemediğini söylese de, *Bozkurt* ve *Gökbörü* dergilerinde komünizm karşıtı yazılarında radikalleşecektir. Aslında ideolojilerin hepsinin ırkımıza zararlı olduğunu, ama tarihte en eski ideoloji komünizm olduğu için ilk olarak ondan başlayacağını belirtiyor.

İlk insan topluluklarının klan halinde yaşadığını her klanın bir totemi bulunduğunu, yaşayış tarzlarının avcılık olduğunu, klandaki bütün üyelerin eşit olduğunu zengin ve fakirin olmadığını dolayısıyla arazi ve malın ortak olduğunu, şahsi mülkiyetin olmadığını söyleyerek klan hayatının Kabataş ve Yontma taş devrine ait olduğunu, taş çağını yaşayan insanların dün de bugün de bu çeşit bir cemiyet hayatı yaşadığını belirtiyor, bu tarz yaşamın Orta Asya’da M.Ö 14.000 yıllarında son bulunduğunu, Avrupa’da ise ancak M.Ö 4000–7000 yıllarında kabile hayatına geçildiğini geri kalmış ırkların bugün klan halinde cemiyetler kurduğunu, ancak taş aletler yapabildiğini,

¹⁹⁴ A.g.y., s. 8

Kuzey Amerika yerlilerinin, perüvyalıların, şittagong dağlarında yaşayan Hintlilerin, Borneo ve Okyanus adaları yerlilerin, Avustralyalıların, zencilerin, Yakutların bu hayatı yaşadıklarını, toprağın müşterek, herkesin eşit tek amaçlarının yemek, içmek, uyumak, ve çiftleşmek sonunda da ölmek olduğunu ”İptidai yaşayışı ve kaba yontulmamış duygulu insanların cemiyet şekilleri de iptidai olacaktır.”¹⁹⁵ Diyerek bu kadar basit bir toplumun bugünkü karmaşık toplumlara nasıl uyabileceğini en bilgisiz ve muhakeme yeteneğinden yoksun birinin bile fark edebileceğini bu tarz bir hayatı tatbiki girişiminin düpedüz delilik olacağını iddia ediyor. İnançlarının neler olduğuna da değine Türkkan Omaha Kızılderililerinin toprak, su, ve havaya inandığını ve satılamayacağını düşündüklerini, Prof.Rivers’ın bu tarz komunal cemiyetlere Malenezya, Polinezya, ve Liberya’da rastlandığını bu topluluklarda yiyeceklerin ortak olduğunu, avın klan üyeleri arasında eşit bir şekilde dağıtıldığını, Hotanto zencilerinde ise fazla mala sahip olanın diğer insanlarla malları eşitlenene kadar malların tasnifinin yapıldığını, Afrika’ya giden beyaz Avrupalının zencilere giyinmeleri için verdiği birtakım elbiseleri ‘vahşinin’ giysilerin her bir parçasını bir başkasına verdiğini, bunları gezginlerin aktardığını belirtiyor. Her şeyin tamamen ortak olmadığını kişinin şahsi eşyalarının kişinin kendisine ait olduğunu ve kişi öldüğünde şahsi eşyalarıyla gömüldüğünü ve komünistlerin bu yaşam biçimini “L’age dor” diye tanımladıklarını, insanların bir müddet sonra hayvanları evcilleştirmeye başlamasıyla avcılarının çoban olduğunu, toprağın yine ortak ancak sürü üzerinde insanların hak talep ettiğini ve komünizmin sarsılmaya başladığını, cilalı taş devrine gelindiğinde toprağın ekilmesinin öğrenildiğini, ilk başlarda toprağın ortak olduğunu sonra kabilenin reisinin köylülere toprak dağıttığını ve herkesin kendi toprak parçasını ekip biçerek geçindiklerini,kaskanın serbest ancak örtenin ortak olduğunu komünizmin bu noktada geçerliliğini koruduğunu,fazla ürün alan toprak sahiplerinden alınarak tekrar taksim edildiğini bunun da amacının o toprakta uzun süre kalan bireylerin toprak üzerinde hak iddia etmelerinin önüne geçmek olduğunu belirtiyor.Bir müddet sonra taksim anı gelince kazandığı tarlayı başkasına vermeye razı olmayanların ortaya çıkmasıyla şahsi mülkiyetin başladığını ve eşitsizliğin hakim olduğunu,Potlaç’ın da reisleri ve

¹⁹⁵ A.g.y. s,

aristokrasiyi tayin etmesinden sonra eski komünizmin tamamıyla yok olduğunu bugün bildiğimiz cemiyetlerin ortaya çıktığını belirtiyor.

“Rejimlerin ve Sosyal İnanışların Tenkidi”¹⁹⁶ yazısında toplumda kulaktan dolma bilgilerle komünizmin “zenginlerin malını yağma”, faşizmin “istilacılık”, Nasyonal Sosyalizm’in ise “Yahudi düşmanlığı” olarak bilindiğini, ancak bu tariflerin çok yüzeysel olduğunu belirterek bu rejimlerin tariflerini çeşitli ansiklopedilerden alıntılar yaparak açıklama gayretine giriyor. Adını vermediği bir Fransız ansiklopedisinden aldığı tarif şu şekilde: “Bugüne kadar komünizm kelimesi sosyal ekonomi sahasında yapılan ve yapılmak istenen her çeşit inkılâp için kullanılırdı, asıl manası müşterek üretimdir, bölüm formülü ise şudur; Herkes ihtiyacına göre, öyleyse komünizm’in temellerini şöyle hülasa edebiliriz, tek başına kaksan olabilmesi için bütün kaksan vasıtalarının müşterekleşmesi ve bölümün insan egoizmine göre yapılmaması, işte komünizm’in zayıf noktası ve kolektivizmden farkı buradadır.”

“Komünizm ilk başlarda cemiyetin haksızlıklarına isyan eden bir felsefi inanış olduğu için çok idealist düşünüyordu. Fakat nazariyatı bırakıp da tatbik çarelerini düşünmeye başlayınca insan ruhunu anladı, yavaş yavaş prensiplerini inkâr etmeye mecbur oldu. Nihayet komünist mezhep terk edilerek komünizm tercih edildi.”¹⁹⁷ Başka bir ansiklopediden yaptığı alıntı ise şöyle: “Muasır komünizm zihniyeti kolektivizmle birlikte fert malının cemiyet malı haline gelmesini istiyor. Eski komünizm ise örte (consommation) için bile müştereklik esasını güdüyordu, giyim, eşyalar, yiyecekler vs. Böylece komünizm’in daha ilk hamlede ne kadar nazari olduğunu göstermiş oluyordu. Bu yüzden de pek az taraftarı vardır, ancak irtica zihniyeti addedilebilir.”¹⁹⁸

İngiliz ansiklopedisinden aldığı alıntı ise şöyle: “Komünizm’in kaybedecek malı olmayan kimseler tarafından müdafaa edildiği rivayet ediliyor. Bu düşman tenkitçilerinin sözü olmakla birlikte çok defa doğrudur ve sadece rüstik esasa dayanan komünizm’in çökmesine sebebiyet vermiştir.” Türkkan her ne kadar komünizme karşı şahsi bir husumet beslemediğini diğer yazısında belirtse de, alıntı yaptığı tanımlamaların hepsinin taraflı olduğu aşikâr.

¹⁹⁶ *Ergenekon*, sayı 2, 10.12.1938, s. 6,7,8

¹⁹⁷ A.g.y., s. 7

¹⁹⁸ A.g.y., s. 7

Derginin üçüncü sayısındaki “Açlar, Komünizm ve Milliyetçilik”¹⁹⁹ başlıklı başyazısında milliyetçilik ile komünizmi kıyaslar; komünistlerin milliyetçiliği kuru laftan ibaret olarak değerlendirdiğini, ülkede birkaç yerini gizleyebilecek kadar yırtık elbiseli fakir olduğunu, sokakta öğle yemeğini kuru ekmekle geçiren, çorak toprağında didinen, yağmur damlası dilenen çiftçilerin olduğunu, kalbi yurt sevgisiyle çarpan ‘arkadaşın’ bunları gördüğünü, komünizmin fakirlerin dert ortağı olduğunu, onlar için hareket ettiklerini söylemesi ile beraber onlara katıldığını, ancak fakir halkın rahat olması için değil ülkede sayısı fazla olmayan rahat yaşayanların da fakirlerle birlikte acı çekmesini komünizm ve komünistlerin istediğini, tarihteki komünist toplumlarında bugünkü Bolşevik Rusya’nın da ‘fakirlere mutluluk değil, zenginleri de uçuruma sürükleme niyetini’ taşıdığını, komünizmin sadece zenginleri değil ‘bütün bir parça rahat görenlerin düşmanı olduğunu’ bu durumun ise kıskançlık, kin ve intikamın saldırısı olduğunu belirtiyor. Türkkkan komünist propagandacıların çok parlak sözler söyleyip hissiyatı tahrik ettiğini ve insanları coşturduklarını, ideolojinin aslını gizleyip hiçbir zaman tatbik edilmeyen ve edilmesi imkânsız olan birtakım yüksek prensipler saydığını ve kimsenin kanmaması gerektiğini, milliyetçiliği saçma bir romantizm, platonik, boş bir his olarak gösterdiklerini, insaniyet sevgisinin yüksekliğini anlatıp tasvirler yaptıklarını ve yine kanılmaması gerektiğini, bu rejimle Rusya’nın içyüzünü bilenlerin dinlemesi gerektiğini söyleyen Türkkkan, komünizme inananların inanmadıkları halde milliyetçi geçinen, milliyetçi maskesi takan ve iğrenç şeyler yapan kişiler yüzünden milliyetçilikten, vatanseverlikten soğuduklarını, milliyetçiliğin anlamını kasten yanlış verdiklerini ve bu yüzden komünist olduklarını, komünizmin faşizm ve nasyonel sosyalizm gibi düşman çizmesi olduğunu kişinin vücuduna tentürdüyot basar gibi, yurdundaki bu hastalık ve mikroplarla savaşması gerektiğini, faşizmin “sana milliyetçilik öğreteceğim diye” sinsi sinsi ilerlediğini, bir İtalyan ya da Almanın Türke milliyetçilik öğretemeyeceğini, komünizmin; milliyetçilik romantizm gibi boş bir hayaldir, seni sefaletten ben kurtaracağım dediğini, ancak hepsinin yalan olduğunu, komünizmin hiçbir zaman açları kurtaramadığını ve kurtaramayacağını belirtiyor.

¹⁹⁹ *Ergenekon*, sayı 3, 10.1.1939, s. 1,2,3

Türkkan milliyetçiliğin demokrat ülkelerde romantik bir süs olduğunu, ancak Türk milliyetçiliğinin Fransız veya Amerikan milliyetçiliği olmadığını, aksine “ırkımıza has olan ve yalnız ırkımızı düşünen bir milliyetçiliğimiz vardır,”²⁰⁰ diyerek bu tür milliyetçiliğin Türkiye’de yalnızca birkaç aydın tarafından idrak edildiğini, ancak giderek yayılacağı ve her Türkün ruhunda yer tutacağı anın geldiğini söyler. Her şeye üzülen ve yükseliş anında sevinen bir insan olması gerektiğini, ancak yalnız üzmekle ve sevinmekle kalırsa komünistlerin ve insaniyetçi kozmopolitlerin tanıttıkları kişilerden öteye gidemeyeceklerini belirtiyor. Türkkan’a göre milliyetçi adam, ırkının ve yurdunun en ufak bir derdini bile düzeltmek, iyileştirmek için elinden geldiği kadar, icabında canını ve saadetini de feda ederek çalışır; bu uğurda “menfaatinden, kız sevgisinden, rahatından vazgeçer, böylelikle kozmopolit düşmanların iddia ettikleri gibi pasif değil, aktif bir hale gelir.”²⁰¹ Türkkan milliyetçi Türkün ırkının geriliğini, köylünün sefaletini, amelenin ızdırabını, fakir halkın hıçkırığını duyduğunu ve komünistlerden çok daha fazla “kalbinden vurulduğunu” söyler; komünistin acı çeken bir insan gördüğünde keder duyduğunu, ancak milliyetçinin acı çeken bir ırkdaşını gördüğü zaman üzümlüp ağladığını, gözyaşının kalbine döküldüğünü ve fakir olmayandan da aolmak gibi bir düşüncesinin bulunmadığını açıklar. “Şu açları da tok, şu kutsuzları da kutlu, şu parasızları da paralı, rahat mesut edeyim,” diyerek kendi rahatını bırakıp bu işe atılacağını; tokken aç, paralıyken parasız olacağını köylüyü, ameleliyi, fakir halkı kalkındırmak, rahata kavuşturmak için her şeyini feda edeceğini söyler. Türkkan bu düşüncedekilerin birleşmesiyle açların kurtulacağını da söylüyor. ‘Komünist ırkdaş’ şeklinde komünistlere seslenen Türkkan, gözlerinin bağının çözülüp çözülmediğini merak ettiğini, komünizmin sinsî amacının bir iki devletin altınları ile parlak sözler söyleyenlerin maskesinin arkasını anladın mı? Diyerek komünizmin açları tok değil, toklarıda aç yani Türkiye’yi bir “açlar ordusu” yapmak istediğine emin misin şeklinde soruyor.

Türkkan farklı milliyetçilerin birleşmesiyle ilimde ilerleyip, sanatta yükselip her alanda birinci gelenebileceğini, cemiyetin merdivenin en aşağı basamağındakilerin bile mutlu olabileceğini, cenneti Türk ırkının toprakları üzerine indirebileceğimizi belirtiyor.

FELSEFE:

²⁰⁰ A.g.y., s. 2

²⁰¹ *Ergenekon*, sayı 3, s. 2

Ergenekon, incelenen diğer dergilerle kıyaslandığında, değişik konulara da eğilen yazılar içerdiği görülüyor; antropoloji, sosyoloji, felsefe gibi. Türkkan'ın felsefe ile ilgili yazdığı yazıların ilki "Materyalizm ve Tincilik".²⁰² Özdekçiliğin Voltaire'in her şeyi us'a ve mantığa bağlamasıyla başladığını, Paris'te mantık tanrısı heykelinin bile dikildiğini, 'her şey özdektir' anlayışının kabul edildiğini ve spiritüalist anlayışa yer verilmediğini ve özdekçiliğin adeta mezhep haline gelip kolayca insanlar arasında rağbet gördüğünü ve özdekçiliği anlatanların kolay ve anlaşılır bir dille bunu ifade ettikleri için insanların ilgi duyduğunu belirten Türkkan, özdekçilerin Marx'tan ve Pauren'den hız alarak daha da ilerlediğini, Batı'da artık eski hızını kaybeden bu cereyanın Türkiye'de kuvvetlendiğini ifade ederek felsefi ve sosyal inanışların geçtiği evreleri şöyle özetliyor:

İlk olarak sebebini bilmeden, araştırmadan doğüstü kuvvetlere inandık, Comte gibi metafizik çağ olarak adlandırıyor, daha sonra da derin düşündükçe özdekte olduğunu sandığımız ancak özdekçilerin delillerini iyi araştırınca yanlışlıklarını gördüğümüz ve şu anda özdeğin varlığını kabul etmekle beraber bunun da üstünde tince kuvvetler vardır, fikrinin benimsendiğini ifade eden Türkkan, derginin ileriki sayılarında özdekçilikle, spiritüalizm ile ilgili daha ayrıntılı yazılar yazacağını ve okuyucuların kendisinin hangisinin doğru olup olmadığına karar vereceğini belirtiyor. İkinci sayıdaki "Özdekçiliğin Tarihi"²⁰³ başlıklı yazısında, felsefe iyi araştırıldığında köklerinin Ege-İyeli Türklerinde bulunacağını, Avrupalıların bu Türk filozoflarının teşkil ettiği zümreye İyoni Okulu dediklerini ve bunun Yunan felsefesi olarak gösterildiğini, bu durumun ispatının da tarihçilere ait olduğunu belirterek, gerçekten de özdekçiliğin köklerinin İyoni Okulu olduğunu, Heraklit'in her yerde bir hareket görüp 'madde değişir' dediğini ve bu değişimin maddenin üstündeki ilahi bir varlıktan doğmadığını, Anaksogoras'ın biraz daha ileri gidip her şeyin içinde her şey olduğunu, ilkin bunların karmakarışık (chaos) halde, sonra ise Us'un her şeyi harekete getirerek maddelerin birbirinden farklılaştığını ve bugünkü varlıkların doğduğunu, bütün varlıkların hareket halinde olduğunu ve bu hareketinde bir makinenin hareketlerine benzediğini, hareketi ilk doğuran ve devam ettirenin özdeğin üstünde ilahi bir varlık olan Büyük Us olduğunu belirterek, asıl özdekçiliğin Demokrit'te olduğunu, Demokrit'in kâinatın hareket halinde

²⁰² *Ergenekon*, sayı 1, 1938, s. 4,5

²⁰³ *Ergenekon*, sayı 2, 1938, s. 32

olduğunu, ancak maddenin üstünde bir kuvvet olmadığını söylediğini ve maddenin esasının atomlar olduğunu, atom'un ise bir cismin parçalanamayacak kadar ufaltılmış hali olduğunu, her maddenin esası olan bu atomların birbirinden farksız olduğunu, her maddedeki atom cinsinin birbirinden ayrı olduğunu, bu atomların boşlukta kaynaştığını, ileri geri hareket ettiğini, birbirine yapıştığını, eklendiğini, Ruh'un da atomların birleşmesinden oluştuğunu söylediğini ifade ediyor; dışımızdaki her şeyi uzuvlarımızla toplayıp bu bilgiyi beynimize iletiriz, zekâ, keder, sevinç dıştan gelen atomlarla beynimizdeki atomların karışmasından doğar. Demokrit'in bu koyu özdekçiliğinin Epikür tarafından çok az bir farkla kabul edildiğini, on yedinci yüzyılda Hobbes'un koyu bir özdekçi olduğunu, hislerin madde olan beynin hareketinden başka bir şey olmadığına inandığını, vücudumuza uygun olduğunda zevk duyduğumuz, uygun olmadığına zevk almadığımızı, zevki istek doğurduğunu ve bu isteğin, arama, kovalama gibi eylemler ortaya çıkardığını, kederin ise nefreti doğurduğunu, nefretin de sakınma, kaçınma hareketini hasıl ettiğini, Hobbes'un maddeciliğinin ahlak ve içtimaiyat sahalarına naklederek korkunç neticeler çıkardığını söyleyen Türkkan, bu neticelerin ne olduğunu belirtmeden yazısını bitiriyor. Özdekçiliğin tarihini üçüncü sayıda da anlatmaya devam eden Türkkan, özdekçi filozoflara Locke'un '*Tabula Rasa*'sını' örnek veriyor. Akli doğuştan boş bir levha olarak düşündüğünü, sonra da deneyimlerle bu levhanın dolduğuna inandığını, bütün fikirlerin hislerden doğduğunu söylediğini, hislerinse "hasse uzuvlarının bir verimi"²⁰⁴ olduğunu, hasse uzuvlarının da maddeden oluştuğunu, sonuç olarak gerçeğin madde olduğunu belirtiyor.

Hume; düşüncenin maddenin anlaşıldığı gibi kavrandığı inancıyla her şeyi inkâr ettiğini din, ruh, düşünce, ilmi ve mantık prensiplerini yıktığını belirtiyor.

Condillac: Bütünüyle maddeci olduğunu, hasse'nin duyduğu şeylerin madde olduğunu belirtiyor.

Helvetius: Condillac'ın takipçisi, aynı tezi savunmuş.

La Mettrie: Doktor olan bu filozofun tin'i inkâr etmek için bilimden yararlandığını belirtiyor.

Voltaire, Diderot: Her gerçeği mantıkla çözmeye çalışmakla beraber tamamıyla maddeci değildir.

²⁰⁴ *Ergenekon*, sayı 3, 10.1.1939, s. 6

Holbach: 'Systeme de la nature' maddeciliğin temeli sayılır. Tanrı ve dünya, tin ve vücut ancak maddenin cansız ve pasif olmasıyla kabul edilebilir, düşünce madde olan beynin bir verimidir, madde olan beynin hayvanlaşarak düşündüğünü iddia ediyor.

Comte: metafiziği reddettiğini, ancak bu filozofa özdekçi demenin zor olduğunu belirtiyor.

Türkkan, sosyalist olan özdekçileri de sıralıyor:

Saint-Simon: Gerçek olan maddedir, maddi zevk ve rahattır, "et saadetine kavuşmalıdır."

Fourrier: Simon gibi düşünen filozof materyalizmi ihtirasları da kabul etmek sureti ile süslüymüş.

Proudhon: Sofistliğe kaçtığını ama Hegel metafiziğinde yüzdüğünü belirtiyor; maddi refahı şart koşmuş, ancak kapitalizme ve sosyalizme şiddetle karşı çıkmıştır. Proudhon'un hayal ettiği toplum anarşisttir. Türkkan, Proudhon'un anarşizmin babası olduğunu belirtiyor.

Stuart Mill: Psikolojide her şeyin temelini 'sensation'a dayandığını, hasse uzuvlarıyla madde âlemi arasındaki münasebetin aşikâr olduğunu belirtiyor.

Darwin: Pozitif bilimlerle hayatın zuhurunu, canlıların tekâmülünü ve insanın zuhurunu natüralizm ve materyalizm ile açıklamıştır.

Spencer: Darwinist felsefeye inanmıştır.

Hipolit Taine: Pozitivizme kaçan bir naturalizmi vardır, ancak o da metafizikle uğraşmaktan kendini alamaz.

Karl Marx: Tarihte idealizmi ve toplumdaki diğer amilleri atarak 'sadece ekmek kavgası' şeklinde koyu bir özdekçi yolla hulasa eden' bu adam, her şeyin temelini iktisatta ve maddeci ve özdekçi itişlerde bulur, tinciliğin ikinci büyük düşmanı Marksistlerin bu "tarihi maddecilik" ideolojisidir.

Büchner: Her şeyin maddeden çıktığını ve ruhi hiçbir şeyin bulunmadığına inanır, ancak Türkkan bunu özdekçilikten çok monizm olarak değerlendiriyor.

Haeckel: Koyu Darwinci ve koyu bir maddeci olduğu söylenebilir, Türkkan pragmatizmin birçok noktada maddeciliğe yakın durduğunu söyleyerek, W. James ve J. Dewey'i örnek veriyor.

Lois Broglie ve Einstein'ın izinden yürüyen filozofların birçoğunun atomizm yoluyla maddeciliğe yöneldiklerini, her şeyin sonsuz atom parçacıklarıyla oluştuğunu iddia

ediyor. Türkkan özdekçilerin karşısında yine ilimden kuvvet alan spiritüalistlerin bulunduğunu belirtiyor.

ANTROPOLOJİ:

Derginin ikinci sayısında Türkkan, “Tarihin ve Tekâmülün Amili”²⁰⁵ başlıklı yazısında ilk değerlendireceği topluluğun Neandertal adamların topluluğu ile Grimaldi adamlarının topluluğu olduğunu ve bunu yaparken de en eski fosili takip ederek 25000 yılına kadar ineceğini söylüyor. Bugün nesli tükenmiş olan canavarların -Diplodoküs gibi 30 metre uzunlukta, 6 metreyi aşan yükseklikte hayvanların- dişi yarasa ve kuşların olduğunu, 4. çağda insanların yaşamaya başladığını belirten Türkkan, 3. çağın sonlarında belirsiz olan ihtimaller dışında insanların var olduğuyla ilgili bir ipucu bulunmadığını, 4. çağın Pleistosen ve Holosen gibi çağlara ayrıldığını ve insanların kullandıkları aletlere göre birçok kısma ayrıldığını belirterek 4. çağı şu şekilde açıklıyor:

Pleistosen-Eloitik, Paleolitik, Mezolitik

Paleolitik; Preşelleen, Şelleen, Aşöleen, Musteryen, Orinyasyen, Solöktreen, Magdalenyen

Mezolitik: Azilyen, Kıcökenmödings

Holosen: Neolitik, Maden çağı. Maden çağı da kendi arasında; Demir, Tunç, Bakır olarak ayrılıyor.

Türkkan yazının icadından önceki çağa ötküden önce, yazıdan biraz önceki çağa ön-ötkü ve yazıdan sonraki çağa da ötkü adının verildiğini; yazının maden çağında başladığını ve bu çağdan sonraki zamana ötkü dendiğini ve ötkünün Hz. İsa'nın doğumuyla başlamadığını belirterek ayırdığı 4. çağı açıklamaya başlıyor.

1. Sinantropüs: 1920 yılında Çinli bir paleontolojistin dünyanın bilinen en eski fosilini ortaya çıkardığını, Rahip Bröy ve Elyo Smit'in bu fosilleri muayene ederek kemikleri bulunan bu maymun adamın bir milyon yıl önce yaşadığını, bu fosil adama Sinantropüs Pekinansız adı verildiğini, bir milyon yıl önce dünyada taş alet kullanılmamasını ve ateşi bilen maymun adamların yaşadığını belirtiyor.

2. Pitekantropüs: 1890 yılında Cava adasında Pitekantropüs Erektüs adında bir maymunun yaşadığını, bu maymun adamın iri maymunlarla insan arası bir yaratık

²⁰⁵ *Ergenekon*, sayı 2, 10.12.1938, s. 20

olduğunu, bu yaratığında buzsuz bir çağda ılık bir havada yaşadığını söyleyerek diğer aşamaya geçiyor.

3. Haydelberg adamı: Üçüncü insan fosilinin buzsuz çağa ait olduğunu, yine maymun ve insan arası bir yaratık olduğunu ve aynı zamanda bu yaratığa Moer adamı adının verildiğini belirtiyor.

4. Piltdawn adamı ve Preşelleen sanatı: İngiltere’de Piltdawn civarında bulunan fosilden yola çıkarak ona Eoantropüs, Piltdawn adamı ve Devsanii adamı adını koyduklarını, Sinantroğüs ve Piltdawn adamına kadar bulunan fosillerin maymuna çok benzediğini ve bilim adamlarının bunları ayırmakta güçlük çektiklerini, insana gerçekten benzeyen prehistorik yaratıkların *homo saphiens*’lerin ancak M.Ö 25000 yıllarında görüldüğünü belirtiyor. Haydelberg adamından itibaren esas keşiflerin hep Avrupa kıtasında yapıldığını, yeterince araştırma yapılmadığı içinde Maymun adam hakkında çok az şey bilindiğini belirtiyor.

5. Şelleen ve Aşöleen sanatı ve kara kıllı, sarı kıllı, iki cins maymun adam: Taş aletlerin yıllar geçtikçe daha mütakâmil bir şekil aldığını, 100.000 yıl önce Preşelleen kaba taş sanatının bitip Şelleen sanatının başladığını; işlenmiş taş aletlerin bu çağlarda Avrupa ve Kuzey Afrika’daki maymun adamların, kara kıllı ve sarı kıllı olmak üzere ikiye ayrıldığını, 75.000 yılında Şelleen döneminin bitip Aşöleen Kabataş sanatının başladığını belirtiyor.

6. Neandertal maymun-adamları ve Musteryen sanatı: Buzlu çağ dönemine denk gelen bu adamların sarı kıllı, kara kıllı maymun adam olduğunu, Sinantropüslerin, Pitekantropüslerin, Haydelberglerin, Piltdawnların torunu olduğunu, kullandıkları taş aletlerin M.Ö 40.000 yıllarından 25.000’e kadar yaşadıklarını gösterdiğini belirtiyor.

7. Grimaldi adamları ve Orinyaşsen sanatı: M.Ö 25.000 yıllarında buzların çekilmeye başladığını, ılık bir havanın yaşandığı buzsuz çağın başladığını ve bu devrin hâlâ devam ettiğini, beşinci bir glasiye devrinin daha yaşanacağını düşündüğünü, son buzul çağından kalma buzlar çekilmeye başlayınca, Neandartel maymun adamların hâlâ yaşadığını, ancak başka cins insanların ortaya çıktığını belirtiyor. Grimaldi insanların musteryen aletleri değil, kendine özgü Orinyasyen aletleri kullandığını, fakat her ikisinin de Kabataş dönemine ait olduğunu ifade ediyor.

Yazısının ikinci bölümünde, antropolojinin ırk yapısı ile ilgilenen bir bilim dalı olduğunu, bu yapının en önemli parçasının kafa olduğunu, insan kafasına yukarıdan

bakılınca ya yumurta şeklinde uzun olduğunu (Dolicocephale) ya da toparlak ve yuvarlak olduğunu (Bracycephale), insan kafataslarının aletlerle ölçümünün yapıldığını, uzunluğun genişliğe nispet edildiğini, elde edilen rakama göre ya brakikafa; 84'ten 85'e kadar ya da dolikokafa; 76'dan 77'ye kadar olduğunu, ikisinin ortasının Mezokafa olduğunu, Türklerin baraki, Lapon ve Çinlilerin Mezo, İngilizler ve zencilerin dolikokafa olduklarını belirtiyor. Irk özelliklerini anlamak için kafa damı yüksekliği, saç, ten, göz rengi ve kan gibi özelliklerin de incelendiğini ve Brakikafa insanların kısa bir yüz (Chamoeprosop), dolikokafaların uzun bir yüze (leptoprosop) sahip olduğunu, bir brakikafada uzun yüz ve bir dolikokafada kısa bir yüz varsa, o suratın ahenksiz olduğunu belirtiyor. Burunlar ya dar (Leptorinnien) veya geniştir (Platbyrinnien), surat ya fırlak ya da düzdür, ilk maymun adamların yüzlerinin ileriye doğru fırlak olduğunu, kafa damı yüksekliğinin yine ırk tayini için kullanıldığını belirtiyor.

IRKCILIK:

Türkkan Avrupa gezisi dönüşünde kaleme aldığı "Faşizm Tehlikedir"²⁰⁶ yazısında Türkiye'de faşizmi ve Nasyonal faşizmi taklit etmenin tehlikeli ve 'hainane' bir teşebbüs olacağı tespitinde bulunuyor. Nasyonal sosyalizmin komünizmden daha yakın ve daha korkunç bir tehlike olduğunu belirten Türkkan, diğer dergilerdeki yazılarında ise komünizmi en yakın tehlike olarak görecektir. Şimal faşistlerine hayran kalarak rejimlerini kopya edeceğimiz faşizm'in propagandasını ve methiyelerini yaptığımız gün "ölümlü tehlike tahakkut etmiş olacaktır, bu en büyük içtimai derdimizdir"²⁰⁷ Türkkan, bu yazıyı gerçeği hâlâ fark etmeyen Türk faşist vatansaverlerini uyandırmak isteğiyle yazdığını, hiçbir yabancı devletin Türk matbuatına karışmaya hakkı olmadığını belirterek, Atatürk'ün bir sözünden alıntı yapıyor: "Ne Komünizm, ne Faşizm, ne sağ, ne sol."

Türkkan'ın faşizm ile ilgili bir diğer yazısı "Faşizm ve Propaganda"²⁰⁸ başlığını taşıyor. Türkkan Avrupa seyahatinde karşılaştığı olaylardan bahsettiği yazısında, Almanya ve İtalya'da bulunduğunu, İtalya'da siyaset bilimi eğitimi alan bir öğrenciyle sohbet ettiğini, gencin Türkiye konusunda pek bilgisi olmamasının kendisini şaşırttığını belirtip Türkiye gibi Asya'yı, Avrupa'yla birleştiren ve iktisadi, siyasi, tarih açısından

²⁰⁶ *Ergenekon*, sayı 2, 10.12.1938, s. 2

²⁰⁷ A.g.y., s. 2

²⁰⁸ *Ergenekon*, sayı 3, 10.01.1939, s. 29

önemli olan bir ülkenin tanınmamasına siz önce Türkiye’yi öğrenin şeklinde karşılık verdiğini ifade ediyor. Daha sonra bu gençle beraber propaganda vekâletine gittiğini, oradaki büro şefiyle konuştuğunu, gizlemediği milliyetçi tavrını anlayınca şefin yüzünün güldüğünü, anti-komünist propaganda yaptığını öğrenince de kendisini alkışladığını anlatıyor. Adamın kendisini faşizm taraftarı bir Türk sandığını ve faşizmin Türkiye’de komünizm kadar yayılıp yayılmadığını sorduğunda hayır yanıtını alınca “Neden faşizm gibi müttekâmil bir rejime Türkiye bu kadar soğuk duruyor?”²⁰⁹ Sorusu karşısında Türkkkan, kendisinin faşizmin de Komünizm gibi enternasyonal olmadığını, sadece yurdun dahilinde yayılmak istediğini ve Türkiye’de faşizmin işinin olmadığını söylediğini, İtalyanların faşizmi hiçbir ülkeye sokmak gibi bir niyetlerinin olmadığını, sadece İtalya’nın kötü tanınmasını istemediğini belirtiyor. Türkkkan, şefe Türkiye’nin sosyal hayatı konusunda bilgisi olmadığını, Türkleri tanımadıklarını, faşizm ve Nasyonal sosyalizmden hoşlanan Türklerin “alçak bir casus” olduğunu, onları yakaladıkları an tepeleyeceklerini, öyle bir millet olduklarını belirtip Türklerin yabancı ‘kokulu’ rejimlerden hoşlanmadığını ifade ederken, şef bütün amaçlarının kardeşçe geçinmek olduğunu, kimsenin iç siyasetiyle ilgilenmediklerini söylediğini aktarıyor. Bunun üzerine Türkkkan Trablus, Habeşistan ve İspanya’yı soruyor; cevaptan tatmin olmadığını belirten Türkkkan, Almanya’yı da gezdikten sonra şu sonuca varıyor: “Komünizmle olduğu kadar Faşizm ve Nasyonal sosyalizmle mücadele.”²¹⁰

Türkkkan “Faşizm Tehlikedir Yazısı Etrafında”²¹¹ başlıklı yazısında, “Faşizm Tehlikedir” yazısının ses getirdiğini ve bu yazı hakkında anlayan ya da anlamayan kişilerin yorumlarda bulunduğunu, bu yüzden makalede ne demek istediğini ve ne demek istemediğini iki başlık halinde toplayarak açıklamaya çalışıyor:

1. Türkkkan yazısında komünizmi savunmadığını, kendimizin yarattığı prensipleri bırakıp taklide kalkışmamamız gerektiğini anlatmak istediğini;
2. “Faşizm tehlikedir, niçin, neye; Cemiyeti gerileten bir rejim midir; Komünizm gibi Faşizm de milletleri öldüren bozuk ideolojileri taşıyan bir rejim midir; Tehlikesi bu açıdan mıdır?” gibi sorulara hayır yanıtı vererek, komünizmin hem ideolojik açıdan hem de propagandasıyla Rus çizmesini getirdiği için ayrıca tehlikeli olduğunu, ancak

²⁰⁹ A.g.y., s. 29

²¹⁰ A.g.y., s. 30

²¹¹ *Ergenekon*, sayı 3, 10.1.1939, s. 36

faşizmin bu şekilde olmadığını, ideolojilerinin çoğunun -milliyetçilik, cemiyetçilik gibi- değerli olduğunu, faşizmin İtalya'yı, nasyonal sosyalizmin Almanya'yı yükselttiğini, ancak bu rejimlerin tehlikeli tarafının kötü niyet taşımaları olduğunu, faşist devletlerin Anadolu üzerindeki emellerinin ve bu emellerin uygulanış yöntemi olarak iktisadi manevra ve rejim propagandasının, Türkiye için “muzır ve kuvvetli silahlar” olduğunu ve ancak propagandayla mücadelenin kolay olduğunu söyleyerek, gençlere sesleniyor: “Dikkat tehlike var, düşman propagandasına yardım etmiş oluyorsunuz.”²¹²

Muharrem Feyzi Togay derginin ikinci sayısında “Ziya Gökalp ve Avrupa”²¹³ adlı yazısında Osmanlı'nın kurulduğu günden beri Osmanlı'yı büyük Türk devleti olarak tanımış ve Türkiye ismini vererek halkını Türk bilmiştir, Osmanlı ise Türkiye adını çok nadir kullanır, Avrupanın Türkiye isminin karşılığı olarak Türkistan ismini kullanmasını halkı “Garp Türklerinden” başka bir şey olmayan ve Anadolu topraklarında yaşayan devletin adının Türkiye olmasını milli değişiklikleri yapan Cumhuriyet rejimine borçlu olduğumuzu belirtiyor. Avrupanın Osmanlı imparatorluğunu kuran ve yaşatan unsurun Türk olduğunu bilerek bu bağlamda Türkiye olarak adlandırdığını bunun sebebinin de Avrupa da ki milliyetçilik fikrinin yerleşmiş olmasından kaynaklandığını ancak Türklerde bu fikrin gelişmesine sebep olacak aydınların geç kaldığını ve fikrin üç önemli kişi tarafından yerleştirildiğini “Türkçülüğünün ilmi nazariyesini kuran Anadolu Ziya Gökalp, ikncisi Türkçülüğü hem bütün türk aleminde tetkik ederek iyice kavrayan ve neşreden Türk Yurdu Mecmuasının müessisi Kazanlı Yusuf Akçuradır dır, üçüncüsü dilde, işte ve fikirde birlik esaslarını Türk alemi, nin hemen hemen üçte ikisinde kabul ettiren Kırım'ın eski merkezi Bahçe saray'da Münteşir gazetesinin müessisi Gaspıralı İsmaildir.”²¹⁴

Türk milliyetçiliğinin yavaş yavaş ilerlemesinin Avrupa'yı korkuttuğunu belirten yazar, örnek olarak İngiliz istihbarat servisinin Türkçülüğün gerilemesine karşı mücadeleyi önemli bir iş haline getirdiğini ifade ediyor. Yazar bu gayretlerin hepsinin boşa çıktığını, Mustafa Kemal ve İnönü'nün mücadeleleri ile her anlamda bağımsız bir Türk devletinin yaratıldığını, İstiklal Savaşı'ndan önce İngiliz Bahariye Nezaretinin Türkçülük hareketine karşı şunları söylediğini belirtiyor: “Geçen birkaç sene içinde

²¹² A.g.y., s. 36

²¹³ *Ergenekon*, sayı 2, 10.12.1938, s. 9

²¹⁴ A.g.y., s. 9

Türkiye’de bir milli şuur uyanmıştır. Gayesi Türk dilinin yabancı unsurlardan temizlenmesi ve eski safiyetini iktisap etmesi ve büsbütün eski Türk ananelerine dayanan yeni bir medeniyet kurulmasıdır. Bu gayelere merbut olarak bir Türk birliği hareketi vardır ki bütün cihandaki Türkleri cami olarak 50.000.000 nüfuslu kuvvetli ve müstakil bir milli birlik vücuda getirmeyi istihdaf etmektedir. Bu hareket bir nevi irredantizmdir. Türk yazıcıları ideal vatanın turan olduğunu yazıyorlar, kendisine (Turanizmin büyük havarisi) unvanı verilen şair Ziya Gökalp, Atilla’yı, Cengiz Han’ı ve Oğuz Kanı kendi ırkının medan medarı mefharet ve şöhreti kahramanları olduğunu beyan ederek Türklerin ebedi vatanını Turan saymaktadır.”²¹⁵

Avrupa’nın şimdiyse Atatürk’ün ölümüyle onun hakkında iyi şeyler yazdığını, Türkiye’de vatanperverliğin uyanmasının Atatürk sayesinde olduğunu ve bu mücadelenin Ziya Gökalp’la başladığının söylenmesinin, Avrupa’nın Ziya Gökalp’a bakışlarındaki değişimin nasıl olduğunun göstermesi bakımından uygun olduğunu belirtiyor.

ATATÜRK:

Derginin yayın hayatına başlaması Atatürk’ün ölümünden sonra gerçekleştiği için, Atatürk ile ilgili yazılar hatırı sayılır bir yekûn oluşturuyor. Derginin ikinci sayısının giriş yazısında “Atatürk’ü Niçin En Büyük Dahi Tanırız?”²¹⁶ başlığı kullanılmış. Yazı, İngiliz yazar Carlyle’in ‘Kahramanlar’ adlı eserinden ‘dâhi’ sıfatının özelliklerinin alıntısıyla başlıyor:

Tanrı=Kahraman: Odin

Yalvaç (peygamber): Muhammet

Şair: Dante, Shakespeare

Rahip: Lüther, Knocks

Yazıcı: Johnson, Rousseau, Burns

Kral: Cromwell, Napoleon

Kitabın orijinalindeki sıralamayı dergi kendisine göre şu şekilde yorumlamış:

Yalvaç: İsa, Buddha

Şair: Yunus Emre, Nedim, Goethe

Filozof: Mevlana, İbn-i Sina, Eflatun, Kant, Karl Marx, Nietzsche, Ziya Gökalp

²¹⁵ A.g.y., s. 10

²¹⁶ *Ergenekon*, sayı 2, 10.12.1938, s. 1,2

Kral-Kumandan: Mete, Atilla, Cengiz, Timur, İskender, Fatih, Yavuz

Siyasetçi: Maternich, Bismarc, Kavur

İnkılâpçı-Kahraman: Deli Petro, Meici, Lenin, Mussolini, Hitler

Rousseau, Mevlana, İbn-i Sina, Eflatun, Marx, Kant ve Nietzsche'nin askerlikten bihaber olup ileri sürdükleri fikirlerin uygulanamayacağına, Eflatun'un 'Cumhuriyet'ini kurmak teşebbüsünün başarısızlıkla sonuçlanmasına değiniliyor. Marx'ın 1849'dan sonra Londra'ya yerleşip aktif siyasetin içinde yer almamasını Yahudi olmasına bağlayan yazı, Marx'ın pratikteki eksikliğinin teoride ne kadar büyük etkiler yaratmasını gölgelediğini vurguluyor. Ziya Gökalp'in da aynı şekilde tatbikçi bir dâhi olmadığını, Bismark ve Maternick'in de bir kumandan olacak kabiliyette olmadıklarının, sadece dâhi kumandanlar olduklarının, örneğin Cromwell, Atilla ve Cengiz'in yanında kumandan olarak zikredilemeyeceklerinin belirtildiği yazıdaki ifadelerle göre Napoleon da büyük bir kumandan değildir, sadece maceraperesttir ve hiçbir alanda orijinal fikirleri yoktur; İskender de Napoleon'la aynıdır. Atilla, Timur ve Yavuz'un da inkılâpçı olmadığını, Lenin'in Marx'ın teorilerinin uygulayıcısı olduğunu, Mussolini ve Hitler'in hiçbir orduyu kumanda etmediğini, Deli Petro'nun Osmanlı tarafından ebediyen yok olmaktan ancak bir 'karı sayesinde' kurtulduğu belirtiliyor.

Müslümanların yalvacı Muhammed müthiş bir filozof, yazarı, şair, inkılâpçı, eşsiz bir diplomat olarak nitelendiriliyor, ancak Muhammed'in dâhi bir kumandan olmadığı, çünkü bütün savaşlarını kabile dövüşleri şeklinde yaptığı, yine de büyüklüğünün inkâr edilemeyeceği vurgulanıyor.

Atatürk, Atilla, Mete ise gerçekten kumandan olan kahramanlardır; Mete inkılâpçı, Asya fatihi, diplomat ve ırkçıdır. Mete'nin yanında Atatürk'ü parlayan bir altın baş olarak değerlendiren yazar, Atatürk'ün büyük harbin ve İstiklal Savaşı'nın namağlup dahi kumandanı olduğunu, dolayısıyla kral-kahraman grubunda değerlendirilebileceğini, ayrıca sosyal filozofların en değerlisi olduğunu, yükselmeyi ırk sevgisinde, bilimde, devletçilikte, cumhuriyette bulduğunu, çok güçlü bir diplomat olduğunu söylüyor; düşüncelerini hayata geçiren bir dâhi-inkılâpçı olarak kendi fikirlerinden ve Gökalp'tan ilham alan Atatürk, sonuç olarak büyük bir devrimci şeklinde resmediliyor.

Cafer Seyidahmet Kıramer "Matemimiz"²¹⁷ başlıklı yazısında Ata'nın Türkiye'yi en korkunç firtinalardan kurtarıp ölmezler âlemine ulaştığını, istiklal hakkını kurtardığını, şarkla garbı ayıran büyük uçurumu manevi kudretinin doldurduğunu, din ve cins farkı gözetmeksizin çalıştığını, Sakarya Meydan Savaşı'nı kazanmasının, sayı ve silah bakımından üstün olan işgalcileri mağlup etmesinin, Türkiye'ye 'can çekişen ve çekiştiren' kurumlardan kurtarmış olmasının mucize olduğunu, Türk milletinin ona büyük kelimesini bile az bulduğunu, bütün varlığını ona verdiğini, 'mucizeler haliki' olan Atatürk'ün mucizelerini anlayabilmek için onun dehasının sırrına nüfuz etmeye çalışmalıyız diyerek yazısına Atatürk'ün hayatı ve tarihi realist ve idealist olarak görüp değerlendirdiğini söyleyerek devam ediyor. Yazara göre inkılâbın istediği noktada durabilmesi bu büyük ahengin eseri, Atatürk'ün sözlerinde ve işlerinde kudretli bir devlet adamının ölçüsü bulunduğunu, Türkiye'nin hasta adam olarak anıldığı günlerde hiçbir zaman ümitsizliğe kapılmadığını, Türk milletinin her şeyini kaybetmesine rağmen zengin bir hazineye sahip olduğunu bunun da türk tarihi olduğunu ve bu tarihten doğan kahramanlığın Türk'ün ruhunda yatığını ve bu tarihin görülmemiş bir mucize yarattığını belirtiyor, matem ebedi olduğunu sadece Türkiye devleti değil, bütün Türklük için ebedi bir durum olduğunu, Türk tarihinin kudretini ve Türk kahramanlığının yüksekliğini unutmadan ilham olarak mucizenin sadece Türkiye Cumhuriyeti olmadığını Türk milletinin ilham olarak göstereceğini ifade ediyor.

Reha O. Türkkan derginin ikinci sayısındaki Atatürk'ü konu edinen "Kandaşlarım!"²¹⁸ başlıklı yazısında Atatürk'ü sevdiğini, onun hakkında yazan ya da konuşan insanların para ve mevki edindiklerini için tiksindiğini, derginin sayısının çıktığı ilk gün (Atatürk'ün ölüm gününe denk geliyor) sokakta ağlayanları, yere yuvarlananları gördüğünü, kendisininse yazı yazacak kuvveti bulamadığını, çünkü acısının çok derin olduğunu belirtiyor; kuruyan gözlerinden yaş akmamış, gözünün önünden asrın diktatörleri geçmiştir, ancak kıyaslamak bile çok zordur: "Aslan kediyle, kartal kargayla mukayese edilir mi?" diyerek onda ırkının üstünlüğünü gördüğünü ve sadece ona bakmanın bile yeteceğini söylüyor. "Ey Türk olan vatandaşlar! Bu acı günde bol bol gençliğe hitabesini okuyun" şeklinde tavsiyede bulunan Türkkan, Atatürk'e şöyle hitap ediyor: "Evet sevgili ruh, evet, Kürşad'ın yanına uçmaya giden ırkımızın büyüğü!" Bu

²¹⁷ *Ergenekon*, sayı 2, 10.12.1938, s. 3,4

²¹⁸ *Ergenekon*, sayı 2, 10.12.1938, s. 18

acı olaya rağmen Türkkkan durmamamız gerektiğini, çünkü içten zayıflamanın bizi yok edeceğini ve her Türk'ün Atatürk'ün ruhunu sevindirecek şu andı içmesi gerektiğini belirtiyor:

“Tembellik ve rüşveti yurttan kovmayan, bütün varlığıyla cemiyetimizin yükselmesine çalışmayan fert ve zümreleri, daimi ve sinsi propagandasıyla korkunç tehlikeyi hazırlayan faşizm'in ve nasyonal sosyalizm'in yayılışına yardım eden fert ve zümreleri, Türkler için ölüm tohumu olan komünizm'i saçan alçakları hep birlikte geberteceğiz ve yok edeceğiz, muhtaç olduğumuz kudret damarlarımızdaki asil kandadır.”²¹⁹

Mete Turanlı ise derginin aynı sayısındaki “Ağlayanlara”²²⁰ başlıklı yazısında, Atatürk'ün ardından ağlayanlara şu şekilde sesleniyor: “Atatürk öldüyse millet yaşıyor, onun ruhu milletin içinde yaşıyor ve millet yaşadıkça hayali ihtiyaçlar da bekliyor, Atatürk öldü fakat vazife yaşıyor!” Yazar, hepimizin büyük bir vazifesi olduğunu, bunun da ırkımızı pek uzak olmayan korkunç tehlikelerden kurtarmak ve eskisi gibi en üstün olmak şeklinde tanımlıyor; çalışırken de “Atatürk enerjisiyle ölesiye,” diyerek Atatürk'ü anlamanın en iyi yolunun bu olduğunu belirtiyor.

Aynı sayıda -muhtemelen Türkkkan tarafından kaleme alınan- Antropoloji profesörü Şevket Aziz Kansu'dan bir ricada bulunuluyor.²²¹ Dergi yazarları olarak ırkın tarihte büyük bir amil olduğuna inandıklarını ve bunu esas edindiklerini, tarihin büyük adamlar yarattığını, ancak dâhiler söz konusu olduğunda yüksek ırkların ‘yüksek dâhiler’ yaratabildiklerini, zencilerin bir Atilla, bir Atatürk yaratamadıklarını ve yaratamayacaklarını, en fazla dâhi yetiştiren ırkın en üstün ırk olduğunu, Prof. Hankins'in de bu gerçeği anlayıp dâhilerin antropoloji bilimi kullanılarak tespit edilememesine üzüldüğü belirtiliyor. Prof. Kansu'nun *Ülkü* dergisinde Abdülhak Hamit'in antropolojik özelliklerini ‘büyük bir incelikle’ tespit ettiğini, Hankins'in de adını hatırlatarak, bu şekilde bir antropolojik değerlendirmenin gerekliliğini belirterek, Türk profesörünün bu gerekliliği hepimizden daha iyi hissettiğini, Atatürk gibi tarihte derin izler bırakmış dahiler arasına giren bir Türk kahramanının antropolojik ölçülerinin almanın hem bilim adına hem de ırkımız adına çok önemli bir iş olduğunu ve bu işin yapılmasını Prof. Kansu'dan bekledikleri belirtiliyor.

²¹⁹ A.g.y., s. 18

²²⁰ *Ergenekon*, sayı 2, 10.12.1938, s. 19

²²¹ *Ergenekon*, sayı 2, 10.12.1938, s. 20

Derginin ikinci sayısında ilan ettiği Mahmut Esat Bozkurt'a ait yazı derginin üçüncü sayfasında "Atatürk" başlığı altında yayımlanıyor²²² Bozkurt, Atatürk'ün en büyük eseri olan Cumhuriyet'i bırakıp ebediyete ulaştığını söyleyerek Atatürk'ü anlatmaya başlıyor. Bozkurt kendisi gibi fani olan birinin Atatürk gibi bir ebediyeti anlatamayacağını, Atatürk'ün "Belagat, güzellik, iyilik ve büyüklük" timsali olduğunu, Atatürk'ün yanında Anibal'in, İskender'in, Büyük Petro'nun anlamı olmadığını, Atatürk'ün yalnız dahi bir kumandan, bir ihtilalci, bir devlet adamı değil bunların tümü olduğunu ve bunların hepsini büyüten, kucaklayan "Kemalizm'in sahibi" olduğunu ifade ediyor. Karşılaştırmalarına şu şekilde devam ediyor yazar: Anibal'in Kan savaşında başaramadığını Atatürk'ün Dumlupınar'da başardığını, İskender'in dünyanın en kuvvetli ordularına sahip olduğunu ve dünyayı fethettiğini, ancak kurduğu imparatorluğun kumandanlarının elinde dağıldığını, Atatürk'ün elinde "çiğnenen bir vatan, boynuna esaret kemendi atılmış bir ulus" bulunduğunu, başına geçip bütün dünyaya bir devlet yarattığını, Atatürk'ün yoktan varetteğini, İskender'in var olanı yok ettiğini, Sezar'ın "Golü zaptettiğini", Romanın dünyaya hâkim olduğunu oğlunun dayanamayıp babasını öldürdüğünü, Roma'nın dünya hâkimi olduğunu ancak Voltaire'nin deyişiyle "Tiber kenarında bir esir" olarak kaldığını, Atatürk'ün istiklali, benliği ile örnek bir ulus yarattığını, Atatürk'ün Türk ulusuna ve Türk ulusunun şahsında bütün milletlere hakim olma zevkini öğrettiğini,"milletlere mahkumiyet değil, hakimiyet yolunu gösterdi" diyerek Atatürk'ün kurtuluş mücadelesine başladığı gün "bir halk çocuğu" olduğunu bütün suçunun orduları olmayan ölüme mahkum edilmiş bir ulusu kurtarma çabası olduğunu, ve bu anlarda kendisini kuvvetli hissederek milletin dilekleri ve arzuları için mücadele ettiğini ve kendine "hakim bir Türk ulusu" yaratıp modern bir devlet kurduğunu ifade eden Bozkurt, insanlığın kendiliğinin farkına vardığı günden beri uygun bir devlet sistemi aradığını, Eflatun'un, Aristo'nun, Çiçero, Locke, Rousseau, Montesqie'nün eserlerinde devletin en iyi şeklini bulduklarını zannettiklerini ancak Atatürk'ün bunların hiçbirinin kendi eseri olan devlet sistemine "idefix" denilen sabit bir fikir olarak benimsemediğini, Türk ulusunu yürütecek hakikatleri, hadiselerin içinden sezip, çıkardığını bütün bu olayları bir araya getirenleri tutarak "dahiyane görüşleri" ile süzerek, örnek devlet sistemini yarattığını, Atatürk'ün Kemalizm

²²² *Ergenekon*, sayı 3, 10.1.1939, s.26,27,28

okulunun sahibi olduğunu ve bu okulun inkılapçılık, cumhuriyetçilik, devletçilik, laiklik, halkçılık, milliyetçilikle açıklandığını, dünya tarihinde hiçbir devrimin bu muazzam eserleri başarmak için Atatürk kadar az kan dökmediğini,Türklerin Garp medeniyetine karıştığı zaman modern medeniyetin bin yıl kadar geri olduğunu,Atatürk'ün bu mesafeyi bir yürüyüşte aşan büyük adam olduğunu,onun hilafetin absını,saltanatın esasını,hakaretle reddettiğini belirtiyor,Bozkurt 150 yaşına girecek olan Fransız ihtilalinden bahsetmek gereğini duyduğunu bu ihtilalin 18.yılında Türk ihtilalinden daha geri olduğunu,laikliğin Fransa'da hala hakim bir durumda olmadığını papazlığın Herriot kabilesini düşürdüğünü,Türk ihtilalinde mollalık müdahalesinin akla bile gelmeyeceğini,Lenin ihtilalinin dünyanın en radikal ihtilallerinden olmasına rağmen ihtilalin 21.yılıni doldurmadan Stalin'in "Biz komünist değiliz,sosyalistiz" demesini ihtilalin gerilemesi olarak yorumlayan Bozkurt,geçmişteki ve şimdiki devlet adamlarının onunla boy ölçüşemeyeceğini,Atatürk'ün karşısında yalnız bir düşman değil bütün dünyayı bulduğunu,düşmana batıracak bir iğnesi bile olmayan bu adamın yoklukla tarihi dile getirdiğini,Washington'da sağ olsaydı Atatürk'ü örnek alırdı diyen Bozkurt,Hitler'in bile "eseriyle bana hocalık yapan büyük adam öldü" diyerek üzüldüğünü,Atatürk devriminin dinamik bir ihtilal olduğunu,bununda sebebinin ihtilalin reel olmasıyla ilgili olduğunu,Homer,Sofokles,Aichille gibi filozofların erken öldüğünü,Roma şairlerinin,Virgil,Dante,Fuzuli,Firdevsi'lerin onu görmeden öldüklerini aradıkları iyiliğin,güzelliğin,kahramanlığın timsalinin Atatürk olduğunu belirtiyor.

Bozkurt Atatürk'ün eserinin yaşayacağını, bunun teminatının en canlı belgesinin İsmet İnönü olduğunu, İnönü'nün Türkün makûs talihini yenen büyük bir kahraman olarak bayrak olduğunu, bütün gözlerin ve gönüllerin onun etrafında çarptığını belirtiyor.

TURANCILIK:

Türkkan üçüncü sayıda yer alan "Türkler ve Panturanizm"²²³ başlıklı yazısına, Ziya Gökalp'tan aldığı bir dizeyle başlıyor:

"...Oğlum, Türk fatihleri

İsterdi istila etmek her yeri..."

²²³ *Ergenekon* ,sayı 3, 10.1.1939, s. 23,24

Türkkan bu dizelerle Gökalp'in, Türklüğün bölünüşünü gayet doğru bir şekilde ifade ettiğini belirtiyor. Türklerin yenmek, baş olmak hırsıyla M.Ö 2000 yıllarında bile anayurtlarını bırakıp dünyanın her köşesine dağıldıklarını, gittikleri yerlere medeniyet götürdüklerini, örneğin Sümer, Eti, Mısır, Grek ve Roma medeniyetlerinin fişkırdığını hatırlatıyor. Gidenlerin gittikleri ülkede dil ve isimden daha önemli olan kanlarını kaybedip silindiklerini, Asya'da kalanların ise sayıca az oldukları için "bin bir parçaya bölünüp" kaldıklarını, tam bu sırada "büyük ata", "büyük Turancı" Mete'nin Çin'i devirip yalnızca yurdu kurtarmakla kalmayıp bugünün tarihçilerinden daha derin bir bilgiyle "Türk'ü Türk olmayandan, kurdu köpekten" ayırdığını ve Mete'nin bugünkü siyasetçilerden daha derin bir görüşle ırk birliği prensibini benimsediğini belirtiyor yazar. Ona göre Mete, yirminci yüzyıl sosyologlarından daha esaslı düşünerek Gobineau'dan, Lapuj'dan ve Ammon'dan önce tarihi ırkların yarattığını anlamış, Hitler ve Rosenberg'den önce ırk siyasetini benimseyerek uygulamış bir devlet adamıdır. Ayrıca Mete ilk pan-turanisttir ve sadece Asya'ya değil, koca bir dünyaya meyden okumuştur. "Bütün Türkler bir ordu, katılmayan kaçaktır," düsturunu uygulayarak serbest yaşayan beyleri ezip zorla federasyona dahil etmiş ve bir sonuç olarak da hiçbir millet Göktürk Devleti kadar yaşamamıştır (425 yıl); bunun sebebinin ise ırk birliğinin sağlanması olduğunu söyleyen yazar, tarihin Çin'i, İran'ı, Bizans'ı titrettiğini, Mete'nin imparatorluğun sosyal tarih alanında önemli olduğunu, 2000 yıl önce "ırkçı bir millet, ırkçı bir devlet, ırkçı bir şef" meydana getirdiğini ve bunun da ırkçılık ve soydaşlık henüz emekleme dönemindeyken gerçekleştiğini hatırlatıyor. Asya Türkleri kadar tam anlamıyla rasist bir millet ve Mete gibi şeflerin görülmediğini, ırkçılık gibi henüz akla gelen ve başarısız bir fikrin milattan önce var olduğuna insanın inanasının gelmediğini, verilen örneklerin ise Türk ırkçı siyasetinin varlığını teyit ettiğini, Türk krallıklarının ve boylarının birlik bayrağı altına sokulduğunu, yenilenlerden Türk ırkından olmayanların asker olamayacağını, sadece Türk kanı taşıyanların yenilmesi durumunda asker olma hakkını taşıdıklarını belirtiyor.

Türkkan böylelikle Türk atalarının güçlü bir pan-turanist olduğunu gösterdiğini ifade ettikten sonra ırkçılık esası üzerine devlet kuran ilk ırkın dünyada Türkler olduğunu belirtiyor ve buna rağmen Ziya Gökalp ırk prensibini ortaya sürünce, Gökalp'i pan-Cermenistleri taklitle suçlayan zavallıların, esasın Avrupa'da on sekizinci ve on dokuzuncu yüzyıllarda başladığını ve Türk Turancılarının da milli olmayan bir fikri

kopya ettiklerini sandıklarını belirtiyor. Türkkan yazısını sonunda “zavallılara”, “Avrupa karşısında körleşen zavallılar! Öğrenin ırkçılığın ilk kurucuları ve tatbikçileri pancermenistler veya Hitler değil, Türklere,”²²⁴ diyor.

DERGİYE DAİR BİRKAÇ NOT:

Derginin üçüncü sayısının arka kapağında Türk Hava Kurumu ve İş Bankası reklâmları yer alıyor; *Bozkurt* dergisinin ilk sayısına da tam sayfa reklâm veren İş Bankası, bir açılıp bir kapatılan *Bozkurt* dergisine zaman zaman ilan vermeyi sürdürmüştür. Türkkan bu reklâmları yüksek bürokrat babasının arkadaşları sayesinde alabildiklerini söylemişse de, devlet yönetimi içinde Türkkan’ın çizgisine yakın düşüncede kişilerin etkisini küçümsemek gerekir.²²⁵ Ayrıca üçüncü sayıda Kıbrıs’tan gelen bir okuyucu mektubuna (mektubu yazan B.A.Refet Oral, anlaşılan o ki derginin birinci sayısını istemiş) yer verilmiştir, demek dergi yurt dışında da takip edilmektedir.

BOZKURT: (MAYIS 1939-AĞUSTOS 1941)

Ergenekon dergisinin kapatılmasından sonra (1939) *Bozkurt* dergisi onun devamı olarak yayın hayatına başlamıştı. Gerçekten de derginin ilk iki sayısı *Ergenekon*’un devamı niteliğindedeydi, ancak ikinci sayının yayınlanmasından sonra derginin yayını durduruldu. Bu arada Türkkan, Kitap Sevenler Kurumu adlı bir kültür derneği aracılığıyla Türkçü arkadaşlarının yayın faaliyetlerini örgütleme çabasına girdi.²²⁶ Bu dernek, Ekim 1939’da *Bozkurt* dergisinin geçici olarak kapatılmasında sonra kuruldu ve amacını, Türk milli kültürünün yüceltilmesine katkıda bulunmak üzere eski ve yeni Türkçü eserlerin yayınlanması, olarak tanımladı. Türkkan amacının, “dağınık durumdaki Türkçü grupları bir çatı altında toplamak” ve “Hasan Âli Yücel’in Bakanlığı tarafından yayınlanan klasik Batı edebiyatı eserleri dizisini dengelemek üzere milli kültürümüzün hazineleri içinden seçilecek edebi ve tarihsel eserleri yeni alfabeyle yeniden yayınlamak,”²²⁷ olduğunu belirtmişti.

Derneğin onursal başkanı Fethi Okyar’dı. Türkolog ve aynı zamanda Kütahya Milletvekili olan Besim Atalay, Mahmut Esat Bozkurt, Şevket Raşit Hatipoğlu, Ziyaeddin Fahri Fındıkoğlu, Zeki Velidi Togan, Abdülkadir İnan gibi birçok ünlü isim de derneğin üyesiydi. Dernek ilk olarak Ziya Gökalp’in “*Türkçülüğün Esasları*” adlı

²²⁴ A.g.y., s. 24

²²⁵ Nizam Önen, a.g.e., s. 276

²²⁶ Günay Göksu Özdoğan, a.g.e., s. 211

²²⁷ .a.g.e., s. 212

kitabının ikinci baskısını yaptı ve Ahmet Hikmet Müftüoğlu'nun “Çağlayanlar” adlı kitabını yeniden yayınladı. Ancak dernek uzun ömürlü olmadı, Nisan 1940'da yasaklandı; CHP yönetimi, “aydınlanma adı altında gizlenen ırkçı içeriği” zararlı bulduğu gibi, tüzüğüne göre benzer eserleri yayınlamayı da amaçlayan halkevlerinin yanında ayrı bir kültür derneğinin mevcudiyetine karşı çıktı.²²⁸ İddiaya göre Türkkan, “Gürem” adlı gizli bir grubu bu derneğin kapatılmasından sonra kurdu ve bu nedenle de 1945 yılındaki ilk duruşmalarda ek bir cezaya çarptırıldı.

Bozkurt dergisi Mayıs 1940'ta resmi makamların izniyle üçüncü sayıdan itibaren yeniden yayınlanmaya başladığında, kadrosunu 1940'lı yılların tanınmış Türkçülerini alarak genişlemişti. Bu isimler; Abdülkadir İnan, Atsız, Fethi Tevetoğlu, Zeki Velidi Togan, Besim Atalay, Peyami Safa, İsmet Rasim Tümtürk, Arif Nihad Asya, Dr. Mustafa Hakkı Akansel, Necdet Sançar, Hüseyin Namık Orkun ve daha sonra *Çınaraltı* dergisini yayınlayacak olan Orhan Seyfi Orhon ve Yusuf Ziya Ortaç'tı.

Bozkurt dergisinin kapağında, *Ergenekon*'da da kullanılan, üç yay ve kurt amblemi yer alıyor, derginin künyesinde ise “Her ırkın üstünde Türk ırkı” ibaresi bulunuyor. İlk sayının kapağında da “Bozkurt, Ergenekon'un remzidir. Türklük yolunda sesimizin bir an bile kısıldığını görmeyeceksiniz,” şeklinde bir ifade kullanılmış.

IRKÇILIK (MİLLİYETÇİLİK, TÜRKÇÜLÜK):

Reha Oğuz Türkkan birinci sayıdaki “Türk Anaları! Sizden Bekliyoruz!”²²⁹ başlıklı yazısında Türk analarından neler beklediğini Japonya, Kızıldertililer, Fransa ve Almanya'dan verdiği örneklerle anlatıyor. Japon annelerinin bebeğinin kulağına sen Japonsun, Rus'u ezeceksin, şeklinde fısıldadığını, her saat ırkından ve Ruslardan bahsettiğini; vahşi denilen Kızıldertililerin bile çocuklarına beyaz adamla savaşırken öleceksin, diyerek onlarda ırk bilinci oluşturmaya çalıştıklarını belirten Türkkan, bunların aksine Türklerin çocuklarına 'uyusun da büyüsün' dizeleriyle başlayan ninnileri “oğlum paşa olacak” diye bitirişini eleştiriyor. Paşa olmanın Osmanlı'nın son zaman padişahlarından biri olmak anlamına geldiğini, bunun da mevkii, zevk ve rahatlığı simgelediğini, bu yüzden rahatsız edici bulunduğunu belirterek, beşikteki bebek hiçbir şey anlamasa bile ona Ziya Gökalp'in ninnisini söylemenin yeterli olacağını, Türk anneleri çocuklarına sevgisini öperek, okşayarak, çikolata vererek gösteriri,

²²⁸ A.g.e., s. 212

²²⁹ *Bozkurt*, sayı 1, Mayıs 1939, s. 1,2,3,4,5,6

azarlarken de mahalle çocuğuna benzedin diyerek asil olmasını ister. Ailenin çocuğun milliyetçilik gelişiminde, ırk bilincinin yerleştirilmesinde önemli bir yere sahip olduğunu düşünen Türkkan, yazısında Kızılderililerin vahşiyken bile ırklarının farkında olduklarını ve bu yüzden Türklerden ileri olduklarına, Japonların da sahip oldukları ırk bilincinin yüksekliğine dikkat çeken yazar, Türklerin ırk konusunda daha iyi olabileceğini “Damarlarımızda milliyetçiliği tutuşturarak bizi kaçınılmaz sanılan bir ölümden kurtardı, ırkımızın kudreti sayesinde yaşıyoruz,” sözleriyle ifade ediyor. Türkkan medeniyetçe Batı’dan nispeten daha geri olduğumuzu kabul ediyor, her ne kadar Türk ırkı medeniyeti yaratmışsa da bu gerilik büyük bir hakarettir ona göre. Ayrıca Türkkan için milliyetçilik vatan sevgisi değildir, her alanda ırkı yükseltmek gerekmektedir, önemli olan medeniyet yolunda ilerlemektir; milliyetçilik vazife ile eşittir, kişi vazifesi uğruna ölebilir, unutulabilir, lekelenebilir, bunda bir zarar yoktur, o adam milliyetçidir.

Osmanlı Devleti Türkkan’a göre vatansever değildir, onları “en aşağılık alçaklar, haydut” diye niteler; yönetici sınıfının hırsız olması, idarecilerin hain olmasının sebebi milliyetsizliktir. Osmanlı ana ve babalar namus ve şeref telkinleriyle çocuk büyüttükleri için Osmanlı yıkılmıştır, ırk kurtulmuştur ancak hâlâ Avrupa’dan geridir, nüfusu azdır. Japonlar ise analarının ninnileri sayesinde medeni olmuşlardır, bir Türk anası yavrusunun kulağına “Türksün” diye defalarca fısıldamalıdır. Türkkan yazısında Gök-Türk Devleti’nin geleneklerinden birini örnek verir; babası on beş yaşında “Atsız” olan oğluna öğütlerde bulunur, yeryüzündeki her şey, her varlık Türk’ün malıdır, diğer uluslar Türk’ün esiri olmak için yaratılmışlardır, milletini sevmesi çok önemlidir, vatan için ölmek yüce bir durumdur, birey Türk ırkı için vardır. Türkkan diğer milletlerin ezilmesi gerektiğini, Atatürk’ün “Ne mutlu Türküm diyene” ve “Muhtaç olduğun kudret damarlarındaki asil kanda mevcuttur” vecizelerinin Türk çocuğuna telkin edilmesi gerektiğini, Türk çocuğu daha beşikteyken kurtlar ırkından olduğu, diğer ırklardan başka bir kartal, bir Türk olduğunu bilmelidir, diyor.

Türkkan *Ergenekon* dergisinde ‘Türk Tarihi Anahatları’ kitabında, Annaud kültürünü meydana getiren ırkın kimler olduğu üzerine bir yazı yazmıştı, Türkkan, Günaltay’ın bu medeniyeti yaratan ırkın Türkler olduğu tezine kaşı çıkmış ve düşüncelerini ‘ispat’ etmeye çalışmıştı. *Bozkurt*’un İlk sayısında “Annaud Kültürünü Yaratan Irk

Hangisidir?”²³⁰ Başlıklı yazısında bu defa, Türklerin bu medeniyeti yarattığına hükmedip açıklar. Avrupalı antropologlar, ortaya çıkan kemiklerin ölçümünün yapılmasıyla bu medeniyetin sahiplerinin dolikokafa olduklarını iddia etmişlerdir; bunun aksine 1. Türk Tarih Kongresi’nde ise Türkkan’ın daha önce de değindiği Dr. Reşit Galip’in bu halkın barakikafa oldukları tezini yineliyor. Galip kafataslarının çocuklara ait olduğunu belirtmiş ve bir insanın 18-20 yaşlarına gelinceye kadar kafatasının şeklinin değişebileceğini iddia etmişse de, Türkkan bu iddiayı doğru bulmaz; onun tezi yarı yakılmış bir kafatası üzerinden olayı değerlendirmenin daha uygun olacağı, çünkü yakma (incineration) geleneğinin Brakikafa Alpler tarafından yapıldığını ve bu durumun kendisini iki sonuca götürdüğünü belirtiyor. Birincisi Mezopotamya’da Alp ırkının yaşadığı, hâkim ırkı temsil eden heykellerin süjesi Brakilerin ölümlerini yaktıklarını ve bu yakmayı yalnız kendilerinin uyguladığı, Türkkan’a göre çıkan Dolikokafalar incineration’ı bilmeyen idare edilen halka aitti, idare edenler ise Brakikafalar, M.Ö 9000 yıllarında o eşsiz medeniyeti yaratanların Brakikafalı Alpler yani Türkler olduğunu bu şekilde ortaya koyan Türkkan, Avrupalı antropologların bu halkın kimler olduğunu anlayamamasını ölümlerini yakmalarına bağlayarak, yakılmamış birkaç kemik üzerinden ve yakılmış olan bir cesedin kafatasının bir kabın içinde bulunmasından ortaya çıktığını ve buradan da bu insanların Brakikafa olduklarının anlaşıldığını belirtiyor. Türkkan, Galip’in “gerçeği çürük delillerle” savunduğunu, “ırkımızın dehşetli kabiliyetine ve geçmişteki şayanı hayret büyüklüğüne milletimiz samimi olarak inanabilsin,” diyerek Günaltay’dan ve diğer Tarih Kurumu üyelerinden bunu beklediğini dile getiriyor.

Hüseyin Namık Orkun “Her İrkin Üstünde Türk İrki”²³¹ yazısında *Bozkurt* dergisinin idealini başlıkta kullandığı bu cümleyle açıkladığını, bu kısa cümlenin koca bir ırkın gerçek idealinin ifadesinin olduğunu belirtiyor. Orkun bu idealin Ziya Gökalp’le başlamadığını, ondan önce Necip Asım’ın Türk tarihini anlattığını, *Türk Yurdu* dergisinde bu ideal uğrunda çalışan insanların olduğunu, Ziya Gökalp’in ise bu ideali formüle ettiğini vurguluyor. İdeallerinin Pan-Cermenizm, Pan-Slavizm, Faşizm ve Rasizm’e benzemediğini, Türklerin geçmişinin Cermenlerden, Gollerden, Yunan ve Roma tarihinden daha eski olduğunu hatırlatıyor ve hatta onların Türklerin tarihinin

²³⁰ *Bozkurt*, sayı 1, Mayıs 1939, s. 27

²³¹ *Bozkurt*, sayı 2, Haziran 1939, s. 1,2

yanında çocuk kaldığını, Türklerin Şehname'den, Nibelungen'den, Chanson de Roland'dan daha zengin, daha güzel, daha geniş efsanelerinin olduğunu söylüyor. Yazara göre Türk gençlerinin bunlardan bihaber olmalarının sebebi ise, tarihçi maskesi altında çalışan şarlatanlardır. Türklerin tarihinin bütün bir Asya tarihi olduğunu, bu kıtanın tarih boyunca Türklerin emri altında yaşadığını, Türklerin her zaman efendi konumunda bulunduğunu, böyle devam edeceğini, tarihlerinde boyun eğmediğini, esir olmadığını ifade eden yazar, Türklerin Motun (Mete) gibi birini yetiştirdiğini ve bütün Asya'yı hâkimiyeti altına aldığını, Atilla'yı yetiştirdiğini ve onun Avrupa'yı titrettiğini, Kutluğ yetiştirdiğini ve binlerce Türkü etrafına toplayıp Gök-Türk Devletini yeniden kurduğunu, Timur'un Asya'nın fatihi olduğu kadar, Anadolu'ya, Avrupa'ya kadar gittiğini, Türklerin istilacı ve vahşi olarak görüldüğünü, ancak ırkdaşlarının buna inanmaması gerektiğini hatırlatıyor; çünkü bu sözler düşmanların ve Türk tarihini bilmeyenlerin uydurduğu yalanlardır. Viyana Müzesinin Türk sanat eserleriyle dolu olduğunu, Orhun Abidelerinin hâlâ Orta Asya'da dikili durduğunu, Berlin'deki müzede yine Türk sanat eserlerinin olduğunu belirterek, "Senin atların Tuna boylarında su içerken memleketinde de Latince'den eser tercüme eden alimlerin yetişmişti," diyerek göğsümüzün kabarması için tarihimize bakmanın yeterli olduğunu vurguluyor. Aynı zamanda yazara göre hiçbir kavmi Türk yapmaya da gerek yoktur, çünkü bununla bizim değil onların gurur duyması gerekir, diyerek Türk Tarih Tezine de karşı çıkıyor.

Dergide o dönem için yeni sayılabilecek bir konu işleniyor; öjenik. Dr. Vefik Vassaf Akan ikinci sayıdaki "İrk Hıfzısıhhası-Kemiyet ve Keyfiyet Felsefesi"²³² başlıklı yazısında, öjeni tabirinin yeni kullanıldığını, uzun çalışmalar sonucu öjeni biliminin ortaya çıktığını, devletlerin ve milletlerin insanlar gibi doğup, yaşayıp, öldüğünü, tarihe bakılacak olursa ömrü bin seneyi geçmiş pek az devlet bulunduğunu, kuraklık, savaş, salgın gibi birçok felaketin bu neticede etkisi olduğunu, ancak öjenik'in burada önemli bir rolünün olduğunu vurguluyor. Tımarhaneleri, hastaneleri, hapisaneleri dolduran deli, aptal, kör, sağır, sara hastası, katil, hırsız, ayyaşların en zengin milletlerin bütçelerini bile erittiğini, irsi olan bu hastalıklarla mücadele edilmeyecek olursa milletlerin varlığını tehdit eden bir hale geleceğini, ülkedeki suç oranlarının Adliye Vekilinin kendi ağzından dile getirildiğini ve her geçen gün artan suç oranına karşın

²³² *Bozkurt*, sayı 2, Haziran 1939, s. 39,40,41

alınacak tedbirin öjenik biliminde olduğunu ifade ederek dış kuvvetlerin canlılar üzerindeki etkisini üç grup halinde topluyor:

1. Zahiri değişiklik: Bu değişiklik ordu, okul gibi kurumlar tarafından yapılır, ancak insanlar okuyamaz ve düzgün bir siyaset takip edemezse, öjenik bu noktada devreye girer, çünkü ırkı yaşatan verasettir. İyinin, kabiliyetli insanların ortaya koydukları, “kıymetsizlere” göre fazladır, bireyin yetenekli olması, sağlığı, nüfusun sayısının fazla olması kadar önemlidir. Bunu da Mendel kanunlarına bağlayan yazar, ilk çocukla onuncu çocuğun, gencin çocuğu ile ihtiyarın çocuğunun veraset kanunlarına bağlı olduğunu belirtiyor, aralarında kanun dışında fark yoktur, nüfusu artırmak kötüye giden veraset durumunu düzeltmez.

2. İrsi değişiklik: Hayvanlar ve canlılar üzerinde elde edilen başarılar var olan durumu artırmak amaçlı kullanılmalıdır; Arap atı ve İngiliz atı çiftleştirilirse her iki ırkın iyi yönlerinin toplandığı daha iyi bir ırk meydana gelir. İrk sağlığında ciddi değişiklik yapan alkol bağımlılığı, sebze meyve ile yapılacak beslenme programları fazla bir değişiklik yapmaz, yapılacak olan insanların ‘kaliteli’ olanlarının çoğalmasını sağlamak, ancak asıl çoğalma ‘kaliteli olmayan’ insan grubunda gerçekleşiyor.

3. Seleksyon: Gelecek neslin daha iyi olması için ırk sağlığında önemli bir noktaya değiniyor; doğum politikası. Bu politikayı ise şöyle açıklıyor:

a) Kabiliyeti vasattan düşük olanların mahsulünü azaltmak

b) Kabiliyeti vasatın üstünde olanların mahsulünü artırmak

Birinci ‘önlemin’ uygulamasında nüfus için endişelenecek bir şey olmadığını söylüyor yazar; Amerika’da bu konuda önemli bir yayın grubunun bulunduğunu, irsi delililiği olanların, aptalların, irsi körlük, sağırlık, sakatlık gibi ağır rahatsızlığı bulunanların çocuk sahibi olup bu durumdan hiç mustarip olmadıklarını belirtiyor. Hitler’in bir konuşmasında “ırka zarar verecek hürriyet yok” dediğini belirterek, verdiği rakamların bu cümleyi kurmasına sebep olduğunu açıklıyor. 1927 yılında Almanya’da 235.000 akıl hastası var ve bunların 60.000’i evli,4/1 inin soyunda irsi delilik var, hükümet bu insanların ihtiyaçları için 97.200.000 mark para harcıyor,1925-1926 yıllarında Almanya’da 33.192 kör,45.376 sağır bulunuyor, normal bir çocuğun eğitimi için harcanan para 500 lira iken, kör bir çocuğun eğitimi için 12.000,sağır bir çocuk için 10.000 lira eğitim masrafının olduğunu, dilsiz ve sağırların %75’inin birbirleriyle evlendiğini ve her ailenin 1.6 çocuğu olduğunu bunları büyük bir kısmının dilsiz ve

sağır olduğunu, irsi sakatlıkların sayısının çokluğundan bahseden yazar. Yazısının ikinci bölümünde²³³ nüfus atışını söz konusu eden yazar, bazı sebeplerden dolayı azalan nüfus sayısının artırılması gerekliliğine ve bu artıştaki ırk sağlığına dikkat çekiyor. Akan, bu konuda tarihten örnekler veriyor; Ispartalıların doğan çocuklarını bir heyete götürüp sakat ve yaşaması muhtemel olmayanların öldürüldüğünü, dolayısıyla neslin daha sağlıklı olduğunu, hayattaki başarının sadece para, mevki, itibar edinmekten ibaret olmadığını, bir milletin muhtelif tabakaları arasındaki doğum farkının o ırkın durumunda önemli bir rol oynadığını, işçi ile entelektüel arasındaki çocukların oranı 2/5 kabul edilirse yüz sene sonra %89 ile %11 gibi bir oran elde edileceğini, işçi ve onun gibi ‘kabiliyetsiz’ insanların erken evlendiği ve erken yaşta torun sahibi olduğunu, eğer ‘kabiliyetli’ insanların sayısını arttırmak istiyorsak durumu eşitlememiz gerektiğini belirterek, Babil’in paralı askerlerinin nüfusun azlığından dolayı yabancılardan oluşmaya başladığını, kısa zamanda koca bir medeniyetin yok olduğunu, Mısırlıların Yaş şehrindeki nüfusun azlığından dolayı şehrin harabeye döndüğünü, Hindistan’da ve Çin’de de durumun farksız olduğunu, Polybius’un Yunanistan’daki nüfus azlığından şikayet edip halkın çocuk istememesinden kaynaklandığını belirttiğini, Roma medeniyetinin de nüfus azlığından tarihe karıştığını, kabiliyetli ve yaratıcı insanların çocuk sahibi olmalarına dikkat edilmediğini ve bu konuda hiçbir çalışma yapılmadığını, vatan savunması için savaşa giden ‘kabiliyetli’ insanların ölürken, ‘kabiliyetsizlerin’ evde oturup çocuklarını büyüttüğünü ifade eden Akan, ırkların karışmasının bazı durumlarda olumlu sonuçlanmayacağını, melezlerde güçlü bir ırkla zayıf bir ırkın üremesinin zayıf ırkın lehine olduğunu, ırkların karışmasında ‘yüksek kültürlü’ bir halkla ‘kültürsüz bir halkın’ karıştığını, göçle gelen insanların ticareti, ziraatı, iktisadı ellerine alıp oranın insanlarıyla karışıp ‘kan imtizacı’ fırsatını elde ettiklerini belirtiyor.

Türkçülük ile ilgili fikirlerini ifade ettiği “Türkçülük Deyince Ne Anlarız”²³⁴ başlıklı yazısında Reha Oğuz Türkkkan, Türkçü arkadaşlarıyla bir araya gelip yaptıkları sohbetlerde herkesin Türkçülükle ilgili farklı şeyler söylediğini, hepsinin ortak yönü Türk milliyetçiliği olsa da tariflerin farklı yapılmasının kendisini bir tarif yapmaya ittiğini belirterek şunları söylüyor:

²³³ *Bozkurt*, sayı 3, Mayıs 1940, s. 81,82,83

²³⁴ *Bozkurt*, sayı 4, Temmuz 1940, s. 89-90

“Türkçülük Türk soyunun kabiliyetindeki üstünlüğe inanmak ve bu üstünlüğü bütün Türklük için her sahada ve daima daha fazla yükseltmek gayesiyle gereken prensipleri gütmeyi ve bu uğurda kudretimizin, enerjimizin son zerresine kadar çalışmayı emreden bir ülküdür.”²³⁵ Türkkan yaptığı tarifi bölümlere ayırarak açıklamaya başlıyor:

1. Türk soyunun üstünlüğüne inanmak:

Bu inancı tarihten aldığını ifade ederek, bugünkü medeniyet alanında Türklerin hiç de üstün olmadıklarını kabul etmek zorunda olduğumuzu ve bu kabul edişin Türkçülüğü ve prensiplerini daha da zaruri kıldığını belirtiyor.

2. Türklüğü her sahada yükseltmek:

Bu yükselme sadece Anadolu Türklerinin değil, dünyadaki bütün Türkleri içine alan bir ülkü; Türkçü Türklerin yükselmesi dendiğinde bunları anlamalıdır. Bu yükselme her sahada yapılmalıdır; fende, medeniyette, kültürde, köylülerin refahı için ve topluma faydalı anlamda, sporda en üstün olmak, milliyetçilikte en üstün olmak, devletçe dünyanın en üstün devleti olmak anlamındadır.

3. Türklüğü daima daha fazla yükseltmek:

Türklüğün her sahada yükselişi anlamına gelen bu ülkü, daimi olmak zorundadır ve Türkçüler bunun için çalışmalıdır. Daimilik bir statik hali ifade etmemelidir diyen Türkkan, Türkçülüğün birinci esasının belli bir dereceye geldikten sonra orada durmayı değil, daha da ileriye gitmek olarak açıklıyor; Türklük her sahada yükseltildikten sonra daha da yüksek bir noktaya varmak “iç haykırışı ve inancıyla şuurlu bir iradeyle tevcih etmek, Türkçülüğün en esaslı prensibi olmalıdır.”

4. Türklüğü her sahada ve daima sahada yükseltmek için gereken prensiplere inanmak ve bu prensipleri gütmek:

Bu maddedekilerin yukarıda açıklanan şekilde Türkçülüğün yükselmesini isteyen bir ülkü olduğunu, Türkçülük ülküsünün bu prensiplerin güdülmesiyle daha kolay uygulanabilecek araç-prensip olduğunu belirterek şunları sıralıyor:

a) Urukçuluk; Türk milletinin ait olduğu Tur ırkının;

- En üstün olduğuna inanmak
- Bu ırktan olmayanlara toplum hayatında ve idaresinde yer vermemek
- Irkımızın başka kanlarla karışmasına kesinlikle izin vermemek

²³⁵ A.g.m., s. 89

- Türk milleti ile aynı ırktan olan Macar, Japon, Gürcü, Fin milletlerini Türk saymamak ve bu insanlarla evlenmeleri bile “gayri milli” addetmek, ancak kardeş milletler olmaları sebebiyle onlarla ilişki kurmak ve tarihimizde yer vermek

b) Büyük Türk Birliği:

Normal şartlar dahilinde gidildiği takdirde, ancak Türkiye Türkleştikten, kalkındıktan ve iyice kuvvetlendikten sonra büyük Türk birliğini tam bir şekilde temin etmek, bunun için şimdiden parçalanmış Türklerde birlik fikrini uyandırmak ve bunu güçlü bir ülkü haline getirmek.

c) Türk idaresi:

“Hürriyet ve disiplini birleştiren bir rejim, Fertçilik ve asri devletçilik, hem iktisadi hem de içtimai sahada, öyle ki en müfrit şekliyle cemiyetçilik mefhumunu dahi ‘devletçilik’ mefhumuna katabiliriz,” diyen Türkkân, bu anlattıklarını ‘şahsiyetçilik’ olarak adlandırdığı yeni bir sistem olarak görüyor.

d) Savaşçılık:

— Savaşın zaruri olduğunu kabul etmek

— Savaşın zaruri olması dolayısıyla milleti savaşçı bir ruhla eğitmek

— Savaşın insanlık ve medeniyet için zararlı olduğunu kabul etmeyip, milli tesanüdü ve tekâmülü yaratan ve ahlak bozukluğu ile bireyselliğin önüne geçen, zararından çok faydası olan bir tabiat kanunu olduğunu, uzun bir barış döneminin milli birliği, asil duyguları ve ahlakı tahrip ettiğini ve egoizmi güçlendirdiğini; Bununla beraber, sık sık ve büyük sebepler olmadan bir milleti savaşa sürüklemenin, uzun bir barış dönemi kadar zararlı olabileceğini,

— Bir milletin haklarını ancak savaşla elde edebileceğini,

— Savaşçılığın, Tur ırkının ve Türk milletinin en bariz özelliği ve tarihinin en parlak meziyeti olduğunu kabul etmek.

e) Milli ahlak:

Her şeyin ahlakla mümkün olduğunu kabul etmek ve milliyetçilik, kahramanlık, fedakârlık duygusu, cesaret, çalışkanlık, vazife ve mesuliyet duygularının aşılması prensibi.

f) İyi idare:

İyi ahlakten sonra iyi hükümet, iyi rejim, iyi idare prensibi.

g) Faaliyetçilik:

“Daima daha fazla yükselmek” esasını başa koyan Türkçülük ülküsü, bunu temin edecek ‘faaliyetçilik’ prensibini, müstakil bir prensip ve felsefi bir esas olarak ele almak mecburiyetindedir.

Türkkan saydığı bu prensiplerin uygulanması ve Türklüğün her alanda daha fazla yükselmesi için enerjimizin son damlasına kadar çalışmamız gerektiğini, “Türkçüyüm, milliyetçiyim” demenin ya da yazmanın Türkçülük olmadığını, tarifinin bu ülküyü gütmek ve çalışmak ile “Türkçüyüz” demenin doğru olacağını belirtiyor.

Prof. Zeki Velidi Togan “Türklerde Uruk (ırk) Bilgisi”²³⁶ başlıklı yazısında Türklerde eskiden beri her milletten kadınla evlenmenin ve savaşta kadınları esir alıp ordu efradına dağıtmanın âdet olduğunu, bu yüzden de Çin’in doğusunda ve İran’ın batısında yaşayan Türklerin görünüş itibarıyla farklı olduklarına dikkat çekerek sözlerini ancak kiminle evleneceklerine karar verirken de dikkatli davrandıklarını, belirterek sürdürüyor. Yazara göre Türkler örneğin Hintli kadınlarla “kanımızı bozacak” diye evlenmemişler ve bu konuda diğer göçebe kavimlerden (Araplar gibi) farklı davranmışlardır; bu sayede erkek tarafının yönetime hakim olması sağlanmış ve Türk içtimai yönetiminin esaslarından biri olmuştur. Kazak Kırgızlarından bir örnekle sözlerini şöyle sürdürüyor yazar: Kazak Kırgızlarında bir neslin yedinci batından sonra toplanan evlatlarının müstakil bir kabile şekli aldıktan sonra kendisine özgü “arıs” olduğunu, kendisine özgü bir damga aldığını, kendisine ait bir yer “orun” aldığını ve sadece biri diğerinden ayrı “arıs”lar halinde yedi göbek babalarıyla ayrılan camiaların birinin diğerinden kız alıp verebileceğini, bu yüzden Türklerde her erkeğin yedi ceddini bilmenin içtimai düzenle alakalı olduğunu, İslamiyeti kabul ettikten sonra bile yedi göbek içinden evlenmediklerini, Türklerde yedi göbeğini ezbere bilmek herkes için mecburi olduğundan tarihte ünlü kilerin şeceresinde anılan maruf kişilerin tarihçe aksi iddia edilmedikçe tereddüt etmeden inanabileceğimizi belirten Togan, Türklerin son zamanlarda İslamiyetin etkisiyle yedi batın geleneğini bıraktığını, bugün iki kardeşin çocuklarının birbiri ile evlendiklerini, yabancı medeniyetin etkisi ile de ecdadı öğrenme geleneğinin unutulduğunu belirtiyor.

²³⁶ *Bozkurt*, sayı 5, Ağustos 1940, s. 110

Reha Oğuz Türkkan da “Gürcülerin Irkı Hakkında”²³⁷ yazısında daha önce yazdığı “Türklük Deyince Ne Anlarız?” yazısının urukçuluk prensibinde yer alan “Türk milleti gibi Tur uruğunu terkiinde -aynı nispette olmamakla birlikte, ekseriyetle- taşıyan Macar, Japon, Gürcü,” Fin milletleri mensuplarını Türk saymamak “ve bunlarla evlenmeleri bile gayrı milli addetmek,” bununla birlikte kardeş milletlerden olmaları dolayısıyla “kültür münasebetleri tesis etmek ve uruk tarihinde onlara da fazlaca yer vermek”²³⁸ fikrine arkadaşının itiraz ettiğini ve Gürcülerin yanlışlıkla bu grupta yer aldığını ve basım hatası olup olmadığını sorduğunu belirtiyor. Kendisine verdiği cevapta basım hatası olmadığını belirterek Gürcülerin de Tur ırkından olduklarını belirttiğini, yazısında Gürcülerin Turan ırkından olduğunu ‘ispat’ etmeye çalışacağını not ederek kendisinin şeceresini açıklamaya bir şekilde ihtiyaç duyan Türkkan (kendisine öz Türk olmadığı yönünde iftiralar atıldığından bahsederek); baba tarafının Kastamonu, anne tarafının Azerbaycan’ın Gence şehrinden geldiğini belirterek, her ırkın kanında az miktarda başka bir ırkın kanının bulunduğunu, ancak genellikle Turan ırkından sayılan Macar, Fin, Gürcü ve Japonlarda ekseriyet Turan kanı olduğu halde bu kanın oranlarının değişiklik gösterdiğini ifade eder; Türklerde %80 olan tur kanı, Japonlarda %60–65, Finlerde %65, Macarlarda ve Gürcülerde de %70-75’tir. Bu milletlerin kan oranlarındaki farklılığı zaman içindeki örneğin göç gibi değişimlere bağlayan Türkkan, Gürcülerin Kafkasya’ya M.Ö 2000 civarında Sümerlere mensup bir kavim olarak Mezopotamya’dan geldiklerini hatırlatıyor. Sami akını Sümer ülkesini istila edince Samileşmek istemeyen bir Sümer oymağının Mezopotamya’dan göçerek Kafkaslara yerleştiğini, Gürcülerin bu Sümerlerin ahfadı olduklarını, ayrıca Gürcülerin Sümer milletinden olduğunun kolayca ayırt edilebileceğini, çünkü bugün Gürcüler arasında kullanılan “kolşu” kabile adının Sümerlerde de aynen “Kolşu” olarak kullanıldığını ve Gürcülerin göç tarihlerine bakılacak olursa Sümerler arasında önemli göçler tarihine denk düştüğünü belirtip Sümerler Turan ırkına ait olduğuna göre Gürcülerin tarihteki soyları, kökleri ve urukları Turandır, sonucuna varıyor. Ek olarak Gürcülerin dillerinin Sami ve Aryani dillerle hiçbir ilişkide olmadığını ispat edildiğini, dahil olduğu kesinleşmemekle birlikte Turanî dil grubuna yakın olduğunu, İtalya’ya Anadolu’dan göç eden Etrüsklerin Turanîliğinin, hatta adlarının bile Türk kelimesinden

²³⁷ *Bozkurt*, sayı 5, Ağustos 1940, s. 115

²³⁸ A.g.y s,115

geldiğinin de ispat edildiğini, dolayısıyla Etrüsk diliyle akraba olan Gürcü dilinin Turanîliğinin de 'ispat' edildiğini belirtiyor. Gürcülerin adlarının ve ülkelerinin adının herhalde Türkçeden geldiğini, Türklerin gürcülere "Gürç" ya da "Gürcü", Acemlerin "Gurd", Gürcülerin ise kendilerine "Kart" veya "Kurt" dediğinin altını çizerek "Gurd, Kart" gibi kelimelerin kendisine kavim olarak Türklerde çok görülen Kurt adını hatırlattığını ve kendilerini Kurt'un teslim ettiğine inandıklarını, bununda başka bir 'delil' olduğunu ve bu sayılan 'delillerin' Gürcülerin Turanî olduğunu gösterdiğini ifade ediyor. Ancak Bulgarlar gibi soyca ve kökçe Turanî olup melezleşme nispeti olarak bugün Tur ırkıdan olmayabilirler, diyen Türkkan yazısının ikinci bölümünde, "Gürcülerin ırkı hakkında"²³⁹, Turan ırkıdan olan Gürcülerin bugün hangi ırktan olabileceğini göstermeye çalışıyor; bunu yaparken de antropolojik parametreleri kullanarak Turan ırkının özelliklerini şu şekilde sıralıyor:

Tur ırığı:

1. Kan: 1,8–2,03 (A ve O fazla)
2. Kafa: Brakisefal (87) ve Hipsefal
3. Burun: Leptorin (ince-dar), Profil (kartal burun)
4. Saç: Kestane, kara, hafif dalgalı
5. Göz: Sarı, ela, kara (gözkapakları düz-ufki açık)
6. Boy: 1.69, 1.72 (uzun)
7. Deri: Buğday benizli (ak)
8. Hususiyet: Sert hatlı yüz, mütenasip vücut, fevkalade güzellik, keskin-zeki bakış, çok büyük bir kuvvet
9. Zihniyet ve Psikoloji: Milliyetçi, ırkçı, cemiyetçi, savaşçı, realist, idealist, hâkimiyet ve üstünlük duyguları müfrit, fevkalbeşer bir yiğitlik
10. Zekâ ve Kabiliyet: Fevkalade zeki, medeni kabiliyeti çok büyük, sanatkâr ve teşkilatçı ruh.

Gürcüler:

1. Kan: 2,6 (0 ve A fazla), Anadolu Türklerinin kan oranına yakın
2. Kafa: Brakisefal ve Hipisefal, Türklerle aynı oranda
3. Burun: Leptorin

²³⁹ *Bozkurt*, sayı 6, Eylül 1940, s. 142

4. Saç: Kara, yumuşak, hafif dalgalı
5. Göz: Koyu (sarı, ela gözlere de rastlanır)
6. Boy: Vasattan yukarı (1,69–1,70)
7. Deri: Beyaz
8. Hususiyet: Yumuşak hatlı yüz, mütenasip vücut, fevkalade güzellik, dayanıklı bir kuvvet
9. Zihniyet ve Psikoloji: Savaşçı, misafirperver, yiğit, sabırlı, inatçı, aksi, tembel
10. Kabiliyet ve Zekâ: Zeki, bati, medeni kabiliyeti olan, sanatkâr ruh

Türkkân bazı noktalarda Türklerden ayrılıyorsa da Gürcülerin Turan ırkından olduğunu kabul etmenin zaruri olduğunu, kendisinin Gürcülerin Turan ırkından olduğuna ilmen inandığını, ancak Türkçülük ülküsünün bir parçası olmadığını belirtiyor.

Nihal Atsız da “Kan ve Uruk Şartı”²⁴⁰ başlıklı yazısında, kan ve uruk davasının yanlışlığını ileri sürenlerin Türk tarihini iyi bilmeyenler olduğunu, dünya tarihinin yabancılarla karışan milletlerin yıkılışını gösteren derslerle dolu olduğunu belirterek örnekler veriyor. Eski Yunanlıların güçlü İran’a karşı savaşabilecek derecede iyi olduklarını, ancak kölelerin artıp vatandaşların azalmasıyla esir düştüklerini; Romalıların ahlakının ve vatanperverliklerinin örnek olduğunu, ancak esirlerle karışmaya, onları yönetime getirmeye başladıktan sonra “manevi sükûnun çirkefine batıp” tarihten silindiklerini; Abbasilerin de çok parlak bir imparatorluk olduğunu, ancak yönetime Arap olmayanların egemen olmasıyla bu imparatorluğun da yıkıldığını; Osmanlıların on dört, on beş ve on altıncı yüzyıllardaki parlak savaşları ve iyi idaresinin birkaç yüz bin Türkle başladığını, çok önemli adamlar olan ilk padişahların hemen hepsinin bey kızı olan “asil Türk analarından” doğdukları için atalarının maddi manevi bütün özelliklerinin taşıdıklarını, ancak on altıncı yüzyıldan sonra padişahların Türk olmayan analardan doğmaya başlaması ile Osmanlı Türklerinin önce taarruzdan müdafaaya geçtiğini, sonra da gücünün kesilip Viyana’dan Edirne’ye kadar gerilediğini hatırlatarak bugünkü Fransa’nın da yıkılışının gerçek sebebinin Öz Fransızların azalmasından kaynaklandığını ifade eden yazar, bir memleketi soyu belirsiz kişilerin yönetmesi durumunda o memlekette hayır gelmeyeceği, nitekim dünyaya bir örnek olarak gösterilen Fransız İhtilalinin Fransa’ya yıkım getirdiği sonucuna varıyor.

²⁴⁰ *Bozkurt*, sayı 6, Eylül 1940, s. 129

Örneğine Fransa'yla devam eden yazar, Fransa'yı kanlarıyla meydana getirmiş olanların ya öldürüldüğünü ya da Fransa'dan çıkarıldığını, onların yerine 150 yıldan beri çoğu Lehli, Yahudi, Rus ve İtalyan olmak üzere bir alay 'serseri' olduğunu, Fransa'nın da bunları özgürlük, adalet, eşitlik prensipleri dolayısıyla kabul ettiğini, İkinci Dünya Savaşı'nda Fransa'nın askeri gücü yerinde olmasına rağmen teslim olduğunu, çünkü Başkumandan Veygand'ın Alman kanı taşıdığını, Fransa'dan bir tek kahraman general çıktığını, onun da adından anlaşılacağı gibi De Gaule olduğunu ifade ederek sözü Türklere getiriyor: Uruk ve kan davasının aleyhtarlarının herhangi bir ülkeye hizmet etmiş olan yabancılardan bahsedeceğini, Türkiye'den de başka kandan olup hizmet eden insanları bulunduğunu ancak bu durumun istisna olup kaideyi bozmadığını, dikkat edilecek olunursa bu 'yabancıların' yalnızca iyi günde hizmet ettiklerini, kötü günlerde hizmet etme fırsatları olsaydı bile bunu yapmayacaklarını yine bize tarihin gösterdiğini belirterek İslamiyet öncesi dönemde Türk tarihinin Çin prenseslerinin ve Türklere sığınmış olan Çinlilerin ihanetleriyle dolu olduğunu, yakın tarihte ise Balkan Savaşlarında Edirne, İşkodra, Yanya, Selanik şehirlerinin ilk üçünün yiğitçe davrandığını, çünkü kumandanlarının Türk olduğunu,40.000 kişi ile savunulan Selanik'in bir kurşun atmadan Yunanlılara teslim olduğunu, çünkü kumandanları Tahsin Paşanın Türk olmadığını, Yunanlılarla yapılan ilk deniz savaşında deniz filosunun kumandanının Türk olmaması sebebiyle(Çerkez) bu savaştan başarılı sonuç alınmadığını sonuç olarak bir milletin güçlü olduğu günlerde yabancı unsurların o milleti kalemlerle zehirlemeye çalıştığını, insanların milli ahlakını bozmaya çalışarak, onları savaş ve millet aleyhtarı, vatan ve din düşmanı yapacak yayınlar basacağını, milliyetçi Türk gençliğinin bunları iyi bilmesi gerektiğini, okuduğu bir yazının ilk önce sahibini araştırması gerektiğini belirtiyor.

Fethi Tevet "Türkçülükte Milli Kin"²⁴¹ başlıklı yazısında "kin" duygusunun Türkçülükteki yerini belirtiyor. Tevet, Türklerin başarısızlığını yabancıların saraya girmesi ve "Türkün başına gayriTürklerin gelmesi ile ilgili" olduğunu, Türkçülükteki önemli unsurlardan birinin "milli kin" olduğunu söylüyor: Türkler savaşçıdır, hiçbir millet Türkler kadar savaşmamıştır, dedelerimizin bize mirası ise düşmanlarımızdır, düşmanlarımız bizim paslanmamıza, körlenmemize engel olur, dolayısıyla düşman

²⁴¹ *Bozkurt*, sayı 8, 1940, 2.teşrin, s. 181

gereklidir diyerek Şu sözü tekrarlıyor: “Türkün kendinden başka dostu yoktur ve düşmanları ise birkaç tane değildir.” Her milletin edebiyatında Türk düşmanlığının olduğunu belirten yazar, Türk düşmanlığının sebebini iseŐ oyle açıklıyor: Herkes Türk’ kıskanır, çünkü onlar tarihin en büyük milleti olmuştur. Diğer bir sebep ise Türklerin askerlik konusunda çok iyi olmalarıdır. Türk düşmanlığı, kıskanmaktan, Türk’e yenik dŐsmekten doğmuştur... Tevet durumu daha da abartarak Şöyle devam ediyor: “Bugün dünyada Trk kıskanmak, Türke yenilmiŐ olmak ve Türk idaresinde kalmış bulunmak hiç olmazsa birini taşımayan tek millet yoktur.”²⁴² Yazara göre Türkün düşmanı çok olduğundan, çok çalışmak ve kuvvetli olmak zorundadır; dolayısıyla “milli kin” Türkler için mühim bir durumdur. Tevet abartılı tavrını sürdürerek “en makbul Türk kine en çok sahip bulunan olacaktır,” diyor.

Fethi Tevet “Trklkte Borç ve Alacak”²⁴³ başlıklı yazısında ise borç ve alacak üzerinde duruyor. Tevet’e göre din, istismar edilmemek koŐuluyla önemli bir meseledir, çünkü birçok fetih din kuvvetiyle yapılmıŐtır; bunun rneği n Asya Türkleridir, birçok özelliğini kaybeden milletleri din tekrar canlandırmıŐtır. Milli amaçlardan habersiz, edebiyatını ve dilini tam manasıyla anlayamamıŐ cahil insanlar için din gereklidir. Din eğer milliyetçi duygularla teşvik edilirse sağlam bir toplum oluşur. Tevet Türkçülükle dinin tam bir benzerlik içinde olduğunu, Trklkte alacaklı olanın Türk halkı, Türk köylüsü olduğunu, borçlunun ise bugünün nesli olduğunu idda ediyor; bununla halka borçlu olduklarını ve halk için çalışarak bu borcu ödemeyi kastettiğini belirtiyor. Tevet Türkiye’de niversite mezunlarının kendi isteğiyle hiç köye gitmediklerini belirtip “münevverinin çok borçlu köylünün çok alacaklı” olduğunu ve bunu uygulamakta geç kalınmaması gerektiğini ve Türkiye’de hakiki köylünün lazım olduğunu, bunun çaresinin de mecburi hizmet uygulamasını getirerek Türk münevverlerinin köye gitmeleri ile sağlanabileceğini söylüyor. Kanla aktarıldığını, kanı deĐiŐmedikçe milletlerin her türlü kültür ve iklim altında daima aynı kaldıklarını gördüğünü belirtiyor.

Dr. Mustafa Hakkı Akansel “Türk Irkı Hakkında Bir Tetkik”²⁴⁴ başlıklı yazısında Türk ırkının en cesur ve en savaşçı ırk olduğunu, savaşın Türk’ün savaŐçılıĐını ispatlamak

²⁴² A.g.y., s. 181

²⁴³ *Bozkurt*, sayı 9, 1940, ilk kanun, s. 205

²⁴⁴ *Bozkurt*, sayı 9, 1940, ilk kanun, s. 221

için icat edildiğini söylüyor. Akansel “ırk nedir” sorusuna cevap verirken de çocuğa Anne babasından aktarılmış bedeni, akli, ahlaki özelliklerin tümü olduğunu ve herkesin kendi ırkının kölesi olduğunu ve bu çizilen yoldan çıkamayacağını belirtiyor. Akansel Hegel’in “hayat tevekkünü” kavramına gönderme yaparak genetiğin öneminin bireyler daha ana rahmindeyken ırkının önceden geçirdiği bütün safhalardan geçmeye mecbur kaldığını belirtiyor. Her birey kitabın aynı sayfasıdır, aykırı bir durum olunca genetik onu ortadan kaldırır, diyerek sosyal Darwinizme gönderme yapıyor. Akansel daha sonra genetiğin ırk üstünde nasıl tesirlerde bulunduğunu anlatan yazılardan örnek veriyor. Cahun’un kitabında Türklerin özelliklerinin “cesaret, itaat, mertlik, doğruluk, fitri bir zekâ, doğru ve berrak bir görüş” olarak tanımladığını, Türklerin savaşma yeteneklerinin bütün medeniyetleri korkuttuğunu belirten yazar, Atsız’ın da muhtemelen etkilendiği şu görüşü savunuyor: Bir Çin tarihçisinin söyledikleriyle “onlar bir muharebede ölmeyi şeref sayarlar, yatakta ölmek onlarca ayıptır, Romalılara karşı cesaret gösteren eski İran süvarisi Türkleri görünce kaçardı.”²⁴⁵ Akansel’in yazısında militarist öğeleri bulmak mümkün; bir yabancı büyükelçinin Kanuni devrinde Osmanlı askerlerini “talimli olmak, zafere alışkın olmak, müşakatlere sabır ve tahammül, ahenk, tehakkız, tevazü, hiçbir heyecan göstermemek, harikulade bir sessizlik” şeklinde tanımladığını ifade eden Akansel, son olarak da Dr. Rıza Nur’un kitabını (*Türk Tarihi*), Türkün ne kadar büyük bir ırka mensup olduğunu anlamak ve iftihar etmek isteyenler için ideal bir kitap olduğunu belirterek tavsiye ediyor.

Prof. Süreyya Aygün, “Biyoloji Gözüyle Irk Sağlığı ve Saf Irklar Meselesi”²⁴⁶ başlıklı yazısında, saf ırk meselesi ve ırk sağlığının son dönemlerde sosyologların ve biyologların en çok kullandıkları disiplin olduğunu belirterek konuyla ilgili görüşlerini aktarıyor. Aygün ilkelikten medeniyete geçerken kültürün insanlık için önemli bir yer tuttuğunu ve bugüne kültür ile ulaşıldığını söyledikten sonra, fizik kanunlarının kültür ve medeniyet ile eşzamanlı olarak değerlendirildiğini, fizik kanunlarının araştırıldıkça, incelendikçe medeniyetin de bir nevi ilerlediğini belirtiyor; ancak medeniyetin başarısız olduğu bazı noktalarda biyolojinin insana engel olduğunu, bunu da türlerin ve ırkların karışmasına ve yeni tür ve ırkların ortaya çıkmasına bağlıyor. Yazara göre örneğin

²⁴⁵ A.g.y., s. 221

²⁴⁶ *Bozkurt*, sayı 10, Haziran 1940, s. 237

insanın evcilleştirdiği hayvan ve bitkilerdeki ahenksizlik, bu kanunları anlayamamaktan kaynaklanıyor. Aygün “letal factor” terimini kullanarak ırkların ve türlerin suni birleşmelerinin sonuçlarına değiniyor; örnek olarak verdiği ise kısır ile erkek eşeğin birleşmesinden doğan “katır.” Aygün katırın gürbüz ve mükemmel bir hayvan olduğunu, insanlara faydalı olduğunu, ancak kısır olduğunu, yani “letal factor” a uğradığını ifade ediyor; kısır olmasının yanı sıra ruhi bakımdan da sağlıklı olduğunu ekliyor. Aygün bu örneğin ardından, asıl noktanın ise ırklar arasındaki letal factor olduğunu belirtiyor. Aygün’e göre tabiat “yabancı ırkların birleşmesini istemediği gibi, çok yakın akrabalar arasındaki birleşmeyi de istemez.”²⁴⁷ Bunlar tam kısır değildirler, ancak karışma sonucu ırkların özellikleri kaybolabilir. Yazarın belirttiğine göre, eski Türkler tabiat kanunlarını olduğu gibi, bu biyolojik gerçeği de “kabiliyetleri” sayesinde anlamışlar ve melez hayvanları hiçbir zaman neslin idamesi için kullanmamışlardır; buna örnek olarak da Anadolu develerini gösteriyor. Bu develer eski dönemlerde Asya’nın iklim ve doğa kanunlarına uyum sağlayan develerdir, Asya devesi de çöl iklimine uyum sağlayan çöl devesidir. Türkler bu iki deveden melez bir tür yaratmış, ama “o zaman melezlerden meydana gelen nesillerin er geç dejenere olduklarını tecrübe edip bu inceliğe diğer milletlerden çok önce nüfuz etmişlerdir.” Develerden ortaya çıkan yavruları Türkler günah sayarlar; melezler arası çiftleşme ve “bu suretle piç nesil meydana getirmek hakikaten tabii bir günah ve şeamettir.” Aygün ırk tanımını da buradan yola çıkarak yapıyor; asıl ırklar, karışmayan, dolayısıyla ırki özelliklerini kaybetmeyen ve bunu muhafaza etmeye direnenlerdir. Aygün’e göre suni ırklar gerçek değildir ve onlara “kültür ırkı” demek daha doğru olur.

Reha Oğuz Türkan’ın “İrkçilik Aleyhtarlığıyla Münakaşalar”²⁴⁸ başlıklı yazısında ise, Ali ile Veli’nin konuşmalarına tanıklık ediyoruz: Ali ile Veli bu sefer, “ırk muhit ve iklimin tesiriyle değişen gayri sabit bir varlık mıdır?” sorusuna cevap bulmaya çalışırken, antagonistimiz Veli, ırkların çevrenin ve iklimin ürünü olduğunu, dolayısıyla çevre ve iklim değiştikçe ırkların da değişebileceğini söylüyor. Ali ise bu tezin on yedinci yüzyılın ilk yarısında başboş spekülasyonlardan doğup, sonrasında deliller karşısında yok olduğunu söylüyor. Ali ırkların küçük bir bölümünün bu tesirlere maruz kaldığını, ancak bu etkinin bile onların “mahiyet”lerini değiştirmedeğini ifade ediyor.

²⁴⁷ A.g.y., s. 238

²⁴⁸ *Bozkurt*, sayı 10, Haziran 1941, s. 230

Veli buna bir örnek vermesini isteyince Ali; örneğin kan grubunun, kafatası şekli ve renginin ya da göz renginin, yani bir ırkı ayırt eden özelliklerin iklime tabi olmadığını belirtiyor: Kan grubu ancak ırk karışmasıyla değişebilir, kafatası şekli ise iklimin etkisinden bağımsızdır. Veli'nin bir bilimadamının (kim olduğu belli değil) iki çocuk alıp küçük yaşlardan başlayarak birini sert tahta üzerinde, diğerini de kuş tüyü yastıklarda yatırdığını, sonuçta birinin başının dolikosefal, diğerininin ise brakisefal olduğunu söylemesi üzerine Ali bunu inkâr ederek Türk köylüsünün de brakisefal, şehirde kuş tüyü yastıklarda uyuyanın da brakisefal olduğunu açıklıyor. Veli burun konusunda da, “Havayı ısıtarak nefes almak zaruretinde olan şimal kavimlerinin burunları dar (leptonin), bu ihtiyacı duymayan sıcak iklimlerdeki ırkların burunları ise geniş (planin) olurmuş” şeklinde tezi aktararak iklimin etkisini vurgularken, Ali bu teze karşılık Arapların, Bedevilerin ve Tunareklerin burunlarının dar, buzul bölgelerde yaşayan Samoyetlerin ise geniş burunlu olduğunu söyleyerek iklimin rolünü “sıfıra indiriyor.” Antogonistimizin güneyde yaşayanların kara saçlı ve kara gözlü, kuzeyde yaşayanların ise kumral ve mavi gözlü olmasını izah etmesini istemesi üzerine ise Ali, insan ırklarının dörtte üçünün koyu saçlı ve koyu gözlü olduğuna, çok ufak bir kısmının kumral ve açık olduğuna, bu ırkların da “fizyolojik zaruretler”(?) dolayısıyla soğuk iklimleri tercih ettiğine dikkat etmesi gerektiğini söylüyor. Örneklerine devam eden Ali, Hindistan'da çok sıcaklarda yaşayan Sich'lerin ve Afganistan'da kızgın bir muhitte yaşayan Kafirilerin mavi göz ve sarı saçlarının değişmediğini, Mısır çağında Libya'da yaşayanların ise kumral ve mavi gözlü olduğunu söyleyerek iklimin tesirini reddediyor. Veli'nin iklimin ırk üzerindeki etkisi konusunda ısrar ettiği noktada Ali, esmer tenli ırkların hafif ya da fazla koyuluğunun, kumral ırkların “kızarmış yanık tenleri”nin iklimin ve güneşin tesiriyle olabileceğini ifade ediyor.

KÖYCÜLÜK:

Derginin “köy”le ilgili yazılarına baktığımızda, genellikle yüceltilmiş Türk köylüsünün romantik bir bakış açısıyla yorumlandığına rastlıyoruz. Dergide bu konu üzerine yazılar yazan kişi, Ziraat Vekilliği Neşriyat Müdürü olan Nusret Köymen'dir. “Köycülük Ülküsü, Türkçülük Ülküsüdür”²⁴⁹ başlıklı yazısında Köymen, Türkiye'de köycülüğün Türkçülükle başladığını, Osmanlıcada ‘Türk’ kelimesinin ‘köylü’ anlamına geldiğini

²⁴⁹ *Bozkurt*, sayı 3, Mayıs 1940, s. 66

belirterek, Hüseyinzade Ali Bey'in etkisiyle tıbbiyede başlayan Türk köylülüğünün bilinçlenmesinin, tıbbiye öğrencilerini Anadolu'ya geziler düzenlemeye yönelttiğini hatırlatıyor. Dünya savaşında en çok söylenen marşı da aktarıyor yazar; "Osmancık Yurdu" diye başlayan marşın devamı:

"Anadolu ovasında sarı başaklar,
Nasırlı eller, çıplak ayaklar,
Bunlar bizim saf köylümüz, ekmek kapımızdır;
Ekmek kapısına hizmet herkese borçtur.
Ey Türk genci, yetişir artık uyuma;
Koş köylünün imdadına durma!"²⁵⁰

Köymen bu dizelerde bilinçli bir köycülük anlayışından çok "hissi, şiir ve rahmi" bir anlayışın egemen olduğunu belirtiyor. Yazara göre köy, asker ve yiyecek veren yerdir, dolayısıyla döktüğü kana ve tere hürmet etmek ve onlara "efendi" muamelesi yapmak gerekir diyerek, Mustafa Kemal'in "Köylü milletin efendisidir," sözüne atıfta bulunuyor. Savaştan sonra da Türk ocaklarında köycülüğün idealizm ve heyecanla yükseldiğini, İstanbul ile Anadolu köyleri arasındaki uçurumun herkes tarafından görüldüğünü, Reşit Galip ve Hasan Ferit gibi doktorların İstanbul'dan Kütahya Tavşanlı'ya giderek bir hastane kurduklarını, ancak bu idealist çalışmanın Yunan işgaliyle son bulduğunu belirtiyor.

Milli Şef İsmet İnönü'nün Ankara hükümetini "Anadolu ortasında teessüs etmiş bir köylü hükümeti" şeklinde tanımlayarak, "şehirli Osmanlı" ve "köylü Türk" olarak ikiye ayrılmaktan kurtulduğunu ve Türk bayrağının altındaki herkesin Türk olduğunu, Türk halkçılığının şehrin köye hizmet anlayışını işlemekte ve sözden işe geçirmeye çalışmakta olduğunu belirterek, köylerin Türk toplumunun oluşturan nüveler olduğunu, şehirlerin de bu nüveler arasında kültür, iktisat ve idare bakımından muvasala, mübadele ve hizmet merkezi olduğunu, Türkçülüğün ve köycülüğün vazifesinin de Türk köyünün içtimai teşkilatlanmasının ırki önemi, içtimai şuuru, iktisadi verimi yüksek nüveleri olarak işlemek ve uygulamaktır diyor.

Nusret Köymen'in diğer bir yazısı da "Türk Köylüsü Çıkrık Başına" başlığını taşıyor. Bu yazısında Avrupa medeniyetinin etkisi altındaki ülkelerde temel 'sakatlıklardan'

²⁵⁰ s, 66

birinin sanayinin şehirlerde toplanmış ve köylerin sanayiden yoksun bırakılmış olmasını bağlayan yazar, Batı medeniyetinin tecrübelerinden ders alan Türk inkılâbının sorun yaşamadan yeni ve ileri bir medeniyet kurabileceğine dair inancını ifade ediyor. Köylerin ülkenin siyasi ve içtimai teşkilatlanmasının nüveleri olduğunu, şehirlerin de bu teşkilatlanmanın merkezleri, bağlantı noktaları olduğunu belirterek şehirlerde sanayinin bulunmasına gerek olmadığını, zorunlu olmadıkça şehirlerde fabrika açılmaması gerektiğini, böylelikle köylerde veya köy halinde kurulacak sanayinin, şehirlerde mustarip işçi gruplarının yer almasına engel olacağı ve köy nüfusuna refah ve medeniyet getireceği tespitinde bulunuyor. Savaş dolayısıyla diğer ülkelerden malların gelmemesinin Avrupa'da birçok köyün çıkırıklarını hızlandırmaya başladığını, Türkiye'nin 10.000 uçağı olmasa da 40.000 köyünün bulunduğunu ve bu köylerde dönen çıkırıklar olduğunu, Türk aydınını ve Türk gencini büyük bir ideal, memleketin iktisadi ve içtimai teşkilatlanmasında büyük bir savaş beklediğini ifade ederek, Türk köylüsünü çıkırık başına çağırıyor.

Feridun Ankara ise “Köylüyü Hangi Münevver Kurtaracak?”²⁵¹ Başlıklı yazısında, Ankara'nın “köylüyü münevver kurtaracak” cümlesini devamlı kurduğunu ve hangi münevverin köylüyü kurtaracağını merak ettiğini belirtiyor. bu yosma Ayşe'ye pınar yolunda türkü söyleten şair mi, dağdan inen sürüleri, köyün yolunda gezinen sevimli çocukları tasvir eden muharrir mi, köyün yollarının ıslahından bahseden mühendis mi yoksa köy ve köylüden bahseden şaklaban mı, köyde bunların hiçbirinin bulunmadığını söyleyen yazar, köyde hala kocakarı ilaçlarının kullanıldığını, köyün yollarının “ıslaha muhtaç” olduğunu ifade ediyor. Bunların sebebinin de kendine pahalıya mal olan muayene ücretinden, emeğini istismar eden mühendisten ve kendisine bilgi verecek öğretmene şüphe ile baktığından ve baktırılmak zorunda bırakıldığından kaynaklandığını, Ankara'nın “köylü milletin efendisidir” şeklinde konuyu özetlediğini bunu Türk münevverinin köylülerle empati kurarak, onların seviyesine inerek ıkurtarabileceğini, 'asil' Türk kanını taşıyan münevverin yapacağı şeyin köylüyü iyi tanımak ve o hayata karışmak olacağını belirtiyor.

DİL:

²⁵¹ *Bozkurt*, sayı 11, Temmuz 1941, s.262

Dergide dil üzerine yazıları olan Prof. Besim Atalay, üçüncü sayıdaki “Nasıl Bir Dil İstiyoruz?”²⁵² başlıklı yazısında o dönemde kullanılan Türkçeyi eleştiriyor. Gazete ve dergilerde kullanılan dilin milletin dili olmaktan uzak olduğunu belirterek, Türklerin birçoğunun bu dili anlamasının mümkün olmadığını, çünkü Türkçe olmadığını iddia ediyor. Dili medeniyetle eş tutan yazar, Osmanlıcanın da onu yazarlar ve okuyanlar tarafından anlaşılmadığını söylüyor. Başkalarının yaptıklarını olduğu gibi almanın ve aldıkları kelimeleri kendi dil kurallarına uyarlamayanların taklitçi olduğunu söyleyen yazara göre, köklere birtakım ekler ve takılar getirip yeni anlamlı kelimeler üreterek dilin kendi köklerinden faydalanılması gerekmektedir; dile gelişigüzel birtakım yabancı kelimeleri almak ve dilin öz kelimelerini atmak, bir dilin ölümüdür. Türkçenin gelişmesine üç grubun engel olduğunu söyleyen Atalay bunların; eski kafalı kimseler, her türlü yenilikten korkanlar, bilgiçlik taslayan ve soyu ve kanı başka olup aramızda kalmış olanlardır. Türk dilini Arapçadan ve Farsçadan kurtarmak isterken bu grubun dile gelişigüzel birçok kelime sokmaya çalıştığını ve bu durumun çok daha korkunç ve öldürücü olduğunu belirtiyor. Atalay nasıl bir dil istediğini maddeler halinde şöyle sıralıyor:

1. Dilimizdeki yabancı kelimeleri çıkarıp atmak, yerlerine öz Türkçe kelimeleri bulup kullanmak
2. Bilim alanında kullanılan kelimelerin hepsini Türkçeden almak
3. Okuma yazma dili halk diline yaklaşmalı, yazılan bir yazıyı, söylenen bir sözü, okunan bir parçayı Türk halkı, Türk köylüsü anlayabilecek, böylece halk tabakası ile okuryazarlar arasındaki uçurum kalkmış olacak.

Prof. Besim Atalay diğer bir yazısı olan “Radyo ve Türkçemiz”²⁵³, de, Türkiye’deki tiyatronun Türkçeyi en kötü şekilde konuşanlarla başlaması gibi, radyonun da iyi Türkçe konuşmayan kimselerle başladığı üzerine. Yazarın radyoda kullanılan dille ilgili düzelmesini istediği konular şu şekilde:

1. Radyoda yapılan temsillerde zaman zaman köylü dilinin kullanıldığını, ancak bunun temiz ve doğru bir köylü dili olmadığını, işin bayağı bir taklitten öteye gidemediğini söyleyen yazara göre, Türk köylüsünün bu kadar kötü konuşmasını bir saniye için kabul etsek bile, milliyetçiliğin bir gereği olarak radyo idaresinin bunu telafi etmek için

²⁵² *Bozkurt*, sayı 3, Mayıs 1940, s. 68

²⁵³ *Bozkurt*, sayı 5, Ağustos 1940, s. 112

uğraşması gerekir. Atalay radyo idaresinin sanki Türkçeyi bozmak, Türkçeyi kötü göstermek için kurulmuş bir kurum olarak davrandığını ifade ediyor.

2. Yine Atalay'ın iddiasına göre radyoda Türkçe bozuk konuşulduğu gibi kötü de konuşuluyor; Fransızca kelimeleri bol bol kullanan radyo, dilimize kötülük etmektedir. Dilimizde karşılığı bulunduğu halde Türkçe kelimeler yerine Fransızca konuşmayı Türk diline karşı işlenmiş bir cinayet, Türk halkına karşı bir saygısızlık olarak yorumlayan Atalay'a göre, Radyo idaresinin dilimizi bozmaya hakkı yoktur, her milletin ulusal dilini ve istiklalini koruduğu bir dönemde öz dilimizi her gün biraz daha fazla yabancı kelimeyle doldurmak doğru değildir. Atalay, Türk milliyetçiliğinin en büyük belgesinin Türk diline karşı saygı duymak olduğunu belirtiyor.

Ergenekoncu “Korkunç bir keşmekeş: Dilimiz”²⁵⁴

Yazar Türk dilinin içinde bulunduğu durumun, bunu dilimize giren yabancı kelimelerden ve onlardan kurtulmak isteyen “dil davalarından” belli olduğunu ve bu konuda yazılan yazılarında bu karışıklığı bir kez daha artırdığını ifade ediyor. Yazara göre Osmanlıca “ağdalı lisan”dır. Arapça ve Farsça kelimelerin istilasına uğramıştır ve dilimize nüfus etmiştir. Türkçülerin gayretiyle temizliğe giden dil son beş yıl içinde yine şaşırıyor ve garp dillerinin istilasına uğradı. Bu istilaların sebeplerinden ilki din, ikincisi de Batı medeniyetinin taklididir. Yazar dilin Frenkleştiğini ve her kelimenin Öztürkçe gibi algılandığını ifade ederek halkın bu kelimeleri alayla karşıladığını Osmanlıca'ya “rüzuu” tavsiye edenlerin olduğuna tanık olduğunu belirtiyor. Yazar okulda okutulan kitapların dilini “patagonyalıların bile tiksinecekleri derecede acayip ve korkunç bir dille yazılmış” şeklinde yorumluyor, buralarda kullanılan Fransızca kelimeleri eleştiren yazar, yazın dünyasında da yabancı kelimelerin kullanılmasını eleştirerek, dil ile ilgili geliştirilen tezleri değerlendiriyor. Yazar güneş-dil teorisini “maskara” olarak görüp bu teorinin ciddiye alınmamasına sevinerek, ondan kalan “zibidi” ve “terim=terme” gibi kelimelerin hala kullanıldığını ifade ediyor. Yazar hiçbir milletin dilinin bizimki gibi olmadığını bu “arızanın” bir an önce düzeltilmesi gerektiğini ifade ettikten sonra güneş-dil teorisinin neden olduğunu şu şekilde açıklıyor.”Şuurlu cehaletten”Yazar işin içine politika karıştığını ve bu yüzden de davanın bozulduğunu söylüyor.Çözüm noktalarında ise yazar öncelikle “dil davasında”

²⁵⁴ *Bozkurt*, sayı 11, Temmuz 1941, s.254

Türklüğe faydalı olmayı hedeflemeyi koyuyor,davanın esasını ise “Türk dilini bugünkü keşmekeşten kurtardıktan sonra güzel ve öz Türkçe’ye doğru işlemek” olarak veriyor.Yazarın önerilerinden biride ,kuvvetli ve otoriter bir şahsın kürsüye çıkarak gür bir sesle herkesi enerjisiyle susturması .lazımdır.Daha önce dil konusundaki yazılarda olduğu gibi dil meselesinin milliyetçiliğin bir zarureti olduğunu o yüzden “öz dil” meselesinin milliyetçiliği kuvvetlendireceğini düşünüyor.Yabancı kelimelerin yerine konacak Öz Türkçe kelimelerinseçiminde ise disiplinsizlik olduğunu bir kurumun ve şairlerin Öz Türkçe kelimelerden kulağa en güzel gelenlerini seçerek yavaş yavaş kullanması gerektiğini belirtiyor. Dikkat edilmesi gereken noktaları ise şöyle sıralıyor:

- a) Yeni kelime alınırken öz Türkçe olmayan hiçbir kelimeyi kabul etmemek
- b) Frenk olanlardan başlamak kaydıyla yavaş yavaş bütün kelimeleri atıp yerine öz Türkçelerini koymak
- c) Türkçe olan bir kelimeyi, başka Türk lehçelerinin kelimelerini devam ettirmek için feda etmemek
- d) Anadolu lehçesini ve şive olarak İstanbul şivesini kullanmak.

Yazar Türkçesi bulunmayan kelimeler içinse, Türk kelime yapısına göre yeni kelimeler türetilmesi gerektiğini, bunun için de Türk aydınlarına, şairlere ve bilimadamlarına iş düştüğünü ifade ediyor.

MİLİTARİZM:

Derginin şiddetle karşı çıktığı fikirlerin başında anti-militarizm geliyor. Bu konuda hararetli yazılara imza atanların başında ise Reha Oğuz Türkkkan yer alıyor. Türkkkan “Savaşçılık, Savaş Bir Felaket midir?”²⁵⁵ Başlıklı yazısında on dokuzuncu yüzyılın sosyalizmle birlikte barışçılığı getirdiğini, bu fikrin anti-militarizm ve savaş aleyhtarlığı olarak tezahür ettiğini, savaşın bir bela ve musibet olarak gösterildiğini, medeniyetleri yıkan, haksızların haklıları ezdiği bir eylem olarak gösterildiğini, milletlere ve insanlara savaştan nefret edilmesinin telkin edildiğini, anti-militarist ‘misyonerlerin’ iki cins olduğunu, bir kısmının milli tepkileri ve enerjiyi uyuşturmak için ve daha kolay köle

²⁵⁵ *Bozkurt*, sayı 6, Eylül 1940, s. 132

yapmak arzusunu taşıyan yabancı devlet adamları, diğerlerinin de gerçekleri görmeyen, sapık mantıklarıyla düşünen hayalperestler olduğunu -ki burada sosyalistlerin kastedildiği anlaşılıyor- dolayısıyla halka doğruları, ‘gerçekleri’ göstermeyi hedeflediğini belirtiyor:

1. Savaş, gayrikabili içtinap bir zarurettir: savaş ve hayat için mücadele tabiatın en önde gelen kanunlardan biridir, varlıkları oluşturan ve onları hiçlikten çıkarıp hiçliğe dönmelerine sebep olan tezatların birliğidir. Darwin’in “struggle for life” prensibi canlılar için bir bilim insanının söyleyebileceği en önemli şeydir. Voltaire’in “İnsan dünyaya girmekle savaşa girer,” sözünü alıntılaman Türkkan, milletler için de aynı durumun geçerli olduğunu ve barışla geçen her bir yıla mukabil on üç yılın savaş yılı olduğunu, milletler arasında yıllar geçtikçe savaşın azalmadığını, bilakis arttığını hatırlatıyor. Uluslar on dört ve on beşinci yüzyıllarda on dokuzuncu yüzyıldakinden daha az savaştılar, diyerek bu durumu medeniyetin ilerlemesine bağlayan Türkkan, hiçbir milletin savaşmayacağını iddia edemeyeceğini, köle olarak yaşamaya razı olsa bile, yurduna sahip olan emperyalist devletin bir savaşta daima onları öne süreceğini ifade ediyor.

2. “Savaş zorunlu olduğu için, milleti savaşçı ruhla yetiştirmek gerekir.” Yukarıda vardığı yargının tamamlayıcısı olarak bu tezi ileri süren Türkkan, Hintlilerin tarih boyunca başka devletlerin saldırısına maruz kalmasını barışa inanıp barış içinde yaşamayı tercih etmelerine ve Çekoslovakya’nın esarete düşmüş olmasını da milletin savaşçı bir ruhla yetiştirilmemesine bağlayan Türkkan, Mussolini’nin İtalyanlara savaşçı bir yön verebilmek için ne kadar uğraştığını herkesin bildiğini, barışçı bir anlayışla yetiştirilmiş bir milletin savaş günü geldiğinde savaşamayacak, mahvolacak ve istiklalini kaybedecek duruma geleceğini belirtiyor. Türkkan ülkemiz için -Türklerin birliği- sert ve sık yapılacak olan savaşlara hazırlanmamız gerektiğini ifade ederek Türkiye topraklarına sahip olan Türklerin bir an bile yumuşamamalarını, silahlarını dinlenmek için bile bırakmamalarını istiyor; çünkü Türkler daima savaşmak zorundadırlar dır, Türkün parçalanmış Türk birliğini yarın yeniden kurmak için savaşçılığa ihtiyaç vardır. Türklerin inleyen 45 milyon Türkü rica ve minnetle kurtaramayacağını, 60 milyonluk Türkiye’yi topla, tüfekte, kanla ve kutlu savaşla elde edebileceğini belirtiyor. Türkkan Türkün ezeli seciyesini bozan, yiğitlik, savaşçılık ve ülkü uğrunda hayatını feda etme yerine barıştan bahseden birtakım bozguncular

olduğunu ve bunların çoğunun kanca Türk olmayanlardan çıktığını vurguluyor. Türkkan Tonyukuk'un 1200 yıl önce söylediği bir cümleyi aktarıyor: "Bize savaşçı ahlak lazımdır." Her hükümetin milletine bu ruhu aşılama çalıştığını, Alman liselerinde matematiğin bile savaşçı ruhu telkin edecek şekilde öğretildiğini, Mussolini'nin korkak ve barışçı İtalyan gençlerini sertleştirebilmek için mezbahalara götürüp kanın seyrine alıştırmak istediğini, Türklerin kanında bu savaşçılık ruhu ve propaganda varken barışçılığın telkin edilmesini ahmakça bulduğunu söyleyen Türkkan, propagandanın en güçlü ırkları bile yıkabilecek kadar güçlü bir silah olduğunun altını çiziyor.

3. Savaş zararından çok yararı görülen bir tabiat kanunudur:

Savaşın bazı noktalarda zararlı olduğunu, ancak her savaşın sonunda toplumda bir yenileşme meydana getirdiğini, bugün yaşadığımız dünyada medeniyeti, kültürü yaratan unsurların hepsini savaşın mümkün kıldığını söyleyen Türkkan'a göre, bunları bize hediye eden faydalı ve mukaddes bir tabiat hediyesidir savaş. Türkkan Türklerin akınların ve yaptığı savaşların eskiyen toplumları çöktürdüğünü ve yerine daha güçlü medeniyetler çıkardığını, sefalet devleti haline geldiğini bunun sebebinin de savaşların yoğun olmasına bağlayan yazar, Osmanlıların en fazla savaştığı yıllar olan 15.ve 17.yüzyıllarda medeniyetinin en parlak dönemini yaşadığını,18 ve 19. yüzyıllarda ise savaşların azlığının Osmanlının dağılma dönemine denk geldiğini belirtiyor.

4. Savaştan galip çıkanlar, hakkı çiğneyen haksızlar değildir: Türkkan savaştan yenik çıkanların yaşama ve menfaatlerden yararlanma hakkı olduğunu, ancak bunlara saldıran milletinde daha güçlü, daha çalışkan olması sebebiyle daha fazla hakkı olduğunu düşünüyor. Aslında ortada bir hak ve haksızlık durumu değil, iki eşit hakkın çarpışması olduğunu, dolayısıyla en güçlü ve gürbüz olanın hak kazanacağını ifade eden yazar örneğin "Türkler Anadolu'ya yerleşirken hangi hakka sahiptiler" sorusuna, Türklerin bu hakkı kılıçlarının süngüsünde bulduklarını ve Bizanslılardan daha güçlü, daha yetenekli, daha yiğit oldukları için bu hakka sahip olduklarına inandığını dile getiriyor.

Türkkan'a göre savaşın gerçeğini görmeyip barışçılık felsefesine kapılanlar, millet ve medeniyet için felaketler öngören aydınlardır ya da saf ve hayalperest kişilerdir. Barışçılığın tokatlanması için öbür yanağını da çeviren İsa'nın köle ruhlu müritlerine yaraşır olduğunu, topluma Türk ve erkek olmasını öğretmemiz gerektiğini, Türkçülüğün bizden bunu beklediğini de ayrıca belirtiyor.

Kerim Yund “Eğer Biz Savaşsak”²⁵⁶ başlıklı yazısındaki fikirleri diğer yazılara doğal olarak yakın bir çizgide, savaşı iki medeniyetin boy ölçüşmesi olarak gören yazar, galibiyetin ileri olan medeniyetin üstünlüğü olacağını belirtiyor. Yund, Bizans’ın Osmanlı’ya boyun eğmesini bir devin zekâya hizmet etmesi olarak yorumlayıp, Osmanlı İmparatorluğu’nun on altıncı yüzyılda üstün olmasının sebebinin savaşta aldığı galibiyetler ve bu alandaki ilerlemesine bağlıyor. Yund da Türkkan’ın daha önce belirttiği fikirleri yineleyerek savaş medeniyetin gereğidir, Fatih olmasaydı “pis, miskin Bizanslılar” Rönesansın doğmasına sebep olamayacaklardı, diyerek savaşı haklı göstermeye çalışıyor. Yund dünyaya medeniyet gelmesinin Türklerin savaşçılığı ile gerçekleştiğini(?), barışın uyku, savaşın ise hareket olduğunu, uyuyan dev’e karşılık yürüyen karınca olsa zaferin yine karıncanın olacağını belirtiyor.

Reşat Akün de “Eğer Biz Savaşsak”²⁵⁷ adlı yazısında Türklüğün savaşçı yönüne vurgu yapıyor. Yazara göre eğer Türkler savaşa girerlerse mutlaka kazanacaklardır, eğer tekrar savaşa mecbur edilirlerse yeni bir zafer kazanacaklarını, bu zaferin de Malazgirt, Varna, Çaldıran ve Çanakkale gibi savaşlar olacağını bilirler. *Bozkurt* dergisinde yayınlanan yazılarda genel olarak görülen, savaşın medeniyetlerin ilerlemesine vesile olduğu fikri, Akün’ün yazısından da yansıyor; Akün Türklerin savaştığı milletlere medeniyeti getirdiğini savunuyor. Akün, “işte, şimdi bu kahraman İnönü çağı ki Türklerin her böyle yeniçağ ve kahramanlarının etrafında toplanıp harp ettikleri zaman asırlarca müddet kültür, siyaset ve askeri sahada harikalar yaratmıştır,” diyerek, eğer Türkler savaşa girerse asıl o zaman dünya savaşı olacaktır ve Türkler mutlaka kazanacaktır düşüncesini vurguluyor ve Türkiye’nin savaşa girmesi fikrini savunduğunu açıkça ortaya koyuyor.

ANTI-KOMÜNİZM:

Anti-komünizm konusu *Bozkurt* dergisinde de önemli bir yer tutuyor. Bu yazılardan biri, İsmet Rasin’in “Komünistler”²⁵⁸ başlıklı yazısı. Komünistlerin acayip mahluklar olduğunu belirten yazar, içinde yaşadıkları toplumu sevmeleri gerekirken toplumun her

²⁵⁶ *Bozkurt*, sayı 8, 2. teşrin 1940, s. 199

²⁵⁷ *Bozkurt*, sayı 10, Haziran 1940, s. 226

²⁵⁸ *Bozkurt*, sayı 6, Eylül 1940, s. 140

şeyine; hükümetine, ırkına, kültürüne, dinine, ahlakına, tarihine ve istiklaline candan düşman olduklarını, kendilerine insaniyetçi dediklerini, ancak insanı hayvandan ayıran her şeyi inkâr edip her şeye düşman olduklarını, en göze çarpan özelliklerinin de faydalı bir iş yapmadan geçiniyor olmaları olduğunu, komünistlerin fikir cephelerinin kof ve boş olduğunu, bir komünisti tanımanın kolay olduğunu, dış görünüşüne yansıyan dejenerelik, tiplerinin soyu bozuk olduğunu(?), insana tiksinti verecek derecede ahlaki bozukluk, cinsi ahlak bozukluğu, alkolik, morfinman, eroin kullanan, izzetinefsi düşük veya hiç yok, hiçbir sadakat bağının olmaması, temiz olan her şeye karşı. Rasin komünistleri böyle ‘tanımladıktan’ sonra, bir insanı komünist olamaya teşvik eden sebepleri açıklamaya başlıyor:

1. İçinde yaşadıkları topluma düşman olma hepsinde ortaktır, bu insanların hepsi soyca içinde yaşadıkları toplumdan olmayanlardır, önemli bir kısmı “nesebi gayri meşru,” yani zinadan olan çocuklardır.

2. Komünistlerin çoğunun geçmişi kirlidir, dolayısıyla namuslu insanların arasında yer almaya imkân kalmamıştır, bir komünist olmak için insan olmak yeterlidir, yani biyolojik olarak, hiç kimsenin kabul edemeyeceği kadar alçak ve kirli bir adam için bile komünist olma imkânı vardır.

3. Komünistler tip olarak tembel ve iradesiz kimselerdir, gerçek toplum yaşamı onları ürkütür yazara göre, çünkü toplum hayatı insandan çalışmayı, başarmayı talep eder, ancak iradesiz ve tembel insanların kendilerini mücadele etmekten kurtaracak, yani mücadeleye girmekten kurtaracak her türlü fikri destekleyeceklerini ve bu tür insanlara komünistliğin biçilmiş bir kaftan olduğunu, çalışmak mecburiyetini yaratan aç kalmak, sefil olmak korkusunun olmadığını, komünistlerin yan gelip yatacağını ve diğer insanların onları beslemeye mecbur olacağını, komünistleri refah ve lüks içinde yaşatacak olanların ise yine Türk köylüsü olacağını ifade ediyor.

4. Komünistler özellikle cinsel ahlak bakımından çok bozuk kimselerdir, bir komünistin her türlü gayri tabii ve ahlaka aykırı cinsi olayları mazur görmesinin, ‘ar ve haya perdesinin yırtık olması’nın zevk ve şehvet düşkünü olan insanlara cazip geldiğini belirtiyor yazar.

5. Komünistin daimi arkadaşı alkol ve eroindir, kendisini komünistliğe kaptırıp hayatını hiçliğe sürükleyen bir adamın alkole ve eroine saplanması kolaylaşmış olur diyen Rasin, böyle bir adamın da komünistten başka bir şey olamayacağını belirtiyor.

6. Rasin birçok kişi için komünistliğin cazibesinin profesyonel komünistlerin dışarıdan aldığı para olduğunu belirtiyor; ancak bu para nereden geliyor, kimler nereden ne kadar para alıyorlar, gibi sorulara hiç değinmeyen yazar, paranın komünistlere her işi yaptırdığını, propagandalarının yaygın olmasının ve seslerinin çok çıkmasının sebebini de paraya bağlıyor. Komünistlerin kendilerinde olmayan her şeye karşı olmalarının onların en önemli özelliği olduğunu; milliyet, milliyetçilik, soy, ırkçılık, savaş, savaşçılık, çalışma ile elde edilen servet, aile, namus, şeref gibi kavramların hiçbirini taşımadıklarını ifade ediyor.

Nihal Atsız ile davalık olan Sabahattin Ali'nin "*İçimizdeki Şeytan*" romanına bir eleştiri yazısı yazan Reha Oğuz Türkkan, başlık olarak şunu seçmiş: "*İçimizdeki Şeytan, İyi Bir Kabiliyet, Kötü Bir Fikrin Hizmetinde*".²⁵⁹ Ali'nin romanının *Ulus* gazetesinde tefrika edildiğini, kendisinin de romanı okuduğunu ifade eden Türkkan, yazarın kabiliyetinin iyi olduğunu ancak kötü bir fikrin hizmetinde olduğunu belirtiyor. Türkkan romanın iki tema üzerine işlendiğini, birçok noktasına katılmamakla birlikte Sabahattin Ali'nin iyi bir sanatçı ve ileride değeri daha da anlaşılacak bir yazar olduğunu belirtiyor. Romanın kişilerin ruh hallerinin çok iyi ifade ettiğini, ancak yazarın yine de bu kadar kötü bir fikre nasıl hizmet ettiğini anlamakta güçlük çektiğini ifade ediyor. Romanı detaylı bir şekilde özetleyen Türkkan, Ali'nin çok realist olduğunu, bu realizmin de yazarı septisizme sürüklediğini, romandaki her karakterin ahlakının şüpheli olduğunu, inandıkları ilkeler olduğunu, ancak hepsinin karakterlerin dilinde kalıp uygulamaya geçiremediklerini, en iddialısının bile romanda çekingen kaldığını, Sabahattin Ali'nin bütün idealistleri sahtekâr, yalancı ve gayrı samimi, bütün insanları hodbin ve yüksek duygudan mahrum olarak göstermekte ısrar ettiğini anlayamadığını söylüyor. Ali'nin romanındaki asıl tehlikenin ise Türkleri ve Türkçüleri kötü göstermesi olarak yorumlayan Türkkan, açıkça "Türkçüler" kelimesi kullanılmadığı halde kime saldırdığının ortada olduğunu, Türkçüleri yok etmek isteyen yazarın fikirlere sataşacak ve eleştirecek gücü kendinde göremediği için milliyetçiliğe doğrudan hücum edemediğini, sadece "Barbarca" ve "İnsaniyetin kuyusunu kazan dünya görüşü" sıfatları ile milliyetçi fikirlerin ve prensiplerin yıkılacağını düşündüğünü, Türkçülerin şahsiyetlerine yüklenip hicvettiğini, fikirlere saldıramayan Ali'nin milliyetçi cereyanı

²⁵⁹ *Bozkurt*, sayı 3, Mayıs 1940, s. 84

bu şekilde yıkmak istediğini ve Türkçülük ülküsünü güder gibi görünen karakterlerin en iğrenç kişiler olarak resmedilmesinin bu durumun bir kanıtı olduğunu vurguluyor. Romanda milliyetçiler arasında “Tatar suratlı” birinin olduğunu adı verilmeyen karakterin yabancı devletlerden para alıp yabancı bir ideolojinin savunuculuğunu yaptığını, Sabahattin Ali'nin romanında bütün milliyetçileri ve bu fikri benimseyen gençleri maceraperest, bencil, yalancı, yabancı devletlerin oyuncağı olduğunu iddia ettiğini belirtiyor. Türkkan “Bizzat Atatürk'ün hız verdiği milliyetçiliğe, Atatürk'ün ruhundan doğan *Ulus* gazetesinde bu ağır hakaretlerle dolu romanın tefrika edilişi, herkesi hayrete düşen düşüren bir hadisedir,”²⁶⁰ diyerek Ali'nin hiçbir inanisında samimi olmadığını, bu anlamda romandaki Ömer'den farksız olduğunu, bir zamanlar “*Atsız Mecmua*” gibi “müfrit Türkçü ve ırkçı bir mecmuada” yazdığını da gördüğünü, sonra değişerek romanıyla milliyetçiliği lekelemek amacını güttüğünü, böyle bir kalemin, parlak zekânın zararlı fikirler hizmetinde körlenişine bir Türk ve Türkçü olarak acıdığını belirtiyor.

NÜFUS VE AİLE:

Alpaslan adlı yazarın “Nüfus ve Aile”²⁶¹ başlıklı yazısı, milletlerin en büyük gücünün nüfus olduğunu kanıtlamak amacıyla. Nüfusu az bir milletin bu yüzyılda her an tehlikeye düşebileceğini, güçlülerin de her yerde hak kazanabileceğini ifade eden yazar, ülkenin nüfusunun yapılan tahminlere göre 18 milyonu bulduğunu, nüfusun bu durumunun etrafı düşmanlarla çevrili Anadolu Türklüğü için zaaf olduğunu, bu zaafi gidermek için biri içtimai, ikisi siyasi olan üç yol olduğunu ekliyor; bunlar da:

1. Ülkede çok hızlı bir şekilde en kısa zamanda büyük bir nüfus oluşturmak,
2. Çıkacak fırsatlardan istifade ile (muhtemelen Sovyetler'in dağılmasını kastediyor) sınırlarımız dışında bulunan milyonlarca Türkü bir devlet, bir millet halinde bir bayrak altında toplayarak nüfus zaafını gidermek ve bu konuya gençlerin dikkatini çekmek,
3. Bizim gibi nüfusu az olan devletlerle işbirliği yaparak büyük bir kuvvet meydana getirmek ve nüfus azlığından oluşan zaafi bertaraf etmek; ancak yazarın kendisi de önerdiği fikrin anlamsızlığının farkına varmış olacak ki, bu durumun günün koşullarında çok zor olduğunu da ekliyor.

²⁶⁰ A.g.y., s. 86

²⁶¹ *Bozkurt*, sayı 4, Mayıs-Temmuz 1940, s. 100

Yaptığı önermelerden ilki üzerine kafa yoran yazar; her çareye başvurarak doğum oranını artırmanın gerektiğini, her türlü önlemi alarak özellikle çocuk ölümlerini azaltmak gerektiğini, nüfusun çoğalması içinse evlilikleri artırmak, Türk toplumundan bekarlığı kaldırmak gerekir diyor. Sonrasında bir adım daha ileri giderek Türkiye’de bekarların yeri olmadığını, ailenin toplumun temeli olduğunu, aile esassından mahrum, cinsel ilişkinin serbest olduğu bir toplumda frengi, bel soğukluğu gibi bulaşıcı hastalıkların insanı ve nesilleri çürüteceğini, böyle bir durumda toplumların vatan yolunda, milli amaç uğruna mücadele edemeyeceğini, dolayısıyla milletin mutluluğu için evliliği artırmamız gerektiğini, gençlerimize evlenmenin milli bir görev olduğunu anlatmamız gerektiğini belirterek, memleketin içten içe çöküşünü hazırlayan bu durumların başka devletlerin teşviki ile yapıldığına inandığını, ama ‘bizi’ yok emek isteyenlerin karakteri bozulmamış tek bir Türkün bile sırtını yere getirmesinin imkânsız olduğunu bildiklerini vurguluyor. Türk kadınlarının lüksten, fanteziden kaçınarak milli mefkûreye ulaşmak için kocasıyla beraber çalışması gerektiğini de ileri süren yazar, millet ve milli mefkûre meselesinde kadının kocasını daima ileriye sürüp cesurca, fedakârca harekete teşvik etmesi gerektiğini ifade ederek dergilerin genelindeki kadınları arka plana iten erkek egemen söylemleri (kadın kocasının yanında onu teşvik eden, ona yardımcı olan kişidir) tekrarlamış oluyor. Yazara göre kadının en önemli görevi çocuktur ve herkes en az üç çocuk yapması gerektiğini bilmelidir; yazar bunun kanunla sağlanması gerektiğini söyleyerek de otoriter bir tavır ortaya koyuyor. Neden üç çocuk sorusuna ise verilen yanıt şu; eğer yalnız bir çocuk yaparlarsa iki Türk yerine bir Türk kalmış olur ki bu hoş bir durum değildir, eğer evlenenler yalnız iki çocuk yaparlarsa iki Türk yerine iki Türk kalır ki buda işe yaramaz, fakat her Türk üç çocuk yaparsa iki Türk yerine üç Türk kalır ve böylece artış olur.

KADIN:

İzzet Yolalan “Erkekleşen Kadınlar”²⁶² başlıklı yazısında kadınların toplumda önemli bir yere sahip olduğunu, girdikleri ortamların havasını bir anda değiştirdiklerini, hayat, istikbal, şans, talih, her şeyin onlara çalıştığını, onlardan gelecek bir gülüşün, bir manalı bir bakışın sade insanlarda değil, tabiatın en ruhsuz mahlûkatında bile bir hayat eseri yarattığını, sosyal hayatta bu derece yüksek mevki kazanmış(!) kadının bazen kendi

²⁶² *Bozkurt*, sayı 2, Mayıs 1940, s. 77

mukaddes görevini unutup, gevşeyip zayıfladığını, Kurtuluş Savaşı sırasında gösterdiği erkekliğin pörsüdüğünü, ancak İnkılâp Türkiye'sinde kadının tamamen başka bir mevkie yükselmiş olacağını görmeyi istediğini ifade ederek erkekliğin her alanda ve her devirde değişmediğini, dolayısıyla bu devrin erkek Ayşe'si ile geçen devrin erkek Ayşe'si arasında bir fark olmadığını, ikisinin bir ve ikisinin de Türk olduğunu, Türk kadını erkekleşmek isterken tabiatın kendisine bahşetmiş olduğu mukaddes görevi unutmaması gerektiğini, bugün salonlarda yalnız bugünü düşünerek yaşayan kadının dünün ıstıraplarını, felaketlerini asla unutmaması gerektiğini ekleyip şöyle sürdürüyor sözlerini: “Biz öyle erkek kadınlar istiyoruz ki, erkekliğini salonların göz kamaştırıcı ışıkları içinde rest çekerken, âşık kovalarken değil, savaş yollarında millet ve memleket davasında Türk siperlerine omzunda mermi taşırken gösterebilirsin. Biz öyle erkek analar istiyoruz ki yavrusunu uyuturken... Ona Garbın ıstakoz kokan havasını değil, Türk süngüsünün ucunda beslenmiş ninnileri terennüm etsin...”²⁶³

Barınan da Türk kadınlarına şu şekilde hitap ederek başlıyor: “Ey dünyanın en karışık ve maddileşerek dejenereleşmiş anında hamasatin, faziletin, namusun, şefkatin sembolü olan tanrılaşmış Türk kadınları.” Böylelikle Türkkân'ın tanrısallaştırdığı Türk erkeğinin yanı sıra kadın da tanrısal bir anlama bürünüyor. Çünkü kadınlar askere yardım edecek, onlara çorap örececek, pamuklu giysiler dikecek ve bunlar onları sınır boyunda sıcak tutacak, nöbet tutarken içi ısınacak ve görevini daha bir şevkle yapacaktır. Kadınlar boş vakitlerini ayna karşısında geçirip poker oynayacaklarına askere yardım ederek görevlerini yerine getirecektir

Zeki Sofuoğlu “Savaş Zamanında Geri Hizmeti”²⁶⁴ başlıklı yazısına, savaş zamanında herkesin yapacağı işler olduğunu ve bu rol almanın zafer süresince önemini koruduğunu belirterek başlıyor. Yazısının odak noktası ise geri hizmetleridir, önerisi de şu; erkeklerin yapabileceği işleri sadece erkeklere vermek, geri hizmetlerini ise kadınlara bırakmak. Bundaki amaç Sofuoğlu'na göre şudur: Kadınlar bilfiil savaşamayacakları için onlardan geri hizmetlerde faydalanmak gerekir. Diğer taraftan savaşan erkek sayısını artırmak da önemlidir, çünkü Türkiye gibi nüfusu az ama “davasası büyük milletler” için kadınların yapacağı işleri şöyle sıralıyor; yıpratıcı olmayan sarayî işleri,

²⁶³ A.g.y., s. 77

²⁶⁴ *Bozkurt*, sayı 11, Temmuz 1941, s. 274

eğitim öğrenim, hastabakıcılık, hemşirelik, yiyecek tadriki, nakliye hizmetleri, ziraat ve hayvancılık. Sofuoğlu geri hizmetler için yaşlı erkeklere de polislik, memurluk, pasif koruma işleri ve zirai işleri uygun görüyor. Sofuoğlu, Fin-Rus savaşında 6 yaşından 13 yaşına kadar olan çocukların erkeklerin boşluklarını doldurarak Tur uruğuna yakışır bir Şekilde Rus ordularını yendiklerini hatırlattıktan sonra, 13-17 yaşındaki gençlerin de ziraat işleri, orman işleri, inşaat işleri, nakliye işleri gibi alanlarda alıştırılabileceklerini belirtiyor.

PAGANİZM:

İncelediğimiz dergilerin adlarına bakılacak olursa (*Ergenekon, Bozkurt, Gök-Börü*) bunların bilinçli Őeildiđi aşıkardır; Türklerin İslamiyeti Őemeden önce dinleri olan Őamanizmden kaynaklanan paganist isimlerdir. Dergilerin kapaklarında en çok kullanılan figür olan Bozkurt ise, daha 1930'larda Atsız tarafından kullanılmaya başlamıştı; Bozkurt Türklerin atası sayılıyordu, Ay ve özellikle de Güneş'e tapınma simgesi olmuştu.²⁶⁵ Kuran surelerinden daha çok Şey ifade eden bu simgelerin yansımalarından birini Hamza Sadi zbek'in "Işıltılardan"²⁶⁶ başlıklı yazısında görüyoruz, Şöyle diyor yazar: "Herkes yüzünü günde beş kere bir mezara çeviriyordu, ben her sabah gönlümü, güneşin doğduğu yerlere salıyordum, onlar mezardan medet bekliyorlar, benim gönlüm güneşin doğduğu illerden kahramanlık destanları ayıtarak geliyor, onlar başları ne eğik, tesbih çekiyorlar, ben ggs bağrım açık ve çırılçıplak yolları adımıyorum, onlarda kuşkulu bir umut, bende hakiki bir iman var..."

Dşmde sen ölürken sana zemzem vereceğiz diyorlardı, olmaz ben zemzemden yaşlıyım ve ondan daha temizim! Diye cevap veriyordum, ayet okuyalım dediler, hayır dedim ben o sözlerden önce vardım. Dşmde sordular; sen ölürken diye... sözlerini kestim ben ölmem diye."²⁶⁷ Yazıda İslamiyetten ziyade paganist öğelerin yceltilişi açıkça belli oluyor.

Sami Karayel "Osmanlı Türkleri Tarihinde Devşirmeler"²⁶⁸ başlıklı yazısında Osmanlı Türklerinin mecburiyetten yönetimde devşirmelere ve tekyecilere yer verdiğini ifade ediyor. Őeyh Edebalı'nın etkisi altında kurulan Osmanlı Türklerinin, idaresinin sadece

²⁶⁵ Günay Göksu zdoğan, a.g.e., s. 245

²⁶⁶ *Bozkurt*, sayı 3, Mayıs 1940, s. 76

²⁶⁷ A.g.m., s. 76

²⁶⁸ *Bozkurt*, sayı 12, birincikanun 1941, s. 288

Müslüman olan çeşitli milletlerin yurdu olduğunu, hatta Hacı Bektaşî Veli'nin yeniçeri ocağına nasip vermesi ile Hristiyanların Osmanlı'da Müslüman sıfatı ile yer almalarına neden olduğunu ve sistematik bir çığır açtığına değiniyor. Tekyeciler ruhunun Osmanlı'ya birçok insanın gelmesine neden olduğunu ve çeşitli 'cinslere' mensup müritleri topladığını, çeşitli milletlerden ve öz Türk olmayan bu 'serseri ve aç güruhun' Osmanlı'da padişah ihsanlarına, istiladan mütevellit ganimetlere sahip olarak günden güne tazzu ettiklerini, Beyazıd zamanında tekyecilik ruhunun mahalle aralarına varıncaya kadar teşkilatlandığını, bu devşirmelerin yavaş yavaş devletin en yüksek makamlarına sahip olduklarını, itila devrinde bu devşirmelerin tamamen devlete sahip olduklarını, yeniçeri devşirmelerinin de Hristiyanlık ruhunun serbestlik düşüncelerine daha yakın olan Bektaşîliğe mensup olarak Müslümanlık altında isimleri, libasları değiştirerek devletin içine girdiklerini, bu iki zümrenin Osmanlı idaresini, askerliği tamamen ellerine aldıklarını, kendilerine saray gibi evler yaptıklarını, şarap, içki, iç oğlanları ile günlerini zevk içinde geçirdiklerini, Osmanlı Oğuz Türklerinin sadeliğini, edepliğini, ahlakını alıp senelerce koruduktan sonra devşirmelerin iktidarı ele geçirmelerine engel olamadıklarını, Türk yurdu, ruhu, toplumu, sarayı ve idaresinin bu devşirmelerin eline geçtiğini, sayrı hümayuna geçen güzel devşirme kızlarında kadın sultan olarak yönetime hakim olduğunu, Türk'ü dıştan fetedemeyenlerin onu içinden fetettiklerini, kadınlar ve ağalar saltanatının kurulduğunu, Öz Türk'ün bu olaylar karşısında ruhuna, benliğine zarar gelmeden kendi kabuğunda bir esir gibi yaşamaya başladığını, saltanat süren ve keyfine bakanların devşirme, köylü, çiftçi olanların öz Türkler olduğunu, çünkü Türk'ün devlet işlerinde yer alamadığını böyle bir konum için ya Yeniçeri ocağından ya saray hassasından yetişerek gelmesi gerektiğini belirterek, öz Türklerin çalışacak, sürünecek, cefa çekecek, para iktisadı yapacak ve devşirmelerin talan edeceğini ifade eden Karayel, yeniçerilerin Osmanlı'nın kazandığı savaşlarda çok az payı olduğunu, yeniçerilerin savaşta bozulup kaçtığını, savaşı kazandıranın gerçek Anadolu tımarlısı, Anadolu zaametçisi, Anadolu sipahisi, kırım akıncıları gibi insanların olduğunu belirtiyor.

GÖK-BÖRÜ

Gök-Börü, 1942 yılında yayına başlayan bir dergi. *Bozkurt*'un kapanmasının ardından Reha Oğuz Türkkan tarafından çıkarılan *Gök-Börü*, önsözündeki ifadelerle, “Öz Türkler tarafından çıkarılan ve gene Öz Türklerin olan bu dergi en temiz ve en koyu manası ile ‘milliyetçidir.’” Ayrıca, kendilerinin “bir bozkurt” oldukları ve ırklarının yolunda korkmadan yol almaya devam edecekleri de belirtilmiş.

Gök-börü'nün Anlamı: Gök-Börü = Bozkurt; Gök-Börü Türk destanlarının başlıca kahramanı ve Türk neslinin atası olarak tanımlanıyor. Dergi Gök-börü'nün bütün Türkçülerin remzi olduğunu, Türklerin soylarının Bozkurt'tan geldiğine inandıklarını ve yalnız bu soydan gelenlerin, yani Türklerin sembolü olduğunu hatırlatıyor; yabancıların Bozkurt milletine katılamayacağını, Bozkurt'un boylarının dağılmaları halinde insanları birleştirici bir görevi olduğunu, Büyük Türk birliğinin, Metelerin, Gök-Türklerin, Çingizlerin, Bozkurt başlı bayrağın etrafında toplandığını ifade ediyor. Bozkurt'a yüklenen anlamlar sadece bunlarla sınırlı değil. Bozkurt'un bir önder olduğunu, Türk milletinin zor dönemlerinde ruhunun “en ulu bir Türkçe ile tecelli ettiğini” söyleyecek kadar da spiritüel anlamlar yükleniyor; bu ruhun tecelli ettiği kişilere örnek olarak da Atilla, İleriş Kutluk Kağan, Çingiz, Timur, Alparslan, Atatürk veriliyor. Bozkurt yırtıcı, atılgan, yiğit bir yaratık olarak, özü önde görenlerin, sevenlerin, çalışkan ve savaşçı olacağını belirtiyorlar.

Hesap Veriyoruz²⁶⁹

Cihat Savaş Fer

Gök-börü ilk sayısında *Bozkurt* dergisinin kapanmasından sonra diğer Türkçülerle yaşanan olayların perde arkasını açıklıyor; yazıyı kaleme alan C. Savaş Fer, *Bozkurt* dergisini yayınlarken yazı arkadaşlarından Nihal Atsız'ı, “Ülküdaş tanıdıkları” *Çınaraltı*'cılarını ve *Bozkurt* dergisinin sahibi Nurullah Barıman'ı dergiden çıkarttıklarını, Atsız ve Barıman'ın *Bozkurt* adını kullanarak başka bir dergi çıkarmaya başladıklarını ve kendi aleyhlerinde yazılar yazarak iftiralarda bulduklarını, kendilerinin buna karşılık *Cumhuriyet* ve *Tasvir-i Efkar* gazetelerine bir açıklama yazısı

²⁶⁹ Sayı 1, 1942, s. 2

göndererek cevap verdiklerini, ancak okuyucularının birçoğunun bu yazılardan habersiz olduğunu, Bozkurtçulara karşı olumsuz bir hava yaratıldığını ve bu durumda kendilerini son bir kez anlatma zorunluluğunu hissettiklerini belirttikten sonra, olayları anlatmaya Türkçülük tarihini devirlere ayırarak başlıyor. Fer, bunu altı devreye ayırıyor:

1) Münferit Türkçüler çağı, Fer bu çağın sistemli olmadığını, Mete'den Orhun Yazıtlarına, destanlardan Kaşgarlı Mahmut'a, Gaspıralı'ya, Mahmut Paşa'ya kadar uzandığını,

2) Sistem ve Hareket çağının ise Ziya Gökalp'le başladığını ve 1911'den beri milliyetçiliği sistemli bir hale getirdiğini, bu çağın Türk ocaklarını, Türk yurdunu, İttihat ve Terakki'yi, Genç kalemleri, Mehmet Emin'i, Ahmet Hikmet'i ortaya çıkardığını,

3) Yükseliş çağının Kurtuluş Savaşı'ndan sonra, Ankara hükümeti tarafından benimsenen Türkçülüğün resmi bir hal aldığını, filozofunun Gökalp, yaratıcısının Atatürk olduğunu; Dr. Rıza Nur, Hamdullah Suphi, Dr. Hasan Fent, Ağaoğlu, Akçura'nın bu dönemin isimleri olduğunu, *Adsız Mecmua* ve Rusya Türklerinin Türkçe çıkardıkları dergilerin de bu zamana rastladığını,

4) İttihat ve mücadele çağı; 31'de başlayan bu çağ, Türk ocaklarının lağvedilmesi ve Türk yurdunun kapatılması ile Türkçülüğün inişe geçtiğini ve Türkçülüğün bundan sonra suç ve muhalefet sayıldığını belirtip

5) Susuş çağına geçiyor; 1934 başlarında Türkçülüğün tamamen sustuğunu, *Birlik, Orhun* ve *Geçit* gibi dergilerin kapatıldığını ve Türkçülerin ses çıkarmadığını,

6) "Bozkurtçular" çağında ise 35'ten beri Türkkın etrafında bir araya gelen "bir adet idealist genç"ın Türkçülüğü tekrar canlandırmaya karar verdiklerini, dergi çıkarırken, bu dergi için Türkçülerden yardım istediklerini, Atsız da dahil olmak üzere birçok kişinin vazgeçmeleri için telkinlerde bulunduğunu, hiç yardım etmediklerini, yayınlanmış şiirleri için bile müstear bir imza konulmasını şart koştuklarını ve bu sürece tek başlarına girdiklerini söylüyor. *Ergenekon* dergisini çıkarttıklarında Atsız, Barıman, Rasin ve *Çınaraltı*'cılarının ortada olmadıklarını, derginin dördüncü sayısında

kapatıldığını, *Bozkurt* yayına başladığında ise ikinci sayısında kapatıldığını, yeni bir dergi yayınlama izni alamayınca Reha O. Türkkkan'ın Ankara'da "Kitap Sevenler Kurumu"nu kurduğunu, Gökalp ve Müftüoğlu'nun kitaplarını yayınladıklarını, Türkçülüğün ilerlemeye başladığını ve kuvvetli olduklarını fark eden "eski idealist"lerden Atsız dahil olmak üzere katılımın arttığını, *Bozkurt* dergisinde yazan iki şairin kendilerinden de destek görerek *Çınaraltı* dergisini yayınladıklarını belirten Fer, şimdi "hakiki Bozkurtlarla" beraber *Gök-börü*'yü yayınlamaya başladıklarını söyledikten sonra *Çınaraltı*'cıları aralarından çıkartılmalarının sebebini açıklıyor: Akbabacıların *Bozkurt*'u takip ettiklerini ve "eşsiz zaferi" karşısında eski Türkçü olduklarını hatırlayarak, arkadaş olduklarını ve kendilerine ne kadar bastıklarını sorduklarını cevabı aldıktan sonra, o kişilerin de dergi çıkarmaya başladıklarını ve *Bozkurt* dergisinin yayımlanmaması için Ankara'da dolaplar çevirdiklerini ve bu yüzden ilgilerini kestiklerini ifade eden Fer, Atsız'ı ilk tanıdıklarında "davasında samimi, fakat şeflik malihülyasına saplı, iradesi zayıf ve hislerine mağlup bir insan" olarak düşündüklerini, Atsız'ın 500–700 adet basılan dergisinin üstünden beş yıl geçtiği için unutulduğunu en iyi dostlarıyla bile düşman olduğunu, onu yazılarla tanıttıklarını (*Bozkurt*, sayı 6) ancak Atsız'ın kendisini lider olarak kabul etmelerini istediğini bunu kabul etmeyince de kendilerine düşman olduğunu ve ilişkilerinin koptuğunu, Barıman ile ilgili olarak da kendisinin lise 2'de öğrenim gören bir öğrenci olduğunu, sonraları kâtip olarak dergide çalıştığını, herkesin güvenini kazandığını, kanuni sahibi Mustafa Kızılsu askere gidince derginin Barıman'a devredildiğini, Türkkkan da askere gidince Barıman'ın derginin paralarını yediğini, bununda ilişkilerinin bozulmasının sebebi olarak gösteriyor. Fer gerçeklerin yazdıkları gibi olduğunu, Türkçü akılla Türkçü görünenin aynı safta durmaması gerektiğini, bu ismin kullanılarak para ve ihtiras elde edildiğini ve kendilerinin bu safta yer almadıklarını söylerken, Türkkkan'a son olaylar karşısında devlet yönetiminde yüksek mevkide bulunan birinin şu sözleri söylediğini övünerek aktarıyor:

"Eğer Türkçülüğü herkesin karakersiz olarak tanıdığı insanlar eline bırakırsanız, bu dava söner bunlar belki mecmua, hatta gazete çıkarabilirler. Fakat efkârı umumiye bu adamlar tarafından haykırılan Türkçülüğe şüpheyle bakacaktır. Türkçülüğü

kurtarmak ve hakikaten onu şumüllü bir cemiyet davası yapmak istiyorsanız, bu mefkurenin, sizin gibi genç, mazisi ve niyeti temiz ellerde kalmasına dikkat edin.”

Atsız ile Türkkan arasındaki çatışma birbirlerinin ırksal şecereleriyle ilgili görünmekteydi; Türkkan Atsız’ı yeterince brakisefal bulmuyor, Atsız ise Türkkan’ın atalarının Anadolu’daki bir Ermeni köyünden olduklarını iddia ediyor, hatta kendisine “Ermenikan” demesinin daha doğru olacağını düşünüyordu. Aslında mesele liderlikti; birbirlerini alt etmek için her türlü ilişkilerini ve yaşadıklarını ifşa etmekten çekinmeyen bu iki isim, art arda broşürler çıkararak kendilerini aklamaya çalışacaklardı. Atsız Fer’in bu yazısından sonra “*Hesap Böyle Verilir*” (1943) broşürünü yayınlamış, Türkkan ise bu broşüre “*Kuyruk Acısı*” broşürü ile karşılık vermişti; birbirlerini suçlamaya devam edeceklerdi.

Milliyetçilik (Türkçülük)

“Türkçülüğe bakışlar” Reha Oğuz Türkkan²⁷⁰

Türkkan bu yazısında Türkçülükle ilgili ne düşündüğünü açıklıyor. Türkkan’ın Türkçülüğü nasıl değerlendirdiği noktasında önemli olarak nitelendirebileceğimiz bu yazısını üç resimle destekleyen Türkkan, “Bizim tablomuz” dediği tablo için, davalarının büyüklüklerine göre değil, aciliyetlerine göre dağıtıldığını, resimlenen dağların aynı mesafede olduğunu, yani meselelerin eşit olduğunu göstermeye çalıştıklarını anlatıyor. Bu davaların ilki “temiz kan (ırk) davası” ve milliyet davası, en son sırada yer alansa “Büyük Türk Birliği”dir. Türkkan da bu durumu öncelikle Anadolu’daki engellerin aşılıp yükseldikten sonraki aşama olarak değerlendiriyor; Turancı olarak damgalandıklarını, ancak yaşadıkları ülkenin sorunlarının öncelik taşıdığını, Büyük Türk Birliği’nin uzak bir hedef olduğunu söylüyor. Türkkan’ın Anadolu tablosunda ki Dr. Rıza Nur’un önerdiği ve desteklediği bir teori olarak bilinir, en ön sıralarda yine temiz kan davası ve milliyet davası vardır, ancak ufukta Büyük Türk Birliği yer almamaktadır; Türkkan bu durumu, biz Anadolu milletiyiz ilerler ve güçlenirsek Turan şart değildir şeklinde açıklıyor. Turancı tablo ise iki dağdan

²⁷⁰ Sayı 1, 1942, s. 5

oluşur. Turan davası ve milliyet davası. Türkkkan milliyet davasının ırktan ayrı olarak değerlendirildiğini ifade ediyor. Türkkkan “Büyük Türk Birliği davası ne kadar uzakta olursa olsun önümüzdeki davalarla uğraşırken ufuktaki dağları tamamen görmeli, varılacak uzak amacın aşkıyla çalışmalı, imanlar yükselmelidir,” diyerek, Turancı ideallerini yineliyor. Türkkkan temeli ırk, milliyet, ahlak gibi ilkelere dayanan inançların yıkılamayacağını belirterek yazısını bitiriyor.

Militarizm

“Savaş ve İnsanlık” Nuri Akgün²⁷¹

Akgün’ün yazısı, dergilerde militarizmle ilgili çıkan diğer yazılardan çok da farklı değil. Savaşın medeniyetle başladığını ve süregeldiğini, böyle bir durumun da savaş karşıtlığını oluşturduğunu ve savaşın insanlar üzerinde yarattığı irtibatı dile getirdiklerini ve felsefelerinin hayvan ve insanı karşılaştıracak kadar ileriye gittiğini ve bu durumun daha iyiye ulaşmak için savaşların maneviyatlarını sarstıklarını ve zayıflamalarına sebep olduklarını, savaşın felsefesinin kimler tarafından yapılıyorsa yapılsın ortada değişmez gerçeklerin olduğunu bununda savaşın “en mukaddes bir milli dava olduğu” gerçeğini çıkardığını ama bu gerçeği kavramak istemeyenlerin “milli” kelimesiyle uzaktan yakından alakaları olmadığını, böyle düşünenlerin evrensel değerlere inandıklarını ve “milliyet düşmanlığı”nın bunların tek gayesi olduğunu ifade ediyor. Akgün hakiki milliyetçilerin savaşın ne kadar “insani” olduğunu bildiğini ve milliyetçilikle savaşın bölünmez bütünlüğünü kavradığını, savaşı milli davanın temeli olarak aldığını söylüyor. Akgün’e göre milli davaları koruyacak olanlar savaşanlardır; Birleşmiş Milletler savaşı önlemede başarısız olmuştur, zaten hak ve adalet savaşarak elde edilebilir. Savaşın, Türkkkan’ın da daha önceki yazılarında belirttiği gibi, atalarımızın mirası olduğunu ve savaşla elde edilenlerin savaşla korunacağını belirten Akgün, bir Latin atasözünü yazısını bitiriyor: “Barış isteyen savaşı hazırlar.”

²⁷¹ Sayı 2, 1942, s. 12

MİLLİYETÇİLİK

MİLLİYETÇİLİĞE DOĞRU – Reha Oğuz Türkkan²⁷²

Türkkan yazısında bir ikilemden yola çıkarak Türklerdeki milliyetçilik şuurunun eskiden beri var olduğunu, ancak bu milliyetçilik şuurunun zayıf olmasından kaynaklanan sorunlara değiniyor. Türkkan daha diğer milletlerde idrak edilmemişken milliyetçiliğin Türklerde var olduğunu, ancak kuvvetli bir şekilde “kök salmadığından” felaketlerin yaşandığını söylüyor. Orta Asya’dan başlayarak konuyu ele alan Türkkan, yaşanan tüm olumsuzlukları milli şuur eksikliğine bağlıyor (Türk boylarının esir olması, dilin bozulması, kanın bozulması vs). Çinlilerle temas edildiğinde kanın da Çinlileşmesinin Türklüğün kaybolmasına neden olduğunu, Orhun Yazıtları’nın da bu noktaya değindiğini ifade eden Türkkan, İslamiyete girdikten sonra ise “adeta birbirimizle yarışırçasına Araplaştık”²⁷³ diyerek milli şuursuzluğun sonucu Türklerin her alanda Araplaşıp, Acemleştiğini, yani Türklüklerini kaybettiklerini ve şuursuzluğun diğer bir sonucunun da yabancıların yönetimi ele geçirip diğer kötü olaylara sebep olduğunu vurguluyor. Gökalp’in “Garplılaşmak” formülünün yanlış anlaşılacak bunun Batı medeniyetinin kopyalanması şeklinde uygulandığını; örneğin soyisimlerin yabancı dillerden alındığını, Latince ve Grekçe derslerin okutulduğunu, hümanizmanın etkisiyle kültürün yabancılaştığını, aydınların eşlerini Almanya’dan, Fransa’dan aldığını, kanunların İsviçre ve İtalya’dan “tercüme” edildiğini hatırlatan Türkkan, böylelikle Türkiye’nin geri kaldığını ve bunu etkilendiğimiz medeniyetlere bağlamakla çözemeyeceğimizi söyleyerek yapılması gerekeni şu şekilde açıklıyor: “Hakiki Rönesans çökmüş olan milli medeniyetin harabelerinin içinden canlı, doğru ve diri kalmış kaynaklarını meydana çıkarmakla onlara yeni bir yaratıcı dinamizmle sarılmakla mümkün olur.”²⁷⁴ Bir başka deyişle, istikrarın gerekliliğini ve bu istikrarın öz Türk kültürü, öz Türk yaşayışı, öz Türk medeniyetinde karar kılmakla mümkün olabileceğini, Türklük şuurunun şart olduğunu, en iyi panzehirinse “her çeşit koyuluk ve şovenizm” olduğunu belirterek, bir kez daha totaliter bir tavır sergiliyor. Halkın Türklüğe bağlılığının hem fiziki (kılık kıyafet gibi) hem de ruhen benimsenerek ortaya çıkacağını,

²⁷² Sayı 4, 1942, s. 12

²⁷³ Sayı 3.

²⁷⁴ Sayı 4.

eskiyle bağlarını koparmadan yeniye doğru gitmenin “emsalsiz bir medeniyet” yaratacağını ve milliyet inkılâbının şart olduğunu söyleyerek inkılâbın sahalarını şöyle sıralıyor yazar: kanda temiz Türklük, dilde Türklük, dinde Türklük, isimlerde, sporda, müzikte, mimaride, ahlakta Türklük, okullarda, yayın dünyasında, sinemalarda, tiyatrolarda, Türk eğitimi, Türk sistemi, Türk ahlakı, Türk zihniyeti aşılarak milli şuurun kök salması sağlanarak “sonsuz bir göğe doğru” Türk milletinin yüceliğini söylüyor.

MİLLİYETÇİLİK

“Milliyetçilerin Cevabı” Mahmut Esat Bozkurt²⁷⁵

Dergide yayınlanan en önemli yazılardan biri olan bu makalede Bozkurt, milliyetçilere getirilen eleştirileri kendi milliyetçilik anlayışına göre değerlendiriyor. Sözlerine koyu Türkçülerin ve Türk ırkçılarının Alman taklitçisi olarak nitelendirilmesine katılmadığını, “Alman rasizmi” ile Türk ırkçılığı arasında dağlar kadar fark olduğunu söyleyerek başlayan Bozkurt, kendilerinin dille, kültürle dünyanın en yüksek milleti olma idealini taşıdıklarını, milletlerin ortak noktalarının milletlerinin diğer milletlerden önce gelmesi olduğunu ve bunun normal olduğunu bu yüzden taklitçi olmadığını ve düz bir mantıkla “beyaza” birkaç kişi “beyaz” dese niçin taklitçi sayılınsınlar?²⁷⁶ Diyerek tezini destekliyor. Bozkurt’un sorduğu sorulardan biri şu: Milliyetçilikle ırkçılık telif edebilir mi? Bozkurt, kanı ve dili Türk olanın, Türk’le kader ortaklığı yaşayanların Türk olduğunu, bu yüzden milliyetçilikle ırkçılığın bu yönde ayrı olmadığını ifade ettikten sonra, Osmanlı’nın en çok zarar gördüğü zamanların Türk olmayanların gücü eline almasıyla yaşandığını, bu yüzden de milli meselelerde ve işlerde Türkten başkasına inanmamak gerektiğini “Türk’ün en kötüsü Türk olmayanın en iyisidir,” sözüyle destekleyerek ırkçı bir tavır sergiliyor. Bozkurt dünyanın enternasyonalizme değil, milliyetçiliğe doğru gittiğini, çünkü enternasyonalizme doğru gitmesinin doğa kanunlarına aykırı olduğunu, ancak klasik anlamıyla milliyetçiliğin de iflas ettiğini, klasik milliyetçiliğin başıboş kapitalist bir milliyetçilik olduğunu düşündüğünü, bunun da sadece şahsi menfaatlerin tatminini düşünmek anlamına

²⁷⁵ Sayı 3, 1942, s. 12

²⁷⁶ A.g.m.

geldiğini ve arkasına koşmanın gülünç olacağını, çalışanlara payını vermenin modern milliyetçi devletin en önemli görevi olduğunu, işin ve işçinin hakkının gözetilmediği bir yerde milliyetçilikten söz edilemeyeceğini bunları söylerken kendisinin Marksist gibi görülme istemediğini, işçiyi, emeği düşünmenin devletçilik olduğunu, insanların gelişimini ve yükselişini istedikleri için enternasyonalist değil “tam nasyonalist” olduklarını, bu yüzden milliyetçiliğin enternasyonalizme galip geleceğini ifade ediyor. Bozkurt, ırkların eşit olmadığını, yüksek ırkların var olduğuna inandığını, Türklerin eserleriyle, karakterleriyle, morallerinin verimi ve tarihiyle hiçbir milletin boy ölçüşmeyeceğini belirterek Türkleri yüksek ırklar kategorisinde değerlendiriyor; kendisini eğer Türk olmasaydı dünyanın en talihsiz adamı olarak kabul edeceğini belirtiyor. Savaş konusuna da değinen Bozkurt’a göre savaş, “zarurettir” ve öyle kalacaktır; milletlerin hakları ve hayatları için araç olarak kullanılmalıdır. “İnsanı insan yapan bir durumdur,” diyerek bir insanın en çok yükseldiği anın ölümle karşı karşıya kaldığı an olduğunu ifade eden Bozkurt, savaşın Türklerin hayatındaki ve tarihindeki çokluğunu ve sonucunda elde ettikleri başarılarını göz önünde bulundurarak, “Türk en üstün insandır” sonucuna ulaşıyor. Bozkurt’un yazısının içeriğinin ve anlamının, Atsız’ın ya da Türkkân’ın düşünceleriyle paralellikler göstermesi, hatta benzerlikler taşıması da ayrı bir öneme sahip.

Anti – Komünizm

“Solcu sapıklara Bozkurt cevabı” Gök-Börü²⁷⁷

Yazıda Türkçüler arasında yaşanan polemiklerin, solcu dergilerde konu edilmesine değiniliyor; bu yazılar eleştirilirken solculara saldırı olarak nitelendirilebileceğimiz cümleler kullanıldığını görüyoruz. Yazarlar solcuların devşirme soyundan olduklarını, kültürlerini dışarıdan aldıklarını, tahsillerini Amerika’da yaptıklarını, “sadece nüfus cüzdanlarındaki kayıt ve midelerindeki yemekle bu milletle ilgili olan zatlar”ın²⁷⁸ üniversitelerde doçentlik ve profesörlük gibi mevkilerde görev alıp Türk gençlerine eğitim verdiklerini ifade edip evrenselci, hümanist, Marksist olduklarını, bu yüzden hepsinin aynı olduğunu söylüyorlar. Milliyet, ahlak gibi

²⁷⁷ Sayı 5, Ocak 1943, s. 1

²⁷⁸ A.g.m.

taassupların yıkılmalarını istediklerini, kendilerinin de milliyetçi olduğunu, ancak anlayışın farklı olduğunu “onlara göre ırk, anane, hassasiyet, üstünlük şuuru... velhasıl milli’lik olmayan topluluktur²⁷⁹” sözleriyle, eskiden olduğu gibi bilinen sloganlarını haykırmadıklarını kalemlerini kullanarak insanları etkilediklerini devamlı olarak yabancı kültürlerden ve davalardan bahsettiklerini, Tanzimat’tan beri en iyi şairin Nâzım Hikmet olduğunu kabul ettiklerini, Rus filmlerinin üstünlüğüne inandıklarını, Türklerin 19. yüzyıldan önce milliyetlerinin oluşmadıklarını iddia ederek Karl Marx’ın “peygamber – alim üslubuyla” yazdıklarını, İspanya’da sosyalistleri desteklediklerini, Maksim Gorki ve Heine’ı göklere çıkardıklarını, yabancı rejim taklitçiliği ve milliyetçilik düşmanlığı yaptıklarını, “Tanınmamanın gayzı ile kuduran bu Amerika-Rus melezleri²⁸⁰”nin “Niçin susuyorlar?” adıyla bir makale yazdıklarını, “sözleşmiş gibi susuyorlar” ifadesini kullandıklarını, yazın alanında herkese çatarak meşhur olacaklarına inandıklarını, milliyetçilere karşı saldırıya geçtiklerini, Türkçü dergilere saldırdıklarını ve Bozkurtçuların da bu saldırıdan pay aldığını ve cevap vermek ihtiyaç hissettiklerini belirterek, “Ümanist efendiler”in *Gök-börü*’nün her sayfasında “boğucu bir kan kokusuyla” karşılaştıklarını söylediklerini, aslında kendilerinin “soy temizliği ve öz Türklük zaruretlerine işaret ettiklerini” yazılarında “milletimizin öz kanının havası eser, öz cevherinin kokusu sezilir” diyerek kokunun onları boğmasının normal olduğunu, bütün yazın eserlerinin “gayri milli unsurları” nefes alamayacak kadar boğmasını diliyor, *Gök-börü* dergisi olarak, kendilerinin işlerine her ne sebeple olursa olsun hiçbir mevzuda “yabancı kanlı, yabancı kafalı, yabancı ruhlu²⁸¹” insanların karışmaya hakkı olmadığını, solcuların kendilerine, Peyami Safa ve Hüseyin Namık Orkun’a “jurnalci” dediklerini ve kendilerine hangi teşkilata ve kimin hesabına çalıştıklarını sorduklarını, düşmanlarının kötü niyetli olduklarını gösterdiklerini, amaçlarının “Türkçüleri ve ırkçıları en iğrenç renkler altında göstermek, milliyetçileri menfaat düşkünü, karakersiz insanlar olarak tasvir etmek ve efkarı umumiye nezrinde lekelemek” olduğunu ama başaramayacaklarını, solcuların kendilerini hükümete ve fırkaya jurnallediklerini ancak Başvekil Saraçoğlu’nun meclis kürsüsünden “Biz Türküz, Türkçüyüz ve daima Türkçü kalacağız” söylemini örnek vererek adeta kimi

²⁷⁹ A.g.m.

²⁸⁰ A.g.m., s. 2

²⁸¹ A.g.m., s. 2

kime şikayet ediyorsunuz demeye getiren yazar, Türk üniversitelerinde mevkiî verilen “yapma mütefekkir”lerin bilim yerine dedikodu ve iftiralarla vakit geçirdiklerini, sokakta komünistleri yakalayan polis gibi, maarifin de kültürümüzü “mikroplardan” kurtarmak görevinin olup olmadığını sorarak yazısına son veriyor.

GENÇLİK

“Yeni Genç” R.O.T.²⁸²

Gök-börü beşinci ve altıncı sayılarını ağırlıklı olarak “gençlik” konusuna ayırmış; Türkkkan da yazısında yeni gençlik hakkında düşündüklerini sıralıyor. Türkkkan yeni gencin sınırsız, duygusuz, terbiyesiz ve alaycı olduğunu, vazife duygusundan yoksun olduğunu ifade ederek argonun gençler arasında sıradanlaştığını vurguluyor. Yeni gençliğin mukaddes olan hiçbir şeye inanmadığından (aile, vatan sevgisi, vazife ahlakı gibi) şikâyet eden Türkkkan, kötü özelliklerden biri olarak da bencilliklerini gösteriyor. Türkkkan’a göre, bu gençler dünyanın kendileri için yaratıldığını, dünyanın onların zevklerini gerçekleştirmeleri için döndüğünü, toplumun onlar için çalıştığını sanıyorlar ve üstüne üstlük toplum için hiçbir şey yapmadıklarını ifade ediyor. Yeni genci hayatın rutini içinde seyrettiğinde sadece kendisiyle ilgilendiğini, hayatının modayı takip etmekle geçtiğini, eğlenceyle meşgul olduklarını gözlemlediğini belirten yazar, bu gencin yarın toplum içinde ne vatan, ne millet ne de görev duygusu taşıyacağını, sadece kendi menfaatine göre hareket edeceğini “sınırsız egoizmi ve prensipsiz ahlakıyla yurdumuzun belası kesilecektir,” sözleriyle ifade ediyor. Bu genç grubun doğuşundaki suçun “toplum”a ait olduğunu, eğer yeni nesle sağlam bir “mefkûre” verilseydi, yeni gencin Rusya ve Almanya’da olduğu gibi milli davalarda kullanabileceğine inandığını belirten Türkkkan, kendisinden iki nesil önce böyle bir neslin olmadığını, bir önceki nesilde tek tük olduğunu, kendisinden sonraki nesilde ise çoğaldığını ve yeni yetişen nesillerin art arda yeni genç tipinin örnekleriyle dolduğunu söylüyor.

²⁸² Sayı 5, Ocak 1943, s. 2

GENÇLİK

“Kökten bir değişiklik lazım” M. Zeki Sofuoğlu²⁸³

Sofuoğlu da Türkkkan gibi, yaşadıkları zamanın gençliğini ve eğitim sistemini eleştirip gençlerin Türklük konusunda hiçbir aktivitede bulunmadıklarını söylüyor. “Milliyet ve mefkûre yönünden heyecanı büyük, karakterli, disiplinli dinamik bir gençlik yetiştiremediklerini,”²⁸⁴ içi boş, tembel ve hayal dünyasında yaşayan bir nesille karşı karşıya olduklarını ifade eden yazara göre yeni nesil hiçbir memleket ve dünya meselesine ilgi duymayan, hayatları basitlik içinde geçen, “heyecansız duygusuz robotlar” gibidir. Dinin, milliyetin, ahlakın onlar için hiçbir şey ifade etmediğini, kendilerine örnek olacak kişilerin de uygun olmadığını, samimi olmadığını, dolayısıyla bu noktada bir rol model eksikliğini bulduğunu vurguluyor. Yine de Sofuoğlu’nun görüşlerine göre gençlik bunlardan ibaret değildir, çünkü eğer öyle olsaydı bugün *Gök-börü*’nün çıkmasının yolu yoktur. Aralarında yeni nesilden çok az kimsenin bulunmasının kendilerini üzdüğünü, bunların yeni sistemde nasıl terbiye edilebileceğinin cevaplarını bir yazıda verilmeyeceğini, sadece durumu ortaya koyduğunu söyleyen Sofuoğlu, “idealizm, romantizm, diğer gamlık, milliyet ve ülkü aşkı namına zerre bırakmamış olan bugünkü yetiştirme şekli yönünden değiştirilmelidir”²⁸⁵ fikrini savunuyor.

GENÇLİK

Yabancı Ülkelerde Terbiye Sistemleri ve Gençlik – R.O.T.²⁸⁶

Türkkkan yazısının ilk bölümünde İngiltere’deki eğitim ve terbiye sistemini değerlendiriyor. Anglosakson sisteminin karakteri kuvvetli kişiler yetiştirmek üzerine yoğunlaştığını, bu kişilerin “kuvvetli şahsiyet, çok pratik fakat sağlam bilgili, hür ve müteşebbis ruhlu, gürbüz ve sporcu vücutlu olmak sureti ile bu sığfata layık olacağını”²⁸⁷ söyleyerek bu kuvvetli ferdi yetiştirecek ferdi tanımak gerektiğini ifade ediyor; Fransız

²⁸³ Sayı 5, Ocak 1943, s. 9

²⁸⁴ A.g.m., s. 2

²⁸⁵ A.g.m., s. 3

²⁸⁶ Sayı 5, Ocak 1943, s. 9

²⁸⁷ A.g.m., s. 9

Pemolins'in İngiliz öğretmenlerini enerjik, spor giyimli, canlı ve gürbüz olarak tanımlamasından faydalanıyor. İngiliz öğretmenlerin gayelerinin uyumlu bir çalışma ile hedefe ulaşmak olduğunu, sadece kitapla verilen yüzeysel bilgi olmayıp pratik uygulamayla da bilgilerin sağlamlaştırıldığını, okulun öğretme, ahlak verme ve sağlığın korunması hususlarına dikkat ettiğini, İngiliz ailelerin de öğretmenlerin ahlak durumlarıyla ilgilenmeyi ihmal etmediklerini belirtiyor. Söz konusu okulun diğer İngiliz okulları gibi şehrin dışında, kırlarda kurulduğunu, okulların Fransız okulları gibi büyük, soğuk ve çıplak yapılar olmamasının çocukların "ruh sağlığı" için iyi olduğunu, çocukların şehirden uzak ve yatılı olarak okudukları bu okullarda öğretmenlerin ve öğrencilerin aile hayatı yaşadıklarını, çocuğun "sıcak yuvası"nın okulda da devam ettiğini aktarıyor.

Gençlik

"Yarının Genci" R.O.T.²⁸⁸

Türkkan yaşadığı dönemdeki gençliği eleştirdikten sonra, bu yazısında görmek istediği gençliğin nasıl olması gerektiğini yazıyor. İdeal Türk gencinin milliyetçi olması, atalarının geçmişinden haberdar olması, Türklere ait olan her şeyi tanınması gerektiğini ifade eden Türkkan, ideal gencin Türklüğün fen ve ilimde en önde olması, bütün Türklerin bir olması gibi amaçlar taşımasını istiyor. Ayrıca ideal Türk genci milletine zarar veren her hareketi ve durumu yok etmeye hazır olmalı, hayatını Türk milletinin dava ve ülkülerine adamalı ve bütün bunlar için daha ahlakçı, daha bilgili olmalıdır. İdeal Türk gencinin ırkçı olması için yeterince sebepler bulunduğunu söyleyen Türkkan, ideal gencin Türkçü fikirleri aşılama için bir misyoner gibi çalışması, mesleğine ve görevine namusla bağlanması gerektiğini, içki içmemesi ve poker oynamaması ama papaz gibi de yaşamayacağı için "dürüst bir ahlakın tasvip etmeyeceği iffetsizlikler" yapmayacak şekilde yaşamasının normal olduğunu belirterek, ideal Türk gencinin karşı durması gereken durumları da şöyle sıralıyor: "tembellik,

²⁸⁸ Sayı 6, Şubat 1943, s. 1

nemelazımcılık, gününü gün etmek zihniyeti, hırsızlık, iltimas, solculuk, sapıklık, beynemilliyetçilik.”²⁸⁹

İdeal Türk gencinin kaynakları, geçmişin parlak Türk medeniyeti, bugünün Japon örneği ve başarısıdır. Bu genç, can sıkıntısını okumakla ve spor yapmakla geçirir;

İdeal Türk gencinin fizyolojisini de tarif eden Türkkan, yarının gencinin “iri yapılı, geniş omuzlu, kanlı canlı, dinç ve gürbüz,”²⁹⁰ olması gerektiğini söyleyerek, Hitler’in yaratmaya çalıştığı dinamik ve genç toplumu çağrıştırıyor.

Türkkan’ın görüşlerine göre ideal Türk genci kısaca şöyledir: “Hunlardan daha korkunç, Gök-Türklerden daha müthiş, Cengiz’in askerlerinden daha yenilmez ve Osmanlılardan daha heybetli bir savaşçıdır, yarının savaş tanrısı, işte bu Türk gencidir.”²⁹¹

Gençlik

Yabancı Ülkelerde Terbiye Sistemleri ve Gençlik R.O.T.²⁹²

Türkkan İngiltere’deki eğitim sistemini aktarmaya devam ediyor; bu yazısında eğitimin uygulanışına değinen Türkkan, İngiliz okullarında öğleye kadar verilen teori derslerinin yeterli olduğuna İngilizlerin inandıklarını, yarım gün çalışan sınıfların tüm gün çalışan sınıflara göre daha başarılı olduklarını tespit ettiklerini, Fransızların okullarında ise daha az teori verildiği halde daha başarılı olduklarını ispat ettiklerini ve tatillerinin daha fazla olduğunu söylüyor. Türkkan İngiltere’deki eğitim sisteminde ezberciliğin olmadığını, yabancı dil eğitiminde bile anadillerini nasıl kazandıklarının bilgisini kullanarak öğrenilebildiğini ifade ediyor. Türkkan İngiliz sisteminde tümevarım yönteminin kullanıldığını, bu yüzden de çocuklara gramer eğitimi verilmediğini, pratik metot uygulanarak dil eğitiminin verildiğini ifade ediyor. Öğrenmenin tecrübe ile kazandırıldığını, soyut olan her bilgiye somut olanla ulaşıldığını, dolayısıyla İngiliz eğitim sisteminde “teori mi, pratik mi” polemğine son

²⁸⁹ A.g.m., s. 1

²⁹⁰ A.g.m., s. 3

²⁹¹ A.g.m., s. 4

²⁹² Sayı 6, Şubat 1943, s. 9

verilerek öğretimde önceliğin pratiğe verildiğini ve her zaman teorinin önünde yer aldığını söyleyerek yazısını bitiriyor.

Gençlik

Gençlik Davasının Maarif Cephesinden Tetkiki – Kemal Hakkı Kut²⁹³

Kut, gençlik davasının geçmişi ve geleceği ile bütün Türk gençliğinin davası olduğunu ve bu davanın amacının gençliğin iyi yetiştirilmesi olduğunu belirterek başlıyor yazısına. Yarımın “Türk devlet topluluğunda” -ki kullandığı bu sıfat birleşik Türk devletini çağırıyor (Turan)- devlet adamı, memur, asker, tüccar olacaklarını, vazifelerini hakkıyla yerine getirebilmek için bilgili, ahlaklı, milliyetperver olmaları gerektiğini, bunun için de mevcut durumu, eğitim sistemini irdeleyerek konuyu ortaya koyacağını açıklayan Kut, yüksek öğrenimdeki profesörleri, metotları, müfredat programını ve sınav sistemini değerlendiriyor. Yazar profesörlerin “dün”de yaşadıklarını, ama yarını düşünmeleri gerektiğini, eskiden nasıl bir durumda olduğumuz değil, nasıl bir duruma geleceğimizin göz önünde bulundurulmasının doğru olacağını ifade edip yirmi yıllık profesörün 10’da 9’unun kitapları olmadığını, öğrencilerin, hocaların “ağzından tutulan yarım yamalak notlarla iktifaye mecbur olduklarını,”²⁹⁴ profesörlerin para ve mevki hırsıyla eğitimi yürütmemeleri konusunda dikkatli olmalarının şart olduğunu, bu yüzden de milletvekillerinin profesör, profesörlerin de milletvekili olmasının çok doğru bir karar olduğunu söylüyor. Sonrasında metotlara değinen yazar, profesörlerin tezi reddedip sentezi savunduklarını, bunun kolay bir yol olduğunu, tezlerin savunulacak “ilmi bir muhit” olarak teşekkül etmediğini, büyük laboratuvarların kurulmadığını ifade ediyor. “Teori mi, pratik mi” hususunda ise, her ikisinin aynı anda uygulanması gerektiği tezine katılmadığını, pratikte uygulanan metot kullanılarak eğitimin verilmesinin doğru olduğunu savunuyor. Kut, sınavlar konusunda ise şunları söylüyor: “İmtihanda anlaşılacak olan bilgi derecesidir. Talebe müteşebbis mi, cevval mi bu ayrı mesele. Hayat istifayı temin eder. Buna karışmamalı, en az derece ile geçen hatta muvaffak olabilirde birincilikle mezun olmayabilir. Bunu daha ziyade kimsenin hayat anlayışına ve politik kabiliyetine bakar.” Yazar sözlerini, Türk

²⁹³ Sayı 6, Şubat 1943, s. 18

²⁹⁴ A.g.m., s. 18

gençliğini yabancılardan etkilenmeyerek milli amaçlar etrafında ahlaklı ve sağlıklı yetiştirilebilmek için, varolan kadroları sevk ve idare edecek bir gençlik teşkilatına ihtiyaç olacağını söyleyerek bitiriyor.

Anti Komünizm

Rus mucizesinden ders-R.O.T²⁹⁵

(Yazı Almanların doğu cephesinde aldığı yenilgi üzerine kaleme alınmış.) Daha önce Rusya'yı kıyasıya eleştiren Türkkan, bu yazısında Rusya'yı Türkiye'ye örnek alınacak bir ülke olarak sunuyor. Rusya'daki rejimin 25 yıldır (1943 itibarı ile) devam ettiğini belirterek başlayan Türkkan, "aşırı derecede devletçi ve korkunç surette telkinci olan yeni rejim 25 yıldır yeni nesle avucunun için de yoğuruyor,"²⁹⁶ diyerek Rusya'nın gençlerine yaşadıkları ülkeden daha iyi bir ülke, daha iyi bir rejim olmadığını telkin ettiklerini, gençlerin de söylenenlere inanmaktan başka çareleri olmadığını, çünkü dışarıdan ne bir gazete, ne dergi ne de Sovyet filmi dışında bir yayına izin verilmediğini bu yüzden de işlerinin kolaylaştığını söyleyerek, Rusya'da "yaratılan ve yaratılmak istenilen eser vardır," diyor. Türkkan bunların ülkü olduğunu ve gençlerin bu ülkelere inandığını, bunun da bir milletin bir şeye inanmak zorunluluğu göz önünde bulundurulduğunda doğru olduğunu ifade ediyor. Rusya'daki totaliter rejimin "bir avuç insan" tarafından yürütüldüğünü ve bu nedenle savaşa bu kadar iyi hazırlandıklarını söyleyen Türkkan, tarihte hiçbir rejimin kendisini böyle bir şiddet ve ölümle yürütmediğini, en ufak bir muhalefet, rejime karşı bir uygunsuzluk, görev suiistimalinin cezasıyla ödetildiğini ifade ediyor. Türkkan'ın Rusya'nın Çarlık döneminden daha iyi durumda olduğunu ve savaşta içten yıkılmadan mücadele ettiğini söylemesi, duyduğu hayranlığın bir göstergesi olarak yorumlanabilir. Türkkan "Rus mucizesi"nin -ki ilk defa Rusya ile ilgili böyle bir tamlama kullanıyor- en büyük sebeplerinden birinin kendi sermayesi ile her şeyi kendi üretmesine bağlıyor. Türkkan Sovyet İhtilaline kadar sanayinin olmadığını, Sovyetler'in "hiç yoktan milli bir sanayi yaratmak"²⁹⁷ fikrini benimseyerek ilerlediğini, imrenilecek bir kararlılıkla fikrini uyguladığını söyledikten sonra, Japonlarda ve Türklerde görülen uyanıklık ve zekânın Ruslarda bulunmadığını

²⁹⁵ Sayı 7, Şubat 1943, s. 13

²⁹⁶ A.g.m., s. 13

²⁹⁷ A.g.m., s. 1

ifade ederek, Türk ırkının da bunları gerçekleştirebileceği, hatta ırk olarak üstün olması dolayısıyla daha iyisini yapabileceği imasında bulunuyor. Havacılığın da milli olduğunu söyleyerek endüstri ve tekniği olmayan bir milletin dışarıdan hiçbir şey olmadan ilerlemesini Türkkkan komünist ideolojinin başarısı olarak nitelendirmiyor. Ona göre bu başarı, “şeflerin” kararlılıklarının başarısıdır. Türkkkan tabii ki karşı olduğu komünizmi övemezdi, doğal olarak bunu komünizmin başarısı olarak değil de komünizmle ülkeyi yöneten komünist partinin şeflerini bağlıyor.

Gençlik

Yabancı Ülkelerde Terbiye ve Gençlik Sistemleri – R.O.T. ²⁹⁸

Türkkkan İngiltere’deki eğitim sistemini incelemeye devam ediyor. Önceki yazısında metotların nasıl olduğunu aktaran Türkkkan, bu bölümde eğitimin diğer niteliklerini anlatmaya devam ediyor. İngiliz eğitim sisteminin ilkelerinden birinin “ilgilendirme ve zevklendirme”²⁹⁹ olduğunu, zevkli bir çalışmayla anlama ve öğrenme kabiliyetinin en üst düzeyde gerçekleştiğini, İngilizlerin ilgilendirerek öğretmek prensibiyle hareket edip en sıkıcı olarak kabul edilen derslerin bile çocuğun dikkatini çektiğini söylüyor. Bu noktada “hakiki öğretmen” keşfeden olduğunu, diyalog halinde işlenen derslerin çocuğun dikkatini çektiğini ve verimin yükseleceğini, bu metodu iyi anlayabilmek için sanatçılar ve bilimadamlarına bakmanın yeterli olacağını, eski metotlar yüzünden “serseme dönmüş” talebelerin bu yeni metotla okumayı, araştırmayı seveceklerini, hayatlarını derinleştirmeye devam edeceklerini söylüyor. Türkkkan İngiliz sisteminin prensiplerine tekrar bakıldığında, pratiği teoriden ayırmamak, öğretimi pratikten başlatmak, lüzumsuz bilgilerle oyalanmamak, hayatta işe yarayacak bilgilerle donatmanın görüldüğünü söylüyor.

Irkçılık

“İrkçılığın doğru olduğunu ispat ediyorum! Dr. A.N.Y. ³⁰⁰

²⁹⁸ Sayı 7, Şubat 1943, s. 11

²⁹⁹ A.g.m., s. 11

³⁰⁰ Sayı 7, Şubat 1943, s. 13

Daha önce de çeşitli yazılarda tekrar edilen ırkçılık karşıtlarının hangi noktada ırkçılığa karşı olduklarını, yazar bir kez daha tekrarlıyor:

- 1- Irkçılık Alman taklitçiliğidir
- 2- Milletın tanımında kan ve ırk birliğinin yeri yoktur; dil, millet ve din birliği katıdır.
- 3- “Türküm” diyen Türk sayılmalıdır, soyca Türk olup olunmadığına bakılmamalıdır. Bu yüzden kan, soy anlamsızdır.
- 4- Irkçılık milli birlik için tehlikelidir.

Yazar yazısının geri kalan kısmında çeşitli dergilerden ırkçılık ile ilgili anekdotlar aktarıyor. General Emir Erkilet’in *Çınaraltı* dergisinde yayınlanan yazısından şunları aktarıyor: “Irk dışında Türklüğü benimseyen her kişinin Türk milletinden addedilmesi pek ala mümkündür ve başka da çare yoktur.”³⁰¹ Yazar daha sonra ırkçılığı eleştirenlerden biri olan Orhan Seyfi Orhon’un *Çınaraltı* dergisinde çıkan başmakalesinden alıntı yapıyor: “Türkçüler ne ırkçılırlar, ne Yahudi düşmanı, ne de emperyalist. Milli hükümetin teşekkülünden sonra Türkiye’de bir ırk meselesi kalmamıştır. Türkçüler, siyasi ırkçılığı son derece tehlikeli görürler ve milli birliği bazen bir nifak kokusu duyarlar. Bizimle aynı dilden, harstan, aynı dinden olan ve kendini Türk duyan herkes tereddütsüz Türk’tür. Hiç kimse kan sayarak seçer yoklayarak içimizden birini ‘Türk değildir’ diye bizden ayıramaz.”³⁰² Yazar Orhon’un dergisi olan *Çınaraltı*’nda yayınlanan bazı makalelerin Türk ırkçılığını Alman taklitçisi olarak itham ettiğini belirterek, Emir Erkilet’le, Orhon’un ırkçılığı eleştirmelerine karşı, ırkçıların verecek cevaplarının olduğunu, ancak *Gök-börü* dergisinin de bunları karşılıksız bırakmayacağını belirten yazar Erkilet’in başka bir yazısında ırkçılıkla ilgili başka değerlendirmelerini veriyor. Erkilet, Alman kültürünün yaratılmasında yalnızca ırk ve kanın rol oynamadığını, ortak ırk, kan, tarih, ahlak ve geleneklerin de pay sahibi olduğunu söyleyerek, yazarın yazısının başında belirttiği kriterlere göre ırkçı karşıtı oluyor. Orhon’un yazısında ise “milleti ancak kan, dil, kültür birliğinin oluşturduğunu

³⁰¹ A.g.m., s. 13

³⁰² A.g.m., s. 13

kavrayamamak zor bir şey değildir,” demesi yazara göre yine ırkçı karşıtı bir tutumdur. Orhon’un diğer yazılarındaki, “Türkçülük için Türk olmaya gerek yoktur”, “Türkçe bilemeyebilirsiniz” şeklindeki açıklamalarına ise yazar, okuyanların hâlâ tereddüdü varsa, diyerek Orhon’un *Bozkurt* dergisini eleştirdiği yazısından alıntılar yapıyor: “Osmanlı İmparatorluğunun başına asırlarca bu yarım Türkler bela kesildi, ihtilaller, ilticalar, nifaklar, entrikalar, hıyanetler hep onların eliyle ateşlendi; Patrona Halil Türk değildi, Kösem Sultan Türk değildi, İpsir paşa Türk değildi...”

İrkçılık (İrk hıfzısıllhası)

“Saf ırkçılar meselsi” Prof. Dr. Süreyya Aygün³⁰³

Aygün, yazısının başlığından da anlaşıldığı gibi, saf ırklar üzerinde duruyor; saf ırklar meselesinin zamanın bir reçetesi olduğunu söylüyor. Yazısında ırksallığa ve saf ırk meselesine biyoloji gözüyle yaklaşacağını belirten Aygün, insanların ilkelikten medeniyete geçerken kültürü araç olarak kullanıp şu anki medeniyet seviyesine ulaştıklarını, bazılarının ise biyoloji kanunlarını görüp anlayamadıkları için yanlış anladıklarını, kültürün insanları yüceltirken diğer taraftan bu sebepten bocaladıklarını söylüyor. Aygün, tabiatın kendi kanunlarına itaat etmeyenlerin cezalarını kendi nesillerine ödediğini, “yarattıklarının şahıslarıyla ve şahıslarına ait olan hususlarla hiç meşgul olmaz,”³⁰⁴ diyerek tabiat türlerinin, türlerinin refahını ve ırkların karakteristik özelliklerini emniyet altında tuttuğunu, türlerin ve ırkların karışmasına ve yeni ırk ve türlerin ortaya çıkmasına tabiatın izin vermediğini, tabiatın böyle bir kanunun kurulmasına müsaade etmesi durumunda bugün “sabit tipte” bir canlı, karakterleri belli ırk bulmanın çok zor olacağını belirten Aygün, dünyanın insanla maymun yahut diğer birleşmelerden doğacak değişik türden, cinsten canlılarla dolacağını belirtiyor. Medeni insanın ve ehlileştirdiği hayvan ve bitkilerin “kültürleşmesinde” yaşanan ahlaksızlığın kötü sonuçlar ortaya çıkartmasını bu kanunları anlayamamaktan kaynaklandığını, doğa kanunları karşısında “kültürü yarım yamalak düşünce ve üstünkörü görüşlerin mahsulü olan suni hayata naklederek” bu durumlara sebep olduğumuzu söyleyen Aygün, bir yandan tabiat kanunlarına uyarken, diğer taraftan “inceliklerine” nüfuz edemediğimiz

³⁰³ Sayı 8, Mart 1943, s. 4

³⁰⁴ A.g.m., s. 5

için yanlış işler yapmakta ve kötü sonuçlarıyla karşılaşmaktayız, diyerek yazısını bitiriyor.

Milliyetçilik

“Milliyetçilik etrafında neşriyat” Prof. Dr. Fındıkoğlu ³⁰⁵

Yazıda milliyetçilik ile ilgili yayınlanan iki kitaptan bahsedilmiş. Bunlardan ilki Haluk Fikret’in “*Milliyet İdeali ve Topyekün Milli Terbiye*”si, diğeri ise 75 yaşındaki felsefe profesörü Mehmet Ali Ayni’nin “*Milliyetçilik*” isimli kitabı. Fındıkoğlu daha çok Ayni’nin kitabı üzerinde duruyor; 415 sayfalık kitabın iki bölümden oluştuğunu ve her bölümün fasıllara ayrıldığını belirterek fasılları şöyle özetliyor:

I- Birinci fasıl dil ve milliyet, ikinci fasıl ırk ve milliyet, üçüncü fasıl devletin tekâmülü, dördüncü fasıl halkçılık

II- Birinci fasıl Avrupa’da milliyetçilik, ikinci fasıl Avrupa’da milliyet cereyanları

III- Birinci fasıl eski Türklerde din, İslami mezhepler

IV- Osmanlı İmparatorluğu’nda teşkil eden kavmi zümreler

V- Yeni Türkiye hakkında tarihi malumat

Ayni’nin dünya milletlerini “boğuşturan vukuat” karşısında tek bir Türklük amacı taşıdığını, dil ile milliyetin aynı olup olmadığı hususunda iki ayrı açıklama olduğunu belirttiğini, Fransız filozoflarına göre dil ve milliyeti bir tutmanın mümkün olmadığını düşündüklerini, Almanlarsa aksine dil ve milliyeti bir olarak değerlendirip birleşmesi gerektiğine inandıklarını, Fransızların tezlerinin çok kuvvetli olmasına rağmen milyonlarca Türkün yabancıların egemenliğinde “ezildiklerini gördükçe kalbim Alman aydınlarını haklı buluyor,”³⁰⁶ dediğini, Ayni’nin kitabında on dokuzuncu yüzyılın pan siyasetinin milliyetçiliği canlandırdığını, Birinci ve İkinci Dünya Savaşlarının yaşadığı yüzyıl olduğunu, yirminci yüzyılın da bütün bu olanların “kalın

³⁰⁵ Sayı 8, Mart 1943, s. 17

³⁰⁶ A.g.m., s. 17

çizgilerle” belirlendiği ve her milletin ırkı ve ulusu adına endişelendiği yüzyıl olarak tanımlıyor. Fındıkoğlu, Türk gençlerinin hem kendilerine ait meselelerin hem de dünya tarihi ve sosyolojiyi anlamak için bu eseri okumaları gerektiğini söylüyor.

GENÇLİK

“Yabancı ülkelerde terbiye sistemleri ve gençlik-İngiltere” R.O.T³⁰⁷

İngiltere’deki eğitim sistemini irdelemeye devam eden Türkkkan, bu bölümde el işlerinin eğitimdeki rolünü değerlendiriyor. Sabahları işlenen derslerde verilen teorik eğitimin ardından, öğleden sonra çocuklara sadece el işleri ve spor eğitimi verildiğini, İngiltere’deki her okulda marangozluk ve demircilik gibi el işleriyle uğraşılan atölyelerin olduğunu ve günde üç saat olarak verilen bu eğitimin üniversitede dahi verildiğini, amacın ise bir saat eğitim vermek değil, “fikri ve bedeni melekelerini inkişaf ettirmek,” olduğunu söylüyor. Demolis’in aktardığına göre İngiliz çocukları okullarını inşa ve tamir etmekteymişler, okulun bahçesindeki otların yolunması, çiftlikteki öküzlerin temizlenmesi, suyollarının kazılması yine öğrenciler tarafından yapılmaktaymış, bu sayede çocukların okulda hem zevkli bir hayat sürmeleri sağlanıyor hem de yaratıcı kabiliyetlerinin ortaya çıkmasına uygun bir zemin sağlanıyormuş, sakson ırkını yaratma ve kendi kendine yetme kabiliyetinin de buradan kaynaklandığını belirtmek istediğini söyleyen Türkkkan, İngiliz okullarının İngiliz ırkının özelliklerine göre eğitim verdiğini vurguluyor.

IRKÇILIK

“İleri millet, üstün ırk” R.O.T³⁰⁸

Dergilerin sloganı olan “Her ırkın üstünde Türk ırkı”na yöneltilen eleştiriler olduğunu ifade eden Türkkkan, eleştirileri sözde söylemenin bir anlamı olmadığını ifade ederek başlıyor yazısına. Avrupalı ve Amerikalıların daha üstün olduğunu bu yüzden üstün olanların onlar olduğunu kabul etmemiz gerektiği söylenirken, “ileri millet” ve “üstün ırk” tabirlerinin karıştırıldığını, hâlbuki aralarında farkın olduğunu söyleyerek şu

³⁰⁷ Sayı 8, Mart 1943, s. 17

³⁰⁸ Sayı 10, Nisan 1943, s. 1

şekilde açıklıyor: “Üstün ırk yaratılıştan haiz olduğu savaş dehası, yiğitliği, zekâsı medeni kabiliyeti, yaratıcı kuvvetli teşkilatçılığı ve doğruluğu ile belli olur ve bu hasetleri kan yoluyla nesil intikal ettirilir. Bu meziyetler, fitridir, irsidir ve çok kan karışması olmadıkça daimdir. Bu meziyetle sayesinde üstün ırk çok kere ileri millettir.”³⁰⁹ Türkkan ileri milleti “siyaset, medeniyet, teknik ve kültür sahalarında ileri gelmiş olan camiaya denir,”³¹⁰ şeklinde tanımlayarak, bazen üstün ırkta olan bir milletin milliyetlerini kullanamaz hale gelebileceğini, o zaman ise ileri millet olamayıp geri kalabileceğini, fakat bu geri kalışın üstün ırk olmayı engelleyemeyeceğini, kanı karışmamışsa, yaratılıştan getirdiği üstün özellikleri taşıyacağını, bu özelliklerle de tekrar ileri millet sıfatına ulaşacağını ifade ediyor. Üstün ırkta olan milleti ise Türkkan, “müsavi şerait dahilinde ötekilerini aşan millettir,”³¹¹ şeklinde tanımlıyor. Türkkan Türklerin yaratılıştan üstün ırkların en başında olduğunu, M.Ö. 5000 yılından M.S. on yedinci, on sekizinci yüzyıla kadar bunun ispat edildiğini, hem “üstün ırk” hem de “ileri millet” olduğumuzu, ancak on sekizinci yüzyıldan sonra devleti “yabancı kandan” olanların ele geçirmesi ile üstün ırktan olan ancak Türklerden daha üstün olmayan Avrupa ırklarının, medeniyette ilerlemiş ve “ileri millet” olduğunu söylüyor. Türkkan Türklerin artık ileri millet olmadığını, ancak daima “üstün ırktan” olduğunu, bu üstünlüğün kanımıza işlediğini ve yok olmayacağını belirtiyor. “Her ırkın üstünde Türk ırkı” sloganının bu nedenle kullanıldığını, daha ileri milletlerin varlığını bildiği halde üstün ırk ve ileri milletin her zaman yan yana bulunamayabileceğini ifade ediyor. Türkkan, “ırkımızın azami cevherini işletecek ve ortaya koyacak olan şartlar ise, Türkçülük ve mündemihettir,” diyerek bunun için çalıştıklarını ve buna inandıklarını vurguluyor.

³⁰⁹ A.g.m., s. 2

³¹⁰ A.g.m., s. 3

³¹¹ Sayı 3.

İrkçılık

“İrk ve ırkçılık” R.O.T.³¹²

Türkkan ırkçılık fikrinin çok kereler eleştirildiğini, eleştirenlerin sadece kendi tetkiklerini değil, Avrupa’da ve Amerika’dan da bazı tetkikleri alarak eleştirdiklerini, daha önceleri ırkın millet içindeki rolünü kabul etmediklerini, ırkın varlığını bile inkâr ettiklerini, ancak şimdi bu gerçeği inkâr etmenin anlamsızlığının farkına vardıklarını söylüyor. Yazısına bu tenkitleri alarak devam eden Türkkan, tenkitleri şu şekilde sıralıyor:

1- İrk maddi yapı demektir, maddi yapının kültüre ve millete etkisi olmaz, Şevket Kansu, Muzaffer Şenyürek, Şerif Başoğlu gibi bilim adamlarının bu konudaki yazılarında ırkın millet içinde rolü olmadığını, ırkın sadece milletin fiziksel özelliklerini şekillendirdiğini, kültürün üzerinde etkisi olmadığını, milletin asıl unsurunun kültür olduğunu söyleyerek Kansu’nun bir yazısından alıntı yapıyor: “...Kültür, üstünlük ve kabiliyet hususlarını tayin eden ırk değil, içtimai şartlardır. İrk bu sahalarda tamamen tesirsizdir.”³¹³ Muzaffer Şerif’in de aynı cümleleri kullandığını ekliyor.

2- İrklar arasında psikoloji (ruh ve kabiliyet) bakımından fark yoktur. Türkkan birinci tenkidin ispatı için öne sürüldüğünü söylediği bu tenkidi, “Rousseau devrinin romantik müsavatchılarından (eşitlikçi) sonra Amerika’da bazı mason profesörler, ilim yoluyla bunu ispatlamaya çalışmışlardır. Fakat neticede yapılan tecrübeler aksini ispat edince, iddialarını şu şekilde sokmuşlardır,” diyerek ırklar arasında psikolojik farkların bulunduğu ispat edilmediğini, edilenlerin de ufak şeyler olduğunu söylüyor.

Kansu ise ırkın yalnızca biyolojik ve zoolojik olduğunu söyleyerek ırklar arasında hiçbir psikolojik farkın olmadığını ispat etmeye çalışıyor, diyen Türkkan üçüncü tenkide geçiyor.

3- İrklar arasında ruh ve kabiliyet farklarından, üstünlük bakımından bir dereceleme konulamaz. Türkkan bu tenkidin Türkiye’de yapılmadığını, Batı

³¹² Sayı 10, Nisan 1943, s. 6

³¹³ A.g.m., s. 6

bilginlerinin ırklar arasında bu farkların bulunduğunu kabul ettiklerini ve bu farklar üzerinde karara varmanın doğru olmayacağını söylüyor.

4- Her millet çeşitli ırklardan oluşur. Bu yüzden ırkın millet içindeki varlığı ve etkisi karışıktır. Bu nedenle dikkate alınmamalıdır. Bu tenkidin Şevket Kansu, İsmail Hakkı Baltacıoğlu ve Necmettin Sadak tarafından yapıldığını ve formüleştirildiğini belirtiyor.

5- Aynı ırktan olan başka başka kültürler yaratmışken, ayrı ırktan olanlar aynı kültüre mensup olabiliyorlar. Bu tenkidi de Baltacıoğlu'nun yaptığını hatırlatıyor ve sonuç olarak, millet ve milliyetle ırk arasında herhangi bir ilgi yoktur, tespitinde bulunuyor.

6- Bireyleri millet yapan ırk ve kan birliği değildir. Bunun ispatı, aynı ırktan olanların ayrı milletler teşkil etmeleri ve ayrı ırktan olanların aynı millet halinde birleşmeleri olarak gösteriliyor. Türkkan bu tenkidi yapanların sayısının oldukça fazla olduğunu ekliyor.

7- Melezler genellikle güzeldir ve dâhilerin çoğu soyca karışıktır, öyleyse ırkçılığın saf ırk isteği boştur. Türkkan bu iddiaların daha çok Avrupa ve Amerika'da göze çarptığını belirtiyor.

8- Medeniyet hiçbir ırkın tekelinde değildir. Her ırk zamanında parlak bir medeniyet yaratmıştır. Örnek olarak verilenlerse Akdeniz kavimleri, Çinhindi, Cermen ve Anglosaksonlardır.

9- Medeniyeti yaratan ve ilerleten Marduk Cermen ırkıdır diyen ırkçılar, Roma döneminde aynı Cermenlerin barbar olduklarını nasıl izah edecekler?

Üstünlük iddiasında olan Alman ırkçılara karşı yapılmış olan bu tenkidi Türkkan ülkemizde de kopya edip Türk ırkçılara yüklediklerini söylüyor.

10- Türk ırkçılığı Alman ırkçılığından taklittir. ırkçılık, Türk tarihine ve kültürüne tamamen yabancısıdır. Türkkan solcuların ve hümanistlerin Türk ırkçılara bu

damgayı vurduklarını (D.) dergisinin daha da ileri giderek *Bozkurt* ve *Gök-Börü* dergilerini kastederek şunları yazdığını aktarıyor:

“Bizim kültürümüze tamamen yabancı olan ırk fikri ve ırkçılık, son yıllarda yurdumuzda çeşit çeşit adlarla batıp çıkan fikirlerini yabancı memleketlerden alan, bize yabancı siyasi rejimlerini aksettiren ırkçı neşriyatta propoganda edilmektedir.”³¹⁴

Türkkan dergilerinde de sık sık eleştirdikleri *Çınaraltı* dergisinin sahibi Orhan Seyfi Orhon ve Nureddin Ardıçoğlu'nun komünistlerin ve masonların kullandıkları bu tenkidi kullandıklarını, Türkçülük tarihinde ilk olarak Türkçü olduğunu iddia eden bir mecmuanın bu hakaretleri kullandığını belirtiyor. Bu kişilerin ispat için kullandıkları argümanları şöyle sıralıyor:

1- Irkçılık Türk kültürüne yabancıdır.

a- Hatta hiç yoktur ve yaşanmamıştır.

b- Fikir tarihimizde ırkçı yoktur.

c- Ziya Gökalp bile ırkçılığın aleyhinde yazmıştır.

2- Türkler asalet ve kan üstünlüğünü kabul etmezlerdi³¹⁵

3- Irkçılık millet içine nifak sokmaktır.

Türkkan solcuların ve masonların bunları kullanarak çok iyi propaganda yaptıklarını ve birçok kişinin buna inandığını, aynı propagandayı Nureddin Ardıçoğlu ve Orhan Seyfi Orhon'un da yaptığını söylüyor.

12- Irkçılık, aynı kandan millet mensuplarını birbirlerine pek sıkı bağlar, mağrur eder, emperyalizme sevk eder. “Nifak” iddiasının tam aksi olan bu tenkidi ırkçılık aleyhtarlarının kullandığını, Şerif'in yazısında ırkçılığın emperyalizmi doğurduğunu tekrar ettiğini söylüyor.

³¹⁴ A.g.m., s. 8

³¹⁵ A.g.m., s. 58

13- Türküm diyen Türk sayılmalıdır. Aksini iddia eden ırkçılar hata ediyorlar.

Millet kelimesinin tarifinde kan ve ırk birliğinin yeri olmadığına göre dil, tabiiyet ve din birliği yeterlidir. Türküm diyen Türk sayılmalıdır. Soyca Türk olup olmaması önemli değildir. Kan, soy anlamsızdır. Türkkan bunların Türkiye’de pek çok kişi tarafından söylendiğini, Orhan Seyfi’nin 1940’ta yazdıklarını unutarak 1943’te aksini yazdığını, pek çok kişinin ırk ilmi adına bu tezi ileri sürdüklerini söylüyor.

TÜRKÇÜLÜK

İLERLEYEN TÜRKÇÜLÜK – RehaOğuzTürkkan³¹⁶

Yazının asıl meselesi Türkkan’ın yazdığı “*Kuyruk Acısı*” kitabını tanıtmak; Türkkan kitabına geçmeden önce Türkçülüğün geçirdiği evreleri aktarıyor. Ona göre Türkçülük on dokuzuncu yüzyıl sonlarında yaygınlaşmaya başlamış, Gökalp ve Türk Ocakları ile devam eden süreç son yirmi yılda Türkçü dergilerle ilerlemeye devam etmiştir. Türkkan her dava gibi Türkçülük davasının da güçlüklerle karşılaştığını ve önceleri “Türkçülük şuurunu Müslümanlık duygusunun üstüne çıkarmak için din kozmopolitiyle çarpıştı,”³¹⁷ diyerek Vani Mehmet Efendi ve Üveysi’nin bu devrin “bahadırları” olduğunu belirtiyor, sonrasında Türkçülüğün istibdatla mücadele ettiğini, Namık Kemal’in ve İttihat ve Terakki Türkçülerinin bu çağın kahramanları olduğunu ifade eden Türkkan, sonraki devrin Osmanlı haritasından Türkçülük cevheri kurtarmaya çalışılan bir devir olduğunu, Türkiye dışında yaşayan Türklerle aynı soydan olduğumuzu anlatmak için uğraşılan bir devir olduğunu, karşısında Osmanlı’dan pek çok “efkâr-ı umumiye” bulduğunu ancak bunları da sindirdiğini, Gökalp, Akçuraoğlu ve Hamdullah Suphi’nin bu çağın kahramanları olduğunu ve zaferin Türk ocaklarının açılmasıyla sonlandığını, bunun bir aşama olduğunu ve bu aşamayı milli felaketin izlediğini yurdun işgal edilmiş, azınlıkların gizli cemiyetler adı altında mücadele edip “misafir olarak geldikleri Türk toprağında garip kesilmişlerdi” diyerek melenlerin, soysuzların, dejenerelerin manda istemek, İstanbul’daki düşmanlarına ziyafetler vermek gibi davranışlarda bulunduğunu ve kuvayi milliye’nin böyle bir ortamdan doğduğunu, Atatürk’ün, Karabekir’in bu devrin kahramanları olarak Türkiye Cumhuriyeti devletini

³¹⁶ Sayı 11, Nisan 1943, s. 1

³¹⁷ A.g.m., s. 3

kurduklarını ve bu cumhuriyetin Türklük duygusunun ve Türkçülüğün en parlak zaferi olduğunu, Türk yurdu ve Türk ocakları devrinden sonra Türkçülüğün yeni düşmanlarla çarpıştığını, insaniyetçilik, kozmopolitlik, batı taklitçiliği, beynelmilliyecilik, komünizm gibi “çeşit çeşit muzır ve yabancı memleketlerden ithal edilmiş ideolojinin³¹⁸” milli varlığımıza ve Türkçülüğe zarar verdiklerini genç ve ateşli Türkçülerin 1932’den beri çıkarmaya devam ettikleri dergilerin bu mukaddes ülkünün “savaşçıları” olduğunu ifade ediyor.

Türkkan, Türkçülüğün yeniden bir düşmanla karşı karşıya kaldığını, bu seferki düşmanın “iftira ve dedikodu” olduğunu vurgulayıp kişisel hırslarına mağlup olan bu insanların davalarına büyük zararlar verdiğini ve bu düşmanla mücadele etmek için “*Kuyruk Acısı*” kitabını yayımlandığını ve *Gök-börü*’nün ilk sayısında delil gösterilmeden söylenenleri delilleri ile açıkladığını ve bu kitapla da bu bahsi kapattığını belirtiyor.

IRKÇILIK

“Türk’e doğru” ve bir gerçek – Raif Samur³¹⁹

Raif Samur yazısında İsmail Hakkı Baltacıoğlu’nun çıkardığı “*Türk’e Doğru*” kitabından bahsediyor. Samur, Baltacıoğlu’nun Türklüğü ilgilendiren bütün konulara değindiğini, millet ve milliyeti nasıl anlamamız konusunda fikirler verdiğini söyledikten sonra onun Gökalp’in milliyet anlayışını eksik bulduğunu, millet ve milliyet konusunda değişmeyen tek gerçeğin anane olduğunu belirterek, ananeyi bütün fikirlerin merkezi olarak gördüğünü söylüyor. Baltacıoğlu, Gagavuz ve Karayim Türklerinin Müslüman olmadığı halde Türk olduklarını, bunun ananelerinin Türk olmasından kaynaklandığını kitabında örneklemiştir; kitapta ananenin ırktaki kafatası gibi olduğu, kültürde soyu tayin ettiğini ifade edilmiş ve milliyetin ahlak ananesinde biricik olduğu, aynı milletlerde zamandan zamana yahut yerden yere değişiklik göstermediği, bu bakımdan da en eski Türklerle en yeni Türkler arasında bir ayrılık olmadığını vurgulanmıştır. Örnek olarak Türklerdeki büyüğe saygıyı veren yazar, Türk kültür tarihinde bu durumda hiçbir değişiklik olmadığını belirtiyor. Kitapta ırk kavramından da biyolojik bir gerçek

³¹⁸ A.g.m., s. 4

³¹⁹ Sayı 11, Nisan 1943, s. 19

olarak bahsedildiği, ırkın taşıyıcısının “uzvi vesaret”³²⁰ olduğu ve ırkın hayvani bir olgu olarak ele alındığını belirtiyor. Yazara (Baltacıoğlu) göre milliyet, sosyal bir gerçektir ve milliyetin taşıyıcısı ananedir, milliyet ahlaki bir olgudur. Baltacıoğlu eserinde Türkçülüğü tanımlarken, ancak esası Türk olanlara Türk diyebileceğimizi, dilimizi öğrense de, dinimizden olsa da onların “bizden” sayılmayacağını söylüyormuş. Baltacıoğlu yeryüzünde ne kadar millet varsa o kadar mimik olduğunu mimik ananesini kaybeden bir milletin kendisini de kaybedebileceğini, mimiğin “mahalli gayri şuurun dili” olduğunu söylüyor. Bulduğu milleti değiştirip yabancı bir milliyetle özleşen ailelerin çocuklarının ve onların çocuklarının yeni dillerini öz milletlerindeki insanlar kadar iyi konuştuğunu yani eski milliyetinin karakterini taşıdığını ifade ediyor. Türk olmak için Türk gibi kımıldamayı dahi bilmek gerekir diyen Baltacıoğlu, Müslüman olan Türklerin milliyetlerini koruyabildiğini ancak ırkça ve kültürce Türk olan Bulgarların Hıristiyan olunca milliyetlerini kaybettiklerini söylüyor. Samur, Baltacıoğlu’nun bu yazdıklarından sonuç olarak “ırk ve kan milliyet fikrinde esastır; anane bunun neticesi”dir fikrini çıkarmış.

MİLLİYETÇİLİK

“İş halinde milliyetçilik-“Reha Oğuz Türkkkan”³²¹

Türkkkan bu yazısında milliyetçilerin nasıl olması gerektiğini örnekler vererek açıklarken, gerçek milliyetçi olmayanları da yazısında tasvir ediyor; bunu da pasif milliyetçilikle başlatıyor. Türkkkan pasif milliyetçilerin varlıkları ile yokluklarının bir olduğunu, bu yüzden bunlara milliyetçi demenin zor olduğunu ifade ederek pasif milliyetçinin milletini sevip onun ilerlemesini istediğini söylediğini, ancak bu düşünceler için çalışmadığını, korkak olduğunu, tembel ve lakayt olduğunu, “ülkü hakikatini” görmekle görevinin bittiğini sanan kişiler olduğunu belirtiyor. Milliyetçi olarak geçinen başka bir yanlış zümre daha olduğunu, bunların milliyetçiliğe inanır gibi görünüp bu uğurda çaba sarf ettiklerini ve yazılar yazdıklarını, ama çoğu kez söz ve yazıları ile yaptıklarının tutmadığını söylüyor. Bunların sayısının çok olduğunu belirten Türkkkan, milliyetçiliklerini davul ve zurna ile ilan edecek kadar “yüksek perdeden atan”

³²⁰ A.g.m., s. 19

³²¹ Sayı 12, Mayıs 1943, s. 1

şahısların eşlerinin ecnebi olduğunu, çocuklarının “mis”in terbiyesine bırakıldığını, gerçekten caz ve dans ile yaşayıp kızlar için ömürlerini geçirdiklerini, Amerika’da eğitim yaparken sorulunca “Türkçüyüz” dediklerini üniversitede “ateşli Türkçü sözleriyle” mest olunan gençlerin derslerine iyi çalışmadıklarını, askerlik talimlerinden kaçtıklarını, milliyetsever olan memurların Anadolu’ya gitmeyip İstanbul a tayin edilmek için nasıl dalkavukluk yaptıklarını görünce bile inanmak istemediğini söyleyen Türkkan, bu gibi insanların milliyetçiliğin adını lekelediğini söylüyor. Milliyetçilik Türkkan’a göre kelimeye bağlanmak veya prensiplerini konuşmak değildir, gerçek milliyetçi inandığı fikirlere uygun yaşayan ve mücadele eden insandır. Bunun da yeterli olmadığını, bunu başarmak için mücadele etmenin milliyetçilerin görevi olduğunu söyleyen Türkkan, ifade etmeye çalıştığı bu durumun gerçek örneğine Ankara’da Zirai Makineler Okulu’nda tanıklık ettiğini belirtiyor; orada öğrenciler milliyetçiliklerini sözde bırakmayıp aktive etmişler, milliyetçiliğe uymayan davranışlardan kaçınmışlardır. Aynı duruma Gök Okullarında da rastladığını, bunu aktif milliyetçiliğin, müspet milliyetçiliğin, boş laf olmadığını gösterdiğini, bu “ufak işleri” yapan milliyetçilerin yarın daha büyük işler yapacağına inandığını belirtiyor.

IRKÇILIK

“Türk tarihinden ırkçılığa” Dr. Tefvik Zarakol³²²

Bu yazı da ırkçılıkla ilgili diğer yazılardan pek farklı değil. Türklerin tarihinde büyük ve geniş bir varlık gösterdikleri, bugün üstün olarak görülen Nordik ırkının tarihinin Türklerle kıyaslanamayacağı vurgulanan yazıda, Türklerin savaşçı olduğu, cengâver, kahraman, aynı zamanda zeki ve kudretli oldukları ifade edilmiş. Türk insanı “zekâ, cesaret, feragat, itaat ve şefkat nefsinde toplanmış yegâne millettir,”³²³ tanımlamasını doğru bir ifade olarak Kabul eden yazar, Türk tarihinde iki olayın hata olarak değerlendirildiğini hatırlatıyor: Türk tarihinde kurulan Hun ve Tukey İmparatorluklarının bütün hakanları Türkleri bir bayrak altında toplamaya çalışmış ve başarmışlardır; dünyanın en zengin, en nüfuslu imparatorluğu olan Çin’den vergi toplamışlardır, ancak bu imparatorluklara sonradan Çinli memurlar girmiş, saraydaki

³²² Sayı 12, Mayıs 1943, s. 5

³²³ A.g.m., s. 6

evlilikler Çinlilerle yapılmış ve sonuç olara bunlar imparatorlukların çöküşüne neden olmuştur. Daha sonra Türklerin dirildiğini Çin’de, Hindistan’da Avrupa’da, Asya’da, Afrika’da parlak başarılar elde ettiğini düne kadar Türklerin olduğu Irak, Suriye, Mısır ve Balkanlarda Türk bulunmamasının akla sığmayacak bir şey olduğunu ,ikinci hatanın ise Türkün ana yurtlarından birisi olan Anadolu şarkında kendisine Kürt diyen ve denilenin Kürt olmasının imkanı olmadığını oralarda Türkün, Kürt sanıldığını bunun sebeplerinin de Arabistan’a giden Arap, Balkan’a giden Balkanlı, şarkta kalanın da Kürt olarak söylenmesine bağlayan Dr. Zarakol’un, verdiği bu açıklamalar bilimsellikten gayet uzak. Zarakol Osmanlı İmparatorluğu’nun neden yıkıldığı sorusuna, Türk tarihinde “ecnebiye” fazla yer vermek olarak açıklıyor. Diğer taraftan Türkün, “zekâsından olsa gerek”³²⁴, çevreye çok kolay uyum sağladığını ve oradaki lisanı konuşup kendi lisanını unuttuğunu söyleyen Zarakol’a göre, irsiyetin bilimsel bir gerçektir ve eğer Türklerde “ibret alacak bir kafa varsa”³²⁵ ve yeniden aynı hataya düşölmek istenmiyorsa tutulacak tek yok vardır, ırkçılık.

TÜRKÇÜLÜK

“Büyük Türklük” RehaOğuzTürkkan³²⁶

Türkkan bu yazıyı kaleme almasının nedenini, Azerbaycan’ın 23 yıl önce bağımsızlığını kaybetmesiyle ilişkilendiriyor. Bu yüzden “Büyük Türklük” davasına bakmanın doğru olacağına inandığını ifade eden Türkkan’a göre, bu davanın uzak ölkülerinden biri olduğunu söylese de, bu ideali her Türke duyurmak Türkçölüğün esaslarından biridir. Türkkan, Büyük Türklük ölküsünü anlamak için milliyeti anlamının şart olduğunu belirterek şöyle bir açıklamada bulunuyor: “Türklük gerçeğine göre milliyet, kan, dil, tarih, kültür ve duyuş bağları ile birbirlerine bağılı olan insanların topluluğudur.”³²⁷ Türkkan Türk milletinin yalnız Anadolu Türklerinden oluşmadığını Azerbaycan, Kırım, Türkistan Türklerinin de Türk milletine mensup olduğunu, hepsinin aynı kanı taşıyıp aynı dili konuştuğunu, aynı kültürü paylaştığını ve bu halkların “milletimizin kolları” olduğunu iddia ediyor. Türkkan her milletin yaşama şartı olarak

³²⁴ A.g.m., s. 6

³²⁵ A.g.m., s. 6

³²⁶ Sayı 12, Mayıs 1943, s. 2

³²⁷ A.g.m., s. 3

milli birliğini sağlaması gerektiğini, Türk milliyetçilerinin de bu sebeple Türk birliği ülküsünü ileri sürdüklerini, ancak “birçok kıt görüşlü insanın” bu düşünceyi on dokuzuncu yüzyılda diğer pan hareketlerini taklit olarak değerlendirdiklerini ve bu sebeple de tarihinin iyi anlaşılması gerektiğini söyleyerek “Birlik ve ayrılık devrelerini” anlatmaya başlıyor. Türkkkan milli birlik çağının prehistorya’nın içinde kaybolduğunu Mete’nin Türk boylarını M.Ö. 177 yılında toplayıp, Türk birliğini kurup devletleştirdiğini bu birliğin 128 yıl boyunca devam ettiğini, M.Ö. 49 yılında ayrılık “mikrobunun” saldırıya geçip Türk milletini parçaladığını, M.Ö. 552 yılında Göktürklerin iktidarı ele geçirmesiyle birliğin yeniden kurulduğunu bu zaferin Orhun Abideleri’ne kazındığını ve Türklerin önünde duran hiç kimsenin olmadığını söylüyor. Göktürklerin birleştiriciliği ortadan kalkınca Oğuzlar, Harezmi, Kanklılar, Kıpçaklar, Bulgarlar, Hakanlılar, Uygurlar, Tatarlar gibi beylerin ortaya çıktığını Zeki Velidi’nin ağzından şu şekilde teyit ediyor “bu böyle gitseydi, biz bugün belki Slavların Sırp, Rus, Çek vs. milliyetlere ayrıldığı gibi muhtelif milletler teşkil etmiş olacaktık³²⁸”. Bu çağda Cengiz Kağan’ın ortaya çıktığını ve Türkistan’da, Doğu Avrupa’da, İran’da Türklerin bir bayrak altında birleştiğini, sonra Timur’un da bu politikayı izlediğini, ancak Osmanlı Türklerinin üzerinde kazandığı zaferin Türklük üzerinde bir sonuç vermemesini onun en büyük hatası olduğunu düşünen Türkkkan, 15. yüzyılda tekrar dağılan Türk birliğinin milyonlarca Türk’ü “düşman çizmesi altında” ezilmesine yol açtığını, Osmanlıların ise parlak dönemlerinden sonra Avrupa karşısında güçsüzleşmeye başladığını ve Anadolu topraklarının istila edildiğini,, I. Dünya Savaşı sonunda ise Çarlık Rusya çökünce Türklerin özgürleşmiş bir birlik kurmaktansa, kendilerinin Türk olduğunu unutup birbirleriyle yarıştıklarını ve Türk birliğini kendilerinin topraklarında gerçekleştirmek istediklerini, sonuçta birliğin sağlanamamasının yanında ayrı olarak da geçinemediklerini belirtiyor. Bolşeviklerin bu ülkeleri hâkimiyetleri altına aldığını ve kendi isimlerini bile kullanamadıklarını, Türkçülerin arzuladıkları şeyin bütün Türk ırkları arasında bir kültür bağının kurulması olduğunu söyleyen Türkkkan, “bugün en katı bir gerçeği olarak, Anadolu Türklerinin kültür rehberliğini hatırdan çıkarmamalıdır,”³²⁹ diyor.

³²⁸ A.g.m., s. 4

³²⁹ A.g.m., s. 6

IRKÇILIK

“Saf Irklar Meselesi” Prof. Dr. Süreyya Aygün³³⁰

Aygün yazı dizisinde verasetin ırklar üzerinde önemine değinmişti. Bunu daha iyi açıklamak için salgın hastalıklardan biri olan “şap” hastalığını örnek veriyor; bu örneği verirken de şu noktaları değerlendirmek gerektiğini söylüyor: Bu hastalığın çok eski çağlardan beri yeryüzünün bütün ülkelerinde ve her türlü ırklar arasında görülmüş olması, teşhisinin kolay ve herkes tarafından biliniyor olması, hassasiyet farkının gözle görülüyor olması, salgının mikrobunun hastalık yapıcı üstünlüğü güçlü olması... Aygün şap hastalığının bu kriterlere uyduğunu belirttikten sonra kültür ırkları üstünde etkili olduğunu, ancak Anadolu’da yetiştirilen karasığır ırkının buna karşı bir direnç gösterdiğini hatırlatıyor; hastalığa yakalansalar da hastalık çok hafif atlatılmakta ve alınan tedbirlerde amaçlanan hastalığın bulaşmasının önlenmesidir. Bu sığır ırkının sabit karakterli bir ırk olduğunu, melez olmadığını belirten Aygün, bu yüzden hastalıklara yol açan mikroplarla uğraştıkları ve dayanıklılık gösterdiklerini ve bunun bu ırka miras bırakıldığını ifade ediyor. Bu düşünceleri reddedenlere, şap hastalığının asırlardan beri sürmesine ve dünyanın her yerinde görülmesine rağmen başka ırklarda da görünmesinin gerektiğini, ancak böyle olmadığını Anadolu’daki kara sığırların veraset ile gelen özelliklerinin getirdiği bir kazanım olarak yorumlayıp, melez olamayan, kanı başka kanla karışmayan türlerin sağlamlığını kanıtlamaya(!) çalışarak, insanlarda da durumun farklı olmadığını anlatmaya çalışıyor.

Irkçılık

“Irklar psikolojisi bakımından da birbirlerinden farklıdır” R.O.T.³³¹

Türkkan daha önceki sayılarda da ırkçılık karşıtı tenkitlere verdiği cevapları sürdürüyor. Türkkan ırkı tarif ederek yazıya başlıyor; Türkkan’a göre ırk, ortak irsi özelliklerle birbirlerine bağlı insan grubuna verilen addır. Bu ortak özellikler bu grubun

³³⁰ Sayı 12, Mayıs 1943, s. 14

³³¹ Sayı 12, Mayıs 1943, s. 8

insanlarını diğerlerinden ayırır; “müşterek karakterlerin” ne olduğunu ise sonra açıklayacağını söylüyor. Irk konusunda özellikle üstünde durduğu nokta, veraset. Türkkan öncelikle ırkçı karşıtlarının çıkış noktası olan farksızlık ve eşitlik gibi kavramlar olduğu için bu öğeleri değerlendirdiğini söylüyor. Evrenin ve doğanın eşitliği tanımadığını, galaksideki (yıldız ve gezegen sistemi) maddeler, bitki ve hayvanlar âleminde eşitsizlik ilkesinin var olduğunu, doğa olarak tabiatın ürünü olan neviler, ırklar ve bireylerin de birbirlerinden farklı ve eşitsiz bir konumda olduğunu belirten Türkkan, bu yüzden yukarıda bahsedilen tenkitlerin doğru olmadığını düşündüğünü ifade ediyor. Türkkan ırklar arasında psikoloji bakımından bir fark olmadığını, ırkın ancak maddi yapıdan oluştuğunu belirtip maddi yapının da kültür ve millet üzerinde bir etkisi olmadığı yönündeki eleştirilere de altı madde halinde cevap veriyor:

- 1) Neviler (Türler) aralarında farklı ve eşitsizdir.
- 2) Neviler arasındaki farklılık veraset ile geçer.
- 3) Bireyler de aralarında farklı ve eşitsiz konumdadırlar.
- 4) Bireyler arasındaki farklılık da verasetle geçer.
- 5) Nevi ve birey arasında kalan ırklar da mantıki olarak farklı ve eşitsiz konumda olmak durumundadır.
- 6) Tarih, beyin anatomisi, “bugünkü denekler” ve toplu tasvirler bunu onaylamaktadır.

Türkkan, neviler arasında farkın var olduğunu ve insanların tarihten önce ve bugün birden fazla nevi’den oluştukları yargısına şöyle yaklaşıyor: Bütün insanların tek bir Nevi oluşturdukları fikri bilimin bugün kabul etmediği bir olgudur, vücudumuzdaki organların birbirine benzemediğini, birbiriyle aynı çiftin bulunmadığını, aynı

yumurtadan doğan ikiz çocukların bile farklı olduğunu söyleyerek kendini savunmaya çalışıyor. Türkkan *homo sapiens*'lerin bugünkü insanların atası olduğunu, insan nevelerinin birçok çeşide ayrıldıklarını, bunlara da ırk dendiğini ifade edip ırkları sarı, kırmızı, siyah, beyaz şeklinde ayırdığını, çünkü bu ırk tasnifinin antropoloji tarafından bu şekilde yapıldığını belirtiyor.

SONUÇ:

Türk ulusçuluğunun kökenleri, on dokuzuncu yüzyıl Osmanlı İmparatorluğu'nun etnik köken ve etnik tarih bilincini vurgulayan Romantik kültürel ulusçu akımına dayanmaktadır.³³² Fransız Devrimi'nin sonucu olarak yükselen ulusçuluk ideolojisi, Osmanlı İmparatorluğu'nda en son Türkleri etkilemiştir. Balkanlarda baş gösteren ayrılıkçı hareketlere karşılık Osmanlı İmparatorluğu'nda Osmanlılık ideolojisiyle bir Osmanlı üst kimliği oluşturulmaya çalışılmış ve devleti çöküşten bu şekilde kurtarmaya çalışan yöneticiler, Balkan topraklarının bir bir kaybedilip Hıristiyan nüfusun azalmasıyla birlikte, İslamcılık ideolojisine başvurmuşlardır. Arnavutluk gibi Müslüman bir bölgenin de kaybedilmesiyle bu ideolojinin geçerliliğini anlayan yöneticiler, geride kalan Türk nüfusunu ve toprakları kurtarmak için Türkçülük ideolojisini uygulamaya başladılar. Türk kimliği üzerine yapılan tartışmalar ve Türk ulusçuluğu kavramı Cumhuriyet'in kurulmasından çok önce başlamıştı. On dokuzuncu yüzyılın sonlarına doğru Osmanlı aydınları arasında, Avrupa'daki Türkoloji çalışmalarının da etkisiyle, Osmanlı İmparatorluğu'nun kuruluşu ve Türklerin İslamiyeti kabulü öncesindeki tarih ve buna bağlı olarak da kimlik bilinci gelişmeye başladı. Osmanlı'nın son dönem Türkçüleri ve Kemalist ulusçular Türklüğü, tarihsel köklerle bağ kurarak oluşturmaya çalışmış ve bu köklerden bir tarih bilinci ve kimlik oluşturmaya gayret etmişlerdi. Osmanlı dönemi Türkçüleri yeni keşfettikleri Türklük üzerine söylemler geliştirirken, giderek artan ulusçuluk hareketlerine karşı durmak için de Tanzimat ve Islahat gibi reform hareketlerine giriştiler. İttihat ve Terakki'nin yönetime egemen olması ise, Türkçü ideolojinin devletin kademelerinde de ağırlık kazandığı bir dönemi ifade ediyordu. Balkan Savaşlarıyla yaşanan göç dalgası ve

³³² Özdoğan, a.g.e., s. 289

göç eden muhacirlerin yaşadığı travma, bir anda toplumsal bir travmaya dönüşecek ve ulus-devlet inşasının temelleri daha Cumhuriyet kurulmadan atılmış olacaktır.

Kemalist ulusçuluk Osmanlı İmparatorluğu'ndan ve Müslümanlıktan arındırılmış bir siyasi kimlik ve yüksek bir kültür oluşturma gayretine girdi. Merkezden dayatılan Batılılaşma hareketi, kültürün tanımlanmasından laikliğe uzanan geniş bir yelpazeyi kapsayacaktı; bu dayatma beraberinde seçkin-halk ayrımını getirecek, Kemalist siyasi kadrolarda yer alabilmenin en önemli koşulu da Batılılaşma projesini sorgulamadan kabul etmekten geçecekti. Bu mentalite Türklük bilincinin gelişiminde önemli rol oynayan Türk Ocaklarının kapatılıp Halkevlerine devredilmesinde de görünür bir hale gelecekti.

İncelediğimiz dönemdeki Türkçü hareket ile Kemalist ulusçuğun ortak bir paydada bir araya geldiği açıkça görülmektedir; her ikisinin de toplumdaki farklı etnik gruplara karşı olan hoşgörüsüzlüğü, Anadolu'nun tek bir etnik kökene dayandırılması noktalarındaki tutum ve söylemleri birbirinden çok da farklı değildir. Kemalist ulusçuluğun homojenleştirme ve tek tip ulus yaratma çabasının ortaya çıkardığı asimilasyon, uygulanan politikalarla (Varlık Vergisi, 1934 İskân Kanunu, “Vatandaş Türkçe Konuş” kampanyası gibi) sistemleştirilmeye çalışılırken; Türkçü grup ‘saf kan’ Türk olmayanların bir tehdit oluşturduğunu ve ‘gerçek Türklerin’ mutlak hâkimiyetlerini sürdürmeleri için toplum ve siyasi hayattan uzaklaştırılmalarını destekleyerek alenen Türk ırkçılığı yapıyorlardı. Kemalist ulusçuluk adı konmamış etnik bir ulusçuluk politikası güdüyordu.³³³ Bahsi geçen ortak paydanın en açık şekilde dile getirilişi 1944'te yargılanan Nihal Atsız'ın savunmasında söyledikleriydi. Atsız askeri okullara “Türk ırkından olan öğrencilerin” alınmaması şartını, İskân Kanununu, Mustafa Kemal, İsmet İnönü, Başbakan Saraçoğlu vd devlet adamlarının ırkçı konuşmaları ve söylevlerini, Mahmut Esat Bozkurt'un *İnkılâp Tarihi Dersleri'ni*, Harbiye, Yedeksubay, 10. Yıl ve İstiklal Marşlarındaki ırkçı öğeleri hatırlatarak: “Niçin Ali Rıza Artunkal, Saraçoğlu Şükrü ve orduya bilfiil ırkçılığı koyan Çakmaklıoğlu Fevzi Paşa hazretleri aramızda değildir?”³³⁴ Diye sorarak, Türkçülerle Kemalist milliyetçilik

³³³ Özdoğan, a.g.e. s. 297

³³⁴ Orhangazi Ertekin, “Cumhuriyet Döneminde Türkçülüğün Çatallanan Yolları”, *Modern Türkiye'de Siyasi Düşünce*, Cilt 4: Milliyetçilik, İstanbul, 2002, s. 345–387

arasındaki ideolojik-politik ortaklıktan yola çıkarak kendilerini yargılayan sisteme taşlamada bulunuyordu.³³⁵ Cumhuriyet'in bütün bu ırkçı uygulama ve söylemleri karşısında hâlâ suçluysak, diyordu Atsız, "İçinizde en günahsız kim ise ilk taşı o atsın."³³⁶

Tek parti döneminde yargılanan Türkçüler, her ne kadar cezalar almışsalar da, kısa bir süre sonra iadei itibarları yapılacak ve Kemalist ideoloji onları haklı çıkaracaktı.

³³⁵ A.g.m., s. 358

³³⁶ A.g.m., s. 358

KAYNAKÇA:

- Akçam Taner, “*İnsan hakları ve Ermeni Sorunu*”, İstanbul, su yayınları, 1999
- Bali Rıfat , “*Bir Türkleştirme Serüveni*”, İstanbul, İletişim Yayınları, 1999
- Bozkurt Mahmut Esat, “*Atatürk İhtilali*” İstanbul, Kaynak yayınları, 1995
- Copeaux Etienne, “*Türk tarih tezinden Türk İslam sentezine*” İstanbul, İletişim yayınları, 2006
- Ersanlı Büşra Behar “*İktidar ve Tarih*” İstanbul, İletişim yayınları, 2003
- Ertekin Orhangazi “*Cumhuriyet döneminde Türklüğün çatallanan yolları*”, Modern Türkiye’de Siyasi Düşünce, Cilt:4 Milliyetçilik, İstanbul, 2002
- Georgeon Francis, “*Osmanlı Türk Modernleşmesi*”, İstanbul Yapı Kredi Yayınları, 2006
- Goloğlu Mahmut, “*Milli Şef Dönemi*”, Ankara, Yurt Yayınları, 1974
- Koçak Cemil, “*Türkiye’de Milli Şef Dönemi*”, İstanbul, İletişim Yayınları, 1996
- Kushner David, “*The Rise Of Turkish Nationalism*”, London, Frank Cass, 1977
- Landau Jacob, “*Pan-Turkizm in Turkey*”, London, Hurst, 1981
- Lewis Bernard, “*Modern Türkiye’nin Doğuşu*”, İstanbul, Türk Tarih Kurumu, 2000
- Maksudyan Nazan, “*Türklüğü Ölçmek*”, İstanbul, Metis Yayınları, 2005
- Nutuk, Cilt:2, İstanbul, 1981
- Oran Baskın, “*Atatürk Milliyetçiliği*”, Ankara, Bilgi Yayınevi, 1990
- Önen Nizam, “*İki Turan*”, İstanbul, İletişim Yayınları, 2005
- Özdemir Cihan, “*Atsız Bey*”, İstanbul, Ötüken Yayınevi, 2007
- Özdoğan Günay Göksu, “*Turan’dan Bozkurt’a*”, İstanbul, İletişim Yayınları, 2001
- Özdoğan Günay Göksu, “*Türk Ulusçuluğu Ve Türki Cumhuriyetler*”, İstanbul, Toplum Ve Bilim, Sayı:59

Parla Taha, “*Kemalist Tek Parti İdeolojisi Ve CHP’nin Altı Oku*”, İstanbul, İletişim Yayınları, 1992

Parla Taha, “*Ziya Gökalp, Kemalizm Ve Türkiye’de Korporatizm*”, İstanbul, İletişim Yayınları, 1984

Peker Recep, “*İnkılap Dersleri*”, İstanbul, İletişim Yayınları, 1984

Tevetoğlu Fethi, “*Türkçü Dergiler*”, Türk Kültürü, Nisan 1998, Mart 1989

Tunçay Mete, “*Türkiye Cumhuriyetinde Tek Parti Yönetiminin Kurulması*”, İstanbul, Tarih Vakfı Yayınları, 1999

Yıldız Ahmet, “*Ne Mutlu Türküm Diyebilene*”, İstanbul, İletişim Yayınları, 2001

Orhun, İstanbul, Edirne 1933-1934

Orhun, İstanbul, 1943-1944

Ergenekon, Ankara, 1938-1939

Bozkurt, İstanbul, 1939-1942

Gök-Börü, İstanbul, 1942-1943